

Еразъм+

Ръководство за програмата

*В случай на противоречие между отделни езикови версии,
версията на английски език има предимство!*

Версия 2 (2021): 08-04-2021

Erasmus+

Съдържание

ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“	4
КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И СЪЩЕСТВЕНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?	6
ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“	7
Част Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО	38
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ	40
ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА	43
АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ	74
МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ	84
МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	102
МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ	118
ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА	134
АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА	135
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“	138
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ	151
ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ	166
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ	182
ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО	185
ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО	194
МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА	213
ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ	221
ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ	222
АКАДЕМИИ ЗА УЧИТЕЛИ „ЕРАЗЪМ+“	231
ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“	239
ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ	253
АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ	254
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА	275
ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ	284
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО	289
ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ	291
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“	301
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ	302
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО	318
ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ	328
ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ	353

ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2021—2027 г. Образованието, обучението, младежта и спортът са ключови области, които подпомагат личностното и професионалното развитие на гражданите. Висококачественото приобщаващо образование и обучение, както и информалното и неформалното учене, са изключително важни, тъй като дават отлична възможност на младежите и участниците от всички възрасти да придобият необходимите квалификации и умения за пълноценното си участие в демократичното общество, межкултурно разбирателство и успешен преход към пазара на труда. Въз основа на успеха, постигнат през периода 2014—2020 г., в рамките на програмата „Еразъм+“ се полагат по-големи усилия за увеличаване на възможностите, предлагани на повече участници и на по-широк кръг организации, като се обръща специално внимание на качествено въздействие на програмата и се допринася за по-приобщаващи и сплотени, по-екологични и адаптирани към цифровите технологии общества.

В динамично променящото се общество, което става все по-мобилно, мултикултурно и цифрово, европейските граждани трябва да са по-добре подготвени с необходимите знания, умения и компетентности. Прекарването на време в друга държава за обучение, учене или работа следва да се превърне в стандарт, а владеенето на два други езика освен майчиния следва да бъде правило. Програмата е ключов компонент в подкрепа на целите на европейското пространство за образование, плана за действие в областта на цифровото образование 2021—2027 г., стратегията на ЕС за младежта и работния план на ЕС за спорта.

Както показва пандемията от COVID-19, днес повече от всякога достъпът до образование се утвърждава като изключително важен, за да се осигури бързо възстановяване, като същевременно се насърчават равните възможности за всички. Като част от този процес на възстановяване приобщаващото измерение на програмата „Еразъм+“ се извежда на ново равнище, като се подкрепят възможностите за личностно, социално-образователно и професионално развитие на хората в Европа и извън нея, така че никой да не бъде изоставен.

С цел да се увеличи качествено въздействие на действията по програмата и да се осигурят равни възможности, обхватът на „Еразъм+“ ще бъде разширен, така че да се достига по-успешно до хора от различни възрасти с разнообразно културно, социално и икономическо положение. Стремежът да се достигне по-близо до хората с по-малко възможности, включително до хората с увреждания и мигрантите, както и до гражданите на Европейския съюз, живеещи в отдалечени райони или изправени пред социално-икономически трудности, е в основата на програмата. По този начин програмата ще насърчи и участниците в нея, и по-специално младежите, да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество, като повишават осведомеността за общите ценности на Европейския съюз.

Освен това развиването на цифрови умения и компетентности и на умения в ориентирани към бъдещето области като борбата с изменението на климата, чистата енергия, изкуствения интелект, роботиката, анализа на големи информационни масиви и други са от основно значение за бъдещия устойчив растеж и за сближаването на Европа. Програмата може да допринася в значителна степен чрез стимулиране на иновациите и преодоляване на различията в знанията, уменията и компетентностите в Европа. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации. Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физически лица, институции, организации и обществото като цяло, като допринасят за устойчив растеж и осигуряват равнопоставеност, благоденствие и социално приобщаване в Европа и отвъд нейните граници.

Друго предизвикателство е свързано с общоевропейските тенденции на ограничено участие в демократичния живот и ниски равнища на знания и осведоменост по европейските въпроси и тяхното въздействие върху живота на всички европейски граждани. Много хора не са склонни или срещат трудности да се ангажират и да участват

активно в своите общности или в политическия и социалния живот на Европейския съюз. Укрепването на европейската идентичност и на участието на младежите в демократичните процеси е от първостепенно значение за бъдещето на Европейския съюз. Мерките в тази област могат да включват и дейности в сферата на неформалното учене, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и засилване на тяхното активно гражданско участие.

В съответствие с приоритетите на Европейския съюз за постигане на устойчива икономика проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проектите организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, който ще ги насърчи да обсъждат и да се запознаят с проблемите на околната среда, ще ги подтиква да анализират възможностите за действие на тяхното равнище и ще им помага да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Подкрепата и улесняването на транснационалното и международното сътрудничество между организациите в областта на образованието, обучението, младежта и спорта е от съществено значение за овластяване на хората с повече ключови компетентности, намаляване на преждевременното напускане на училище и признаване на компетентностите, придобити чрез формално, информално и неформално учене. Това улеснява движението на идеи, преноса на най-добри практики и експертен опит и развитието на цифрови способности, като по този начин се допринася за по-високо качество на образованието и се укрепва социалното сближаване. Програмата „Еразъм+“ е един от най-видимите примери за успех на Европейския съюз. Тя се основава на постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 30 години европейски програми в областите на образованието, обучението, младежта и спорта и обхваща партньорство както с вътрешноевропейско, така и с международно измерение.

Ръководството за програмата „Еразъм+“ е изготвено в съответствие с приетата от Европейската комисия годишна работна програма за „Еразъм+“ и поради това може да бъде изменено с цел в него да бъдат отразени приоритетите и действията, предвидени в работните програми, които ще бъдат приети през следващите години. Прилагането на настоящото ръководство зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета средства след приемането на бюджета за годината от бюджетния орган на ЕС или както произтича от режима на „временните суми от една дванадесета“.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И СЪЩЕСТВЕНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

Общата цел на програмата е чрез учене през целия живот да подкрепя образователното, професионалното и личностното развитие на хората в областта на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа и извън нея, като по този начин допринася за устойчив растеж, качествени работни места и социално сближаване, насърчаване на иновациите и укрепване на европейската идентичност и активното гражданство. Предвид посоченото по-горе програмата следва да бъде ключов инструмент за изграждане на европейско пространство за образование, подкрепа за изпълнението на европейското стратегическо сътрудничество в областта на образованието и обучението и свързаните с него секторни програми, насърчаване на напредъка на сътрудничеството в областта на политиката за младежта в рамките на стратегията на Съюза за младежта 2019—2027 г. и развитие на европейското измерение в спорта.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Програмата има следните специфични цели:

- да насърчава образователната мобилност за граждани и групи, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването и равнопоставеността, високите постижения, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на образованието и обучението;
- да насърчава образователната мобилност за неформално и информално учене и активното участие на младежите, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на младежта;
- да насърчава образователната мобилност на персонала в спорта, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на спортните организации и политиките в областта на спорта.

ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Приобщаване и многообразие

Програмата има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването, многообразието и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организацияте и самите участници с по-малко възможности са в основата на тези цели и с оглед на това програмата предоставя механизми и ресурси на тяхно разположение. Организацияте следва да възприемат приобщаващ подход при разработването на своите проекти и дейности, така че те да са достъпни за различни участници.

За постигането на тази цел националните агенции също играят основна роля за подкрепата на проектите, така че те да бъдат възможно най-приобщаващи и многообразни. Въз основа на общите принципи и механизми на европейско равнище националните агенции ще изготвят планове за приобщаване и многообразие, за да отговорят най-добре на нуждите на участници с по-малко възможности и да предоставят подкрепа на организацияте, работещи с тези целеви групи в съответния национален контекст. Едновременно ресурсните центрове SALTO, които подкрепят изпълнението на програмата, също са ключови участници в популяризирането и внедряването на мерките за приобщаване и многообразие, по-специално с оглед на събирането на знания и разработването и извършването на дейности за изграждане на капацитет за персонала на националната агенция и за бенефициерите на програмите Европейската Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) също играе не по-малко важна роля за програмните направления с централизирано управление. В държавите партньори делегациите на ЕС и — където има такива — националните бюра на програмата „Еразъм+“ (НБЕ) също са от ключово значение за това програмата да достигне по-близо до целевите групи, към които е насочена настоящата стратегия.

Стратегията за приобщаване и многообразие, която обхваща всички области на програмата, е разработена с цел да се приложат тези принципи, като се подкрепи по-лесният достъп до финансиране за по-широк кръг организации и се достигне по-успешно до повече участници с по-малко възможности. С нея се създава и рамка за подкрепяните чрез програмата проекти, в които е предвидена работа по въпроси, свързани с приобщаването и многообразието. Настоящата стратегия е предназначена да допринесе за преодоляване на пречките пред достъпа до такива възможности във и извън Европа, които различните целеви групи може да срещнат.

Даденият по-долу списък с потенциални пречки от този род не е изчерпателен и е предназначен само за ориентир при предприемането на действия с оглед на увеличаването на достъпността и достигането до хора с по-малко възможности. Тези пречки могат да възпрепятстват тяхното участие както като самостоятелен фактор, така и в съчетание помежду си:

- **Увреждания:** Тук се включва физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки от обкръжаващата среда би могла да възпрепятства пълноценното и ефективно участие на даден човек в обществото равноправно с останалите¹.
- **Здравословни проблеми:** Пречките могат да възникнат в резултат на здравословни проблеми, включително тежки заболявания, хронични заболявания или всяко друго състояние, свързано с физическото или

---

¹ Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

психичното здраве, което възпрепятства участието в програмата.

- **Пречки, свързани със системите за образование и обучение:** Хората, които по различни причини трудно се справят в системите за образование и обучение, както и преждевременно напускащите училище, хората, незаети с работа, учене или обучение (NEET) и нискоквалифицираните възрастни могат да срещнат пречки. Въпреки че и други фактори могат да оказват въздействие, тези образователни затруднения, които могат да бъдат свързани и с лични обстоятелства, произтичат най-вече от образователна система, която създава структурни ограничения и/или в която не се отчитат напълно специфичните потребности на всеки отделен човек. Хората могат също така да срещат пречки пред участието, когато структурата на учебните програми затруднява мобилността с цел образование или обучение в чужбина по време на обучението им.
- **Културни различия:** Културните различия могат да бъдат възприемани като пречки от хора от различни среди, но те могат да засегнат особено сериозно хората с по-малко възможности. Подобни различия могат да представляват значителна пречка пред ученето като цяло, още повече за мигрантите или бежанците — и особено за новопристигналите мигранти, за хората, принадлежащи към национално или етническо малцинство, за хората, използващи жестомимичен език, за хората, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране, и т.н. Съприкосновението с чужд език и различна култура при участието в каквито и да било дейности по програмата могат да обезкуражат хората и донякъде да ограничат ползите от тяхното участие. Подобни културни различия могат дори да попречат на потенциалните участници да кандидатстват за подкрепа чрез програмата и по този начин да бъдат цялостна пречка пред достъпа.
- **Социални пречки:** Трудностите, свързани със социалното приспособяване, като ограничени социални компетентности, антисоциално или високорисково поведение, (предишни) закононарушения, (предишна) злоупотреба с наркотици или с алкохол или социална маргинализация, могат да представляват пречка. Други социални пречки могат да възникнат вследствие на семейни обстоятелства, например поради това, че участникът е първият в семейството, получил достъп до висше образование, родител (особено самотен родител), лице, което полага грижи за другите, лице, издържащо семейството, сирак или лице, което е живяло или живее в институция.
- **Икономически пречки:** Икономически неравностойното положение, свързано например с нисък стандарт на живот, ниски доходи, учещи, които трябва да работят, за да се издържат, зависимост от системата за социално подпомагане, дългосрочна безработица, несигурно положение или бедност, липса на жилище, задължнялост или финансови проблеми и т.н., може да представлява пречка. Други трудности могат да възникнат в резултат на ограничената прехвърляемост на услуги (по-специално в подкрепа на хора с по-малко възможности), които трябва да бъдат „мобилни“ заедно с участниците, когато те пътуват до отдалечено място или още повече, в чужбина.
- **Пречки, свързани с дискриминация:** Такива пречки могат да възникнат в резултат на дискриминация, свързана с пол, възраст, етническа принадлежност, религия, убеждения, сексуална ориентация, увреждане или с комбинирани фактори (комбинация от две или няколко от посочените пречки, свързани с дискриминация).
- **Географски пречки:** Животът в отдалечени или селски райони, на малки острови или в периферни/най-отдалечени райони, в градски предградия, в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура) или в по-слабо развити райони в трети държави и т.н., може да представлява пречка.

Цифрова трансформация

Извънредното положение във връзка с COVID-19 изведе на преден план значението на цифровото образование за цифровата трансформация, от която Европа се нуждае. В него особено категорично се прояви нарасналата необходимост от използване на потенциала на цифровите технологии за преподаване и обучение и от развиване на цифрови умения за всички. В съответствие със стратегическите приоритети на **плана за действие в**

областта на цифровото образование (2021—2027 г.)² програмата има за цел да подкрепя това начинание за ангажиране на учещите, преподавателите, специалистите, работещи с младежи, младежите и организациите по пътя към цифровата трансформация.

Програмата ще подкрепя първия стратегически приоритет на плана за действие — развитието на високоефективна екосистема за цифрово образование чрез изграждането на капацитет и критично разбиране във всички видове институции за образование и обучение за използването на възможностите на цифровите технологии за преподаване и учене на всички равнища и във всички сектори, както и за разработването на плановете за цифрова трансформация.

Програмата ще подкрепя и втория стратегически приоритет на плана за действие, като подпомага действия, насочени към подобряването на цифровите умения и развитието на цифрови компетентности на всички равнища в обществото и за всички (включително младежите с по-малко възможности, студентите, търсещите работа и работниците). Ударението ще бъде поставено върху насърчаването както на основни, така и на напреднали цифрови умения и на цифрова грамотност, която днес е от съществено значение за ежедневието, като дава възможност на хората да се ориентират в свят, пълен с алгоритми, и да участват пълноценно в гражданското общество и в демокрацията.

В съответствие с тези два стратегически приоритета на плана за действие ще бъде създаден **Европейски център за цифрово образование** с цел да се подобри координацията в областта на цифровото образование на равнището на ЕС и да се допринесе за обмена на добри изследователски практики и за извършването на експериментални изследвания. Центърът ще предоставя подкрепа на държавите членки чрез по-тясно междусекторно сътрудничество, мрежа от национални консултантски услуги в областта на цифровото образование с цел обмен на опит и добри практики относно факторите, способстващи за цифровото образование, съгласуване на националните и регионалните инициативи и стратегии за цифрово образование и установяване на връзка между националните органи, частния сектор, експертите, доставчиците на образование и обучение и гражданското общество чрез по-гъвкаво развитие на политиката и практиката в областта на цифровото образование. Освен това центърът ще допринесе за мониторинга на изпълнението на плана за действие в областта на цифровото образование.

Програмата следва да достига до по-голяма целева група в рамките на Съюза и извън него чрез по-широко използване на информационни, комуникационни и технологични инструменти, съчетано използване на физическа мобилност и виртуално учене и виртуално сътрудничество.

Околна среда и борба с изменението на климата

Околната среда и действията в областта на климата са ключови приоритети за ЕС понастоящем и за в бъдеще. **Съобщението относно Европейския зелен пакт**³ е нова европейска стратегия за растеж, в която се признава ключовата роля на училищата, институциите за обучение и университетите за ангажиране на учениците,

---

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_bg

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_bg

родителите и по-широката общественост с промените, необходими за успешния преход към постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Следователно програмата ще бъде ключов инструмент за изграждането на знания, умения и нагласи по отношение на изменението на климата и устойчивото развитие както в рамките на Европейския съюз, така и извън него. Програмата „Еразъм+“ ще увеличи броя на възможностите за мобилност в екологични, ориентирани към бъдещето области, чрез които се насърчава развитието на компетентности, подобряват се перспективите за професионална реализация и се ангажират участниците в тематични области, които са от стратегическо значение за устойчивия растеж на нашата планета, със специално внимание към развитието на селските райони (устойчиво земеделие, управление на природните ресурси, опазване на почвите, биоземеделие). Освен това „Еразъм+“, в основата на която е мобилността, следва да се стреми към неутралност по отношение на въглеродните емисии чрез насърчаване на устойчиви видове транспорт и по-отговорно поведение.

Тъй като околната среда и борбата с глобалното затопляне ще се превърнат в хоризонтален приоритет при подбора на проекти, ще се дава предимство на проекти, насочени към развитието на компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта на околната среда, включително в рамките на приноса на образованието и културата за целите за устойчиво развитие, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения и ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората, както и на инициативи, подкрепящи планираните подходи на участващите организации по отношение на устойчивостта на околната среда.

Чрез използването на иновативни практики, насърчавано от програмата, учещите, персоналът и специалистите, работещи с младежи, ще могат да се превърнат в истински фактори на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на отпечатъка от въглеродните емисии, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.). Ще се дава приоритет и на проекти, които чрез дейности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта създават възможности за промяна на поведението с оглед на индивидуалните предпочитания, културните ценности и информираността за устойчивото развитие, потребителските навици и начина на живот.

Ето защо при разработването на дейност участващите организации и участниците следва да полагат усилия за включването на екологични практики във всички проекти чрез възприемане на екологосъобразен подход, като това ще ги насърчава да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда, да анализират възможностите за действие на местно равнище и да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Платформи като eTwinning и EPALe ще продължат да предлагат помощни материали и да улесняват обмена на ефективни образователни практики и политики по въпросите на околната среда и устойчивостта. Програмата „Еразъм+“ е и мощен инструмент за обхващане и ангажиране на широк спектър от участници в нашето общество (училища, университети, доставчици на ПОО, младежки и спортни организации, НПО, местни и регионални органи, организации на гражданското общество и т.н.).

Участие в демократичния живот

В програмата се отчита ограниченото участие на гражданите в демократичните процеси и недостатъчните им знания за Европейския съюз и им се предлага съдействие в преодоляването на трудностите да се ангажират и да участват активно в своите общности или в политическия и социалния живот на Съюза. Укрепването на разбирането на гражданите за Европейския съюз от ранна възраст е от решаващо значение за бъдещето на Съюза. Редом с формалното образование неформалното учене може да подобри разбирането на гражданите за Европейския съюз и да насърчи чувството на принадлежност към него.

Програмата подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот и насърчава развитието на социални и межкултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Даден е приоритет на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Обръща се особено внимание на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието и тяхното социално, културно и историческо наследство.

В областта на младежта е разработена стратегия за младежко участие⁴, с която да се осигури обща рамка и да се подкрепи използването на програмата за насърчаване на участието на младежите в демократичния живот.

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програмата „Еразъм+“ заслужават специално внимание:

Защита, здраве и безопасност на участниците

Защитата и безопасността на участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички, които участват в програмата „Еразъм+“, следва да могат да се възползват пълноценно от възможностите за личностно и професионално развитие и учене. Това следва да се осигурява в безопасна среда при зачитане и защита на правата, физическата и емоционална неприкосновеност, психичното здраве и благополучието на всички хора.

Всички организации, които участват в програмата, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността, защитата и недискриминацията на участниците в изпълняваните от тях дейности. Когато е необходимо, възрастните следва да придружават в дейностите за мобилност непълнолетните участници (ученици, учещи в ПОО, младежи). Придружителите възрастни лица следва да осигурят достатъчно качество на учебния компонент на мобилността, както и защита и безопасност на непълнолетните участници.

Освен това всички ученици, студенти, стажанти, чиракуващи, възрастни учещи, младежи и персонал, които участват в дейности за мобилност по всички ключови действия на програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програмата дава свобода на организаторите на проектите да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провеждания проект и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците вече имат застрахователно покритие по договори, сключени от организаторите на проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреждане или загуба на багаж);

---

⁴ <https://www.salto-youth.net/rc/participation/ypstrategy/>

- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални дейности да имат издадена европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някои от 27-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=bg>.

Накрая, ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или от лицата, които ги представляват.

Многоезичие

Многоезичието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владееенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки за участие в европейските програми в областта на образованието, обучението и младежта. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и на ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Програмата ще предлага подкрепа за изучаване на езици на участниците, които осъществяват дейност за мобилност. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез платформата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптиран към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. Онлайн езиковата подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ ще позволява на участниците да оценяват, практикуват и подобряват своите езикови познания. Платформата ще предоставя функции, като например инструменти за подпомагане и смесено учене, за да се даде възможност на учителите и на специалистите, работещи с младежи, да предоставят допълнителна подкрепа на своите учещи, както и социални мрежи, за да се даде възможност за учене чрез сътрудничество. В рамките на онлайн езиковата подкрепа по програмата „Еразъм+“ (ОЕП) ще се осигуряват и безплатни, свободно достъпни материали за изучаването на езици. В допълнение към ОЕП могат да се предлагат и други форми на езикова подкрепа в помощ на нуждите на определени целеви групи от изучаване на езици, като например използване на жестомимичен език или на брайлово писмо, които могат да бъдат финансирани чрез специалната категория за подкрепа на финансовото приобщаване.

Преподаването и изучаването на езици ще се насърчават и в рамките на проектите за сътрудничество. Иновациите и добрите практики, предназначени да стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици.

Европейската комисия връчва **Европейския езиков знак (ЕЕЗ)** като признание за качество, подкрепа за споделянето на резултатите от отлични проекти в областта на многоезичието и насърчаване на обществения интерес към изучаването на езици. Националните агенции ежегодно или на всеки две години ще отличават с ЕЕЗ организациите за образование и обучение, които са осъществили децентрализиран проект по програмата „Еразъм+“ със забележителни резултати в областта на изучаването и преподаването на езици. Освен на избрани проекти по програмата „Еразъм+“, националната агенция може да връчва ЕЕЗ и на други инициативи с всеобхватни, приобщаващи или иновативни подходи към преподаването и изучаването на езици.

Международно измерение

Програмата „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с държави партньори) в дейностите за мобилност, сътрудничество и диалог относно политиката. Засилването на международната мобилност и на сътрудничеството с трети държави, което укрепва ролята на Европейския съюз като участник на световната сцена, е от ключово значение за оказването на подкрепа на европейските организации за посрещането на глобалните предизвикателства, породени от глобализацията, изменението на климата и цифровия преход. Редом с това действията по програмата допринасят за насърчаването на ценности, принципи и интереси около общи приоритети, свързани по-специално с човешкото и институционалното развитие, изменението на климата, цифровия преход, растежа и работните места, доброто управление, мира и сигурността. Ангажирането на младежите в държавите партньори е ключов елемент в процеса на изграждането на по-устойчиви общества, основани на взаимно доверие и межкултурно разбиране.

Признаване и валидиране на умения и квалификации

Програмата „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС, насочени към осигуряването на прозрачност и признаването на компетентности, умения и квалификации, по-конкретно „Европас“, Youthpass, Европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), както и мрежите на равнището на ЕС в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, по-конкретно националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите Euroguidance, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена за ЕКР. Общата цел на тези инструменти е да се осигури по-лесно признаване и по-добро разбиране на компетентностите, уменията и квалификациите във и извън националните граници, във всички подсистеми за образование и обучение, както и на пазара на труда, независимо дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит, доброволческа дейност, онлайн обучение).

За да бъдат постигнати тези цели, наличните инструменти трябва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и нарастващото използване на ученето с помощта на цифровите технологии, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите и целите на учещите. В бъдеще може също да се наложи използваните инструменти да се

развиват в посока към по-голяма съгласуваност и опростяване, което позволява на учещите и работниците да се движат свободно за учене или работа.

В областта на младежта целта на тематичните стратегии⁵ като Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS) е да се предложи допълнителна подкрепа за развитието в тези области.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/development-skills_bg

Разпространяване на информация за проектите и резултатите от тях за постигане на максимално въздействие

Разпространяването на информация за проектите и резултатите от тях е от решаващо значение за осигуряването на въздействие на различни равнища. В зависимост от действието от кандидатите за финансиране по програмата „Еразъм+“ се изисква да планират своите комуникационни дейности, за да споделят информация за проекта и за резултатите от него по време на жизнения цикъл на проекта и след него. Заявленията за проекти ще бъдат оценявани въз основа на съответни критерии, за да се гарантира, че тези аспекти са обхванати. Кандидатите също така ще трябва да оценят успеха на своите комуникационни дейности както качествено, така и количествено. Равнището и интензивността на дейностите за комуникация и разпространение следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните действия в рамките на програмата „Еразъм+“.

Бенефициерите трябва ясно да посочват подкрепата на Европейския съюз за всички дейности и продукти по комуникация и разпространение като събития, интернет уебсайтове и публикации. Те трябва по-специално да осигурят включването на емблемата на Европейския съюз във всички комуникационни материали в съответствие с разпоредбите, предвидени в споразумението или в решението за отпускане на безвъзмездни средства⁶. При неспазване на тези разпоредби размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

С цел разработването на добър план за комуникация и разпространение кандидатите трябва да вземат предвид следното:

- **Комуникационни цели:** т.е. повишаване на осведомеността, популяризиране на обществени ценности, развитие на нови партньорства за бъдещето или въздействие върху политиките и практиките;
- **Аудитория или целева група:** това са хората, до които бихте искали да достигнете и които биха могли да се възползват от резултатите. Бъдете възможно най-конкретни. Това може да бъде широката общественост, заинтересованите страни, експертите и други заинтересовани страни, лицата, вземащи решения, медиите и т.н.;
- **Канали и дейности за достигане до целевата аудитория:** кандидатите трябва да изберат каналите и дейностите, които са най-ефективни и подходящи за удовлетворяване на нуждите на избраните от тях цели, като социални медии, събития, публикации.
- **Резултати от проекта** (резултати и крайни продукти) като ръководство за добри практики, практически инструмент или продукт, изследователски доклади от проучвания, придобити знания и умения и т.н.

---

⁵ Стратегиите могат да бъдат намерени тук: <https://www.salto-youth.net/>

⁶ Насоки за използването на визуалната идентичност на Европейската комисия, включително на емблемата на Европейския съюз, могат да бъдат намерени на следния адрес: https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_en#documents

Резултатите следва да бъдат споделяни или популяризирани в платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ (https://ec.europa.eu/programs/erasmus-plus/projects_en).

- **Разпределение във времето:** трябва ефективно да планирате времето на извършване на различните дейности (във връзка с работния план/основните етапи), да договорите реалистична цел и да осигурите гъвкавост в зависимост от напредъка на проекта, промяната в нуждите на целевата аудитория или група и промените в политиката и процедурите.
- **Ключови показатели за ефективност (КПЕ):** показателите са ценен управленски инструмент за мониторинг на напредъка (с възможност за корекции при необходимост) по време на изпълнението на плана за комуникация и разпространение на информация и за измерване на степента на успех в постигането на неговите цели.

Изискване на програмата „Еразъм+“ за свободен достъп до образователни материали

Програмата „Еразъм+“ насърчава свободния достъп до резултатите от проекти в подкрепа на ученето, преподаването, обучението и младежката работа. По-конкретно бенефициерите на програмата „Еразъм+“ се ангажират да предоставят всички образователни ресурси и инструменти, разработени в контекста на подпомаганите по програмата проекти — документи, аудиовизуални продукти, софтуер или други материали — безплатно на обществеността при условията на отворен лиценз. Материалите следва да са леснодостъпни и удобни за изтегляне без разходи или ограничения, а отвореният лиценз трябва да позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Такива материали са известни като „образователни ресурси със свободен достъп“ (ОРСД). За постигане на тази цел ресурсите следва да бъдат публикувани в подлежащ на редактиране цифров формат на подходяща и свободно достъпна платформа. Независимо че програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да предоставят най-отворените видове лицензи⁷, те могат да избират лицензи, които налагат известни ограничения, например ограничаване на използването за търговски цели от други лица или задължаване на други лица да предоставят същия лиценз за производни разработки, ако това е целесъобразно с оглед на естеството на проекта и вида на материала, и при условие че лицензът във всички случаи позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Изискването за свободен достъп е задължително и не засяга правата върху интелектуалната собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

Програмата „Еразъм+“ за свободен достъп до научни изследвания и данни

Програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да публикуват резултатите от своите изследвания по пътищата на свободния достъп, т.е. по начини, които са безплатни и не налагат други ограничения на достъпа. Бенефициерите се насърчават също така да предоставят отворени лицензи за своите изследователски продукти. При всяка възможност събраните от проектите данни следва да се публикуват като „отворени данни“, т.е. под отворен лиценз, в подходящ формат и на подходяща платформа за данни с отворен достъп.

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да се постигнат поставените цели, в програмата „Еразъм+“ се предвижда изпълнението на следните действия за периода 2021—2027 г.:

---

⁷ Например широко използваните лицензи Creative Commons Attribution или Creative Commons Attribution-Share Alike за творчески произведения, GNU Public License и GNU Lesser Public License за софтуер и Open Database License за бази данни.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **Мобилност на учещи и членове на персонала:** възможности за ученици, студенти, стажанти и младежи, както и за университетски преподаватели, учители, обучители, специалисти, работещи с младежи, треньори по спорт, персонал на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава;
- **Дейности за младежко участие:** местни и транснационални инициативи, ръководени от младежи и провеждани от неформални групи младежи и/или младежки организации с цел насърчаване на младежите да се ангажират и да се научат да участват в демократичния живот, като при това се повишава осведомеността за общите ценности и основните права на ЕС, създават се предпоставки младежите и лицата, вземащи решения на местно, национално и европейско равнище, да работят заедно и се допринасят за общите цели на Европейския съюз;
- **Дейности по линия на DiscoverEU:** действие, което предлага на 18-годишните младежи възможност да придобият за първи път краткосрочен индивидуален или групов опит, като пътуват из цяла Европа в рамките на дейност за информално образование, насочена към насърчаване на чувството им за принадлежност към Европейския съюз и откриване на културното му многообразие.
- Програмата предлага **възможности за изучаване на езици** на участниците, които осъществяват дейност за мобилност в чужбина. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез инструмента за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптиран към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. В определени случаи, т.е. когато онлайн обучението не е най-добрият инструмент за достигане до целевата група, ще бъдат предлагани допълнителни форми на езикова подкрепа.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Партньорства с цел сътрудничество, обхващащи:

- **Партньорства за сътрудничество:** Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развият и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развият нови практики и методи, а също така като споделят и дебатираат идеи.
- **Малки партньорства:** Това действие е предназначено за разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, ученето за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достигат до организациите на местно равнище, новите участници в програмата и организациите с по-малко опит, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет.

Партньорства за високи постижения, обхващащи:

- **Европейски университети:** С настоящото действие се подкрепя създаването на мрежи от висши училища, изградени от долу нагоре, което ще направи трансграничното сътрудничество по-амбициозно чрез разработването на съвместни дългосрочни стратегии за висококачествено образование, научни изследвания и иновации, основани на обща визия и споделени ценности;
- **Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение:** Чрез тази инициатива се подкрепя развитието на транснационални платформи на центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, тясно интегрирани в местните и регионалните стратегии за растеж, иновации и конкурентоспособност, като същевременно се подпомагат цялостните структурни промени и икономическите политики в Европейския съюз;
- **Академии за учители „Еразъм+“:** Общата цел на това действие е да се създадат европейски партньорства между доставчиците на образование и обучение за учители с цел създаването на академии за учители „Еразъм+“, които ще развият европейската и международната перспектива в областта на подготовката на учители. Тези академии ще насърчават многоезичието и културното многообразие, ще развият подготовката на учителите в съответствие с приоритетите на ЕС в областта на образователната политика и ще допринесат за постигането на целите на европейското пространство за образование.
- **Действие „Еразмус Мундус“:** Това действие има за цел да се насърчат високите постижения и интернационализацията на висшите училища в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа висши училища и отворени за институции от други държави по света.

Партньорства за иновации, обхващащи:

- **Алианси за иновации:** Това действие има за цел да се насърчи стратегическото сътрудничество между основните участници в сферата на висшето образование и на професионалното образование и обучение, бизнеса и научните изследвания — „триъгълникът на знанието“ — в подкрепа на иновациите и модернизацията на системите за образование и обучение с оглед на определянето и осигуряването на правилния набор от умения, знания и компетентности, които да съответстват на бъдещото търсене на пазара на труда в сектори и области от стратегическо значение за устойчивия растеж и конкурентоспособността на Европа;
- **Проекти, ориентирани към развитието в бъдещето:** Чрез това действие ще се насърчават иновациите, творчеството, електронното участие и социалното предприемачество в различни области на образованието, обучението, младежта и спорта. С него ще се подкрепят идеи, ориентирани към развитието в бъдещето, основани на ключови европейски приоритети и с потенциал да бъдат интегрирани и да допринесат за подобряването на системите за образование и обучение, младежта и спорта, както и да порождаат съществено иновативно действие по отношение на методите и практиките за всички видове учене и на параметрите за активно участие за европейското социално сближаване.

Проекти за изграждане на капацитет в областта на младежта: С това действие се подкрепят сътрудничеството и обменът в областта на младежта между организации от държави по програмата и от държави партньори и се обхващат дейности за неформално учене, насочени към повишаването на капацитета на организации, работещи с младежи извън сферата на формалното учене, като същевременно се постига активно участие на младежите.

Спортни събития с нестопанска цел: С това действие ще се подпомагат подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортни събития с нестопанска цел, организирани в една или в няколко държави от организации с нестопанска цел или от публични органи, чиято дейност е свързана с областта на спорта. Тези събития ще имат за цел да се увеличи видимостта на действията по „Еразъм+“ в областта на спорта и да се повиши осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност.

Чрез онлайн платформи като **eTwinning**, **Електронна платформа за учене за възрастни в Европа (EPALE)**, **Портал за училищно образование (SEG)** и **Европейски младежки портал** ще се предлагат виртуални пространства за сътрудничество, бази данни за намиране на партньори, общности от практикуващи специалисти и други онлайн услуги за учители, обучители, специалисти, работещи с младежи, лица, разработващи политики, и други

практикуващи специалисти, както и за ученици, младежи и възрастни учещи в Европа и извън нея.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Действието „Обединена европейска младеж“, насочено към младежките организации на местно равнище, които искат да установят трансгранични партньорства, т.е. които имат за цел да добавят европейско измерение към своите дейности. Целта е да се насърчат нови кандидатури от организации, които все още не са добре установени на европейско равнище.

В допълнение това ключово действие обхваща:

- Действия, насочени към подготовка и подкрепа за изпълнението на програмата за политиката на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, включително секторни програми за висше образование, професионално образование и обучение, училищно образование и учене за възрастни, по-специално чрез улесняване на управлението и функционирането на **отворените методи на координация**.
- Осъществяване на европейски **експериментални инициативи в областта на политиката**, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка. В съответствие със стратегията на ЕС за младежта ще бъде предоставена финансова подкрепа и на структурите, които участват в националната работна група, съставена от всеки национален орган в рамките на диалога на ЕС по въпросите на младежта на национално равнище.
- Действия, насочени към събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище, с цел да се улесни обосноваването изготвяне на политики. Събирането на факти и анализите ще се осъществява в рамките на **европейски или международни проучвания и изследвания, както и на основата на тематичен и специфичен за отделните държави експертен опит**.
- Действия, с които се улесняват **прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и трансферът на кредити** с цел стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране. В тази област се включва също предоставянето на подкрепа на националните и европейските органи или мрежи, които улесняват трансевропейските обмени, както и разработването на гъвкави модели за обучение между различните области на образованието, обучението и младежта и в рамките на формално, неформално и информално учене.
Действия, с които се насърчава **диалогът по политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него**, например чрез конференции, събития и други дейности, в които участват лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.
- **Сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Чрез действията по инициативата „Жан Моне“ ще се предоставя подкрепа за:

- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование:** С това действие се подкрепят висшите училища в Европа и извън нея за популяризиране на преподаването и научните изследвания в

областта на европейската интеграция и насърчаване на дебат относно политиката и възможности за обмен с участието на академичните среди и лицата, разработващи политики, относно приоритетите на политиката на Съюза. Подкрепят се следните поддействия: **Модули „Жан Моне“**: кратки програми за обучение по една или няколко дисциплини от областта на изследванията на Европейския съюз; **Катедри „Жан Моне“**: по-дългосрочни преподавателски длъжности със специализация в изследванията на Европейския съюз за отделни университетски преподаватели; **Центрове за високи постижения „Жан Моне“**: координационни центрове, чрез които се събират знания от експерти на високо равнище в различни дисциплини на европейските изследвания и се развиват транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави;

- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението:** С това действие се насърчават познанията за Европейския съюз в училищата и институтите за професионално образование и обучение (ПОО) в държавите по програмата. Целта му е на доставчиците на образование да се предложат възможности да разработват и предоставят съдържание на учещите, а на доставчиците на обучение на учители — да оказват подкрепа на учителите чрез методологии и актуализирани знания по въпроси на Европейския съюз и да насърчават дебатите и обмена между представителите на училищата и ПОО и заинтересованите страни относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз. Подкрепят се следните поддействия: **Обучение на учители:** разработване и предлагане на структурирани предложения за обучение на учители по теми, свързани с Европейския съюз; **Мрежи:** обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави.
- **Подкрепа за определени институции:** С това действие се осигурява подкрепа за институции, които преследват цел от европейски интерес, като предоставят на Съюза, държавите членки и гражданите висококачествени услуги в конкретни приоритетни тематични области. Основните дейности и обхват на тези институции включват изследвания, включително събиране и анализ на данни с оглед на подготовката на бъдещи политики, обучение на място и онлайн за бъдещи служители на международните организации и за държавни служители, по-специално в областите на правото и управлението, организиране на събития по приоритетни въпроси за Съюза и разпространяване на конкретни резултати и обща информация за широката общественост.

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на повече от 26 млрд. евро⁸ от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2021—2027 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

За информация относно наличния бюджет по действия, моля, разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2021 г.:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_en

---

⁸ Ориентировъчно финансовият пакет на програмата е определен на 24,574 млрд. евро по текущи цени и допълнителни средства, възлизащи на 1,7 млрд. евро по цени от 2018 г.

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Европейската комисия

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програмата „Еразъм+“. Комисията постоянно осъществява управлението на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг на общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програмата на национално равнище.

На европейско равнище отговорността за изпълнението на редица действия по програмата „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) на Европейската комисия. В допълнение към информацията, съдържаща се в настоящото ръководство, съответната документация във връзка с поканите и формулярите за кандидатстване за действията, обхванати от настоящото ръководство и управлявани от Изпълнителната агенция, се публикуват в портала „Възможности за финансиране и търгове“: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, анализа на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг на място върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои действия по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програмата „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

Националните агенции

Изпълнението на програмата „Еразъм+“ се осъществява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнение на бюджета на националните агенции; основанието за този подход е управлението на програмата „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до нейните бенефициери и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка от държавите по програмата е определила една или повече национални агенции (данни за контакт с тези агенции можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и действат като звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

- предоставяне на подходяща информация за програмата „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;

- предоставяне на подкрепа на кандидатите по проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с качествено развитие и изпълнение на програмата „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на проекти и дейности като дейности по обучение и сътрудничество и дейности по изграждане на мрежи, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, и които подпомагат качествено изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата;
- предоставяне на подкрепа на новите участници, организациите с по-малко опит и целевите групи с по-малко възможности с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;
- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури и национални органи с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните им области на действие, в съответните държави и в Европейския съюз.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел участниците в програмата да бъдат насочвани на всички етапи на своето участие — от първия контакт с програмата през процедурата за кандидатстване до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този принцип не противоречи на изискванията за справедливост и прозрачност на процедурите по подбор. Той се основава по-скоро на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на някои целеви групи по програмата да бъде предоставено по-активно подпомагане под формата на съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

Съответните покани за представяне на предложения, обхващащи действията, управлявани от националните агенции за „Еразъм+“, се публикуват на уебсайта на програмата „Еразъм+“⁹ и се оповестяват на уебсайтовете на националните агенции.

---

⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_bg

КОИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, следните ресурсни центрове и информационни служби, платформи и мрежи за обмен на знания и експертен опит участват със своя допълнителен експертен капацитет в изпълнението на програмата „Еразъм+“:

РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ И ИНФОРМАЦИОННИ СЛУЖБИ

РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Ресурсните центрове SALTO са предназначени да подобряват качеството и въздействието на програмата „Еразъм+“ на системно равнище чрез предоставяне на експертен опит, ресурси и дейности за информация и обучение в конкретни области в помощ на националните агенции и на други участници в образованието, обучението и младежката работа. Наред с другото, тези дейности включват организиране на курсове за обучение, семинари, работни срещи, учебни посещения, форуми, сътрудничество и дейности за изграждане на партньорства по приоритетни теми на програмата „Еразъм+“.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Освен това в областите на образованието и обучението чрез работата на центъра SALTO:

- се предлага платформа за европейски дейности за обучение;
- дава се възможност на заинтересованите страни, *inter alia*, да развиват капацитета на своите организации за пълно оползотворяване на възможностите на програмата „Еразъм+“, да споделят най-добри практики в европейските държави, да намират партньори или да увеличават въздействието на проектите си на европейско равнище;

МЛАДЕЖ

Работата на центровете SALTO в областта на младежта включва още:

- насърчаване на признаването на неформалното и информалното учене;
- разработване и документиране на методи и инструменти за обучение и младежка работа;
- изготвяне на общ преглед на европейски дейности за обучение, достъпни за специалисти, работещи с младежи, чрез Европейския календар за обучение;
- издаване на практически публикации и насоки;
- предоставяне на актуална информация за европейската младежка работа;
- изготвяне на база данни за обучители и ресурсни специалисти в областта на младежката работа и обучението;
- координиране на прилагането на Youthpass — инструмента за подкрепа на валидирането на резултатите от неформалното и информалното учене в дейностите за младежка мобилност и младежка работа.

Центровете SALTO в областта на младежта имат тематична (участие и информация, приобщаване и многообразие, обучение и сътрудничество) или географска (страните от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани) насоченост.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: www.salto-et.net и www.salto-youth.net

Otlas — инструмент за търсене на партньори за организации, работещи в областта на младежта

Един от инструментите, разработени и администрирани от младежките ресурсни центрове SALTO-Youth, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организацията могат да регистрират своите данни за контакт и области на интерес в Otlas и да съставят заявки за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: www.salto-youth.net/otlas или www.otlas.eu

Национални бюра на програмата „Еразъм+“

Националните бюра на програмата „Еразъм+“ (НБЕ) в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на координиращи центрове в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програмата „Еразъм+“ в областта на висшето образование. Тези бюра допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, релевантността, ефективността и въздействието на международното измерение на програмата „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра на програмата „Еразъм+“ включват:

- предоставяне на информация за дейностите по програмата „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави (включително в областта на висшето образование, младежта и ПОО, когато е уместно);
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните кандидати;
- координиране на работата на местния екип от експерти по реформата на висшето образование (HERE);
- участие в организирането на проучвания и прояви;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване на развитието на политиката в областта на висшето образование в съответните държави.

Национални информационни центрове за академично признаване (NARIC)

Мрежата NARIC предоставя информация относно признаването на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, в която е установен съответният център NARIC. Мрежата NARIC предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, консултанти, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата NARIC посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: www.enic-naric.net

Мрежа Eurodesk

Мрежата Eurodesk предоставя информационни услуги на младежи и специалисти, работещи с младежи, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички държави по програмата и чиято дейност се координира на европейско равнище от службата Eurodesk Brussels Link, предлага услуги като отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, събития и публикации. Наред с горното мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Информацията се предоставя на 28 езика.

Европейският младежки портал е достъпен на адрес: https://europa.eu/youth/home_bg Повече информация за Eurodesk можете да намерите на следния адрес: <http://www.eurodesk.eu>.

ПЛАТФОРМИ И ИНСТРУМЕНТИ

Платформа за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“

Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ предоставя достъп до информация и резултати по всички проекти, финансирани по програмата „Еразъм+“, както и по някои от проектите, финансирани по предходните програми в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Организацията могат да се вдъхновяват от богатата информация за проектите и да се възползват от резултатите и поуците, извлечени от 15-годишното изпълнение на програмата „Еразъм+“.

В проектите може да се търси по ключова дума, ключово действие, година, държава, тема, вид резултати и др. Търсенията могат да бъдат запазени и постоянно се актуализират с най-новите проекти според предварително определени критерии. Открити са проекти с добри практики, определени според тяхното значение за политиката, въздействие, комуникационен потенциал, а на разположение за изтегляне са рекламни информационни листове.

Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ е достъпна на следния адрес: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

eTwinning

eTwinning е общност на учители от предучилищните до гимназиалните нива, поддържана от сигурна платформа, която е достъпна само за учители, допуснати от националните органи. Участниците могат да се включват в редица дейности: изпълнение на проекти с други училища и класни стаи; обсъждания с колеги и изграждане на професионални мрежи; участие в разнообразни възможности за професионално развитие (онлайн и присъствени); и др. eTwinning се финансира по ключово действие 2 на програмата „Еразъм+“.

Учителите и училищата, които участват в eTwinning, получават подкрепа от съответните национални звена за координация (NSS). Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението на дейностите по проектите, популяризират действието, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централното звено за координация (CSS), което отговаря и за развитието на интернет платформата eTwinning и организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Повече информация и подробен списък на предлаганите услуги можете да намерите на следния адрес:

<https://www.etwinning.net/bg/pub/index.htm>

Портал за училищно образование (SEG)

Порталът за училищно образование е европейска онлайн платформа за училищно образование, понастоящем достъпна на 23 езика на ЕС, с чиято помощ се предоставя всичко необходимо за учителите по отношение на информация, подготовка и професионално развитие, подкрепа от колеги и мрежи, възможности за съвместни проекти и мобилност, анализи в областта на политиките и др. Освен учителската общност, целевата база от потребители на SEG обхваща всички видове участници в дейности по програмата „Еразъм+“ като училища и други образователни институции и организации, лица, разработващи политики, и национални органи, НПО, предприятия и др. Тъй като порталът представлява публичен уебсайт, той е достъпен за всички потребители в интернет (включително от държави извън ЕС). Очаква се този широк обхват да подобри връзките между политиката и практиката в европейското училищно образование, както и да спомогне за насърчаването на политика, основана на училищната действителност и на потребностите на трудовия пазар.

Порталът SEG предлага съдържание с голямо разнообразие, като например добри практики от европейски проекти, месечни публикации в блогове и видео интервюта на европейски експерти в областта на училищното образование, онлайн курсове, предназначени да подпомогнат учителите да се справят с актуални предизвикателства в класната стая, ресурси като учебни помагала, методически материали и Европейския инструментариум за училищата, информация за политиките в областта на училищното образование, актуални новини, събития и т.н. Порталът предлага специални инструменти, с които на учителите и училищния персонал се предоставят възможности за обучение и мобилност с цел професионално развитие (присъствени курсове, обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и др.), които могат да се финансират по ключово действие 1 на програмата „Еразъм+“:

- инструмент „Каталог с курсове“ по програмата „Еразъм+“ (за възможности за присъствено обучение);
- инструмент „Възможности за мобилност“ по програмата „Еразъм+“ (за мобилност на учители по КД 1). За повече информация:

<https://www.schooleducationgateway.eu/bg/pub/index.htm>

Електронна платформа за учене за възрастни в Европа (EPALE)

Електронната платформа за учене за възрастни в Европа, известна като EPALE, е инициатива на Европейската комисия, финансирана по програмата „Еразъм+“. Тя е отворена за специалисти в областта на ученето за възрастни: учители, обучители и доброволци, както и за лица, разработващи политики, изследователи, журналисти и представители на академичната общност, работещи в областта на ученето за възрастни.

Сайтът предлага актуални новини за развитието в тази област и интерактивни мрежи, които позволяват на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики. Наред с многото функции и публикации EPALE предлага инструменти, представляващи специален интерес за бенефициерите и потенциалните бенефициери на „Еразъм+“. Ето някои примери:

- календар с курсове и събития, който може да бъде използван
  - за намиране на възможности за мобилност от бенефициери по проекти в рамките на КД 1
  - за популяризиране на курсове и събития по проекти в рамките на КД 2
- инструмент за търсене на партньори (Partner search), който може да се използва за намиране на партньори за подготовка на финансирани от ЕС проекти и намиране или предлагане на обмен на опит чрез наблюдение;
- секция „Общности от практикуващи специалисти“ (Communities of practice) предлага допълнителни

- възможности за свързване с хора и организации със сходни интереси;
- секция „Пространства за сътрудничество“, в които партньорите могат да разработват своя проект в безопасна среда;
  - ресурсен център, в който бенефициерите по даден проект могат да намират полезни справочни материали и/или да изпращат статии, учебни помагала, доклади, ръководства и всякакви други материали, разработени по техния проект или от тяхната организация, предлагайки по този начин допълнителна възможност за разпространението им;
  - блог, в който участниците в проекти могат неформално и динамично да споделят своя опит или да публикуват видеоматериали, представящи техните резултати.

Насърчава се споделянето на информация в платформата за дейностите и резултатите по проекти, получаващи финансиране от ЕС, чрез публикации в блога, новини, събития и други видове дейности.

EPALE се реализира от централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави по програмата „Еразъм+“, които отговарят за откриването на интересна информация и насърчават заинтересованите лица да използват и да обогатяват платформата. Достъпът до EPALЕ може да бъде осъществен на адрес: <https://epale.ec.europa.eu/bg>.

SELFIE

SELFIE („Самооценка на ефективното обучение чрез насърчаване на използването на иновативни образователни технологии“) е безплатен, многоезичен и уеб-базиран инструмент за самооценка, чрез който се подпомага развитието на цифровия капацитет на общите и професионалните училища.

„SELFIE за училища“ събира анонимно мненията на учениците, учителите и училищните ръководители относно това как се използват технологиите в тяхното училище. За целта се използват кратки твърдения и въпроси с проста скала от 1 до 5 за отговори. Въз основа на този принос инструментът генерира доклад — моментна снимка („SELFIE“) на силните и слабите страни на училището в използването на технологиите. SELFIE е достъпен на над 30 езика за всички основни, средни и професионални училища в Европа и извън нея. Инструментът може да се използва от всички училища — не само от тези с високи равнища на инфраструктура, оборудване и използване на технологии.

В условията на извънредното положение във връзка с COVID-19 се осъществи масов преход към цифрови технологии за дистанционна работа и обучение, включително за ПОО. Същевременно станаха ясни и затрудненията при запазването на частта от ПОО, свързана с ученето в процеса на работа (УПР), в предприятията, които правят още по-неотложно повишаването на ефективността на диалога между учителите в системата на ПОО и учителите в предприятията чрез цифрови средства.

В рамките на плана за действие в областта на цифровото образование се разработва нов инструмент за учителите. С този инструмент („SELFIE за учители“), който ще бъде достъпен на всички официални езици на ЕС през есента на 2021 г., ще се даде възможност на учителите сами да оценяват своята компетентност и увереност в цифровите технологии и да получават незабавна обратна връзка относно силните и слабите си страни и насоки за възможно развитие. Екипи от учители също могат да работят заедно по използването на инструмента и да разработват план за обучение.

В проучване за осъществимост за адаптирането на инструмента SELFIE за УПР в ПОО, проведено в началото на 2020 г., се стига до заключението, че е налице нужда от SELFIE за УПР, с чиято помощ институциите за ПОО и предприятията да установят по-близки контакти, за да обсъждат съвместно как най-успешно да внедряват цифровите технологии в предоставяното образование и обучение. SELFIE за УПР не само обединява трите гледни точки на директорите на училища, учителите в системата на ПОО и учещите, но също така добавя като четвърта

гледна точка мнението на учителите в предприятията. През есента на 2020 г. девет държави проведоха успешни пилотни проекти за разширяване на SELFIE до УПР, включително във връзка с чиракуването, с участието на голям брой заинтересовани страни. Очаква се SELFIE за УПР да започне да функционира пълноценно до средата на 2021 г.

Инструментът SELFIE е разработен от Съвместния изследователски център и Генералната дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ (ГД ЕАС). Допълнителна информация за SELFIE може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_bg

HEInnovate

Ръководната рамка HEInnovate предоставя на висшите училища (ВУ) в ЕС и извън него възможността да изследват своя капацитет за иновации и предприемачество чрез самоанализ в едно или няколко от следните осем налични измерения:

- Лидерство и управление
- Организационен капацитет: финансиране, хора и стимули
- Преподаване и обучение по предприемачество
- Подготовка и подкрепа на предприемачи
- Цифрова трансформация и способности
- Обмен на знания и сътрудничество
- Интернационализирана институция
- Измерване на въздействието

HEInnovate също така е общност от практикуващи специалисти, чиито експерти предлагат на ВУ семинари за подобряване на резултатите им в областта на иновациите и събития за обучение на учители с цел по-широко разпространение на подхода на национално равнище. На уебсайта могат да се намерят материали за обучение. В платформата също така се представят конкретни случаи и истории на потребители, с които се дават примери за различни иновационни подходи във ВУ в целия ЕС. В сътрудничество с ОИСР бяха осъществени редица прегледи по държави, които са публикувани на уебсайтовете на HEInnovate и ОИСР. Докладите на HEInnovate по държави свидетелстват за иновационни и предприемачески подходи в различни държави — членки на ЕС.

Препоръчително е проектите, финансирани по програмата „Еразъм“, като алиансите на европейските университети и алиансите за иновации, да използват HEInnovate, когато е уместно, в допълнение към своите проекти.

Достъпът до HEInnovate може да бъде осъществен на адрес: <https://heinnovate.eu/en>

Европейски младежки портал

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. С него се насърчава също така участието на младежите в демократичния живот в Европа, по-специално чрез диалога на ЕС по въпросите на младежта и чрез други инициативи за взаимодействие с младежите с цел въздействие върху разработването на политики. Европейският младежки портал предоставя и информация за други заинтересовани страни, работещи в областта на младежта, на 28 езика и е достъпен на следния адрес: https://europa.eu/youth/home_bg

Otlas

Един от инструментите, разработени и администрирани от младежките ресурсни центрове SALTO-Youth, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в

областта на младежта. Организациите могат да регистрират своите данни за контакт и области на интерес в Otlas и да съставят заявки за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: <https://www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding/> или www.otlas.eu

Инициатива за европейска студентска карта

Инициативата за европейска студентска карта има за цел да опрости мобилността с цел образование и обучение чрез цифровизиране на всички основни компоненти, необходими за организацията на мобилността на студентите, от предоставянето на информация до процесите на кандидатстване и установяването в приемащата общност в чужбина. В контекста на тази инициатива мобилното приложение „Еразъм+“ и мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ вече са на разположение на висшите училища и на студентите и ще бъдат допълнително подобрени чрез добавяне на нови услуги и функции за потребителите.

Мобилното приложение „Еразъм+“ предоставя на студентите единна онлайн точка за достъп до цялата информация и услуги, от които те се нуждаят преди, по време на и след обмена си в чужбина. Мобилното приложение „Еразъм+“ включва и информация за участието в програмата за учещи в други сектори. Приложението е достъпно за изтегляне в App Store и в Google Play. Допълнителна информация може да се намери на адрес: erasmusapp.eu

Мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ позволява на висшите училища да се свързват с централен комуникационен канал за безпроблемен обмен на данни за мобилност на студенти по сигурен и рационализиран начин, който поддържа изцяло цифровизирано управление на мобилността, включително онлайн споразумения за обучение и цифрови междуинституционални споразумения. Висшите училища, които планират да се свържат с мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, могат да получат информация за свързването, насоки и въвеждащи курсове в експертния център на мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“: <https://cc.erasmuswithoutpaper.eu>

МРЕЖИ ЗА ОБМЕН НА ЗНАНИЯ И ЕКСПЕРТЕН ОПИТ

Мрежа „Евридика“

Чрез мрежата „Евридика“ се осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички равнища с цел да се допринесе за по-добро взаимно разбиране на системите в Европа. С цел подпомагане на вземането на решения от органите, отговарящи за образователните системи и политики в Европа, чрез мрежата се предоставят съпоставителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието и младежта.

Мрежата „Евридика“ представлява мащабен източник на информация, обхващащ подробни описания и обзорни прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“), сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“), показатели и статистически данни („Серии от ключови данни“) и поредица факти и данни в областта на образованието, като например относно националните образователни структури, училищните календари, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните държави и образователни степени („Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави по програмата „Еразъм+“, както и в Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора.

Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция: <https://eacea.ec.europa.eu/homepage>

Мрежа от национални кореспонденти на „Младежка Уикипедия“

В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта и с целта за подобряване на познанията относно проблемите на младежта в Европа се предоставя финансова подкрепа на националните структури, допринасящи за „Младежка Уикипедия“ (Youth Wiki) — интерактивен инструмент, който осигурява последователна, актуална и използвана информация относно положението на младежите в Европа и националните политики в областта на младежта.

Финансовата подкрепа се предоставя на структури, определени от националните органи и със седалище в държава по програмата, за действия на тези структури, свързани с изготвянето на специфична информация и съпоставими описания и показатели за тяхната държава, които допринасят за по-доброто взаимно опознаване на системите и политиките за младежите в Европа.

Мрежа на експертите по реформата на висшето образование (HERE)

Националните екипи от експерти по реформата на висшето образование в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите от експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип включва от петима до петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, високопоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизиранието, процесите на реформи и стратегиите в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
- осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
- дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни и по-специално висши училища и членове на техния персонал;
- проекти по програмата „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на действието за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, по-специално на добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

Национални екипи в подкрепа на внедряването на инструменти на ЕС за ПОО

Предназначението на националните екипи от експерти в областта на ПОО е да предоставят експертен капацитет в подкрепа на прилагането на инструментите и принципите на ЕС за ПОО в проекти, финансирани от ЕС и подкрепени по програмата „Еразъм+“. Съответните инструменти на ЕС за ПОО (като референтната рамка EQAVET, европейските основни професионални профили, проследяването на дипломираните лица и др.) са

заложени в релевантните документи за политиката на ЕС относно ПОО като Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване и Препоръката на Съвета относно ПОО. Експертите следва по-специално да предоставят подкрепа на бенефициерите на финансирани от ЕС проекти, подпомагани по програмата „Еразъм+“, за прилагането на горепосочените инструменти на ЕС за ПОО в техните проекти.

Мрежа на националните референтни точки на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)

Националните референтни точки на EQAVET се създават от националните органи и обединяват съответните съществуващи органи, включващи социалните партньори и всички заинтересовани страни на национално и регионално равнище, за да допринесат за изпълнението на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение съгласно Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост¹⁰.

Чрез националните референтни точки на EQAVET се цели: 1) предприемане на конкретни инициативи за прилагане и по-нататъшно разгръщане на рамката EQAVET, 2) информиране и мобилизиране на широк кръг от заинтересовани страни с цел да се допринесе за прилагането на рамката EQAVET, 3) оказване на подкрепа за самооценяването като допълнително и ефективно средство за осигуряване на качеството, 4) предоставяне на актуализирано описание на националните/регионалните мерки за осигуряване на качеството въз основа на рамката EQAVET и 5) участие в партньорски оценки на равнището на ЕС за осигуряване на качеството на системно равнище на ПОО.

ЕКР, „Европас“ и Euroguidance — Национални центрове

За всяка държава тези три мрежи от национални центрове се подкрепят чрез едно единствено споразумение

Национални координационни звена (НКЗ) за Европейската квалификационна рамка (ЕКР)

НКЗ за ЕКР се определят от националните органи, на които предоставят подкрепа за:

- разработване, прилагане и преразглеждане на националните квалификационни рамки, както и съотнасянето им към Европейската квалификационна рамка (ЕКР);
- преглед и актуализиране, когато е уместно, на съотнасянето на нивата на националните квалификационни рамки или системи към нивата по ЕКР.

Чрез националните координационни звена за ЕКР Европейската квалификационна рамка стига по-близо до физическите лица и организациите чрез:

---

¹⁰ Бележка под линия с позоваване на *Официален вестник*, която следва да бъде добавена, когато бъде налична.

- подкрепа за включването на подходящите нива по ЕКР в свидетелства, дипломи, приложения и други документи за квалификация, както и в бази данни за квалификациите;
- разработване на квалификационни регистри или бази данни, които включват квалификациите, присъстващи в националните квалификационни рамки, и публикуването им на портала „Европас“.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: <https://europa.eu/europass/bg/implementation-european-qualifications-framework-efq>

Национални центрове „Европас“

По своята същност „Европас“ е онлайн платформа, която предоставя на физическите лица и организациите интерактивни инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост. Това изисква съществена работа на национално равнище, която се осъществява от структури, определени от националните органи. Това включва по-специално:

- предоставяне на национална информация за платформата на ЕС, а именно, осигуряване на взаимосвързаност между платформата на ЕС и националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите;
- насърчаване на използването на услугите, предоставяни от платформата на ЕС;
- поддържане на контакт с всички заинтересовани страни на национално равнище.

Мрежа „Euroguidance“

Euroguidance е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове, определени от националните органи. Всички центрове на Euroguidance споделят следните общи цели:

- сътрудничество и подкрепа на равнището на Съюза за укрепване на политиките, системите и практиките за ориентиране в рамките на Съюза (развитие на европейското измерение на ориентиране през целия живот);
- подкрепа за развитието на компетентността на практикуващите специалисти в областта на ориентирането;
- предоставяне на качествена информация за ориентирането през целия живот;
- насърчаване на европейските възможности за образователна мобилност и управление на професионалното развитие (чрез портала „Европас“).

Основната целева група на Euroguidance са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, разработващи политики, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: <http://euroguidance.eu>

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица съставляват основната целева група на програмата. Участието на тези лица в програмата обаче се осъществява предимно с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират такива дейности. Условието за достъп до програмата следователно са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в програмата) и „участващи организации“ (включително неформални групи и самостоятелно заети лица¹¹). Условието за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, в която те са установени.

Участници в проектни дейности по програмата „Еразъм+“:

Общото правило е, че участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ трябва да са установени в държави по програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение и младежта, са отворени и за участници от държави партньори.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие.

В общ план основните целеви групи са следните:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на висши училища, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са: чиракуващи и учещи в структури за професионално образование и обучение, специалисти и обучители в областта на професионалното образование и обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование и обучение, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са: директори на училища, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на ученето за възрастни, основните целеви групи са: членове на организации за непрофесионално учене за възрастни, обучители, персонал и учещи в областта на непрофесионалното учене за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са: младежи на възраст от 13 до 30 години¹², специалисти, работещи с младежи, персонал и членове на организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са: професионалисти и доброволци в

---

¹¹ Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства до националните агенции за „Еразъм+“ или до Изпълнителната агенция EACEA (с изключение на самостоятелно заетите лица (т.е. еднолични търговци, когато дружеството няма юридическа правосубектност, различна от тази на физическото лице).

Субекти, които нямат юридическа правосубектност съгласно своето национално право, могат да участват по изключение, при условие че представителите им имат право да поемат правни задължения от тяхно име и предоставят гаранция за защита на финансовите интереси на ЕС, равностойна на тази, предоставяна от юридическите лица.) .

Органите на ЕС (с изключение на Съвместния изследователски център на Европейската комисия) не могат да са членове на консорциум.

¹² За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

Обърнете внимание и на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

областта на спорта, спортисти и треньори.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

Допустими участващи организации

Проектите по програмата „Еразъм+“ се предлагат и управляват от участващи организации. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата организация става бенефициер на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Бенефициерите сключват споразумение за отпускане на безвъзмездни средства или биват уведомени за решението за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за реализирането на техния проект (споразумения за отпускане на безвъзмездни средства не се сключват с индивидуални участници).

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програмата „Еразъм+“, трябва да са установени в държави по програмата. Някои действия са отворени и за участващи организации от държави партньори, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение и младежта¹³.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие, подпомогнато от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, чиято дейност е свързана с областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Редица действия са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

В програмата „Еразъм+“ участват държавите — членки на ЕС. Освен това в съответствие с член 16 от Регламента за „Еразъм+“ към програмата са асоциирани следните трети държави¹⁴:

- държави от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП): Норвегия, Исландия, Лихтенщайн;
- присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки: Република Северна Македония, Република Турция и Република Сърбия;

Държавите — членки на ЕС, и горепосочените трети държави, асоциирани към програмата, ще бъдат наричани по-долу **„държави по програмата“**.

Освен това в съответствие с член 17 от регламента субекти от други трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да бъдат допустими за участие в действия по „Еразъм+“ в надлежно обосновани случаи и в интерес на Съюза (те ще бъдат наричани по-долу **„държави партньори“**).

Държави по програмата

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички действия по програмата „Еразъм+“:

Държави — членки на Европейския съюз (ЕС) ¹⁵			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чешка република	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Нидерландия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	

¹⁴ При условие че са подписани споразумения за асоцииране между Европейския съюз и тези държави.

¹⁵ Съгласно член 33, параграф 3 от Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, прието на 25 ноември 2013 г. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:BG:PDF>), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) могат да участват в програмата „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Това означава, че физическите лица и организациите от отвъдморските страни и територии (ОСТ) са участници в програмата със статут на „държави по програмата“, като „държавата по програмата“ е държавата членка, с която са свързани. Списъкът на ОСТ може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_en

Държави по програмата, които не са членки на ЕС¹⁶

Република Северна Македония	Исландия	Норвегия
Сърбия	Лихтенщайн	Турция

Държави партньори

Следните държави могат да участват в някои действия по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство). Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. Кандидатите и участниците трябва да спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатурите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в член 2 от Договора за Европейския съюз.

Държавите партньори по-долу са прегрупирани в съответствие с финансовите инструменти на външната дейност на ЕС.

Западни Балкани (регион 1)	от	Албания, Босна и Херцеговина, Косово ¹⁷ , Черна гора
Държави от Източното партньорство (регион 2)	от	Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, Територията на Украйна, както е призната от международното право
Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)¹⁸	от	Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина ¹⁹ , Сирия, Тунис

¹⁶ При условие че са подписани споразумения за асоцииране между Европейския съюз и тези държави.

¹⁷ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹⁸ Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/C-205/05 (ОВ С 205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички действия, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответното действие включва финансова подкрепа за трети страни от бенефициери на безвъзмездни средства в съответствие с член 204 от Финансовия регламент на ЕС.

Руска федерация (регион 4)	Територията на Русия, както е призната от международното право
регион 5²⁰	Андора, Монако, Сан Марино, град държава Ватикан
регион 6²¹ Азия	Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Тайланд и Виетнам
регион 7²² Централна Азия	Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан
регион 8²³ Латинска Америка	Аржентина, Боливия, Бразилия, Колумбия, Коста Рика, Куба, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Венесуела
регион 9²⁴	Иран, Ирак, Йемен
регион 10²⁵	Южна Африка
регион 11 АКТБ	Ангола, Антигуа и Барбуда, Бахамски острови, Барбадос, Белиз, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Гана, Гренада, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Кения, Кирибати, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Федеративни щати Микронезия, Мозамбик, Намибия, Науру, Нигер, Нигерия, Ниуе, Палау, Папуа-Нова Гвинея, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южен Судан, Судан,

¹⁹ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

²⁰ Държави, които не са обхванати от инструментите за външна дейност.

²¹ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество и на предложения Инструмент за предприєдинителна помощ (ИПП III).

²² Както по-горе.

²³ Както по-горе.

²⁴ Както по-горе.

²⁵ Както по-горе.

	Суринам, Есватини, Демократична република Източен Тимор, Танзания, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тувалу, Уганда, Вануату, Замбия, Зимбабве.
регион 12²⁶ Индустриализирани държави: Държави от Съвета за сътрудничество в Персийския залив	Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства
регион 13²⁷ Други индустриализирани държави	Австралия, Бруней, Канада, Чили, Хонконг, Япония, (Република) Корея, Макао, Нова Зеландия, Сингапур, Тайван, Съединени американски щати, Уругвай.
регион 14²⁸	Фарьорски острови, Швейцария, Обединено кралство.

Повече информация можете да намерите в подробното описание на действията по програмата в част Б от настоящото ръководство.

Изисквания относно необходимите визи и разрешения за пребиваване

Възможно е участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в държавата по програмата или в държавата партньор, която е домакин на дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде осъществена планираната дейност. Силно препоръчително е всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешенията за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: <https://ec.europa.eu/immigration/>

²⁶ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

²⁷ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

²⁸ Държави, които не са обхванати от инструментите за външна дейност.

ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

В тази част читателите ще намерят следната информация за всички действия и дейности, обхванати в ръководството за програмата „Еразъм+“:

- описание на техните цели и очакваното въздействие;
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа;
- таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните предложения;
- допълнителна полезна информация за добро разбиране на видовете подкрепяни проекти;
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме кандидатите, преди да подадат своите заявления, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответното действие, по което желаят да кандидатстват, както и общата информация за приоритетите, целите и основните характеристики на програмата.

Кои действия са представени в настоящото ръководство?

Разделите „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ представят следните действия:

Ключово действие 1:

- Проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование, професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование, ученето за възрастни и младежта;
- Дейности за младежко участие.

Ключово действие 2:

- Партньорства с цел сътрудничество, включващи:
  - Партньорства за сътрудничество;
  - Малки партньорства.
- Партньорства за високи постижения, обхващащи:
  - Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение;
  - Академии за учители „Еразъм+“;
  - Действие „Еразмус Мундус“.
- Партньорства за иновации — Алианси за иновации
- Изграждане на капацитет в областта на младежта
- Европейски спортни събития с нестопанска цел

Ключово действие 3:

- Обединена европейска младеж

Действие по инициативата „Жан Моне“:

- Действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование
- Действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението

Освен това някои от действията по програмата се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от нейната Изпълнителна агенция. За повече информация, моля, посетете уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политика, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

По отношение на учениците, студентите, стажантите, чиракуващите, възрастните учещи и младежите дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на това ключово действие, имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена межкултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование или обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

По отношение на членовете на персонала, специалистите, работещи с младежи, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта дейностите за мобилност имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, младежка работа и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и младежката работа в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, възрастните учещи, младежите и доброволците;
- по-добро разбиране и повишена готовност за реакция на социалното, езиковото и културното многообразие;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората в неравностойно положение;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учещи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва също така да генерират един или повече от следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за работа на равнище ЕС/международно равнище: по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави; отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти; повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;
- иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, съобразени с техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателите и учителите, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за младежка работа, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение, и т.н.;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните нужди и целите на организацията и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план се очаква съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по това ключово действие, да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, чиято дейност е свързана с областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програмата „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- планиране (включително определяне на резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите);
- **подготовка** (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/межкултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- **изпълнение** на дейностите за мобилност;
- **последващи дейности** (включително оценки на дейностите, валидиране и формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността и разпространение и използване на резултатите от проекта).

С програмата „Еразъм+“ се засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност с оглед на подобряването на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина, включително чрез допълнителна безвъзмездна помощ за езикова подкрепа за участниците в дългосрочна мобилност в областта на ПОО и училищното образование. Службата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ предоставя на участниците в дейности за мобилност възможност да оценяват своите познания по два езика, както и да преминат онлайн езикови курсове, за да усъвършенстват своите компетентности. Освен онлайн езикови курсове, ОЕП ще предоставя функции като инструменти за подпомагане

и смесено учене, за да се даде възможност на учителите и на специалистите, работещи с младежи, да предоставят допълнителна подкрепа на своите учещи, както и социални мрежи, за да се даде възможност за учене чрез сътрудничество.

Освен това програмата „Еразъм+“ предоставя пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и дейност в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или учещи в професионални училища, записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или в центрове за обучение, провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение във висши училища и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програмата „Еразъм+“, имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програмата „Еразъм+“ кандидатстващите организации ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизиране.

Схемите за акредитация играят важна роля за осигуряването на по-силно въздействие на ключово действие 1. С Хартата за висше образование „Еразъм“, акредитацията по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование и акредитациите по програмата „Еразъм“ в областта на ПОО, училищното образование, ученето за възрастни и младежта организациите могат да се възползват на постоянна основа от ключово действие 1, като така се съсредоточат върху дългосрочните цели и институционалното въздействие.

В зависимост от профила на включените участници в рамките на ключово действие 1 от програмата „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

В областта на образованието и обучението:

- Проект за мобилност на студенти и членове на персонала във висши училища;
- Проект за мобилност на учещи и членове на персонала в системата на професионалното образование и обучение;
- Проект за мобилност на ученици и училищен персонал;
- Проект за мобилност на възрастни учещи и на персонал, работещ в сферата на ученето за възрастни.

В областта на младежта:

- Проекти за мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи
- Дейности за младежко участие

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими за всеки вид проекти за мобилност.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА

С настоящото действие се подкрепя физическата и смесената мобилност на студенти във всички области и цикли на обучение (кратък цикъл, бакалавърска, магистърска и докторска степен). Студентите могат да учат в чужбина във висше училище партньор или да провеждат стаж в предприятие, изследователски институт, лаборатория, организация или друго подходящо работно място в чужбина. Студентите могат също така да съчетаят период на обучение в чужбина със стаж, подобрявайки допълнително резултатите от обучението и развитието на трансверсални умения. Независимо че дългосрочната физическа мобилност е силно препоръчителна, това действие признава необходимостта от предлагане на по-гъвкава продължителност на физическата мобилност, за да осигури достъпност на програмата за студенти от всички среди, обстоятелства и области на обучение.

Това действие също така подкрепя участието на преподаватели и административен персонал от висши училища в дейности за професионално развитие в чужбина, както и на персонал от света на труда, който да учи и обучава студенти или персонал от висшите училища. Тези дейности могат да включват периоди на преподаване и периоди на обучение (като например придобиване на опит чрез наблюдение на работата на колеги, периоди на наблюдение, курсове за обучение).

Освен това с настоящото действие се подкрепят смесени интензивни програми, които дават възможност на групи от висши училища да разработват съвместно смесени учебни програми и дейности за мобилност за студенти, както и за академичен и административен персонал.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на това действие е да допринесе за създаването на европейско пространство за образование, да укрепи връзката между образованието и научните изследвания, да насърчи уменията за критично мислене на студенти от всички дисциплини и всички образователни степени (включително бакалавърска, магистърска и докторска степен). Целта е също така да се насърчи пригодността за заетост, социалното приобщаване, гражданската ангажираност, иновациите и устойчивостта на околната среда в Европа и извън нея, като се даде възможност на всеки студент да учи или да се обучава в чужбина като част от обучението си, така че студентите:

- да имат досег с различни възгледи, знания, методи на преподаване и изследване и работни практики в своята област на обучение;
- да развиват своите трансверсални умения като комуникация, език, решаване на проблеми, межкултурни и научноизследователски умения;
- да развиват своите умения, ориентирани към развитието в бъдещето, като например цифрови умения, които ще им позволят да се справят с предизвикателствата на днешния и утрешния ден;
- да улесняват личностното развитие, като например способността за адаптиране към нови ситуации и увереността в себе си.

Целта е също така да се даде възможност на всички членове на персонала, включително персонал от предприятия, да преподават или да се обучават в чужбина като част от професионалното си развитие, за да:

- споделят своя експертен опит;
- опознават нови учебни среди;
- придобиват нови иновативни педагогически умения, умения за разработване на учебни програми и цифрови умения;
- влизат във връзка с партньорите си в чужбина с цел разработване на общи дейности за постигане на целите на програмата;

- обменят добри практики и да засилват сътрудничеството между висшите училища;
- подготвят по-добре учениците за света на труда чрез включване на персонал от предприятия в курсове за обучение.

Освен това целта е да се насърчи разработването на транснационални и трансдисциплинарни учебни програми, както и иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество, обучение, основано на научни изследвания, и подходи, ориентирани към предизвикателства, с цел справяне с обществените предизвикателства.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Всички кандидатстващи организации, включително консорциумите за мобилност, трябва да са установени в държава по програмата, а участващите висши училища (ВУ) трябва да са получили хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ)²⁹, преди да кандидатстват за проект за мобилност в своята национална агенция „Еразъм+“. Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите училища се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. В тяхна помощ се осъществява онлайн езикова подкрепа за всички дейности за мобилност между държавите по програмата и, когато е възможно, държавите партньори. Тя се предоставя от Европейската комисия на допустимите участници с цел подобряване на техните чуждоезикови компетентности преди и/или по време на мобилността.

В съответствие с приоритетите на новата програма принципите на хартата бяха подсилени. Наред с другото хартата предполага ангажимент да се осигури автоматично и цялостно признаване на резултатите от период на обучение в чужбина на степен висше образование в дадена държава по програмата в останалите държави, както е договорено в споразумението за обучение и потвърдено в академичната справка или в съответствие с резултатите от обучението в описаните в каталога с курсове модули, завършени в чужбина, в съответствие с Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS). Хартата включва също така ангажимент за прилагане на устойчиви практики при изпълнението на проекти за мобилност и за прилагане на цифрово управление на мобилностите в съответствие със стандартите на инициативата за европейска студентска карта.

Участващото ВУ трябва да подбира потенциалните участници и да отпуска безвъзмездни средства по справедлив, прозрачен, съгласуван и документиран начин в съответствие с разпоредбите на своето споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с националната агенция. То следва да гарантира такива справедливи и прозрачни процедури на всички етапи от мобилността и в процеса на отговаряне на запитвания/жалби от участниците.

ХВОЕ се допълва от насоките на ХВОЕ³⁰ — документ в помощ на висшите училища за прилагането на принципите на ХВОЕ, с който следва да се правят задълбочени справки за тази цел. Висшите училища трябва да спазват надлежно ХВОЕ и нейните насоки за подкрепа, като същевременно изпълняват всички действия, които се изискват по тази акредитация.

²⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_bg

³⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_en

Въпреки че висшите училища от държави партньори не могат да подписват ХВОЕ, те трябва да спазват принципите на ХВОЕ. От това следва, че подробностите за езиковата подкрепа, признаването на резултатите от обучението и цялата необходима подкрепа, предлагана на участниците в дейности за мобилност, следва да бъдат изрично записани в междуинституционалното споразумение.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация подава заявление за безвъзмездни средства по проекта за мобилност, подписва и управлява споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Това включва възможността да се кандидатства за финансиране за организиране на смесени интензивни програми, намиране на партньори за изпълнение на смесената интензивна програма и докладване на резултатите.

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/членове на персонала и изпращането им в чужбина. Това включва и плащания на безвъзмездни средства (за установените в държави по програмата), подготовка, мониторинг и автоматично признаване във връзка с периода на мобилност.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа.
- Организация посредник: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава по програмата. Такава организация може да е член на консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в частично поемане и улесняване на административните процедури на изпращащите висши училища, предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

До началото на периода на мобилност изпращащите и приемащите организации трябва да договорят с участието на студентите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от студентите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). В тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина и се уреждат условията за формално признаване за всяка от страните. Правата и задълженията на всяка от страните се посочват в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Когато дейността се договаря между две висши училища (мобилност на студенти с цел обучение, включително смесена мобилност, и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуинституционално споразумение“.

Мобилност от държави по програмата „Еразъм+“ към държави партньори

Целта на мобилността от държави по програмата към държави партньори е двойна. Първо, с нея се предоставят повече възможности на студентите и персонала да получат международен опит и да придобият умения, ориентирани към развитието в бъдещето, и други подходящи умения в целия свят. Второ, чрез нея висшите училища от държави по програмата могат да установят дългосрочно устойчиво международно сътрудничество с институции партньори от държави партньори.

До 20 % от средствата, отпуснати за всеки проект за мобилност в областта на висшето образование, могат да се използват за финансиране на изходяща мобилност на студенти и персонал от висшите училища, установени в държави по програмата, към всички държави партньори по света (региони 1–14). Тези възможности,

предназначени да насърчат организациите в държави по програмата да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко държави партньори, се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

Приобщаване и многообразие в мобилността в областта на висшето образование

За да се улесни максимално достъпът до мобилност на студенти и персонал, в съответствие с принципите на ХВОЕ висшите училища трябва да осигурят равен и справедлив достъп и възможности за настоящи и бъдещи участници независимо от техния произход. Това означава включване на участници с по-малко възможности като участници с физически, психични или други увреждания, студенти с деца, студенти, които работят или са професионални спортисти и студенти от всички области на обучение, които са слабо представени в мобилността. Определянето на вътрешни процедури за подбор, които отчитат справедливостта и приобщаването и оценяват цялостно качествата и мотивацията на кандидатите, е от съществено значение за спазването на този принцип. Освен това висшите училища се насърчават да създават интегрирани възможности за мобилност, като например прозорци за мобилност в рамките на своите учебни програми, за да се улесни участието на студенти от всички области на обучение. В тази връзка смесената мобилност може да допринесе за предлагането на допълнителни възможности, които могат да бъдат по-подходящи за някои отделни участници или групи от студенти. В този контекст наличието на служители по приобщаването във висшите училища допринася за справяне с приобщаването и многообразието. Служителите по приобщаването могат например да допринасят за повишаване на осведомеността, да определят стратегии за комуникация и популяризиране, да осигуряват подходяща подкрепа по време на мобилността в сътрудничество със съответните си колеги и да спомагат за улесняване на сътрудничеството между съответни членове на персонала в рамките на институцията с експертен опит в областта на приобщаването и многообразието.

Устойчивост на околната среда и екологични практики в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ висшите училища трябва да насърчават екологосъобразни практики във всички дейности, свързани с програмата. Това означава да се насърчава използването на устойчиви транспортни средства за целите на мобилността, да се предприемат активни стъпки при организирането на събития, конференции и срещи, свързани с мобилността по „Еразъм+“, по по-екологосъобразен начин и да се заменят административните процеси, основани на документи на хартиен носител, с цифрови процеси (в съответствие със стандартите на инициативата за европейска студентска карта). Висшите училища следва също така да повишават осведомеността сред всички участници относно различните мерки, които последните могат да предприемат в чужбина, за да намаляват въглеродния отпечатък и отпечатъка върху околната среда на своите мобилности и да следят напредъка към постигането на по-устойчива мобилност на студентите и персонала.

Цифровизация и цифрово образование и умения в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ висшите училища следва да прилагат цифрово управление на студентската мобилност в съответствие с техническите стандарти на инициативата за европейска студентска карта. Това означава, че висшите училища, участващи в програмата, трябва да се свързват с мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, за да обменят данни за мобилност и да управляват онлайн споразуменията за обучение и цифровите междуинституционални споразумения, след като тези функции влязат в действие за различните дейности за мобилност между държавите по програмата и от държави по програмата към държави партньори. Висшите училища могат да използват своите средства за организационна подкрепа за прилагането на цифрово управление на мобилността. Институциите следва да насърчават смесената мобилност, съчетанието на физическа мобилност с виртуален компонент в рамките на своята институция, за да предлагат по-гъвкави

формати на мобилност и да подобряват допълнително резултатите от обучението и въздействието на физическата мобилност. Висшите училища трябва да гарантират качеството на дейностите за смесена мобилност и официалното признаване на участието в смесена мобилност, включително на виртуалния компонент. Институциите следва също така да повишават осведомеността сред своите студенти и персонал относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения във всички области на обучение, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за студенти и наскоро завършили висшисти, които така да продължат да развиват или да придобиват цифрови умения³¹. Преподавателският и административният персонал също може да се възползва от обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията.

Описание на дейностите и специфични критерии

Мобилност на студенти

Мобилността на студенти може да се осъществява от всяка държава по програмата до всяка друга държава по програмата или държава партньор и във всяка област на обучение и цикъл (кратък цикъл/бакалавър/магистър/доктор). За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата степен на обучение и личностното му развитие.

Студентите могат да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на обучение** в чужбина във висше училище партньор; Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен, независимо в какъв цикъл. Периодът на обучение в чужбина може да включва и стаж. Подобно съчетание създава единодействия между академичния и професионалния опит в чужбина.
- **Стажване** (работа с цел обучение, стаж) зад граница в предприятие, научноизследователски институт, лаборатория, организация или на друго подходящо работно място. Стажовете в чужбина се подпомагат по време на следването във всеки цикъл на обучение, както и за наскоро завършилите висшисти. Това включва също така преподаване в рамките на асистентски стажове за стажанти учители и изследователски асистентски стажове за студенти и докторанти във всяка подходяща структура за научни изследвания. За да се засилят още повече единодействията с „Хоризонт Европа“, тези мобилности могат да се осъществяват и в контекста на финансирани по „Хоризонт Европа“ научноизследователски проекти при пълно спазване на принципа за недопускане на двойно финансиране от ЕС на дейности. Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.

- **Мобилност за докторанти**

---

³¹ Всеки студентски стаж ще се счита за „стаж за повишаване на цифровите умения“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на работи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

За да се отговори по-добре на разнообразните нужди от учене и обучение на докторанти и да се гарантират равни възможности, докторантите и наскоро завършилите докторантурата си лица („постдокторанти“)³² могат да предприемат краткосрочни или дългосрочни периоди на физическа мобилност за обучение или стаж в чужбина. Насърчава се добавянето на виртуален компонент към физическата мобилност.

- **Смесена мобилност**

Всеки период на обучение или стаж в чужбина с всякаква продължителност, включително докторска мобилност, може да бъде осъществен под формата на **смесена мобилност**. Смесената мобилност е съчетание между физическа мобилност и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Например виртуалният компонент може да обедини онлайн учещи от различни държави и области на обучение, които да следват онлайн курсове или да работят съвместно и едновременно по задачи, признати като част от обучението им.

Всеки студент може да предприеме смесена мобилност и чрез участие в **смесена интензивна програма**.

Освен това студентите (кратък цикъл/бакалавър/магистър), които нямат възможност да участват в дългосрочна физическа мобилност за обучение или стаж, например поради областта на обучението си или поради по-малко възможности за участие, ще могат да осъществяват краткосрочна физическа мобилност, като я съчетават със задължителен виртуален компонент.

- **Мобилност на членове на персонала**

Мобилността на членове на персонала може да се осъществява от всяка държава по програмата до всяка друга държава по програмата или държава партньор. За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие, дейността за мобилност трябва да бъде свързана с професионалното развитие на служителите от персонала и да е съобразена с потребностите им с оглед на техните специалности и на личностното им развитие.

Членовете на персонала може да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на преподаване** в чужбина във висше училище партньор. Периодът на преподаване в чужбина дава възможност на всеки член на преподавателския персонал във висше училище или член на персонала на предприятие да преподава във висше училище партньор в чужбина. Мобилността на членове на персонала с цел преподаване може да се осъществява във всяка област на обучение.
- **Период на обучение** в чужбина във висше училище партньор, в предприятие или във всяка друга релевантна структура. Периодът на обучение в чужбина позволява на всеки член на персонала на висше училище да участва в дейност за обучение в чужбина, която е от значение за ежедневната му работа във висшето училище. Той може да се осъществява под формата на събития за обучение или на обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги.

---

³² Постдокторантите могат да участват в стажове при същите изисквания като всяко друго наскоро завършило образованието си лице в рамките на 12 месеца от завършването. За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването си, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

В рамките на периода на мобилност на членове на персонала в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и по обучение. Всеки период на преподаване или на обучение в чужбина може да се осъществява като **смесена мобилност**.

Общи критерии за допустимост

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектите за мобилност в областта на висшето образование трябва да отговарят на изложените по-долу формални критерии. Общите критерии за допустимост са насочени към общите изисквания на равнище проект, докато специфичните критерии, изброени в следващите раздели, са насочени към изискванията за изпълнение на специфични дейности.

<p>Допустими дейности</p>	<p>Висшите училища (ВУ) могат да осъществяват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на студенти с цел обучение ▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване ▪ Мобилност на персонал с цел обучение ▪ Смесени интензивни програми <p>Тези дейности за мобилност могат да се провеждат между държави по програмата или от държава по програмата към всяка държава партньор по света (региони 1—14).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>За безвъзмездни средства могат да кандидатстват организации със следната акредитация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ За кандидатстване като отделно ВУ: висши училища, установени в държава по програмата, които са получили харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ▪ За кандидатстване като консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава по програмата и координиращи консорциум, получил акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валидна акредитация за консорциум, могат да кандидатстват за получаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност в рамките на поканата за представяне на предложения, по която кандидатстват за отпускане на безвъзмездни средства за проект за мобилност, или в рамките на предходна покана. Всички участващи висши училища от държави по програмата трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. <p>Студентите и членовете на персонала във висши училища не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор за участие в дейностите за мобилност и в смесените интензивни програми се определят от висшето училище, в което те учат или са наети на работа.</p>
<p>Допустими държави</p>	<p>За участие в дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка държава по програмата ▪ всяка държава партньор

<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Във формуляра за кандидатстване се посочва една организация (кандидатстващата организация). Това може да е отделно ВУ или координатор на консорциум за мобилност, установен в държава по програмата.</p> <p>В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват най-малко две организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави по програмата.</p> <p>За смесени интензивни програми: освен кандидата, в организацията на смесената интензивна програма трябва да участват поне две ВУ от други две държави по програмата.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>26 месеца</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи на 1 септември същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
<p>Други необходими критерии</p>	<p>Дадено ВУ може да кандидатства за безвъзмездни средства към своята национална агенция по два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пряко, като отделно ВУ, • чрез консорциум за мобилност, на който е координатор/член. <p>В рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност дадено ВУ може да кандидатства само веднъж като отделно ВУ и/или като координиращо ВУ на даден консорциум. Същевременно ВУ може да бъде член или координатор на няколко различни консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно.</p> <p>И двата начина за кандидатстване (индивидуално кандидатстване и кандидатстване чрез консорциум) могат да се използват едновременно. Същевременно ВУ продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за кандидатстване се използват в една и съща учебна година.</p> <p>Проектът за мобилност следва да реализира инициативата за европейска студентска карта, за да улеснява онлайн управлението на цикъла на мобилност и други по-екологосъобразни и приобщаващи подходи в съответствие с хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ) и насоките в нея.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ

Допустими участващи организации	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на студенти с цел обучение:<p>Всички участващи организации от държави по програмата (както изпращащи, така и приемащи) трябва да бъдат висши училища (ВУ), които притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Всички приемащи организации от държави партньори трябва да са ВУ, признати от компетентните органи, и да са подписали междуинституционални споразумения със своите партньори от държавите по програмата преди осъществяването на мобилността.</p> ▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове:<p>Изпращащата организация трябва да е ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ.</p><p>В случай на студентска мобилност за стажове приемащата организация може да бъде³³:</p><ul style="list-style-type: none"> ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата или държава партньор, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е:<ul style="list-style-type: none"> – публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – посолства или консулски служби на изпращащата държава по програмата; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и учене за възрастни); ○ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги; ○ ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от държава партньор, признато от компетентните органи и подписало междуинституционално споразумение със своите партньори от държава по програмата преди осъществяването на мобилността.
--	--

³³ Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи мобилност на студенти с цел участие в стажове:

институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури може да се намери на уебсайта https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_bg); организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции за „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Мобилност на студенти с цел обучение: от 2 месеца (или един академичен срок или тримесъор) до 12 месеца. Тя може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв, и да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минимална продължителност на мобилността за обучение.</p> <p>Мобилност на студенти с цел участие в стажове: между 2 и 12 месеца.</p> <p>Всички студенти, и по-специално тези, които нямат възможност да участват в дългосрочна физическа мобилност с цел обучение или с цел участие в стажове, могат да съчетаят по-кратка физическа мобилност с виртуален компонент. Освен това всички студенти могат да вземат участие в смесени интензивни програми. В такива случаи физическата мобилност трябва да продължи между 5 и 30 дни и да бъде съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Смесената мобилност с цел обучение трябва да носи минимум 3 ECTS кредита.</p> <p>Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти: от 5 до 30 дни или от 2 до 12 месеца (мобилността за обучение може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв).</p> <p>Обща допустима продължителност за всеки цикъл на обучение:</p> <p>Общата продължителност на периодите на мобилност, в които участва един студент, не може да превишава 12 месеца³⁴ физическа мобилност максимум за всеки цикъл на обучение³⁵, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен), включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); както и ▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Продължителността на стажа на наскоро завършилите образованието си лица се прибавя към максималния 12-месечен срок за цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа.</p>
--	--

34 Предишните участия на студента в програмата „Еразъм+“ и/или като стипендиант по „Еразмус Мундус“ се включват в 12-те месеца за цикъл на обучение.

35 Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

Място (места) на изпълнение на дейността	Студентите трябва да осъществяват своята дейност за физическа мобилност в държава по програмата или в държава партньор, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която студентът пребивава по време на своето следване ³⁶ .
Допустими участници	<p>Студенти, регистрирани във ВУ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на докторантска мобилност участникът трябва да бъде на ниво 8 по ЕКР.</p> <p>Неотдавна дипломирали се висшисти могат да участват в мобилности с цел участие в стажове. Организацията бенефициер може да избере да не прилага стажовете за неотдавна дипломирали се висшисти. Неотдавна дипломираните се висшисти трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция, в която са следвали през последната година от обучението си, и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си³⁷.</p>
Други необходими критерии	<p>Мобилността на студенти може да се осъществява във всяка област на обучение. Мобилността на студенти може да се състои от период на обучение, съчетан с кратък стаж (по-малко от 2 месеца), като същевременно се счита за общ период на обучение. Студентът, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за обучение.</p> <p>Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен. Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.</p> <p>Участието в курс за обучение във висше училище не се счита за стаж.</p> <p>При смесената мобилност за студенти дейностите могат да включват участие в курсове, предлагани във формат на смесено учене във всяко ВУ партньор, онлайн обучение и работни задачи или участие в смесени интензивни програми.</p>

Специфични критерии за допустимост за мобилност на членове на персонала

³⁶ Ако дадено ВУ има клонове, които са зависими от институцията майка и са обхванати от една и съща ХВОЕ, за изпращаща държава ще се счита тази, в която се намира институцията майка. Поради тази причина не е възможно организирането на мобилности между клонове на ВУ и институцията майка, обхванати от една и съща ХВОЕ.

³⁷ За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

Допустими участващи организации

▪ **Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:**

Изпращащата организация трябва да е:

- ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ, или,
- в случай на членове на персонала, поканени да преподават във ВУ: всяка публична или частна организация (непритежаваща ХВОЕ) в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е:
  - публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);
  - публичен орган на местно, регионално или национално равнище;
  - социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;
  - научноизследователски институт;
  - фондация;
  - училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и учене за възрастни);
  - организация с нестопанска цел, сдружение, НПО;
  - организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги.

Приемащата организация трябва да бъде ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от държава партньор, признато от компетентните органи и подписало междуинституционално споразумение с организацията партньор от държава по програмата преди осъществяването на мобилността. В случай на поканен персонал от предприятия приемащата организация трябва да бъде ВУ в държава по програмата.

▪ **Мобилност на членове на персонала с цел обучение:**

Изпращащата организация трябва да е ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ.

Приемащата организация трябва да е:

- ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от държава партньор, признато от компетентните органи и подписало междуинституционални споразумения със своите партньори от държава по програмата преди осъществяването на мобилността, или
- всяка публична или частна организация в държава по програмата или държава партньор, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите.

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти:</p> <p>от 2 дни до 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. Продължителността на мобилност от държави по програмата към държави партньори трябва да бъде между 5 дни и 2 месеца. И в двата случая минималните дни трябва да са последователни.</p> <p>В случай на поканен персонал от предприятия минималната продължителност е 1 ден.</p> <p>Преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (или в рамките на престой, по-кратък от една седмица). Ако мобилността продължава по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица. Прилагат се следните изключения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Няма минимален брой преподавателски часове за поканените служители от предприятия. • Ако преподавателската дейност е съчетана с дейност за обучение в рамките на един период зад граница, минималният брой преподавателски часове седмично (или в рамките на престой, по-кратък от една седмица) се намалява на 4 часа.
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Членовете на персонала трябва да осъществяват дейността за физическа мобилност в държава по програмата или държава партньор, различна от държавата на изпращащата организация и от тяхната държава по пребиваване.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:</p> <ul style="list-style-type: none"> • членове на персонала, работещи във ВУ в държава по програмата; ▪ членове на персонала на предприятия, поканени да преподават във ВУ в държава по програмата от предприятие, работещо в държава по програмата, публична или частна организация (непритежаваща ХВОЕ), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите (включително докторанти, назначени на трудов договор). <p>Мобилност на членове на персонала с цел обучение: Членове на персонала, работещи във ВУ в държава по програмата.</p>

<p>Други необходими критерии</p>	<p>Мобилността на членове на персонала може да бъде период на преподаване, съчетан с период на обучение, като същевременно се счита за общ период на обучение. Мобилността с цел преподаване или обучение може да се осъществява в повече от една приемаща организация в една и съща държава, като същевременно се счита за един период на преподаване или на обучение и се прилага минималната продължителност на престоя.</p> <p>Преподавателската мобилност може да се осъществява във всяка област на обучение.</p> <p>Преподавателската мобилност може да включва обучение за развитието на висшето училище партньор.</p> <p>Членът на персонала, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за мобилност.</p>
---	---

Смесени интензивни програми

Това са кратки интензивни програми, в които се използват иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество. Програмите могат да включват учене, основано на предизвикателства, при което транснационални и трансдисциплинарни екипи работят заедно за справяне с предизвикателства, например свързани с целите на ООН за устойчиво развитие или с други обществени предизвикателства, установени от региони, градове или дружества. Програмата следва да притежава добавена стойност в сравнение със съществуващите курсове или обучения, предлагани от участващите висши училища, и може да бъде многогодишна. Чрез създаването на нови и по-гъвкави формати за мобилност, които съчетават физическата мобилност с виртуална част, смесените интензивни програми са предназначени да достигат до всички видове студенти от всички среди, области на обучение и цикли.

Групи от висши училища ще имат възможност да организират кратки смесени интензивни програми за учене, преподаване и обучение за студенти и за персонал. По време на тези смесени интензивни програми групи студенти или членове на персонала ще предприемат краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението.

Освен това смесените интензивни програми могат да бъдат отворени за студенти и персонал от висши училища извън партньорството. Смесените интензивни програми изграждат капацитет за разработване и прилагане на иновативни практики за преподаване и учене в участващите ВУ.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА СМЕСЕНИ ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Смесената интензивна програма трябва да се разработва и прилага от най-малко 3 висши училища (ВУ), получили ХВОЕ, от най-малко 3 държави по програмата. Освен това могат да участват и всички други ВУ или организации със седалище в държава по програмата. ВУ от държави партньори могат да участват и да изпращат участници за своя сметка. Участниците от държави партньори не се взимат предвид при оценка на минималните изисквания.</p> <p>Координиращата организация трябва да е ВУ, получило харта за висше образование „Еразъм“. Това ВУ е самото кандидатстващо висше училище или ВУ, членуващо в консорциума за мобилност на кандидата.</p> <p>Организацията, която изпраща/приема студенти и персонал за участие в смесени интензивни програми, трябва да бъде ВУ от държава по програмата, получило ХВОЕ. За преподавателския персонал, участващ в изпълнението на програмата, такава може да бъде всяка организация от държава по програмата (вж. допустимите участници).</p>
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Физическа мобилност от 5 до 30 дни от продължителността на програмата. Не са определени критерии за допустимост за продължителността на виртуалния компонент, но съчетаната виртуална и физическа мобилност трябва да носи минимум 3 ECTS кредита за студентите.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Физическата дейност може да се осъществява в приемащото ВУ или на всяко друго място в държавата на приемащото ВУ.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Студенти:</p> <p>Студенти, регистрирани във ВУ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен).</p> <p>Персонал: Членове на персонала, работещи във ВУ в държава по програмата.</p> <p>Преподавателски персонал, участващ в изпълнението на програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Членове на персонала, работещи във ВУ в държава по програмата. ▪ Членове на персонала на предприятия, поканени да преподават във ВУ в държава по програмата от предприятие, работещо в държава по програмата, публична или частна организация (непритежаваща ХВОЕ), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите (включително докторанти, назначени на трудов договор).

<p>Други необходими критерии</p>	<p>Смесените интензивни програми за студенти и персонал трябва да включват краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението.</p> <p>Смесените интензивни програми трябва да носят минимум 3 ECTS кредита за студентите.</p> <p>Минималният брой на участниците в смесена интензивна програма е 15 (без да се включва преподавателският персонал, участващ в изпълнението на програмата), за да може програмата да бъде допустима за финансиране.</p> <p>Индивидуалната подкрепа и, когато е приложимо, подкрепата за пътуване на участниците за физическата дейност се предоставят от изпращащата организация (и от приемащото ВУ в случай на поканен персонал от предприятия).</p>
---	---

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Не се извършва качествено оценяване (качеството вече е оценено на етапа на кандидатстване за ХВОЕ или при подбора на акредитация за консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- брой на мобилностите, за които се кандидатства;
- резултати, постигнати от кандидата в миналото по отношение на броя на мобилностите, доброто качество на изпълнение на дейностите и доброто финансово управление, ако кандидатът е получавал подобни безвъзмездни средства през предходни години;
- брой на смесените интензивни програми, за които се кандидатства;
- общият национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ ЗА КОНСОРЦИУМИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организация от държава по програмата, която кандидатства за безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ от името на консорциум за мобилност, трябва да притежава валидна акредитация за консорциум за мобилност в областта на висшето образование. Тази акредитация се издава от същата национална агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно в рамките на една покана за представяне на предложения. Безвъзмездни средства за проекти за мобилност се отпускат обаче само на ВУ и организации, които са приключили успешно процедурата по акредитация. За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Консорциумът за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висши училища, притежаващи валидна харта за висше образование „Еразъм“; ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и младежта. <p>Всички участващи организации трябва да са установени в една и съща държава по програмата.</p>
Кой може да кандидатства?	<p>Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.</p>
Брой на участващите организации	<p>Консорциумът за мобилност трябва да се състои от най-малко три допустими участващи организации, включително две изпращащи ВУ.</p> <p>Всички организации, участващи в консорциум за мобилност, трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за издаване на акредитация за консорциум.</p>
Срок на валидност на акредитацията за консорциум	<p>Целият период на програмата.</p>
Къде се кандидатства?	<p>В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи на 1 септември същата година или през следващи години.</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Критерии за предоставяне на акредитация

Заявленията за акредитация ще се оценяват въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на консорциума (максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Релевантност на предложението по отношение на: <ul style="list-style-type: none"> - целите на действието; - потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. ▪ Доколко предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществявани самостоятелно от всяко ВУ.
<p>Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи висши училища и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на консорциум или на сходен вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и споделени; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и на финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието.
<p>Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума (максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Качество на практическата организация и на договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на подходящи участници, информация, езикова и межкултурна подкрепа, мониторинг); ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; ▪ Когато е приложимо, качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране на участието на хора с по-малко възможности в такива дейности.

<p>Въздействие и разпространение (максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или международно равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.
---	--

За да бъдат избрани за акредитация, проектните предложения трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки по всеки критерий за предоставяне на акредитация.

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност в областта на висшето образование

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
<p>Организационна подкрепа</p>	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност.</p>	<p>До стотния участник: 400 EUR на участник, а след стотния участник: 230 EUR на допълнителен участник.</p>
<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности, изискващи допълнителна подкрепа въз основа на действително извършени разходи.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, които получават допълнителна подкрепа въз основа на реалните разходи чрез категорията за подкрепа за приобщаване.</p>	<p>100 EUR на участник</p>

	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности, които не могат да бъдат покрити от допълнителната сума за индивидуална подкрепа на участници с по-малко възможности. Тези разходи са предназначени по-специално за покриване на допълнителната финансова подкрепа, необходима за участници, които поради своите физически, психични или други увреждания не биха могли да участват в мобилността и в подготвителни посещения без тази подкрепа, и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „подпомагане на пътуването“ и „индивидуална подкрепа“ за тези участници).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Високи пътни разходи на участниците.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите пътни разходи</p>

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (висши училища или консорциуми):

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа са вноска към разходи на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед на спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави по програмата и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от държави партньори. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор,

подготовка, приемане и интегриране на участници в дейности за мобилност и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;

- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за студенти, участващи в международна мобилност;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и на членове на персонала;
- подбор на студенти и на членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на членове на персонала;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програмата „Еразъм+“;
- улесняване на интегрирането във ВУ на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на мерки за ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в приемащите предприятия/организации;
- гарантиране на признаването на образователните компоненти и на свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към диплома;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на ВУ и техните колеги;
- изпълнение на инициативата за европейска студентска карта (цифровизация на управлението на мобилността);
- насърчаване на екологосъобразни форми на мобилност и екологизиране на административните процедури;
- насърчаване и управление на участието на лица с по-малко възможности;
- установяване и насърчаване на дейности за гражданска ангажираност и наблюдаване на участието в такива дейности;
- насърчаване и управление на смесената и/или международната мобилност.

Висшите училища се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително изложените по-долу: „да гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност в чужбина са добре подготвени за тях, включително за смесена мобилност, чрез дейности за постигане на необходимото ниво на владеене на съответния език и развитие на межкултурните им компетентности“ и „да осигури подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. Висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при по-ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, различни от финансирането от ЕС), ще могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид и отчетите на участниците студенти и членове на персонала, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

Размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати заминаващи участници в дейности за мобилност (включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ за целия период на мобилност — вж. по-долу) и пристигащи членове на персонала на предприятия, преподаващи във ВУ, което е бенефициер или член на консорциума за мобилност. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се считат за

подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници.

Когато проектът се изпълнява от консорциум за мобилност, се допуска тези безвъзмездни средства да бъдат разпределени между всички членове съгласно договорените между тях правила.

Участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“:

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за мобилност на студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програмата „Еразъм+“. Те могат да получават национални, регионални или други видове безвъзмездни средства, различни от тези по програмата „Еразъм+“ (ЕСФ и др.), покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателите за резултатите, използвани във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

Подкрепа за приобщаване

Лице с по-малко възможности е потенциален участник, който поради своите индивидуални физически, психични или други увреждания не би могъл да участва в проекта/действието за мобилност без допълнителна финансова или друга подкрепа. Висши училища, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала с по-малко възможности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно безвъзмездно отпуснатата подкрепа за участници с по-малко възможности, по-специално за тези с физически, психични или други увреждания, може да надхвърля максималните индивидуални размери на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Висшите училища поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала с по-малко възможности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала с по-малко възможности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Що се отнася до лицата, придружаващи студенти и членове на персонала с по-малко възможности, те имат право да получат средства въз основа на действително извършените разходи.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, всяко висше училище се задължава да осигурява равен достъп и възможности за участници независимо от техния произход. Следователно студентите и членовете на персонала с по-малко възможности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Извънредни разходи за скъпо пътуване

Допустими за извънредни разходи за скъпи пътувания са само участниците, които са допустими за подкрепа за пътуване за участие в мобилност.

На бенефициерите по проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за високи пътни разходи на участниците в рамките на бюджетната категория „извънредни разходи“ (80 % от общите

допустими разходи). Това ще бъде позволено, ако бенефициерите могат да обосноват, че правилата за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния на пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Безвъзмездните средства на ЕС по програмата „Еразъм+“ могат да бъдат заменени и с други средства от бюджета на ЕС (ЕСФ и др.). Към такива безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Б) Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти

Индивидуална подкрепа за физическа мобилност

Безвъзмездни средства за индивидуална подкрепа могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните допълнителни пътни и дневни разходи във връзка с периода на обучение или стаж в чужбина.

За мобилност между държави по програмата и към държави партньори от региони 5 и 14 месечният размер на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите училища въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и на висшите училища.

Държавите по програмата и държавите партньори от региони 5 и 14³⁸ са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави с по-високи разходи за живот	Дания, Финландия, Исландия, Ирландия, Лихтенщайн, Люксембург, Норвегия, Швеция. Държави партньори от регион 14.
Група 2 Държави със средни разходи за живот	Австрия, Белгия, Кипър, Франция, Германия, Гърция, Италия, Малта, Нидерландия, Португалия, Испания.. Държави партньори от регион 5.
Група 3 Държави с по-ниски разходи за живот	България, Хърватия, Чешка република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, Република Северна Македония, Турция.

³⁸ Държавите партньори от региони 5 и 14 са само приемащи държави.

Индивидуалната помощ от ЕС по програмата „Еразъм+“, предоставяна на студентите, ще зависи от съответния поток на мобилност между изпращащата и приемащата държава на студента, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- **Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват:** средният обхват (между 260 и 540 EUR на месец) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- **Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, плюс минимум 50 EUR и между 310 и 600 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- **Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, минус минимум 50 EUR и между 200 и 490 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат два специални критерия:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

За дейности за мобилност между държави по програмата и към държави партньори от региони 5 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите училища в съответната държава, като определят обхвати вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

Студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности — допълнителна сума към индивидуалната подкрепа

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 250 EUR на месец. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

Студенти и наскоро завършили висшисти, осъществяващи стажове — допълнителна сума към индивидуалната подкрепа

Студентите и наскоро завършилите висшисти, които участват в стажове, ще получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 150 EUR на месец. Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности, които участват в стажове, имат право да получат допълнителната сума за студенти и наскоро дипломирали се висшисти с по-малко възможности и допълнителната сума за стажове.

Студенти и наскоро завършили висшисти от най-отдалечените държави и региони по програмата и от ОСТ.

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от други държави по програмата и от икономическото равнище, студентите и наскоро завършилите висшисти, следващи или следвали във висше училище от най-отдалечените региони на държавите — членки на ЕС и от отвъдморските страни и територии (ОСТ), асоциирани към държавите — членки на ЕС, ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	До	Сума
Най-отдалечените региони и ОСТ	Държави по програмата и държави партньори от региони 5 и 14.	700 EUR на месец

В този случай няма да се прилагат допълнителните суми за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности и за стажове.

Студенти и наскоро завършили висшисти, предприемащи мобилност от държави по програмата към държави партньори („международна мобилност“)

Основната сума за индивидуална подкрепа е определена по следния начин:

От	До	Сума
Държави по програмата	Държави партньори от региони 1—4 и 6—13.	700 EUR на месец
Държави по програмата	Държави партньори от региони 5 и 14.	Както е описано по-горе в раздел „Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти — Индивидуална подкрепа за физическа мобилност“

В този случай ще се прилага допълнителната сума за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности.

Допълнителната сума за стажове не се прилага в случай на мобилност към държави партньори от региони 1—4 и 6—13.

Държавите по програмата включват най-отдалечените региони и ОСТ.

Студенти и наскоро завършили висшисти, предприемащи краткосрочна физическа мобилност (смесена мобилност и краткосрочна мобилност за докторанти)

Основните суми на индивидуалната подкрепа са определени по следния начин:

Продължителност на физическата дейност	Сума (всяка държава по програмата или държава партньор)
до 14-ия ден от изпълнението на дейността	70 EUR на ден
от 15-ия до 30-ия ден от изпълнението на дейността	50 EUR на ден

Един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността също могат да бъдат обхванати от индивидуалната подкрепа.

Студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности — допълнителна сума към индивидуалната подкрепа за краткосрочна физическа мобилност

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 100 EUR за период на дейност за физическа мобилност от 5—14 дни и 150 EUR за период от 15—30 дни. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

В този случай не се прилага допълнителната сума за стажове.

Държавите по програмата включват най-отдалечените региони и ОСТ.

Студенти и наскоро завършили висшисти, които не получават подкрепа за пътуване — допълнителна сума за екологично пътуване към индивидуалната подкрепа

Студентите и наскоро завършилите висшисти, които не получават подкрепа за пътуване, могат да изберат екологично пътуване. В такъв случай те ще получат еднократно средства в размер на 50 EUR като допълнителна сума към индивидуалната подкрепа и до 4 дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.

Подкрепа за пътуване

Следните участници могат да получат посочените по-долу допълнителни суми за пътуване с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

- студенти и наскоро завършили висшисти, следващи или следвали във висши училища от най-отдалечените региони на държавите — членки на ЕС, Кипър, Исландия, Малта и отвъдморските страни и територии (ОСТ), асоциирани към държавите — членки на ЕС, които отиват в държави партньори от региони 5 или 14;
- студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности за краткосрочна мобилност; както и
- студенти и наскоро завършили висшисти, които отиват в държави партньори, различни от държавите партньори от региони 5 и 14.

Разстояния на пътуване ³⁹	При стандартно пътуване	При екологично пътуване
Между 10 и 99 km:	23 EUR на участник	
Между 100 и 499 km:	180 EUR на участник	210 EUR на участник
Между 500 и 1999 km:	275 EUR на участник	320 EUR на участник
Между 2000 и 2999 km:	360 EUR на участник	410 EUR на участник
Между 3000 и 3999 km:	530 EUR на участник	610 EUR на участник
Между 4000 и 7999 km:	820 EUR на участник	
8000 km или повече:	1 500 EUR на участник	

Студенти и наскоро завършили висшисти, които изберат екологично пътуване, ще получат до 4 дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.

При мобилност от държави по програмата към държави партньори, различни от държавите партньори от региони 5 и 14, студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности трябва да получат подкрепа за пътуване. Бенефициерите могат да решат да не предоставят подкрепа за пътуване на всички останали студенти и наскоро завършили висшисти за мобилност от държави по програмата към държави партньори, различни от държавите партньори от региони 5 и 14.

---

³⁹ Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

В) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
		Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване
Подкрепа за пътуване	<p>Принос към пътните разходи на участниците от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживееие и мястото на провеждане на дейността⁴⁰ с помощта на поддържаия от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁴¹.</p>	0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	
Индивидуална подкрепа	<p>Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).</p> <p>Членове на персонала, които изберат екологично пътуване, ще получат до четири</p>	<p>до 14-ия ден от изпълнението на дейността: таблица A1.1 на ден на участник</p> <p>между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността: 70 % от таблица A1.1 на ден на участник</p>		

⁴⁰ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁴¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

	дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.	
--	--	--

Таблица А: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните стойности, посочени в таблицата по-долу. При определянето на сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции след съгласуване с националните органи ще отчитат два специални критерия:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

За всички държави на местоназначение следва да се прилага еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват. Не е възможно да се отпуска еднаква сума за всички държави на местоназначение.

Приемаща държава	Персонал от държави по програмата
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A1.1
Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн Държави партньори от регион 14	80—180
Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия Държави партньори от регион 5	70—160
Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Република Северна Македония, Сърбия	60—140

Държави партньори от региони 1-4 и 6-13	180
--	-----

За дейности за мобилност между държави по програмата и към държави партньори от региони 5 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите училища в съответната държава, като определят обхвати вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на всяка национална агенция и на висшите училища.

Г) Равнище на финансовата подкрепа за студенти и членове на персонала, определяно от висшите училища и консорциумите за мобилност

При всички случаи висшите училища и консорциумите за мобилност ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС в рамките на своята институция:

- След като ставките бъдат определени от институциите/консорциумите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не се допуска размерът на отпуснатите безвъзмездни средства да се намалява или да се повишава в рамките на същия проект.
- Ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методология (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специално финансиране).
- На всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове), трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности или от най-отдалечените държави, региони и ОСТ по програмата).

Д) СМЕСЕНИ ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	<p>Разходи, пряко свързани с организацията на интензивната програма (с изключение на дневни и пътни разходи на участници).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност, без да се вземат предвид преподавателите/обучителите, участващи в</p>	<p>400 EUR на участник при минимум 15 участници и максимум 20 финансирани участници.</p>

	<p>изпълнението на програмата.</p> <p>Координиращото висше училище кандидатства за организационна подкрепа от името на групата институции, които съвместно организират смесената интензивна програма.</p>	
--	---	--

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТЕТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е инструмент за организации в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование и ученето за възрастни, които желаят да се отворят за трансграничен обмен и сътрудничество. Предоставянето на акредитация по програмата „Еразъм“ потвърждава, че кандидатът е създал план за изпълнение на висококачествени дейности за мобилност в рамките на по-обхватно усилие за развитие на собствената организация. Този план е наречен „План по програмата „Еразъм“ и е основна част от кандидатстването за акредитация по програмата „Еразъм“.

Кандидатите могат да кандидатстват за индивидуална акредитация по програмата „Еразъм“ за своята организация или за акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциуми за мобилност, както е обяснено по-долу. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата.

Организациите, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, могат да получат знак за високи постижения като признание за предишната им работа и отдаденост на качеството.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ С АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Одобрените кандидати за акредитация по програмата „Еразъм“ ще получат опростен достъп до възможности за финансиране по ключово действие 1 в съответната тяхна област. Ежегодната покана за финансиране на акредитирани проекти е представена в главата, посветена на всяка от областите, обхванати от акредитациите по програмата „Еразъм“.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

В ТРИТЕ ОБЛАСТИ:

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:

Допринасяне за изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение, Декларацията от Оснабрюк и европейската програма за умения, както и за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО);
- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;

- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО.
- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;
- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти за тази цел.

В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:

- подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
- насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
- подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
- подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
- превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
- насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

В ОБЛАСТТА НА УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ:

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование и за европейската програма за умения чрез:

- повишаване на качеството на формалното, информалното и неформалното учене за възрастни;
- подобряване на качеството на предлаганото учене за възрастни чрез професионализиране на неговия персонал и изграждане на капацитет на доставчиците на учене за възрастни за изпълняването на висококачествени програми за обучение;
- повишаване на качеството на преподаването и ученето във всички форми на учене за възрастни и съобразяване с потребностите на обществото като цяло;
- подобряване на предоставянето на учене за възрастни за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота.
- изграждане на капацитета на доставчиците на учене за възрастни и на други организации с роля в областта на ученето за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност;

- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в ученето за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на учене за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище.

Критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	<p>В областта на професионалното образование и обучение:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение (3) Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чираци в професионалното образование и обучение
	<p>В областта на училищното образование:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен⁴². (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование.
	<p>В областта на ученето за възрастни:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално учене за възрастни⁴³ (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на ученето за възрастни.
	<p>Приложими определения и принципи и в трите области</p> <p>Допустимостта на организациите по условие (1) ще се определя въз основа на образователните програми и дейностите, които те предоставят. Дадена организация може да бъде допустима в повече от една област, ако предоставя различни образователни програми и дейности.</p>

⁴² Включително образование и грижи в ранна детска възраст.

⁴³ Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на учене за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

	<p>Компетентният национален орган във всяка държава ще определи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ образователните програми и дейности, въз основа на които организациите могат да бъдат допустими по условие (1), и ▪ организациите, които са допустими по условие (2). <p>Приложимите определения и примери за допустими организации ще бъдат публикувани на уебсайта на отговорната национална агенция.</p>
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава по програмата.
Подкрепящи организации	Всички други организации, работещи в областта на образованието и обучението, могат да участват като подкрепящи организации на акредитирани бенефициери. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и акредитирания бенефициер. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“.
Къде се подават заявления?	Заявленията трябва да бъдат подадени до националната агенция на държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване	19 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).
Стандарти за качество на програмата „Еразъм“	<p>Кандидатите за акредитация по програмата „Еразъм“ трябва да приемат стандартите за качество на програмата „Еразъм“, представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg</p> <p>Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ могат да бъдат актуализирани в течение на срока на валидност на акредитацията. В такъв случай ще бъде поискано съгласието на акредитираните организации, преди те да могат да кандидатстват за следващите си безвъзмездни средства.</p>
Брой заявления	<p>Дадена организация може да кандидатства веднъж във всяка от трите области, обхванати от настоящата покана: учене за възрастни, професионално образование и обучение и училищно образование. Организациите, кандидатстващи за повече от една област, трябва да подадат отделно заявление за всяка област.</p> <p>Организации, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.</p>
Видове заявления	Кандидатите могат да кандидатстват като индивидуална организация или като координатор на консорциум за мобилност. Не е възможно да се кандидатства за двата вида акредитация в една и съща област.
Акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за	Консорциумът за мобилност е група от организации от една и съща държава, които осъществяват дейности за мобилност в рамките на съвместен план по програмата „Еразъм“. Всеки консорциум за мобилност се координира от една водеща организация — координатор на консорциума за мобилност, който трябва да бъде акредитиран с

мобилност	<p>акредитация по програмата „Еразъм“.</p> <p>Акредитираният координатор на консорциум за мобилност може сам да организира дейности (подобно на всяка организация с индивидуална акредитация), като освен това може да предоставя възможности за мобилност на други организации, членове на консорциума. За членовете на консорциума не се изисква акредитация по програмата „Еразъм“.</p> <p>От кандидатите за координатори на консорциум за мобилност ще се изисква да опишат в заявлението целта и планирания състав на своя консорциум. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава с координатора на консорциума за мобилност. На този етап обаче не се изисква точен списък на членовете на консорциума.</p> <p>За повече подробности, моля, вижте правилата за акредитираните проекти за мобилност.</p>
------------------	--

Критерии за подбор

Кандидатите трябва да притежават достатъчен оперативен и професионален капацитет за изпълнение на предложения план по програмата „Еразъм“, включително най-малко две години съответен опит в областта на заявлението и, в случай на координатор на консорциум за мобилност, подходящ капацитет за координиране на консорциума.

Моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**, където ще намерите повече информация за общите критерии за оперативен капацитет и за специфичните изисквания към кандидатите за акредитация.

Критерии за отстраняване

Кандидатите трябва да представят подписана клетвена декларация, удостоверяваща, че не са в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изложени в **част В от настоящото ръководство**, че представеният план по програмата „Еразъм“ е с оригинално съдържание, съставено от кандидатстващата организация, и че заявлението не е изготвено срещу заплащане от други организации или външни лица.

Същевременно кандидатите имат право и се насърчават да търсят съвети относно политиките от съответните образователни органи и експерти или да обменят добри практики с организации, подобни на техните, които имат повече опит по програмата „Еразъм+“. Кандидатите за координатор на консорциум за мобилност могат да се консултират с потенциални членове на консорциума при изготвянето на своето заявление. Кандидатите могат да подкрепят своето заявление със стратегически документи от значение за техния план по програмата „Еразъм“, като например стратегия за интернационализация или стратегия, разработена от техните надзорни или координиращи органи.

Критерии за предоставяне на акредитация

Заявленията ще бъдат оценявани поотделно за училищното образование, професионалното образование и обучение и ученето за възрастни. Качеството на заявленията ще бъде оценявано чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти.

За да бъдат разгледани за предоставяне на акредитация, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от четирите критерия за предоставяне на акредитация.

<p>Релевантност</p> <p>Максимален резултат: 10 точки</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ профилът на кандидата, опитът, дейностите и целевата група от учещи са свързани с областта на заявлението, целите на настоящата покана за предложения и вида на заявлението (за индивидуална организация или за координатор на консорциум); ▪ освен това по отношение на координаторите на консорциум: <ul style="list-style-type: none"> ○ профилът на планираните членове на консорциума е свързан с целите и задачите на консорциума, както са определени в заявлението, областта на заявлението и целите на настоящата покана; ○ създаването на консорциума носи явна добавена стойност за неговите членове по отношение на целите на настоящата покана.
<p>План по програмата „Еразъм“: Цели</p> <p>Максимален резултат: 40 точки</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ предложеният план по програмата „Еразъм“ е в съответствие с целите на настоящата покана; ▪ целите на предложения план по програмата „Еразъм“ отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; <ul style="list-style-type: none"> ○ по отношение на координаторите на консорциум този критерий се прилага за целия планиран консорциум и изисква целите на плана по програмата „Еразъм“ да бъдат съгласувани с целта на консорциума, определена в заявлението; ▪ предложените цели на плана по програмата „Еразъм“ и техният график са реалистични и достатъчно амбициозни, за да се постигне положително въздействие върху организацията (или консорциума); ▪ предложените мерки за проследяване и оценка на напредъка по целите на плана по програмата „Еразъм“ са подходящи и конкретни; ▪ ако кандидатът е приложил стратегически документи към своето заявление: налице е ясно обяснение за връзката между предложения план по програмата „Еразъм“ и включените документи.
<p>План по програмата „Еразъм“: Дейности</p> <p>Максимален резултат: 20 точки</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е пропорционален на размера и опита на кандидатстващата организация; <ul style="list-style-type: none"> ○ за координаторите на консорциум ще бъде взет предвид планираният размер на консорциума; ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е реалистичен и подходящ за целите, определени в плана по програмата „Еразъм“; ▪ профилите на планираните участници са съобразени с областта на заявлението, предложения план по програмата „Еразъм“ и целите на настоящата покана; ▪ когато е уместно и ако кандидатът планира да организира дейности за мобилност за

	учещи: включване на участници с по-малко възможности.
План по програмата „Еразъм“: Управление Максимален резултат: 30 точки	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ кандидатът е предложил конкретни начини за принос към основните принципи на акредитацията по програмата „Еразъм“, описани в стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е предложил ясно и пълно разпределение на задачите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е разпределил подходящи ресурси за управление на дейностите по програмата в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ е налице съответно участие на равнището на управление на организацията; ▪ са определени съответни мерки, за да се гарантира непрекъснатост на дейностите по програмата в случай на промени в персонала или в ръководството на кандидатстващата организация; ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от своите дейности за мобилност в редовната работа на организацията; <ul style="list-style-type: none"> ○ за координаторите на консорциуми този критерий се прилага за целия планиран консорциум.

МАКСИМАЛЕН БРОЙ ПРЕДОСТАВЕНИ АКРЕДИТАЦИИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“

В държави, в които интересът към акредитациите по програмата „Еразъм“ е много голям, националната агенция може да определи максимален брой акредитации, които да бъдат предоставени. Това решение ще бъде взето отделно за всяка от трите области и ще бъде публикувано на уебсайта на националната агенция заедно с настоящата покана.

- Ако националната агенция не определи максимален брой одобрени акредитации за дадена област, всички заявления, отговарящи на минималните критерии, определени в настоящата покана, ще бъдат одобрени.
- Ако националната агенция определи максимален брой одобрени акредитации за дадена област, ще бъде изготвен списък с класирането на заявленията, отговарящи на минималните критерии.

Акредитациите ще се предоставят, като се започне от заявлението с най-високия резултат точки и до достигане на максималния брой предоставени акредитации. В случай че повече от едно заявление имат същия брой точки като последното, получило акредитация, максималният брой на акредитациите ще бъде увеличен така, че да включва всички заявления с този брой точки.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ се предоставя за периода 2021—2027 г. За да се гарантира реалистично планиране, представеният план по програмата „Еразъм“ ще обхваща по-кратък период от две до пет години и ще се актуализира периодично.

В случай че акредитация по програмата „Еразъм“ е необходима за участие в действия след края на програмния период 2021—2027 г., националната агенция може да удължи срока на валидност на акредитацията при условия, определени от Европейската комисия.

Акредитацията може да бъде прекратена по всяко време, в случай че организацията престане да съществува или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация.

Националната агенция или акредитираната организация може едностранно да прекратят акредитацията, ако в продължение на най-малко три години не са подадени заявления за финансиране въз основа на тази акредитация.

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Заключителни доклади в края на всяко споразумение за безвъзмездни средства	В края на всяко споразумение за безвъзмездни средства, одобрено в рамките на акредитация по програмата „Еразъм“, акредитираната организация ще представя заключителен доклад относно изпълнените дейности и цели.
Доклади за напредъка във връзка с акредитацията	<p>Въз основа на съдържанието на одобрения план по програмата „Еразъм“ и поне веднъж за период от пет години акредитираните организации ще трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да докладват за начина, по който са осигурили спазването на стандартите за качество на програмата „Еразъм“; – да докладват за напредъка по целите на своя план по програмата „Еразъм“; – да актуализират своя план по програмата „Еразъм“. <p>Националната агенция може да поиска да бъде изготвен доклад за напредъка по различните елементи, изброени по-горе, общо или поотделно.</p> <p>Националната агенция може да реши да замени всеки доклад за напредъка във връзка с акредитацията със структурирано посещение за мониторинг.</p> <p>Въз основа на резултатите от дейността на акредитираната организация, установени от докладването, мониторинга и проверките за осигуряване на качеството, или в резултат на значителни промени в организацията националната агенция може да промени броя и графика на докладите за напредъка.</p> <p>Освен това акредитираните организации могат доброволно да поискат актуализиране на своя план по програмата „Еразъм“. Въз основа на обосновката на организацията националната агенция ще реши дали има основание за актуализация. Актуализирането на план по програмата „Еразъм“ може да включва искане за промяна от акредитация на отделна организация на акредитация на координатор на консорциум за мобилност или обратното.</p>

<p>Мониторинг и проверки</p>	<p>Националната агенция може да организира официални проверки, посещения за мониторинг или други дейности за проследяване на напредъка и резултатите на акредитираните организации, гарантиране на спазването на договорените стандарти за качество и осигуряване на подкрепа.</p> <p>Официалните проверки могат да се осъществяват под формата на документни проверки или посещения на акредитираните организации, членовете на консорциума, подкрепящите организации и всякакви други обекти, където се извършват съответни дейности. Националната агенция може да поиска помощ от националните агенции в други държави за осъществяването на проверки и наблюдение на дейностите, които се извършват там.</p>
-------------------------------------	--

След доклад или дейност за мониторинг националната агенция ще предоставя обратна информация на акредитираната организация. Националната агенция може също така да предоставя на акредитираната организация задължителни или препоръчителни указания за това как да подобри своите резултати.

В случай на новоакредитирани кандидати, високорискови организации, както и в случай на неспазване на указанията и сроковете на националната агенция, много ниски резултати, установени от докладването, мониторинга и проверките за гарантиране на качеството, или нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да предприеме следните коригиращи мерки:

- Забележка: националната агенция може да ограничи размера на финансирането, за което акредитираната организация може да кандидатства по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“.
- Новоакредитираните организации могат да бъдат поставени под наблюдение, ако по време на проверката на оперативния капацитет е установен риск от нискокачествено изпълнение или ако оценителите на кандидатурите посочат сериозни слабости в плана по програмата „Еразъм“ на кандидата.
- Временно спиране: организациите, чиито акредитации са спрени, не могат да кандидатстват за финансиране по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Националната агенция може също така да прекрати някои или всички текущи споразумения за безвъзмездни средства, възложени по спряната акредитация.

Периодът на наблюдение или спиране продължава, докато националната агенция установи, че условията и изискванията за качество, определени в настоящата покана, са отново изпълнени и че акредитираната организация е предприела мерки по отношение на риска от ниски резултати.

Организациите, за които е в действие мярка за спиране или наблюдение, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.

В случай на трайно неспазване на указанията и крайните срокове на националната агенция, при много ниски резултати или в случай на многократни или съществени нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие) националната агенция може да прекрати акредитацията.

ПРИЗНАВАНЕ НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

Акредитираните организации с най-добри резултати ще получат признание чрез предоставяне на знаци за високи постижения.

Като част от настоящата покана ще бъде присъждан знак за високи постижения на притежателите на харта за мобилност в областта на ПОО, които са кандидатствали успешно по облекчената процедура за подбор и са постигнали среден резултат от най-малко 85 точки при оценката на последните им два окончателни доклада за проекти по програмата „Еразъм+“, изпълнявани в рамките на хартата за мобилност в областта на ПОО. Предоставените знаци за високи постижения ще бъдат валидни за срок от три години.

В бъдещите покани за представяне на предложения по програмата „Еразъм+“ ще бъдат определени условия за присъждане на знак за високи постижения на новоакредитирани организации и в трите области.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) и други организации, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за учещи и персонал в системата на ПОО.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, стажове и дългосрочни стажове („ЕразъмПро“), поканени експерти и други дейности съгласно обясненията по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда и цифровото образование** чрез своите дейности, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на дейностите за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“, е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на ПОО и на други организации в областта на професионалното образование и обучение. С действието ще се подкрепи изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение, Декларацията от Оснабрюк и европейската програма за умения. То също така ще допринесе за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

Повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО) в Европа чрез:

- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;
- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО.
- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;

- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти⁴⁴.

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на ПОО и други организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** дават възможност на кандидатстващите организации да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.
- **Акредитираните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“.

Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.

---

⁴⁴ Меморандум за разбирателство и споразумения за обучение.

- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин дава ценен опит и добър начин за по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

Доставчиците на ПОО се насърчават да се присъединят към eTwinning: онлайн общност, поддържана от сигурна платформа и достъпна за учители, проверени от службата eTwinning във всяка държава. eTwinning дава възможност на доставчиците на ПОО да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други доставчици на ПОО и други организации партньори (например дружества домакини), предоставя на учителите и обучителите платформа за обсъждания и обмен с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти или учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Участващите организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровият преход в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Институциите за ПОО следва също така да повишават осведомеността сред своите учещи и персонал относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за учещи в системата на ПОО и наскоро завършили образованието си лица⁴⁵. Преподавателският и административният персонал също може да се възползва от програми за обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

---

⁴⁵ Всеки стаж на учещи в системата на ПОО ще се счита за стаж по програмата „Цифрова възможност“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на работи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Мобилност на членове на персонала

<p>Допустими дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни) <p>По отношение на курсовете и обученията допустимите такси за курс ще бъдат ограничени до общо 10 дни на участник. Изборът на курсове и обучения е отговорност на кандидатите. Следните стандарти за качество са разработени с цел да насочват кандидатите при избора им на доставчици на курсове: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en</p> <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално образование и обучение (продължаващо ПОО).</p> <p>В допустимия непреподавателски персонал се включва персонал, работещ в първоначалното и в продължаващото ПОО било в доставчици на ПОО (като управленски персонал, служители в областта на международната мобилност и др.) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение (например обучители в местни дружества партньори, съветници, координатори на политики, отговарящи за професионалното образование и обучение, и др.).</p> <p>Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти или доброволци).</p> <p>Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.</p>
<p>Допустими места на изпълнение</p>	<p>Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държава по програмата.</p> <p>Освен това организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“, могат</p>

дейностите	да изпращат участници в дейности за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение в държави партньори (региони 1—14).
-------------------	---

Мобилност на учещи

Допустими дейности	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Участие в конкурси за умения (от 1 до 10 дни) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО (от 10 до 89 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“) (от 90 до 365 дни) <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p> <p>Участие в конкурси за умения: Учещите в системата на ПОО могат да участват в конкурси за умения в чужбина. Предвидено е финансиране и за членовете на персонала, наставниците или експертите, които придружават учещите по време на дейността.</p> <p>Краткосрочна образователна мобилност на учещите в системата на ПОО: Учещите в системата на ПОО могат да прекарат период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано.</p> <p>Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“): Учещите в системата на ПОО могат да прекарат по-дълъг период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение.</p>
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учещи и чираци в първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално

	<p>образование и обучение (продължаващо ПОО). Участниците трябва да са записани в допустима програма за първоначално ПОО или продължаващо ПОО⁴⁶.</p> <p>Лица, завършили наскоро обучението си (включително бивши чираци) в допустими програми за първоначално и продължаващо ПОО могат да участват до 12 месеца след завършването си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.</p>
Допустими места на изпълнение на дейностите	<p>Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държава по програмата.</p> <p>Освен това организациите, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“, могат да изпращат участници в държави партньори за всяка от посочените по-горе дейности за мобилност на учещи.</p>

Други подкрепяни дейности

Допустими дейности	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) ▪ Подготвителни посещения <p>Поканени експерти: организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението.</p> <p>Приемане на учители и преподаватели за обучение: кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемащата организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която също може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).</p> <p>Подготвителни посещения: преди осъществяването на мобилността организациите могат да подготвят предварително посещение на своя партньор домакин. Подготвителните посещения не са самостоятелна дейност, а спомагателна форма за мобилност на членове</p>
---------------------------	---

⁴⁶ Определянето на допустимите програми за първоначално ПОО или продължаващо ПОО във всяка държава по програмата ще се извършва от компетентния национален орган и резултатите ще бъдат публикувани на уебсайта на съответната национална агенция.

	<p>на персонала или учещи. Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Не могат да се организират подготвителни посещения за подготовка на курс или на дейност за обучение за членове на персонала.</p>
Допустими участници	<p>Поканени експерти могат да бъдат всички лица от друга държава по програмата с експертен опит, свързан с нуждите и целите на организацията, която ги кани.</p> <p>Приемането на учители и преподаватели за обучение е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили⁴⁷ образователна програма за подготовка на учители (или подобен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава по програмата.</p> <p>Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности.</p>
Допустими места на изпълнение на дейностите	<p>Подготвителни посещения могат да се провеждат в държави по програмата и в държави партньори.</p> <p>Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите/преподавателите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).</p>

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да организират по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

---

⁴⁷ Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими организации: кой може кандидатства?</p>	<p>Право да кандидатстват имат следните организации⁴⁸:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение • Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение • Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чираци в професионалното образование и обучение <p>Същевременно организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.</p>
<p>Допустими държави</p>	<p>Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава по програмата.</p>
<p>Къде се подават заявления?</p>	<p>Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Крайни срокове за кандидатстване</p>	<p>Кръг 1 за всички национални агенции: 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Кръг 2 за националните агенции, които решат да определят втори краен срок: 5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на втория краен срок чрез своя уебсайт.</p>

⁴⁸ Допустимите организации във всяка държава по програмата ще бъдат определени от компетентния национален орган и публикувани на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

Начални дати на проектите	<p>За проектите може да се избират следните начални дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кръг 1: между 1 септември и 31 декември същата година. ▪ Кръг 2: между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца.
Брой заявления	<p>В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на професионалното образование и обучение.</p> <p>Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения.</p> <p>В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на професионалното образование и обучение. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.</p>
Възможни дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение в държави по програмата. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.
Обхват на проекта	<p>В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност.</p> <p>Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства.

<p>Релевантност</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на професионалното образование и обучение; ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието; ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: <ul style="list-style-type: none"> – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници в дейности по „ЕразъмПро“ – подкрепа за участници с по-малко възможности
<p>Качество на структурата на проекта</p> <p>(максимален резултат: 40 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ предложените дейности и тяхното съдържание са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори.
<p>Качество на последващите действия</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, към момента на кандидатстването за средства не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

<p>Допустими организации: кой може кандидатства?</p>	<p>Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, отговарят на условията за кандидатстване.</p>
<p>Консорциум мобилност</p>	<p>Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност.</p> <p>Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора.</p> <p>Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитиран проект за мобилност, може да стане член на консорциум за мобилност. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“.</p> <p>Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране по максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на професионалното образование и обучение по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на ПОО, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на ПОО. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.</p>
<p>Къде се подават заявления?</p>	<p>Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Краен срок за кандидатстване</p>	<p>11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p>
<p>Начална дата на проекта</p>	<p>1 септември същата година</p>

Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Възможни дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета. Проектите не могат да разпределят повече от 20 % от отпуснатите безвъзмездни средства за дейности с държави партньори. Тези възможности, предназначени да насърчат организациите в държави по програмата да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко държави партньори, се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства ще получи финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването на критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране ще се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати	100 EUR – на участник в мобилност на членове на

	<p>от други категории разходи.</p> <p>Например: подготовка (педагогическа, межкултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.</p> <p>Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения).</p> <p>Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	<p>персонала за курсове и обучения</p> <ul style="list-style-type: none"> – на поканен експерт – на приет учител или преподавател за обучение – на участник в конкурси за умения в областта на ПОО <p>350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> – на участник в краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО – на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение <p>500 EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> – на участник в дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“) – на участник в каквато и да е дейност с държави партньори 		
<p>Пътни разходи</p>	<p>Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p>	<p>Разстояние на пътуване</p>	<p>Стандартно пътуване</p>	<p>Екологично пътуване</p>
		0—99 km:	23 EUR	
		100—499 км:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 км:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR

	Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата. Кандидатът трябва да посочи разстоянието по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността ⁴⁹ с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁵⁰ .	3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR	
		4000—7999 km:	820 EUR		
		8000 km или повече:	1500 EUR		
Индивидуална подкрепа	Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица ⁵¹ по време на дейността. Ако е необходимо, дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за	Категория участници	Група държави 1	Група държави 2	Група държави 3
		Персонал	90— 180 EUR	80— 160 EUR	70— 140 EUR
		Учещи в системата на ПОО	35— 120 EUR	30— 104 EUR	25—88 EUR

⁴⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁵⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁵¹ В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

	<p>участниците, които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване — четири допълнителни дни.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава⁵².</p>	<p>По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.</p> <p>Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</p>
<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.</p>	<p>100 EUR на участник</p>

⁵² **Групи приемащи държави за държавите по програмата:**

Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;

Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;

Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Република Северна Македония, Сърбия.

Групи приемащи държави за държавите партньори:

Група държави 1: Япония, Израел, Южна Корея, Грузия, Аржентина, Армения, Ангола, Саудитска Арабия, Кувейт, Съединени щати, Обединено кралство, Швейцария, Бахрейн, Азербайджан, Судан, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Винсът и Гренадини, Обединени арабски емирства, Хонконг, Ливан, Виетнам, Мексико, Тайван, Молдова, Малайзия, Танзания, Канада, Сингапур, Австралия, Тайланд, Фарьорски острови.

Група държави 2: Индия, Казахстан, Бразилия, Демократична република Конго, Чили, Нигерия, Уганда, Либерия, Джибути, Корейска народнодемократична република, Узбекистан, Туркменистан, Доминиканска република, Ямайка, Беларус, Либия, Сирия, Куба, Йемен, Кения, Руанда, Сейшелски острови, Антигуа и Барбуда, Бруней, Черна гора, Малави, Барбадос, Сейнт Лусия, Гренада, Доминика, Уругвай, Албания, Китай, Филипини, Перу, Венесуела, Панама, Гана, Чад, Гвиана, Египет, Мароко, Кирибати, Оман, Босна и Херцеговина, Иран, Мозамбик, Сенегал, Мавриций, Катар, Андора, Йордания, Индонезия, Лаос, Южна Африка, Етиопия, Бангладеш, Еквадор, Парагвай, Коста Рика, Кот д'Ивоар, Сиера Леоне, Габон, Хаити, Бахамски острови, Папуа-Нова Гвинея, Микронезия, Украйна, Киргизстан, Русия, Монако, Сан Марино, Палестина, град държава Ватикан.

Група държави 3: Непал, Малдивски острови, Таджикистан, Никарагуа, Замбия, Гвинея, Конго, Ботсуана, Белиз, Самоа, Маршалови острови, Палау, Тувалу, Науру, острови Кук, Ниуе, Нова Зеландия, Пакистан, Бутан, Ел Салвадор, Суринам, Гватемала, Хондурас, Сомалия, Тринидад и Тобаго, Алжир, Колумбия, Гамбия, Фиджи, Соломонови острови, Вануату, Камбоджа, Зимбабве, Бурунди, Монголия, Камерун, Източен Тимор, Шри Ланка, Мадагаскар, Мали, Того, Сао Томе и Принсипи, Тонга, Боливия, Бенин, Лесото, Макао, Тунис, Ирак, Буркина Фасо, Екваториална Гвинея, Централноафриканска република, Гвинея Бисау, Намибия, Коморски острови, Еритрея, Мيانмар, Афганистан, Нигер, Мавритания, Кабо Верде, Косово, Есватини, Южен Судан.

	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	<p>Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	<p>Разходи, свързани с такси за записване за курсове и обучение.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на дейността.</p>	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	<p>Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	<p>150 EUR на участник, който отговаря на условията за онлайн езикова подкрепа, но не може да я получи поради липса на подходящ език или ниво, с изключение на членове на персонала, осъществяващи мобилност с продължителност до 31 дни.</p> <p>Освен това: 150 EUR на участник в „ЕразъмПро“.</p>
Извънредни разходи	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска</p>	Разходи за финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи

	<p>такава.</p> <p>Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите пътни разходи</p>
--	--	---

МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

С настоящото действие се подкрепят училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за ученици и членове на персонала.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, индивидуални и групови мобилности за ученици, поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда и цифровото образование** чрез своите дейности, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на дейностите за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“, е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на училищата и на други организации в областта на училищното образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

- **Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:**
  - насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
  - насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
  - подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.
- **Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:**
  - подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
  - насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
  - подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
  - подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.
- **Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:**
  - **изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен** и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
  - превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
  - насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** дават възможност на кандидатстващите организации да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път

работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.

- **Акредитираните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.
- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

Училищата също така се насърчават да се присъединят към **eTwinning**: онлайн общност, поддържана от сигурна платформа и достъпна за учители, проверени от службата eTwinning във всяка държава. eTwinning дава възможност на училищата да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други училища, предоставя на учителите платформа за обсъждания и обмен с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Активно се насърчава използването на тези възможности за организиране на двустранен обмен или съвместни дейности с едно или повече училища партньори. В подобен случай всяко участващо училище следва да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ или да се присъедини към съществуващ консорциум. С цел да улесни процеса на намиране на партньори програмата „Еразъм+“ поддържа инструменти за намиране на партньори в чужбина: Портал за училищно образование (<https://www.schooleducationgateway.eu/bg/pub/index.htm>) и eTwinning (<https://www.etwinning.net/bg/pub/index.htm>).

Освен това съществуват специални видове дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти или учители на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Участващите организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровият преход в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. В допълнение преподавателският и административният персонал също може да се възползва от програми за обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Мобилност на членове на персонала

<p>Допустими дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни) <p>По отношение на курсовете и обученията допустимите такси за курс ще бъдат ограничени до общо 10 дни на участник. Изборът на курсове и обучения е отговорност на кандидатите. Следните стандарти за качество са разработени с цел да насочват кандидатите при избора им на доставчици на курсове: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en</p> <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Допустими участници могат да бъдат учители, директори на училища и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на училищното образование.</p> <p>Допустимите участници от персонала, които не са преподаватели, включват членове на персонала, работещи в областта на училищното образование в училища (помощник-учители, педагогически съветници, психолози и т.н.) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование (например училищни инспектори, съветници, координатори на политики, отговарящи за училищното образование, и т.н.).</p> <p>Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти или доброволци).</p> <p>Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.</p>
<p>Допустими места на изпълнение на дейностите</p>	<p>Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държава по програмата.</p>

Мобилност на учещи

<p>Налични формати</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Групова мобилност на ученици (от 2 до 30 дни, най-малко двама ученици в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на ученици (от 10 до 29 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност за ученици (от 30 до 365 дни): <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на ученици могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p> <p>Групова мобилност на ученици: група ученици от изпращащото училище могат да прекарат известно време в съвместно учене със свои връстници в друга държава. Учениците трябва да се придружават от учители или от други оправомощени лица от изпращащото училище за цялата продължителност на дейността.</p> <p>Краткосрочна образователна мобилност на ученици: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано.</p> <p>Дългосрочна образователна мобилност на ученици: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. На всички участници ще бъде осигурено задължително обучение преди заминаване.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Участващите ученици трябва да са записани в образователна програма в изпращащото училище⁵³.</p>
<p>Допустими места на изпълнение на дейностите</p>	<p>Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държава по програмата.</p> <p>Груповата мобилност на ученици трябва да се осъществява в приемащо училище, освен ако съдържанието и качеството на дейността не представляват по-убедителни основания за избор на друго място. В този случай дейности могат по изключение да се осъществяват на друго място в държавата на приемащото училище или в седалището на институцията на</p>

⁵³ Определянето на допустимите образователни програми във всяка държава по програмата ще се извършва от компетентния национален орган и резултатите ще бъдат публикувани на уебсайта на съответната национална агенция.

	Европейския съюз. Независимо от мястото на провеждане, в дейността трябва да участват ученици от най-малко две държави по програмата.
--	---

Други подкрепяни дейности

<p>Налични формати</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) ▪ Подготвителни посещения <p>Поканени експерти: училищата могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването и ученето в приемащото училище. Например поканените експерти може да предоставят обучение на училищния персонал, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението.</p> <p>Приемане на учители и преподаватели за обучение: кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемашката организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).</p> <p>Подготвителни посещения: преди осъществяването на мобилността организациите могат да подготвят предварително посещение на своя партньор домакин. Подготвителните посещения не са самостоятелна дейност, а спомагателна форма за мобилност на членове на персонала или учещи. Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Не могат да се организират подготвителни посещения за подготовка на курс или на дейност за обучение за членове на персонала.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Поканени експерти могат да бъдат всички лица от друга държава по програмата с</p>

	<p>експертен опит, свързан с училищното образование.</p> <p>Приемането на учители и преподаватели за обучение е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили⁵⁴ образователна програма за подготовка на учители (или подобен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава по програмата.</p> <p>Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности.</p>
<p>Допустими места на изпълнение на дейностите</p>	<p>Подготвителни посещения могат да се провеждат в държави по програмата.</p> <p>Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).</p>

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да организират по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

---

⁵⁴ Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими организации: кой може да кандидатства?</p>	<p>Право да кандидатстват имат следните организации⁵⁵:</p> <p>(1) Училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен⁵⁶.</p> <p>(2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование.</p> <p>Същевременно организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.</p>
<p>Допустими държави</p>	<p>Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава по програмата.</p>
<p>Къде се подават заявления?</p>	<p>Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Крайни срокове за кандидатстване</p>	<p>Кръг 1 за всички национални агенции: 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Кръг 2 за националните агенции, които решат да определят втори краен срок: 5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на втория краен срок чрез своя уебсайт.</p>
<p>Начални дати на проектите</p>	<p>За проектите може да се избират следните начални дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кръг 1: между 1 септември и 31 декември същата година. ▪ Кръг 2: между 1 януари и 31 май следващата година.
<p>Продължителност на проектите</p>	<p>Между 6 и 18 месеца.</p>

⁵⁵ Определянето на допустимите организации във всяка държава по програмата ще се извършва от компетентния национален орган и резултатите ще бъдат публикувани на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

⁵⁶ Включително образование и грижи в ранна детска възраст.

Брой заявления	<p>В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на училищното образование.</p> <p>Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения.</p> <p>В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на училищното образование. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.</p>
Възможни дейности	<p>Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.</p>
Обхват на проекта	<p>В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност.</p> <p>Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на училищното образование; ■ проектното предложение е свързано с целите на действието; ■ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: <ul style="list-style-type: none"> – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници в дългосрочна образователна мобилност на ученици – подкрепа за участници с по-малко възможности
Качество на структурата на проекта (максимален резултат:	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин;

<p>40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ предложените дейности и тяхното съдържание са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (по-специално на eTwinning) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори.
<p>Качество на последващите действия</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

<p>Допустими организации: кой може кандидатства?</p>	<p>кой да Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, отговарят на условията за кандидатстване.</p>
---	--

<p>Консорциум за мобилност</p>	<p>Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност.</p> <p>Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора.</p> <p>Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитиран проект за мобилност, може да стане член на консорциум за мобилност. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“.</p> <p>Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране по максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на училищното образование по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на училищното образование, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на училищното образование. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.</p>
<p>Къде се подават заявления?</p>	<p>Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Краен срок за кандидатстване</p>	<p>11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p>
<p>Начална дата на проекта</p>	<p>1 септември същата година</p>
<p>Продължителност на проектите</p>	<p>Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.</p>
<p>Брой заявления</p>	<p>Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.</p>
<p>Възможни дейности</p>	<p>Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.</p>
<p>Обхват на проекта</p>	<p>Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.</p>

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства ще получи финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране ще се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи. Например: подготовка (педагогическа, межкултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз. Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете	100 EUR – на ученик, участващ в групова мобилност, с максимум от 1 000 EUR на група – на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения – на поканен експерт – на приет учител или преподавател за обучение
		350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност – на участник в краткосрочна образователна мобилност на ученици – на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение
		500 EUR – на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици („ЕразъмПро“)

	<p>организации.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>				
Пътни разходи	<p>Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Освен това: принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността⁵⁷ с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁵⁸.</p>	Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване	
		0—99 km:	23 EUR		
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR	
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR	
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR	
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR	
		4000—7999 km:	820 EUR		
8000 km или повече:	1500 EUR				
Индивидуална подкрепа	<p>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица⁵⁹ по време на дейността.</p> <p>При необходимост: дневните разходи са</p>	Категория участници	Група държави 1	Група държави 2	Група държави 3
		Персонал	90—180 EUR	80—160 EUR	70—140 EUR
		Ученици	40—80 EUR	35—70 EUR	30—60 EUR

⁵⁷ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁵⁸ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁵⁹ В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

	<p>допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците, които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум четири допълнителни дни.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава⁶⁰.</p>	<p>По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.</p> <p>Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</p>
Подкрепа за приобщаване	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.</p>	100 EUR на участник
	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително</p>	100 % от допустимите разходи

⁶⁰ Групи приемачи държави:

Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;

Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;

Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Република Северна Македония, Сърбия.

	<p>извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	
Подготвителни посещения	<p>Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение.</p> <p>Механизъм на финансиране: единични ставки.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	<p>Разходи, свързани с такси за записване за курсове и обучение.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на дейността.</p>	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	<p>Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	<p>150 EUR на участник, който отговаря на условията за онлайн езикова подкрепа, но не може да я получи поради липса на подходящ език или ниво, с изключение на членове на персонала, осъществяващи мобилност с продължителност до 31 дни. Не се предоставя индивидуална езикова подкрепа на ученици, осъществяващи групова мобилност.</p> <p>Освен това: 150 EUR на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици.</p>
Извънредни разходи	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите пътни разходи</p>

	Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	
--	--	--

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на учене за възрастни и други организации, чиято дейност е свързана с областта на ученето за възрастни, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за възрастни учещи и персонал в ученето за възрастни.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, индивидуални и групови мобилности за възрастни учещи с по-малко възможности (по-специално за нискоквалифицирани възрастни учещи), поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда и цифровото образование** чрез своите дейности. Те следва да постигат това, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на дейностите за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“, е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на учене за възрастни и на други организации, чиято дейност е свързана с областта на ученето за възрастни. Действието ще допринесе за изпълнението на програмата за умения и за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

- укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето;
- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.
- подобряване на качеството на формалното, информалното и неформалното учене за възрастни в Европа за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота;
- разширяване и разнообразяване на предлаганото учене за възрастни чрез професионализиране на преподавателите и изграждане на капацитет на доставчиците на учене за възрастни;
- опростяване на прилагането и достъпността на висококачествени програми за преподаване и учене във всички форми на учене за възрастни и съобразяване на тези програми с потребностите на гражданите и обществото като цяло;
- изграждане на капацитета на доставчиците на учене за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност;
- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в ученето за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на учене за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на учене за възрастни и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на ученето за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** дават възможност на кандидатстващите организации да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.
- **Акредитираните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“.

Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които искат да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.
- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за участници, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти, учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация. С цел да улесни процеса на намиране на партньори програмата „Еразъм+“ поддържа инструменти за намиране на партньори в чужбина: [ЕЛЕКТРОННА ПЛАТФОРМА ЗА УЧЕНЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ В ЕВРОПА \(EPALE\)](#)

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg

В раздела по-долу се предоставя информация за връзките между форматите на мобилност и съдържанието с оглед на осигуряването на висококачествени дейности за мобилност.

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Участващите организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровият преход в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. В допълнение преподавателският и административният персонал също може да се възползва от програми за обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да откриват ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените възможности за учене и обучение следва да засилят уменията за участие в

различни сфери на гражданското общество. По този начин програмата ще насърчава развитието на социални и межкултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Подобни проекти следва да развиват или да повишават осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, принципите на единството и многообразието, межкултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

Развитие на ключови компетентности

Програмата подпомага развитието и укрепването през целия живот на ключови компетентности⁶¹, необходими за личностното развитие и реализация, пригодността за заетост, активното гражданство и социалното приобщаване. Участващите организации следва да предлагат дейности за обучение и учене, съобразени със специфичните нужди на учещите, които да им съдействат за постигането на икономическа независимост и да премахват пречките, с които те се срещат в образованието и социалните контакти.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Мобилност на членове на персонала

Налични формати	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни) <p>По отношение на курсовете и обученията допустимите такси за курс ще бъдат ограничени до общо 10 дни на участник. Изборът на курсове и обучения е отговорност на кандидатите. Следните стандарти за качество са разработени с цел да насочват кандидатите при избора им на доставчици на курсове: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-</p>
------------------------	--

⁶¹ Ключови компетентности — https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_bg

	<p>key-action-1-learning-mobility-individuals_en</p> <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p>
Допустими участници	<p>Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на ученето за възрастни.</p> <p>Допустими участници от преподавателския персонал са членове на персонала, работещи в областта на ученето за възрастни, било в организации доставчици на учене за възрастни (например управленски персонал) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на ученето за възрастни (например доброволци, консултанти, координатори на политики, отговарящи за ученето за възрастни, и др.).</p> <p>Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти или доброволци).</p> <p>Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.</p>
Допустими места на изпълнение на дейностите	<p>Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държави по програмата.</p>

Мобилност на учещи

Налични формати	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Групова мобилност на възрастни учещи (от 2 до 30 дни, най-малко двама учещи в група) ▪ Индивидуална образователна мобилност на възрастни учещи (от 2 до 30 дни) <p>В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.</p> <p>Групова мобилност на възрастни учещи: група възрастни учещи от изпращащата организация може да прекара време в друга държава, за да се възползва от иновативно обучение, организирано от приемащата организация. Дейностите могат да включват комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене, като например партньорско обучение, учене в процеса на работа, доброволческа дейност и други иновативни подходи. Учещите трябва да се придружават от квалифицирани</p>
------------------------	---

	<p>обучители от изпращащата организация за цялата продължителност на дейността. Съдържанието на дейностите за групова мобилност следва да бъде съсредоточено върху ключовите компетентности на възрастните учещи или върху измеренията на програмата, свързани с приобщаването и многообразието, цифровото измерение, устойчивостта на околната среда и участието.</p> <p>Индивидуална образователна мобилност на възрастни учещи: възрастните учещи могат да прекарат определен период в чужбина в приемаща организация, за да подобрят своите знания и умения. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. Програмата за обучение може да включва комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене, включително учене в клас, учене в процеса на работа, обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, наблюдение и други иновативни подходи.</p>
Допустими участници	Допустимите участници са възрастни учещи с по-малко възможности, по-специално нискоквалифицирани възрастни учещи. Участниците трябва да са записани в образователна програма за възрастни в изпращащата организация ⁶² .
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите следва да се осъществяват в чужбина, в държава по програмата.

Други подкрепяни дейности

Налични формати	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) ▪ Подготвителни посещения <p>Поканени експерти: организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението.</p> <p>Приемане на учители и преподаватели за обучение: кандидатстващите организации</p>
------------------------	---

⁶² Определянето на допустимите образователни програми за възрастни и на допустимите нискоквалифицирани възрастни учещи във всяка държава по програмата ще се извършва от компетентния национален орган и резултатите ще бъдат публикувани на уебсайта на съответната национална агенция. По принцип лицата, които не са завършили поне гимназиален етап на средното образование, ще се считат за нискоквалифицирани възрастни учещи.

	<p>могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемашката организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).</p> <p>Подготвителни посещения: преди осъществяването на мобилността организациите могат да подготвят предварително посещение на своя партньор домакин. Подготвителните посещения не са самостоятелна дейност, а спомагателна форма за мобилност на членове на персонала или учещи. Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Не могат да се организират подготвителни посещения за подготовка на курс или на дейност за обучение за членове на персонала.</p>
Допустими участници	<p>Поканени експерти могат да бъдат всички лица от друга държава по програмата със съответен експертен опит.</p> <p>Приемането на учители и преподаватели за обучение е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили⁶³ образователна програма за подготовка на учители (или подобен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава по програмата.</p> <p>Подготвителните посещения могат да бъдат провеждани от членове на персонала, които участват пряко в организацията на дейностите по проекта и поддържат работни взаимоотношения с изпращащата организация или с координатора на консорциум за мобилност. В изключителни случаи потенциалните участници с по-малко възможности могат да участват в подготвителни посещения във връзка със своите дейности.</p>
Допустими места на изпълнение на дейностите	<p>Подготвителни посещения могат да се провеждат в държави по програмата.</p> <p>Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).</p>

⁶³ Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да организират по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: може кандидатства?	кой да Право да кандидатстват имат следните организации ⁶⁴ : (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално учене за възрастни ⁶⁵ (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на ученето за възрастни. Същевременно организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава по програмата.
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

⁶⁴ Определянето на допустимите организации във всяка държава по програмата ще се извършва от компетентния национален орган и резултатите ще бъдат публикувани на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

⁶⁵ Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на учене за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

<p>Крайни срокове за кандидатстване</p>	<p>Кръг 1 за всички национални агенции: 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Кръг 2 за националните агенции, които решат да определят втори краен срок: 5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p> <p>Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на втория краен срок чрез своя уебсайт.</p>
<p>Начални дати на проектите</p>	<p>За проектите може да се избират следните начални дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кръг 1: между 1 септември и 31 декември същата година. ▪ Кръг 2: между 1 януари и 31 май следващата година.
<p>Продължителност на проектите</p>	<p>Между 6 и 18 месеца.</p>
<p>Брой заявления</p>	<p>В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на ученето за възрастни.</p> <p>Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения.</p> <p>В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на ученето за възрастни. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.</p>
<p>Възможни дейности</p>	<p>Всички видове дейности за учене за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.</p>
<p>Обхват на проекта</p>	<p>В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност.</p> <p>Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за възлагане.

<p>Релевантност</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на ученето за възрастни; ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието; ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: <ul style="list-style-type: none"> – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници с по-малко възможности
<p>Качество на структурата на проекта</p> <p>(максимален резултат: 40 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ предложените дейности и тяхното съдържание са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори.
<p>Качество на последващите действия</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА УЧЕНОТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

<p>Допустими организации: кой може кандидатства?</p>	<p>Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на ученето за възрастни, отговарят на условията за кандидатстване.</p>
<p>Консорциум мобилност</p>	<p>Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност.</p> <p>Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора.</p> <p>Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитиран проект за мобилност, може да стане член на консорциум за мобилност. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“.</p> <p>Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране по максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на ученето за възрастни по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на ученето за възрастни, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на ученето за възрастни. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.</p>
<p>Къде се подават заявления?</p>	<p>Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Краен срок за кандидатстване</p>	<p>11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).</p>
<p>Начална дата на проекта</p>	<p>1 септември същата година</p>
<p>Продължителност на проектите</p>	<p>Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.</p>
<p>Брой заявления</p>	<p>Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.</p>
<p>Възможни дейности</p>	<p>Всички видове дейности за учене за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“.</p>

Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.
--------------------------	---

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства ще получи финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Следните правила за финансиране ще се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.</p> <p>Например: подготовка (педагогическа, межкултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от</p>	<p>100 EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> – на учещ в групов мобилност – на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения – на поканен експерт – на приет учител или преподавател за обучение

	<p>обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.</p> <p>Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	<p>350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> – на участник в индивидуална образователна мобилност на възрастни учещи – на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение 		
<p>Пътни разходи</p>	<p>Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието по въздух между своето местоживее и мястото на провеждане на дейността⁶⁶ с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁶⁷.</p>	<p>Разстояние на пътуване</p>	<p>Стандартно пътуване</p>	<p>Екологично пътуване</p>
		0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	

⁶⁶ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁶⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

	Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица ⁶⁸ по време на дейността.	Категория участници	Група държави 1	Група държави 2	Група държави 3
		Персонал	90— 180 EUR	80— 160 EUR	70— 140 EUR
		Учещи	35— 120 EUR	30— 104 EUR	25—88 EUR
Индивидуална подкрепа	<p>При необходимост: дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците, които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум четири допълнителни дни.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава⁶⁹.</p>	<p>По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.</p> <p>Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</p>			
Подкрепа за приобщаване	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.</p>	100 EUR на участник			
	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително	100 % от допустимите разходи			

⁶⁸ В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

⁶⁹ Групи приемащи държави:

Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;

Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;

Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Република Северна Македония, Сърбия.

	<p>обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	
Подготвителни посещения	<p>Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение.</p> <p>Механизъм на финансиране: единични ставки.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	<p>Разходи, свързани с такси за записване за курсове и обучение.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на дейността.</p>	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	<p>Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</p>	150 EUR на участник, който отговаря на условията за онлайн езикова подкрепа, но не може да я получи поради липса на подходящ език или ниво, с изключение на членове на персонала, осъществяващи мобилност с продължителност до 31 дни. Не се предоставя индивидуална езикова подкрепа на възрастни учещи, осъществяващи групова мобилност.
Извънредни разходи	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите пътни разходи</p>

	<p>бъдат подкрепени от стандартните безвъзмездни средства за категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	
--	---	--

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

В този раздел от ръководството за програмата са представени действията по ключово действие 1 в областта на младежта. Тези действия осигуряват възможности за неформално и информално учене за младежи и за специалисти, работещи с младежи.

Неформалното и информалното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват техните перспективи за заетост.

Чрез участието си в дейности за образователна мобилност специалистите, работещи с младежи, развиват умения, подходящи за професионалното им развитие, насърчават нови организационни практики и повишават качеството на младежката работа като цяло.

Дейностите за учене в областта на младежта са предназначени да оказват силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и общественния сектор в Европа като цяло. Подкрепят се следните действия:

- Мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи
- Дейности за младежко участие

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ТЕЗИ ВЪЗМОЖНОСТИ?

За финансиране може да се кандидатства по два начина:

- **Стандартните проекти** предоставят на кандидатстващите организации и на неформалните групи младежи възможност да изпълнят една или повече дейности за младежко участие за период от три до двадесет и четири месеца. Стандартните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират еднократен проект и/или ограничен брой дейности.
- **Акредитираните проекти** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния акредитационен план.

Организациите, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност, могат да кандидатстват за акредитация по програмата „Еразъм“. За да научите повече за акредитациите, моля, прочетете главата от това ръководство относно *акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта*.

Освен това организациите и неформалните групи младежи могат да участват в програмата, без да подават заявление, като се присъединят към даден проект в качеството на партньори.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА АКРЕДИТАЦИЯТА ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА⁷⁰?

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е инструмент за организации, които желаят да се отворят за трансграничен обмен и сътрудничество, да насърчават участието на младежите и да подкрепят изграждането на капацитет на специалистите, работещи с младежи, и на организациите за младежка работа посредством дейности за образователна мобилност. Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта улеснява образователната мобилност на младежи, като предоставя на акредитираните организации опростен и гъвкав алтернативен формат за осъществяване на дейности.

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта има следните цели:

- укрепване на личностното и професионалното развитие на младежите чрез дейности за образователна мобилност, свързана с неформално и информално учене;
- насърчаване на овластяването на младежите и ролята им на активни граждани и участници в демократичния живот;
- насърчаване на качествено развитие на младежката работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез изграждане на капацитет на организациите, чиято дейност е свързана с областта на младежта, и подкрепа за образователното и професионалното развитие на специалистите, работещи с младежи;
- насърчаване на приобщаването и многообразието, междукултурния диалог, европейското сътрудничество и ценностите на солидарността, равните възможности и правата на човека сред младежите в Европа.

От кандидатстващите организации ще се изисква да определят своите дългосрочни цели и план по отношение на дейностите, които да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“, очакваните ползи, както и своя подход към управлението на проектите. Връчването на акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта потвърждава, че кандидатът е въвел подходящи и ефективни процеси и мерки за осъществяването на висококачествени дейности за образователна мобилност според плана си и ги използва в полза на сферата на младежта.

---

⁷⁰ Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави по програмата. Същевременно около 25 % от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни дейности за мобилност, включващи организации и участници от държави по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

КАК ФУНКЦИОНИРА АКРЕДИТАЦИЯТА?

От кандидатстващите за акредитация организации ще се изисква да определят своите дългосрочни цели и план по отношение на дейностите, които да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“, очакваните ползи, както и своя подход към управлението на проектите.

Организациите могат да кандидатстват за акредитация в областта на младежта на постоянна основа, като одобрените кандидати за акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта ще получат опростен достъп до възможности по ключово действие 1 в областта на младежта, представени в съответните раздели от настоящото ръководство. Подробна информация за критериите за допустимост, подбор и предоставяне може да бъде намерена в конкретната покана за представяне на предложения, публикувана на адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/calls/2020-erasmus-accreditation-youth_bg

Акредитацията по програмата „Еразъм“ се предоставя за периода 2021—2027 г. при условие за редовен мониторинг и продължаващо спазване на изискванията на акредитацията и на инструкциите, издадени от упражняващата надзор национална агенция.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ С АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Акредитираните организации имат възможност да кандидатстват за финансиране (заявление за безвъзмездни средства) за дейности за мобилност на младежи по опростен начин. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен акредитационен план, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на броя на дейностите, които ще бъдат осъществени, и на броя на участниците в тях.

При изпълнението на дейностите за мобилност, които ще бъдат осъществени по настоящото действие, трябва да се спазват правилата и принципите, определени за всеки вид дейност в съответните раздели от настоящото ръководство.

Акредитираните организации поемат задължението да спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта и да предоставят висококачествени дейности за мобилност в областта на младежта.

Акредитираните младежки организации нямат право да получават финансиране по стандартните проекти за младежки обмен и мобилност на специалисти, работещи с младежи. Те могат обаче да участват в такива проекти в качеството на партньори. По изключение за 2021 г. организациите, които са получили акредитация след крайния срок за кандидатстване за безвъзмездни средства, имат право да получат финансиране в рамките на втория срок за стандартни проекти за младежки обмен и мобилност на специалисти, работещи с младежи.

Критерии за допустимост

Общите критерии по-долу се прилагат за заявления за безвъзмездни средства.

Допустими кандидати	Организации, притежаващи валидни акредитации по програмата „Еразъм“ в областта на младежта към крайния срок за кандидатстване.
----------------------------	--

<p>Допустими дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Младежки обмен ▪ Дейности за професионално развитие на специалисти, работещи с младежи <p>В допълнение могат да бъдат изпълнявани следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подготвителни посещения <p>Описанието и критериите за допустимост за всяка от тези дейности са определени в съответните раздели от настоящото ръководство.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи на 1 август същата година.
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
<p>Други критерии</p>	<p>Всяка акредитирана организация може да кандидатства само веднъж в рамките на една покана за представяне на предложения.</p> <p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител.</p>

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности
- минималния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и тематични области, към които са насочени дейностите, за които се кандидатства, и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“

В рамките на това действие⁷¹ организациите и неформалните групи младежи могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, обединяващи младежи от различни държави за обмен и учене извън своята официална образователна система.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя неформалната образователна мобилност на младежи под формата на младежки обмен с цел младежите да се ангажират и да получат възможност да станат активни граждани, да бъдат свързани с европейския проект и да получат съдействие за придобиване и развиване на компетентности за живота и за професионалното си бъдеще.

По-конкретно младежкия обмен има за цел:

- насърчаване на межкултурния диалог, на опознаването и възприемането на европейската принадлежност;
- развиване на уменията и нагласите на младежите;
- укрепване на европейските ценности и разрушаване на предразсъдъците и стереотипите;
- повишаване на осведомеността по социално значими теми и по този начин, стимулиране на ангажираността в обществото и на активното участие.

Действието е отворено за всички младежи, като се обръща специално внимание на младежите с по-малко възможности.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринася за осъществяването на тази визия на младежите. В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта насърчава и улеснява връзките, отношенията и обмена на опит между младежите като основно

---

⁷¹ Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави по програмата. Същевременно около 25 % от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни дейности за мобилност, включващи организации и участници от държави по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, една от които е младежкият обмен.

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)⁷².

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Младежки обмен

Младежките обмени са срещи на групи младежи от най-малко две различни държави, които се събират за кратък период от време, за да реализират съвместно неформална програма за обучение (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.) по интересна за тях тема, като се вдъхновяват от европейските цели за младежта⁷³. Периодът на учене включва предварителен подготвителен етап, както и оценка и последващи действия след обмена.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, официални заседания, курсове за обучение от възрастни за младежи.

В допълнение към младежкия обмен проектите могат да включват и подготвителни посещения.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. При дейности по младежки обмен с младежи с по-малко възможности чрез подготвителното посещение следва да се гарантира, че специфичните нужди на участниците могат да бъдат задоволени. Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за младежки обмен.

---

⁷² Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: <https://www.salto-youth.net/>

⁷³ Европейските цели за младежта са разработени в рамките на Стратегията на ЕС за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младежите, и посочват предизвикателствата. https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Организацията, участваща в даден проект, следва да се възползва от своето участие; поради това проектът следва да съответства на техните цели и да отговаря на нуждите им. Участващите организации поемат ролята на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“, т.е. домакини на дейността. Една от организацията също така поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, сключване на споразумения с партньори, езикова/межкултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественият младежки обмен:

- се основава на активното участие на младежите и участващите организации, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- включва различни групи участници и се основава на това многообразие;
- се основава на ясно определени нужди на младите участници;
- осигурява надлежно определени и документиран резултати от неформалното и информалното учене на участниците;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности.

Процес на обучение

Организирането на младежки обмен в контекста на неформалното учене изисква желаните резултати от обучението поне частично да се планират предварително, за да се осигурят подходящи възможности. Младежите, които участват в дейността, следва да съдействат за определянето на техните нужди и на обучението, което желаят да получат или да развият чрез младежки обмен.

Участниците следва също така да се ангажират във възможно най-голяма степен в проектирането и разработването на дейността (изготвяне на програмата, определяне на методите на работа и на разпределението на задачите) и да обмислят как да се подготвят за постигането на максимално въздействие от обучението и личностното развитие, които биха могли да осъществят по време на обмена.

След приключването на основната дейност участниците следва да бъдат приканени да предоставят обратна информация за дейността, да обмислят какво са научили и как могат да се възползват от тези резултати от обучението. Освен това участниците следва да обмислят възможни последващи действия във връзка с дейността. Това може да се осъществява индивидуално и при възможност, в група.

Организациите следва да подкрепят процеса на обучение, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Младежкият обмен е особено подходящ за включването на младежи с по-малко възможности:

- Груповата мобилност предлага осъществяване на международна мобилност в безопасното обкръжение на групата;
- Кратката продължителност на младежкия обмен прави подходящо участието на младежи с по-малко възможности;
- Ангажирането на местни участници улеснява първото участие в европейски проекти.

Младежкият обмен е подходящ и за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например за подкрепа на борбата със стереотипите и насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Защита и безопасност на участниците

В младежкия обмен участват водачи на групи. Водачите на групи наблюдават и оказват подкрепа на участниците с цел осигуряването на качествен процес на обучение в хода на основната дейност. В същото време те се грижат за безопасна, основана на уважение и недискриминационна среда и за защита на участниците. По време на планирането и подготовката на младежки обмен следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Устойчивост на околната среда

Чрез младежкия обмен следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Младежкият обмен следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифров преход

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Общи критерии за допустимост

Общите критерии по-долу се прилагат за стандартните проекти за младежки обмен. За акредитации, моля, вижте съответния раздел от настоящото ръководство.

Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: <ul style="list-style-type: none"> • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • неформална група младежи⁷⁴. установена в държава по програмата или в държава партньор, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка допустима участваща организация или група, установена в държава по програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта ⁷⁵ .

⁷⁴ Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

⁷⁵ Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави.
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година. 5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Приложения	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка една от дейностите по младежки обмен и подготовителните посещения, планирани в проекта.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмен

Продължителност на дейността	Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност.
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. Дейности в държави по програмата: всички участващи организации трябва да са установени в държава по програмата. Дейности с държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава по програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.

Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 13 и 30⁷⁶ години с местожителство в държавите на изпращащата и приемащата организация.</p> <p>Водачите на групи⁷⁷ и улеснителите, участващи в младежки обмен, трябва да имат навършени 18 години.</p>
Брой на участниците и състав на националните групи	<p>Минимум 16 и максимум 60 участници на дейност (не са включени водачите на групи, улеснителите и придружаващи лица). В случаите на младежки обмен, в който участват само младежи с по-малко възможности, минималният брой участници е 10.</p> <p>Минимум две групи младежи от две различни държави.</p> <p>Всяка група трябва да има поне един водач на групата.</p> <p>Максимум един улеснител на дейност.</p>
Други критерии	<ul style="list-style-type: none"> • Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

⁷⁶ Моля, обърнете внимание на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

⁷⁷ Водач на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да осигури тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

Допълнителни критерии за допустимост за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации.
Допустими участници	Представители на участващите организации, улеснители, водачи на групи и младежи, които участват в основната дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии: За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-долу категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност, обосновка и въздействие (максимален резултат: 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> • Релевантност на проекта за:<ul style="list-style-type: none"> - целите на действието; - нуждите на участващите организации и на отделните участници. - Доколко проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците; • Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище. • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малко опит с действието.
--	--

<p>Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение на дейностите и последващи действия; • Доколко младежите участват активно във всички етапи на дейностите; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с различен произход и способности. • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички виртуални компоненти; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и последователно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Балансирано представителство на участниците по отношение на държавите и пола; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
<p>Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
Организационна подкрепа	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и улеснителите.</p>	100 EUR на участник в младежки обмен		
Пътни разходи	<p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите лица и улеснителите, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеее и мястото на провеждане на дейността⁷⁸ с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁷⁹.</p> <p>За дейности, свързани с пътуване, кандидатът следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума⁸⁰.</p>	Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване
		0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	

⁷⁸ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁷⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁸⁰ Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km), и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>Дневни разходи</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник, включително при необходимост за водачи на групи, придружаващи лица и улеснители, като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до четири допълнителни дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.</p>	<p>Таблица A2.1 на участник на ден</p>
	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и улеснителите</p>	<p>100 EUR на участник в младежки обмен</p>
<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, включително на водачите на групи и улеснителите (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>
<p>Подкрепа за подготвително посещение</p>	<p>Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи.</p> <p>Механизъм на финансиране: единични ставки.</p> <p>Правило за отпускане: с изключение на участници от приемащата организация. На дейност се</p>	<p>575 EUR на участник за подготвително посещение.</p>

	финансира максимум 1 участник от участваща организация. Няма ограничение за улеснителите, които участват в основната дейност. Под условие: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция.	
Извънредни разходи	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително водачи на групи, придружаващи лица и улеснителите, включващи използване на по-екологично чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>Финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения: 100 % от допустимите разходи</p>

Таблица **A2.1** Индивидуална подкрепа за младежки обмен

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	45 EUR
Белгия	42 EUR
България	32 EUR
Хърватия	35 EUR
Кипър	32 EUR
Чешка република	32 EUR
Дания	45 EUR
Естония	33 EUR
Финландия	45 EUR
Република Северна Македония	28 EUR
Франция	38 EUR

Германия	41 EUR
Гърция	38 EUR
Унгария	33 EUR
Исландия	45 EUR
Ирландия	49 EUR
Италия	39 EUR
Латвия	34 EUR
Лихтенщайн	45 EUR
Литва	34 EUR
Люксембург	45 EUR
Малта	39 EUR
Нидерландия	45 EUR
Норвегия	50 EUR
Полша	34 EUR
Португалия	37 EUR
Румъния	32 EUR
Сърбия	29 EUR
Словакия	35 EUR
Словения	34 EUR
Испания	34 EUR
Швеция	45 EUR
Турция	32 EUR
Държави партньори, съседни на ЕС	29 EUR

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ

В рамките на това действие⁸¹ организациите могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, включващи една или повече дейности за учене, насочени към професионалното развитие на специалистите, работещи с младежи, и на тяхната организация.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие подкрепя професионалното развитие на специалистите, работещи с младежи, и по този начин, развитието на качествена младежка работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез неформално и информално учене посредством дейности за мобилност. Действието допринася за постигането на целите на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално на Европейската програма за младежката работа⁸² с цел постигане на качество, иновации и признание на младежката работа.

По-конкретно проектите за мобилност на специалисти, работещи с младежи, имат за цел:

- Предоставяне на възможности за неформално и информално учене за образователно и професионално развитие на специалистите, работещи с младежи, като допринася за висококачествена индивидуална практика и за развитието на организациите и системите за младежка работа;
- Изграждане на общност от специалисти, работещи с младежи, която може да подкрепя качеството на проектите и дейностите за младежи в програмите на ЕС и извън тях.
- Развитие на местни практики на младежка работа и принос за изграждането на капацитет на участниците и на тяхната организация за качествена младежка работа посредством реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите специалисти, работещи с младежи.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота

---

⁸¹ Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави по програмата. Същевременно около 25 % от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни дейности за мобилност, включващи организации и участници от държави по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

⁸² Резолюция на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамката за създаване на Европейска програма за младежката работа.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&qid=1614936763871&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&qid=1614936763871&from=EN)

на младежите, и посочват предизвикателствата. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринася за осъществяването на тази визия на младежите. В рамките на основната област „Овластяване“ стратегията на ЕС за младежта подкрепя овластяването на младежта чрез качество, новаторство и признание на младежката работа.

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)⁸³.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейности за професионално развитие (ДПР)

Дейностите за професионално развитие са дейности за транснационална образователна мобилност, подпомагащи професионалното развитие на специалистите, работещи с младежи. Те могат да бъдат под формата на:

- **Проучвателни посещения и различни видове задачи**, като например обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, обмен на специалисти, работещи с младежи, и партньорско обучение, в организации за младежка работа и организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта в чужбина.
- **Изграждане на мрежи и на общности** сред специалистите, работещи с младежи, които участват в действието и подкрепят неговите цели.
- **Курсове за обучение** в подкрепа на развитието на компетентности (например въз основа на съответни налични модели на компетентност), за прилагане на качествени практики за младежка работа или за разглеждане и изпитване на иновативни методи (например свързани с цифрова и интелигентна младежка работа)⁸⁴.
- **Семинари и работни срещи**, подпомагащи по-специално изграждането на знания и обмяна на най-добри практики, свързани с целите, ценностите и приоритетите на стратегията на ЕС за младежта и на програмите на ЕС, допринасящи за нейното изпълнение.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи: пътувания за академично обучение, дейности, предприети с цел финансова печалба, дейности с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, официални заседания.

---

⁸³ Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: <https://www.salto-youth.net/>

⁸⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01))

Освен това проектите биха могли да включват и посочените по-долу дейности.

Дейности за развиване на системи и за популяризиране

Проектите за мобилност на специалисти, работещи с младежи, могат да включват допълващи **дейности за развиване на системи и за популяризиране**, насочени към засилване на въздействието на проекта за мобилност в областта на младежта. В това се включват всички дейности, които допринасят за Европейската програма за младежката работа⁸⁵ за постигане на качество, иновации и признаване на младежката работа, както и за разпространяване на извлечените поуки и разработените инструменти в организациите, участващи в проектите, и извън тях. Тези допълващи дейности представляват възможност по-опитните и изобретателни бенефициери да изпитват иновативни методи и мерки в отговор на общи предизвикателства като на своеобразно „опитно поле за младежка работа“, възникнало от дейностите за професионално развитие, осъществявани в рамките на проектите и предизвикващи отзвук и извън тях.

Някои примери са създаването на инструменти и споделянето на практики, допринасящи за развитието и растежа на организациите и системите на специалисти, работещи с младежи, дейностите за популяризиране и изграждане на общности и запознаването с иновативни методи, включително използването на цифрови технологии в младежката работа. Тези допълващи дейности надхвърлят последващите дейности за разпространение, които са част от обичайния жизнен цикъл на проекта, но в тях могат да се впишат по-целенасочените и стратегически дейности за разпространение.

Дейността за развитие на системи и за популяризиране може да се осъществява на транснационално или на национално равнище.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за професионално развитие.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът, подкрепян от това действие, трябва да включва една или повече ДПР. Дейностите могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация или организации и участващите специалисти, работещи с младежи.

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Всички участващи организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстването, тъй като стабилното партньорство е основно условие за висококачественото изпълнение

---

⁸⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&qid=1614936763871&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&qid=1614936763871&from=EN)

на проектите. Участващите организации поемат ролята на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“, т.е. домакини на дейността. Една от организациите също така поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори, езикова/межкултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественият проект за мобилност на специалисти, работещи с младежи:

- оказва реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите специалисти, работещи с младежи, и върху тяхната организация;
- разчита на активното участие на участващите организации и на специалистите, работещи с младежи, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- се основава на ясно определени потребности от образование и професионално развитие⁸⁶ на специалистите, работещи с младежи, по-специално по отношение на качеството, иновациите и признаването, и е придружен от подходящи мерки за подбор, подготовка и последващи действия;
- гарантира, че резултатите от неформалното и информалното учене на участниците са надлежно признати и че резултатите от проекта, включително всички методи, материали и инструменти, могат да бъдат прехвърляни и се използват в участващите организации, като допринасят за развитието на организациите за младежка работа, с по-нататъшно широко разпространение в областта на младежта;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности и предоставя на специалистите, работещи с младежи, инструменти и методи за насърчаване на зачитането и управлението на многообразието в ежедневната им работа;
- подкрепя използването на иновативни практики и методи като включването на цифрови дейности за младежка работа, които да служат като инструменти за предотвратяване на всякакви форми на онлайн дезинформация и фалшиви новини.

Процес на обучение

В проекта за мобилност на специалисти, работещи с младежи, трябва да се предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass, в подкрепа

---

⁸⁶ Вж. „Модел на компетентности от Европейската стратегия за обучение на специалистите, работещи с младежи, за работа в международни условия“, <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/>

на признаването и въздействието на резултатите от проекта и произтичащите от него практики, методологии и материали за младежка работа в областта на младежта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

- Проектите за мобилност на специалисти, работещи с младежи, са особено подходящи за придобиване на умения и компетентности за включване на участници с по-малко възможности в практиката на младежката работа. Ангажирането на участващите специалисти, работещи с младежи, във всички етапи на проекта подпомага внимателното насочване в хода на процеса на учене и развитие и позволява по-добро проследяване;
- Присъствието на обучители и улеснители в повечето от дейностите осигурява по-близък и адаптиран подход, съобразен с нуждите на участниците;
- Целият проект възприема съзнателен подход за приобщаване и многообразие. При планирането, подготовката, изпълнението и последващите действия тези аспекти са взети под внимание. Особено важен е начинът, по който чрез проекта се повишава способността на участващите организации да се справят с проблеми, свързани с приобщаването и многообразието, в своите редовни дейности.
- Гъвкавостта, предлагана в действието по отношение на формата на дейностите (например продължителност, вид и т.н.) позволява адаптиране към нуждите на участниците и предлагане на формати на дейности, подходящи за включването на участници с по-малко възможности.

Проектите за мобилност на специалисти, работещи с младежи, също така са подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например обмен на приобщаващи практики и методи.

Защита и безопасност на участниците

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Устойчивост на околната среда

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифров преход

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват **стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ

Критерии за допустимост

Общи критерии за допустимост

Общите критерии по-долу се прилагат за стандартните проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи. За акредитации, моля, вижте съответния раздел от настоящото ръководство.

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • група младежи, чиято дейност е свързана с областта на младежката работа, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи)⁸⁷ <p>установена в държава по програмата или в държава партньор, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка допустима участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта⁸⁸.</p>
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави.</p>

⁸⁷ Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група.

⁸⁸ Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: 11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година. 5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител. Всеки проект трябва да включва поне една дейност за професионално развитие. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка от дейностите за професионално развитие, подготвителните посещения и дейностите за развиване на системи и за популяризиране, планирани в проекта.

Допълнителни критерии за допустимост за дейности за професионално развитие

Продължителност на дейностите	Между 2 и 60 дни, без да се отчита времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се реализират в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност.
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. Дейности в държави по програмата: всички участващи организации трябва да са установени в държава по програмата. Дейности с държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава по програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Всички участници, с изключение на обучителите и улеснителите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.
Брой на участниците	Брой на участниците: До 50 участници (с изключение на обучителите и улеснителите, когато е приложимо) във всяка дейност, планирана по проекта. Във всяка дейност трябва да са включени участници от държавата на приемащата организация.
Други критерии	Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

Допълнителни критерии за допустимост за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации.
Допустими участници	Представители на участващите организации, обучители и улеснители, които участват в основната дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии: За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко

половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-долу категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

<p>Релевантност, обосновка и въздействие</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Релевантност на проекта за:<ul style="list-style-type: none"> ○ целите на действието; ○ нуждите от развитие и растеж на участващите организации; ○ нуждите и целите на участващите специалисти, работещи с младежи. • Доколко проектът има капацитет:<ul style="list-style-type: none"> ○ да гарантира висококачествени резултати от обучението за участващите специалисти, работещи с младежи; ○ да укрепва или да трансформира младежката работа на участващите организации по отношение на качеството, иновациите и признаването, както и техния капацитет и обхват, от местно към глобално равнище, когато е целесъобразно; ○ да включва участници, чиято дейност е свързана с областта на младежката работа в участващите организации; ○ да включва организации, които предприемат конкретни действия за младежка работа и редовно работят с младежи на местно равнище. • Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none"> ○ върху участващите специалисти, работещи с младежи, и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ○ върху конкретни практики за младежка работа и качествената младежка работа; ○ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище. • Доколко проектът включва мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта; • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малко опит с действието. • Доколко предложените дейности за развиване на системи и за популяризиране допринасят за развитието на средата за специалисти, работещи с младежи (ако е приложимо).
---	---

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Доколко проектът допринася за подобряване на качеството на работата с младежта на участващите организации • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение на дейностите и последващи действия; • Целесъобразност на мерките за подбор на специалисти, работещи с младежи (в съответствие с определението за специалисти, работещи с младежи, в правното основание), за дейностите и степен на активно участие на специалистите, работещи с младежи, на всички етапи на проекта; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности. • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички виртуални компоненти; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и последователно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Балансирано представителство на участниците по отношение на държавите и пола; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики; • Качество на инструментите и практиките, предложени в рамките на „дейности за развиване на системи и за популяризиране“, и доколко тяхното проектиране може да бъде възпроизведено и да вдъхнови други организации (ако е приложимо)
<p>Качество на управлението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.	100 EUR на участник в дейност за професионално развитие.		
	<p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на придружаващите лица, обучителите и улеснителите.</p>			
Пътни разходи	<p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите лица и улеснителите, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеее и мястото на провеждане на дейността⁸⁹ с помощта на поддържаия от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁹⁰.</p> <p>За дейности, свързани с пътуване, кандидатът следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума⁹¹.</p>	Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване
		0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	

⁸⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

⁹⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁹¹ Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km), и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>Дневни разходи</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник, включително при необходимост за придружаващи лица, обучители и улеснители, като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до четири допълнителни дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.</p>	<p>Таблица A2.2 на участник на ден.</p> <p>Максимум 1 100 EUR на участник (включително инструктори, улеснители и придружаващи лица).</p>
<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица, обучителите и улеснителите.</p> <p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, обучителите и улеснителите (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>100 EUR на участник</p> <p>100 % от допустимите разходи</p>
<p>Подкрепа за подготвително посещение</p>	<p>Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: с изключение на участници от приемащата организация. На дейност се</p>	<p>575 EUR на участник за подготвително посещение.</p>

	<p>финансира максимум 1 участник от участваща организация. Няма ограничение за улеснителите, които участват в основната дейност. Под условие: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция.</p>	
<p>Дейности за развиване на системи и за популяризиране</p>	<p>Разходи, свързани с изпълнението на допълващите дейности.</p> <p>Непреки разходи: Фиксирана ставка в размер до 7 % от допустимите преки разходи за допълващите дейности е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на допълващите дейности (например електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, разходи за постоянния персонал и пр.).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: необходимостта и целите трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция. За тези дейности могат да бъдат разпределени максимум 10 % от общия размер на разходите по проекта.</p>	<p>Максимален размер до 80 % от допустимите разходи.</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително водачи на групи, придружаващи лица и улеснителите, включващи използване на по-екологично чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>Финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения: 100 % от допустимите разходи</p>

Таблица A2.2 Индивидуална подкрепа за дейности за професионално развитие

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	61 EUR
Белгия	65 EUR
България	53 EUR
Хърватия	62 EUR
Кипър	58 EUR
Чешка република	54 EUR
Дания	72 EUR
Естония	56 EUR
Финландия	71 EUR
Република Северна Македония	45 EUR
Франция	66 EUR
Германия	58 EUR
Гърция	71 EUR
Унгария	55 EUR
Исландия	71 EUR
Ирландия	74 EUR
Италия	66 EUR
Латвия	59 EUR
Лихтенщайн	74 EUR
Литва	58 EUR
Люксембург	66 EUR
Малта	65 EUR
Нидерландия	69 EUR
Норвегия	74 EUR
Полша	59 EUR
Португалия	65 EUR
Румъния	54 EUR
Сърбия	45 EUR
Словакия	60 EUR
Словения	60 EUR
Испания	61 EUR
Швеция	70 EUR
Турция	54 EUR

Държави партньори, съседни на ЕС	48 EUR
--	--------

ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ⁹²

Дейности извън формалното образование и обучение, които насърчават, подкрепят и улесняват участието на младежите в демократичния живот в Европа на местно, регионално, национално и европейско равнище.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя консултирани с младежите местни, национални и транснационални проекти за участие, провеждани от неформални групи младежи и/или от младежки организации, които насърчават младежкото участие в демократичния живот в Европа и преследват една или повече от следните цели:

- предоставяне на младежите на възможности да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество (осигуряване на пътица за ангажиране на младежите в ежедневието им, но също и в демократичния живот, с цел пълноценно гражданско, икономическо, социално, културно и политическо участие на младежи от всякакъв произход и със специално внимание към младежите с по-малко възможности);
- повишаване на осведомеността на младежите относно общите европейски ценности и основните права и принос за процеса на европейска интеграция, включително чрез принос за постигането на една или повече от целите на ЕС за младежта;
- развитие на компетентностите в областта на цифровите технологии и на медийната грамотност на младежите (по-специално на критично мислене и способност за оценка и работа с информация) за повишаване на устойчивостта на младежите към дезинформация, фалшиви новини и пропаганда, както и на способността им да участват в демократичния живот;
- обединяване на младежите и лицата, вземащи решения, на местно, регионално, национално и транснационално равнище, и/или принос към диалога на ЕС по въпросите на младежта.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.⁹³ определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. В рамките на основната област „Ангажиране“ стратегията на ЕС за младежта цели да се постигне значимо гражданско, икономическо, социално, културно и политическо участие на младежите. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот.

---

⁹² Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подкрепа на проекти, включващи организации и участници от държави по програмата. Същевременно около 25 % от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни проекти, включващи организации и участници от държави по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

⁹³ https://europa.eu/youth/strategy_bg

Стратегиата на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта, в чиито рамки се набелязват редица междусекторни области, които засягат живота на младежите, и се посочват предизвикателствата, които трябва да се преодолеят във всяка от тях. Въз основа на приноса на заинтересованите страни в областта на младежта всеки 18-месечен цикъл на диалога на ЕС по въпросите на младежта определя конкретни тематични приоритети, предназначени да се превърнат в акценти в изпълнението на стратегията на ЕС за младежта през съответния период.

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)⁹⁴.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейностите за младежко участие са неформални дейности за учене, свързани с активното участие на младежи. Целта е чрез тези дейности да се даде възможност на младежите да получат опит за обмен, сътрудничество, културни и граждански действия. Подкрепяните дейности следва да помогнат на участниците да усъвършенстват своите личностни, социални, граждански и цифрови компетентности и да станат активни европейски граждани.

Настоящото действие подкрепя използването на алтернативни, иновативни, интелигентни и цифрови форми на младежко участие, включително разширяването на младежкото участие към разнообразни сектори и пространства (здравни услуги, спортни съоръжения и т.н., независимо дали се управляват от публичния или от частния сектор), като така се откриват пътища за активно участие на младежи от всякакъв произход.

Дейностите за младежко участие могат да се използват активно за провеждане на диалози и дискусии между младежите и лицата, вземащи решения, с цел насърчаване на активното участие на младежите в демократичния живот в Европа. Като конкретен резултат младежите получават възможност да изразяват мненията си (посредством формулирането на позиции, предложения и препоръки), по-специално относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа.

Дейностите за младежко участие могат да бъдат транснационални (изпълнявани в една или повече участващи държави и включващи партньори от няколко участващи държави) или национални (изпълнявани на местно, регионално или национално равнище и включващи неформални групи младежи и/или организации от една участваща държава). Националните дейности за младежко участие са особено подходящи за изпробване на идеи на местно равнище и като инструмент за проследяване на предишни инициативи, за да се подпомогне усъвършенстването и по-нататъшното развитие на успешни идеи.

---

⁹⁴ Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: <https://www.salto-youth.net/>

Всички дейности за младежко участие, независимо на какво равнище се изпълняват, трябва да имат доказано европейско измерение и/или добавена стойност, а всяка отделна дейност, която получава подкрепа, трябва реално да допринесе за постигането на една или повече от изброените по-горе цели на действието.

Подпомаганите дейности могат да са под следната форма (като са възможни и комбинации): семинари, дебати, ролеви игри, симулации, използване на цифрови инструменти (например инструменти за цифрова демокрация), кампании за повишаване на осведомеността, обучения, срещи и други форми на взаимодействие онлайн или офлайн между младежи и лица, вземащи решения, консултации, информационни събития и др.

Някои примери за дейности, които могат да бъдат осъществени в рамките на даден проект:

- присъствени или провеждани онлайн работни групи и/или срещи, семинари или други събития/процеси на местно, регионално, национално или транснационално равнище, предлагащи пространство за информация, дебати и активно участие на младежите по въпроси, свързани с ежедневието им като активни европейски граждани, които в идеалния случай включват, пораждат или следват взаимодействия с лицата, вземащи решения, и с други заинтересовани страни, засегнати от такива въпроси;
- консултации с младежи, които определят въпроси/проблеми от особено значение за тях (в местен, регионален, национален или транснационален контекст) и определят нуждите си, свързани с участието в решаването на такива въпроси/проблеми;
- кампании за повишаване на осведомеността, свързани с участието на младежите в демократичния живот;
- улесняване на достъпа до открити, безопасни и достъпни виртуални и/или физически пространства за младежи, като се предлагат ефективни възможности за учене за участие в демократичния живот и демократичните процеси;
- симулации, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в такива институции.

Проектите могат да включват или да не включват елемент на мобилност и/или събития, предполагащи физическо присъствие на участници на определено място. За такива дейности (мобилности и физически събития) се предвижда специфична финансова подкрепа. Когато е уместно, е силно препоръчително да се интегрират цифрови формати на дейности (например уебинари, хакатони, различни инструменти за електронно участие и т.н.) и/или обучение по отношение на използването на инструменти за цифрова демокрация в дейности, които ще се изпълняват в рамките на проект за дейности за младежко участие.

В рамките на това действие не може да се подкрепят следните дейности: официални заседания на организации или мрежи от организации, **организиране на политически събития**, физическа инфраструктура (например разходи за строителство/придобиване на сгради и на тяхното постоянно оборудване).

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът, подкрепян от настоящото действие, следва да включва една или повече от дейностите, описани по-горе. Дейностите могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация/организации и на участниците.

Проектът се изпълнява от една или повече неформални групи младежи, една или повече организации или комбинация от тях. Неформалните групи младежи и/или участващите организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстване. Ако участва само неформална група младежи, един от тях кандидатства от името на

групата. Ако участват няколко групи или организации, една от тях поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето („дейности, разработени от младежи за младежи“).

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, сключване на споразумения с партньори, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, езикова/межкултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта). Като част от етапа на последващи действия всеки проект следва да предвижда предоставяне на обратна връзка на младите участници за конкретни резултати от проекта, включително за това как тези резултати са били съобщени на други заинтересовани страни и/или използвани от тях.

Диалог на ЕС по въпросите на младежта

От темите и приоритетите, определени в контекста на диалога на ЕС по въпросите на младежта⁹⁵, може да бъдат почерпени идеи за дейности за младежко участие на всички равнища. Подобен източник на идеи може да се открие и в целите на ЕС за младежта, разработени в рамките на диалога на ЕС по въпросите на младежта, които набелязват междусекторни области, засягащи живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Освен това резултатите от успешни дейности за младежко участие могат да бъдат използвани като принос за по-нататъшните етапи на диалога на ЕС по въпросите на младежта.

Процес на обучение

Проектът за дейности за младежко участие трябва да предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на индивидуалните резултати от обучението, по-специално чрез Youthpass.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

---

⁹⁵ https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_bg

Дейностите за младежко участие са особено подходящи за включването на младежите с по-малко възможности:

- Дейностите по младежко участие са разработени като формат за действие на място с много гъвкави параметри (продължителност, брой на участниците, национални/транснационални дейности и т.н.), което може лесно да бъде адаптирано към специфичните нужди на младежите с по-малко възможности;
- Неформалните групи младежи, които осъществяват проект за дейности за младежко участие, могат да бъдат подпомагани от **наставник**⁹⁶. Съдействието на наставник може да бъде особено подходящо и полезно за подпомагане на младежите с по-малко възможности при разработването и изпълнението на техните проекти.
- Целите на действието включват предоставяне на възможности на младежите да се учат да участват в гражданското общество, както и подобряване на цифровата и медийната грамотност. Проектите, преследващи тези цели, могат да бъдат особено полезни за подпомагане на младежите с по-малко възможности да преодолеят някои от предизвикателствата, пред които може да са изправени.

Дейностите за младежко участие също така са особено подходящи за тематична работа по приобщаването и многообразието в обществото, например за подкрепа на борбата със стереотипите, насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Защита и безопасност на участниците

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Изграждане на общности

Силно препоръчително е в проектите за дейности за младежко участие да се включват дейности за изграждане на общности. Когато е възможно, следва да се полагат усилия тези дейности да бъдат продължавани след края на подкрепяните проекти и да започнат да се поддържат самостоятелно. Когато е уместно, проектите за дейности за младежко участие могат да се възползват от платформите за изграждане на общности, които вече са достъпни на Европейския младежки портал.

Устойчивост на околната среда

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

---

⁹⁶ В зависимост от своите нужди неформалните групи младежи могат да използват един или няколко наставници по време на проекта.

Цифров преход

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на употребата на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Това може например да включва използването на инструменти за електронно участие.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват **стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. **Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_bg

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ

Критерии за допустимост

Допустими участващи организации	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организация с стопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • неформална група младежи⁹⁷. <p>установена в държава по програмата или в държава партньор, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
Кой може да кандидатства?	<p>Всяка допустима участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта⁹⁸.</p>
Брой и профил на участващите организации	<ul style="list-style-type: none"> • Национални проекти за младежко участие: трябва да е включена най-малко една участваща организация. • Транснационални проекти за младежко участие: трябва да са включени най-малко две участващи организации от различни държави.
Продължителност на проекта	<p>Между 3 и 24 месеца.</p>
Място (места) на изпълнение на дейностите	<p>Дейностите трябва да се осъществяват в държавата на една или повече участващи организации или в държавата на седалището на дадена институция на Европейския съюз⁹⁹.</p>
Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 13 и 30 години¹⁰⁰ с местожителство в държавите на участващите организации, както и лица, вземащи решения, които имат отношение към темите, застъпени в проекта.</p>

⁹⁷ Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

⁹⁸ Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

⁹⁹ Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

¹⁰⁰ Моля, обърнете внимание на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началото на дейността.

Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати:</p> <p>11 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година.</p> <p>5 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.</p>
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Приложения	<p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител.</p> <p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график на проекта за дейности за младежко участие, в който са посочени всички планирани дейности.</p> <p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка от дейностите и проявите за мобилност, планирани в проекта.</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност, обосновка и въздействие</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Релевантност на проекта за: • целите на действието; • нуждите на участващите организации и на отделните участници. • Доколко проектът ще бъде насочен към един или няколко от приоритетите, определени в контекста на диалога на ЕС по въпросите на младежта или в целите на ЕС за младежта; • Доколко проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците; • Доколко проектът носи европейска добавена стойност; • Потенциално въздействие на проекта: • върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище. • Доколко проектът включва мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта. • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малко опит с действието. • Доколко проектът е насочен към устойчиви и екологосъобразни практики.
---	--

<p>Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение и последващи действия (включително механизъм за обратна връзка за участниците); • Доколко младежите участват във всички етапи на дейностите; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности; • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички виртуални компоненти; • Доколко проектът използва алтернативни, иновативни и интелигентни форми на младежко участие, по-специално за изпробване на нови идеи и последващи действия. • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението на участниците, както и последователното използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
<p>Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участниците в групата/групите, участващите организации и други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила (в евро):

**Максимален размер на безвъзмездните средства за проект, които се отпускат за дейности за младежко участие:
60 000 EUR**

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Управление на проекта	<p>Разходи, свързани с управлението и изпълнението на проекта (например подготовка и провеждане на срещи по проекта, подготовка, изпълнение, оценка, разпространение на дейностите и последващи дейности).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на проекта.</p>	500 EUR на месец
Разходи за наставничество	<p>Разходи, свързани с участието на наставник в проекта.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на държавата, в която се изпълнява дейността, и работните дни.</p> <p>Искането на финансова подкрепа за покриване на разходи за наставничество трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване. Продължителността на наставничеството не е обвързана с продължителността на проекта.</p>	Таблица ВЗ на работен ден. Максимум 12 дни.

<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, лица, отговорни за вземането на решения и улеснители (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>Финансова гаранция: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Високи пътни разходи: 80 % от допустимите разходи</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения: 100 % от допустимите разходи</p>

Таблица В3 Разходи за наставничество

	<p>Преподавател/обучител/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи Единична сума на ден</p>
<p>Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия</p>	<p>241</p>

Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Исландия	214
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	137
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Република Северна Македония, Турция	74

Допълнително финансиране за физически прояви, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Подкрепа на събития за младежко участие	<p>Разходи, свързани с осъществяването на национални и транснационални конференции, семинари, събития и др. С изключение на представителите на участващата организация/организации или членовете на неформалната група/ групи младежи и улеснителите, тъй като се предвижда присъствието на тези участници на срещите да бъде покрито от бюджетната категория „управление на проекти“.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците в събитието, включително лицата, вземащи решения, с изключение на улеснителите.</p>	100 EUR на участник

Допълнително финансиране за мобилности, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
		Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване
Пътни разходи	<p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, лицата, вземащи решения, и улеснителите, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеее и мястото на провеждане на дейността¹⁰¹ с помощта на поддържаия от Европейската комисия калкулатор за разстояния¹⁰².</p> <p>За дейности, свързани с пътуване, кандидатът следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума¹⁰³.</p>	0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	
Индивидуална подкрепа	<p>Дневни разходи</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник, включително при необходимост за придружаващи</p>	Таблица A2.1 на участник на ден.		

¹⁰¹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

¹⁰² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

¹⁰³ Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km), и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

	лица, лица, вземащи решения, и улеснителите, като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до четири допълнителни дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	
Подкрепа за приобщаване	<p>Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица, улеснителите и лицата, вземащи решения.</p>	100 EUR на участник
Извънредни разходи	<p>Високи пътни разходи на участниците, включително придружаващи лица, лица, вземащи решения, и улеснителите, включващи използване на по-екологично чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	80 % от допустимите разходи

Таблица A2.1 : Индивидуална подкрепа за дейности за мобилност за младежко участие	Дейности за младежко участие (евро на ден)
Австрия	45 EUR
Белгия	42 EUR
България	32 EUR
Хърватия	35 EUR
Кипър	32 EUR
Чешка република	32 EUR
Дания	45 EUR
Естония	33 EUR

Финландия	45 EUR
Република Северна Македония	28 EUR
Франция	38 EUR
Германия	41 EUR
Гърция	38 EUR
Унгария	33 EUR
Исландия	45 EUR
Ирландия	49 EUR
Италия	39 EUR
Латвия	34 EUR
Лихтенщайн	45 EUR
Литва	34 EUR
Люксембург	45 EUR
Малта	39 EUR
Нидерландия	45 EUR
Норвегия	50 EUR
Полша	34 EUR
Португалия	37 EUR
Румъния	32 EUR
Сърбия	29 EUR
Словакия	35 EUR
Словения	34 EUR
Испания	34 EUR
Швеция	45 EUR
Турция	32 EUR
Държави партньори, съседни на ЕС	29 EUR

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- партньорства с цел сътрудничество, обхващащи партньорства за сътрудничество и малки партньорства;
- партньорства за високи постижения, обхващащи центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, академия за учители и действие „Еразмус Мундус“;
- партньорства за иновации, обхващащи алианси и проекти, ориентирани към развитието в бъдещето;
- проекти за изграждане на капацитет в областта на младежта;
- европейски спортни събития с нестопанска цел.

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, са предназначени да допринесат в значителна степен за приоритетите на програмата, да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политика, в които тези дейности са структурирани, както и върху организацията и лицата, участващи пряко или непряко в организираните дейности.

Очаква се, че в резултат на това ключово действие ще бъдат разработвани, прехвърляни и/или въвеждани иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско равнище.

В зависимост от обхванатата област и от вида на кандидата тези действия се управляват или от националните агенции, или от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Всички подробности за това кой може да кандидатства и къде се кандидатства са посочени в страниците по-долу.

Очаква се проектите, разработени в рамките на това ключово действие, да доведат до следните резултати за участващите организации:

- иновативни подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за образование и обучение, съобразени с различните нужди и очаквания, използване на основани на участието подходи и на цифрови методологии, нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности, по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности, нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на целеви групи с по-малко възможности и които се справят с различия в резултатите от обучението, свързани с географските и социално-икономическите различия, нови подходи за справяне със социалното, етническото, езиковото и културното многообразие, нови подходи за по-добра подкрепа за конкурентоспособността и заетостта, по-специално на регионално и местно равнище, признаване на високи постижения в изучаването на чужди езици или преподаването чрез европейския езиков знак;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи, включително цифрови способности, в текущите дейности, отвореност към единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области или с други социално-икономически сектори, стратегическо планиране на професионалното развитие на служителите в съответствие с индивидуалните нужди и целите на организацията;
- подобрен капацитет и професионализъм за работа на европейско и международно равнище: по-добри управленски компетентности и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави, други области на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; отпускане на повече финансови ресурси (различни от фондовете на ЕС) за организирането на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;
- повишаване на познанията и осведомеността относно спорта и физическата активност:

- повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и здравословния начин на живот;

Наред с горното се предвижда финансираните по това ключово действие проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите, като например:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- увеличени чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на цифровите технологии;
- по-добро разбиране и отзивчивост към всички видове многообразие, например социално, етническо, езиково, полово и културно многообразие, както и разнообразни способности;
- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществото;
- по-положителни нагласи към европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите в Европа и извън нея;
- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните профили (преподаване, обучение, младежка работа, спортно треньорство и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението, младежта и спорта в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и други форми на учене, от една страна, и пазара на труда, от друга страна;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност в ежедневната работа.
- повишаване на практикуването на спорт и увеличаване на физическата активност.

На системно равнище се очаква тези проекти да поставят началото на модернизирани и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование и обучение и политиките в областта на младежта към основните предизвикателства в днешния свят: устойчивост на околната среда, цифрова трансформация, заетост, икономическа стабилност и растеж, но също така и необходимостта от насърчаване на социалните, гражданските и межкултурните компетентности, межкултурния диалог, демократичните ценности и основните права, социалното включване, психичното здраве и благополучие, недискриминацията и активното гражданство, критичното мислене и медийната грамотност.

Във връзка с горното се предвижда дейностите по това ключово действие да окажат следните въздействия:

- повишено качество на образованието, обучението, младежката работа и практикуването на спорт във и извън Европа: съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички;
- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към нуждите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тясна връзка с бизнеса и общностите;
- подобро предоставяне и оценяване на основни и трансверсални умения, и по-конкретно на умения за предприемачество, социални, граждански, межкултурни и езикови компетентности, критично мислене, цифрови умения и медийна грамотност;
- по-ефективни единодействия и връзки и по-безпроблемен преход между секторите на образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификациите;

- по-широко използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;
- по-голяма осведоменост и откритост към социалното многообразие и подобро приобщаване и достъпност на образователните системи и възможности;
- нови и по-широки форми на междурегионално и транснационално сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;
- по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) в системите за образование, обучение и работа с младежи;
- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи на преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;
- по-ефективно взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката;
- повишаване на участието в спорт и физическа активност като инструмент за здраве и благополучие;
- повишаване на познанията относно справянето с трансграничните заплахи за почтеността в спорта като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация; по-добра подкрепа за доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- повишено признание за доброволческата дейност в спорта;
- повишаване на мобилността на доброволците, треньорите, мениджърите и персонала на спортните организации с нестопанска цел;
- засилено социално приобщаване и равни възможности в областта на спорта.

ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да постигнат висококачествени иновативни резултати. В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи партньорствата с цел сътрудничество могат да имат различни размери и обхват и да адаптират съответно своите дейности. Качествената оценка на тези проекти ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на естеството на участващите организации.

Въз основа на тази логика на организациите се предлагат два вида партньорства, за да работят, учат и растат заедно:

- **Партньорства за сътрудничество**
- **Малки партньорства**

Тези два вида партньорства са представени подробно в следващия раздел. Информацията, включена в двата раздела, ще Ви помогне да изберете вида партньорство, който най-добре подхожда на профила и структурата на Вашата организация и Вашите идеи за проекти.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ОБИКНОВЕНО СЕ ОСЪЩЕСТВЯВАТ ОТ ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

През целия период на изпълнение на даден проект организациите по правило могат да реализират широк спектър от дейности. От традиционни до по-творчески и иновативни дейности: организациите разполагат с гъвкави възможности да избират най-добрата комбинация, която допринася за постигането на целите на проекта по отношение на неговия обхват и пропорционално на капацитета на партньорството. Например:

- **Управление на проекта:** дейности, които са необходими за осигуряване на подходящо планиране, изпълнение и последващи действия на проектите, включително безпроблемно и ефективно сътрудничество между партньорите по проекта. В този етап дейностите обикновено обхващат организационни и административни задачи, виртуални срещи между партньорите, подготвяне на комуникационни материали, подготовка и последващи действия на участниците в дейности и др.
- **Дейности за изпълнение:** могат да включват прояви в мрежи, срещи, работни сесии за обмен на практики и за разработване на резултати. Тези дейности могат да включват и участието на персонал и учещи (при условие че тяхното участие допринася за постигането на целите на проекта).
- **Дейности за споделяне и популяризиране:** организиране на конференции, сесии, събития, насочени към споделяне, разясняване и популяризиране на резултатите от проекта под формата на материални резултати, изводи, добри практики или под всякаква друга форма.

ПРИНОС НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПОЛИТИКАТА

Европейската комисия определя ежегодно общи приоритети и цели, които трябва да се преследват на равнището на програмата „Еразъм+“ в различни области на образованието, обучението, младежта и спорта. Следователно, освен развиването на капацитета на организациите, участващи в проекта, партньорствата с цел сътрудничество са предназначени да допринасят с резултатите си за постигането на приоритетите.

Поради това от проектите се изисква да структурират своята работа във връзка с един или няколко от тези приоритети, които да изберат на етапа на кандидатстване. При формулирането на проектните предложения се

препоръчва също така да се прегледат резултатите, постигнати от предходни финансирани проекти, основани на сходни приоритети, за да се осигури съгласуваност и да се избегне дублиране, както и постепенно да се надграждат съществуващите резултати и да се допринесе за съвместното развитие на различните области. Можете да намерите полезна информация за финансираните проекти в платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en

Освен това с оглед на по-тясното обвързване на европейските приоритети със специфичните нужди на национално равнище националните агенции по програмата „Еразъм+“ имат възможност да определят един или повече от тези европейски приоритети като особено подходящи в техния национален контекст, за да насърчат организациите да съсредоточат приноса си в тези избрани области за дадена година.

През 2021 г. партньорствата с цел сътрудничество трябва да са насочени към една или повече от следните приоритетни области:

Приоритети, приложими към всички сектори на програмата „Еразъм+“

- **Приобщаване и многообразие във всички области на образованието, обучението, младежта и спорта:** програмата ще подкрепя проекти, които насърчават социалното приобщаване и са насочени към подобряването на достъпа до хора с по-малко възможности, включително хора с увреждания и мигранти, както и до хора, живеещи в селски и отдалечени райони, и хора, изправени пред социално-икономически трудности или пред всякакъв друг потенциален източник на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация. С тези проекти ще се спомогне за преодоляването на пречките, пред които са изправени посочените групи при достъпа до възможностите, предлагани от програмата, и ще се допринесе за създаването на приобщаваща среда, в която се насърчават равнопоставеността и равенството и се отговаря на нуждите на по-широката общност.
- **Околна среда и борба с изменението на климата:** програмата има за цел да подпомага във всички сектори повишаването на осведомеността относно предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата. Ще се дава приоритет на проекти, насочени към развитието на компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, и разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората. С програмата също така ще се подкрепя изпитването на иновативни практики, като с това учещите, персоналът и специалистите, работещи с младежи, ще се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на отпечатъка от въглеродните емисии, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.). Ще се дава приоритет и на проекти, с които чрез дейности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта се създават възможности за промяна на поведението с оглед на индивидуалните предпочитания, потребителските навици и начина на живот, развиват се компетентности за устойчивост у преподавателите и ръководителите в областта на образованието и се подкрепят планираните подходи на участващите организации по отношение на устойчивостта на околната среда.
- **Справяне с цифровата трансформация чрез развитие на цифрова готовност, устойчивост и капацитет:** програмата ще подкрепя плановете за цифрова трансформация в началното, средното и професионалното образование и обучение (ПОО), висшите учебни заведения и институциите за учене за възрастни. Ще се дава приоритет на проекти, насочени към увеличаването на капацитета и готовността на институциите да управляват ефективния преход към цифрово образование. Програмата ще подкрепя целенасоченото използване на цифровите технологии в образованието, обучението, младежта и спорта за преподаване, учене, оценяване и насърчаване на участието. Това обхваща развитието на цифрова педагогика и експертен опит в използването на цифрови инструменти за учителите, включително достъпни и помощни технологии, както и създаването и иновативното използване на цифрово образователно съдържание. Включва се също и увеличаването на цифровите умения и компетентности

на цялото население чрез подходящи програми и инициативи. Особено внимание ще бъде отделено на насърчаването на равенството между половете и преодоляването на различията във връзка с достъпа и използването на цифрови технологии от слабо представените групи. По линия на програмата ще се подкрепя също използването на европейски рамки за компетентностите в областта на цифровите технологии на преподаватели, граждани и организации.

- **Общи ценности, гражданска ангажираност и участие:** програмата ще подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот и ще насърчава развитието на социални и межкултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Ще се дава приоритет и на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност чрез формални или неформални дейности за учене. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

В допълнение към общите приоритети, изложени по-горе, в съответните сектори ще бъдат следвани следните конкретни приоритети.

ПРИОРИТЕТИ ПО КОНКРЕТНИ СЕКТОРИ

В областта на висшето образование:

ще се дава приоритет на действия, които са от ключово значение за постигането на целите на европейското пространство за образование. Целта е чрез тази подкрепа секторът на висшето образование да стане още по-взаимосвързан, иновативен, приобщаващ и цифров. С оглед на това програмата ще насърчава още по-задълбоченото и интердисциплинарно сътрудничество между висшите училища, както и със заобикалящите ги екосистеми за иновации, и укрепването на връзките между образованието, научните изследвания и иновациите. Ще се обръща особено внимание по-специално на засилването на приобщаването, мобилността, цифровизацията, ученето през целия живот, осигуряването на качество и автоматичното признаване. Основната цел е да се ускори трансформацията на висшето образование в цяла Европа, така че бъдещите поколения да се обучават да създават съвместно знания за издръжливо, приобщаващо и устойчиво общество.

- **Насърчаване на взаимосвързани системи за висше образование:** с програмата ще се цели засилване на стратегическото и структурирано сътрудничество между висшите училища чрез: а) подкрепа за разработването и изпробването на различни видове модели на сътрудничество, включително виртуално и смесено сътрудничество, и използване на различни цифрови инструменти и онлайн платформи; б) подобряване на мобилността чрез прилагане на автоматично взаимно признаване на квалификациите и резултатите от обучението и включване на мобилността в учебните програми; в) подкрепа за висшите училища при прилагането на принципите и инструментите от Болоня с цел повишаване на мобилността за всички.
- **Стимулиране на иновативни практики за учене и преподаване:** справяне с обществените предизвикателства чрез подкрепа за: определяне на учебните резултати и разработване на учебни програми, насочени към студентите, които отговарят по-добре на техните нужди и намаляват несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда, като същевременно отговарят на нуждите на пазара на труда и обществото като цяло; б) разработване, изпитване и прилагане на гъвкави

процеси на учене и модулни курсове (с частична заетост, онлайн или смесени), както и на подходящи форми на оценяване, включително разработване на оценяване онлайн; в) насърчаване на измерението, свързано с ученето през целия живот, във висшето образование, включително чрез улесняване на възприемането, валидирането и признаването на кратки учебни курсове, водещи до микроквалификации; г) прилагане на трансдисциплинарни подходи и иновативни педагогически подходи като обърнато учене, съвместно международно учене онлайн и учене, основано на научни изследвания; д) включване на устойчивото развитие във всички учебни програми за студенти във всички дисциплини и на всички равнища.

- **Развитие на НТИМ/НТИИМ във висшето образование и по-специално на участието на жените в НТИМ:** чрез този приоритет се подкрепят разработването и изпълнението на подходящи за целта програми за висше образование НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика), като се следва подходът НТИИМ (наука, технологии, инженерство, изкуства и математика), насърчаването на участието на жените в дисциплините, свързани с НТИМ, и по-специално в инженерството, ИКТ и напредналите цифрови умения, разработването на програми за насоки и наставничество за студентите, по-специално за момичетата и жените, насочени към областите на обучение и професионална реализация на НТИМ и ИКТ, насърчаването на образователни и обучителни практики в образователния подход НТИМ, отчитащи особеностите на пола и премахването на стереотипите, свързани с пола, в подхода НТИМ.
- **Възнаграждаване на високите постижения в ученето, преподаването и развитието на умения:** чрез а) разработване и прилагане на стратегии и култура на качеството за възнаграждаване и стимулиране на високите постижения в преподаването, включително онлайн преподаването, и преподаването за учещите в неравностойно положение; б) обучение на представители на академичната общност по иновативни и/или онлайн педагогически, включително трансдисциплинарни подходи, нови методи за разработване на учебни програми, изпълнение и оценка, свързващи образованието с научните изследвания и иновациите, когато е приложимо; в) насърчаване на предприемачески, отворен и иновативен сектор на висшето образование чрез стимулиране на партньорствата за учене и преподаване с търговски и нетърговски организации в частния сектор; г) разработване на нови практики при изготвянето на учебни материали, основани на образователни изследвания и творчество.
- **Изграждане на приобщаващи системи за висше образование:** програмата ще насърчава приобщаващи подходи за дейностите за мобилност и сътрудничество като а) увеличаване на достъпа и участието на целеви групи с по-малко възможности и повишаване на процента на завършилите от тях; б) активна подкрепа за пристигащите участници в дейности за мобилност по време на целия процес на намиране на жилище, включително чрез сътрудничество със съответните заинтересовани страни за осигуряване на подходящо и достъпно жилище; в) подкрепа за разработването на гъвкави модели за професионално развитие между образованието и научните изследвания; г) насърчаване на баланса между половете във висшите училища, в различните области на обучение и на ръководни позиции; д) насърчаване на гражданската ангажираност чрез подкрепа за информалното учене и извънкласните дейности и признаване на доброволческия и обществения труд в академичните резултати на студентите.
- **Подкрепа за цифровите способности в сектора на висшето образование:** чрез а) действия, които подпомагат изпълнението на инициативата за европейска студентска карта чрез сигурен електронен трансфер на данни на студентите между висшите училища при пълно зачитане на защитата на личните данни и свързване, когато е възможно, с новия Европас; б) развитие на цифрови умения и компетентности на студенти и членове на персонала.

В училищното образование ще се отдава приоритет на:

- **Справяне с неравностойното положение в обучението, преждевременното напускане на училище и ниската степен на владеене на основни умения:** целта на този приоритет е да спомогне за постигането на успех от всички учещи, особено от учещите с по-малко възможности. Приоритетът включва мониторинг, ранно определяне на учениците в риск, превантивни подходи и подходи за ранна интервенция за учещи с трудности, насърчаване на подходи, насочени в по-голяма степен към учещите, подкрепа на благополучието и психичното здраве на учещите и учителите, както и защита от тормоз в училище. На равнището на училищата в рамките на този приоритет се подкрепят цялостни подходи към преподаването и ученето и сътрудничество между всички участници в училищата, както и със семействата и с други външни заинтересовани страни. И накрая, на стратегическо равнище се обръща особено внимание на подобряването на прехода между различните етапи на образование, подобряването на оценяването и разработването на надеждни системи за осигуряване на качеството.
- **Подкрепа за учителите, директорите на училища и други преподаващи специалисти:** този приоритет е предназначен за подкрепа на практикуващите в учителските професии (включително на кадрите за подготовка на учители) през всички етапи на тяхното професионално развитие. Проектите по този приоритет може да бъдат съсредоточени върху подобряването на формалното образование на учителите, както и върху продължаващото им професионално развитие, по-специално чрез подобряване на рамката на политиките и конкретни възможности за мобилност на учителите. С втората насоченост на приоритета се цели преподавателската кариера да стане по-привлекателна и разнообразна, както и да се засили подборът, набирането и оценяването за преподавателските професии. Накрая, проектите също така могат пряко да подкрепят развитието на по-силно училищно ръководство и иновативни методи на преподаване и оценяване.
- **Развитие на ключови компетентности:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени върху насърчаване на междуучилищното сътрудничество, използване на новаторски подходи за учене, развиване на творчеството, подкрепа на учителите при преподаването, основано на компетентности, и разработване на оценяване и валидиране на ключови компетентности.
- **Насърчаване на всеобхватен подход към преподаването и изучаването на езици:** този приоритет включва проекти, насочени към подкрепа на интегрирането на езиковото измерение в учебните програми и достигането на подходящи нива на езикова компетентност от учещите до края на задължителното образование. Широкото използване на нови технологии за изучаване на езици също спада към усилията по този приоритет. Накрая, чрез този приоритет се подкрепят проекти, които могат да спомогнат за създаването на езикова осъзнатост в училищата и които се основават на нарастващото езиково многообразие в учебните заведения, например чрез насърчаване на ранното изучаване на езици и повишаване на езиковата осъзнатост и разработване на възможности за двуезична система на преподаване (особено в граничните райони и области, където жителите използват повече от един език).
- **Насърчаване на интереса и високите постижения в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и на подхода НТИИМ:** в рамките на този приоритет се подкрепят проекти, които насърчават подхода НТИМ към образованието чрез интердисциплинарно преподаване в областите на културата, екологията, икономиката, проектирането и други. Приоритетът включва разработването и насърчаването на ефективни и иновативни педагогически и методи за оценяване. Развитието на партньорства между училищата, предприятията, висшите училища, научноизследователските институти и обществото като цяло е особено ценно в този контекст. На стратегическо равнище в рамките на този приоритет се насърчава разработването на национални стратегии за НТИМ.
- **Развитие на висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст:** този приоритет е насочен към насърчаване на прилагането на рамката на ЕС за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст. Той обхваща проекти, които осигуряват подкрепа за първоначалното и продължаващото професионално развитие на персонала, участващ в организацията, ръководството и предоставянето на образование и грижи в ранна детска възраст. Освен това в рамките на този

приоритет се подкрепят и създаването, тестването и прилагането на стратегии и практики за насърчаване на участието на всички деца в образованието и грижите в ранна детска възраст, включително деца с по-малко възможности.

- **Признаване на резултатите от обучението за участниците в трансгранична мобилност с учебна цел:** Този приоритет има за цел да се спомогне за прилагането на практика на Препоръката на Съвета относно автоматичното взаимно признаване. С него се подкрепя включването на трансграничен обмен на класове в училищни програми, изграждането на капацитет на училищата за организиране на периоди на учене в чужбина за техните ученици и създаването на дългосрочни партньорства между училища от различни държави. На стратегическо равнище чрез този приоритет, насочен към по-активно участие на училищните органи на всички равнища в усилията за осигуряване на признаване, се подкрепят разработването и споделянето на инструменти и практики за подготовка, мониторинг и признаване на периоди в чужбина.

В областта на професионалното образование и обучение (както първоначално, така и продължаващо) ще бъде даден приоритет на:

- **Адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда:** това включва подкрепа за разработването на програми за ПОО, които предлагат балансирана комбинация от професионални умения и създават възможности за учене в процеса на работа, добре съобразени с всички икономически цикли, развиващи се работни места и методи на работа и ключови компетентности. В рамките на този приоритет се насърчава също разработването на учебни програми, предложения за програми и квалификации за ПОО, които се актуализират редовно въз основа на определянето на необходимите умения. С проектите ще се подкрепят доставчиците на ПОО при адаптирането на предлаганото от тях обучение към променящите се нужди от умения, прехода към екологични и цифрови технологии и икономическите цикли.
- **Увеличаване на гъвкавите възможности в областта на професионалното образование и обучение:** В рамките на този приоритет се подкрепят инициативи за разработването на гъвкави и насочени към учещите програми за ПОО, които допринасят за преодоляване на съществуващите пропуски в достъпа до обучение за възрастни в трудоспособна възраст с цел успешно управление на преходите в пазара на труда. Проектите по този приоритет също така допринасят за разработването на програми за продължаващо професионално обучение, които да могат да бъдат адаптирани към пазара на труда, както и на програми, улесняващи трансфера, признаването и натрупването на резултати от обучението, водещи до национални квалификации.
- **Принос за иновации в областта на професионалното образование и обучение:** в рамките на този приоритет се подкрепят проекти, чиято основна цел е съществено да променят начина, по който се практикува ПОО, с оглед на по-доброто му съответствие на настоящите и бъдещите нужди на икономиката и обществото. Тези промени могат да бъдат организационни (планиране, финансиране, управление на човешките ресурси, мониторинг и комуникация). Те могат също така да се отнасят до процесите на преподаване и учене чрез разработването и прилагането на нови и по-подходящи подходи за преподаване и учене. Промените могат да се отнасят до екосистемата на доставчиците на ПОО и до начина, по който тези доставчици взаимодействат с партньорите си, например чрез разпространение на технологии и приложни изследвания, застъпничество, работа в мрежа и дейности по интернационализация. Те могат също така да бъдат насочени към разработването и предоставянето на продукти и услуги за ПОО (например развитие на умения, приложни изследвания и консултантски услуги) на външни участници като студенти, дружества и правителства.
- **Повишаване на привлекателността на ПОО:** ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за повишаването на привлекателността на ПОО на различни равнища. Примери за това могат да бъдат проекти, в които се работи за по-добра взаимосвързаност между различните образователни степени, които насърчават отворена среда за учене, основано на участието, подпомага се професионалното

развитие на учителите и обучителите в ПОО или се улеснява признаването на резултатите от обучението и използването на Европас и други цифрови услуги. Чрез този приоритет също така се подкрепят проекти, в които се развиват дългосрочни партньорства за създаване или укрепване на международни, национални и регионални конкурси, както и на конкурси за секторни умения. Въздействието на тези дейности може да бъде оптимизирано чрез тясно сътрудничество с предприятията, доставчиците на ПОО, търговските камари и други подходящи заинтересовани страни по време на различните етапи от цикъла на проекта.

- **Подобряване на осигуряването на качеството в областта на професионалното образование и обучение:** този приоритет е насочен към измерване и подобряване на качеството на ПОО чрез разработване на национални системи за осигуряване на качеството както за първоначалното, така и за продължаващото ПОО във всички учебни среди и всички учебни формати, предоставяни както от публични, така и от частни доставчици. По-специално това включва създаване и изпитване на механизми за проследяване на дипломираните лица в съответствие с Препоръката на Съвета относно проследяването на дипломираните лица и Препоръката за Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)¹⁰⁴, както и проучване на основните професионални профили в ЕС и на микроквалификациите.
- **Създаване и изпълнение на стратегии за интернационализация за ПОО:** този приоритет има за цел въвеждането на механизми за подкрепа и договорни рамки за насърчаване на качествена мобилност на учещи и персонал в областта на ПОО. Сред особено важните аспекти са автоматичното взаимно признаване на квалификациите и резултатите от обучението, както и разработването на услуги в помощ на студентите с оглед на мобилността на учещите. Тези услуги може да включват информиране, мотивиране, подготовка и улесняване на социалната интеграция на учещите в системата на ПОО в приемащата държава, както и повишаване на тяхната межкултурна осведоменост и активно гражданство.

В областта на ученето за възрастни ще се дава приоритет на:

- **Подобряване на наличието на висококачествени възможности за учене за възрастни:** В рамките на този приоритет се предоставя подкрепа за създаването и развитието на гъвкави предложения за обучение, адаптирани към нуждите от обучение на възрастните, например чрез разработване на възможности за цифрово и смесено обучение. Дава се приоритет и на проекти, насочени към валидирането на умения, които са придобити чрез информално и неформално учене.
- **Създаване на пътища за повишаване на уменията, подобряване на достъпността и увеличаване на разпространението на ученето за възрастни:** този приоритет е насочен към насърчаването на нови възможности за учене за възрастни, особено за възрастни с ниско равнище на умения, знания и компетентности. Очаква се създаването на нови пътища за повишаване на уменията да даде възможност на възрастните учещи да повишават ключовите си компетентности и да напредват към по-високи квалификации. Допълнителната работа по този приоритет включва разработване на услуга за ориентиране с цел осигуряване на достъп на възрастните до подходящо обучение през целия живот, подобряване на определянето и скрининга на уменията, разработване на адаптирани предложения за обучение и развитие на ефективни стратегии за информиране, ориентиране и мотивация.

---

¹⁰⁴ ОВ С 417, 2.12.2020 г., стр 1—16.

- **Подобряване на компетентностите на преподавателите и другите служители в сферата на образованието за възрастни:** дава се приоритет по-специално на проекти за развиване на компетентности на персонала, водещи до цялостни подобрения в предоставянето, насочването и ефективността на образованието за възрастни. Това включва оценка на предишните знания и умения на възрастните учещи, по-добри и по-иновативни методи на преподаване, както и засилване на поддържащата роля на служителите в сферата на образованието за възрастни за мотивиране, насочване и консултиране на учещите в трудни ситуации по време на обучението.
- **Подобряване на осигуряването на качеството в ученето за възрастни:** в рамките на този приоритет се подкрепят разработването на по-добри механизми за осигуряване на качеството на политиката и предлагането на обучение за възрастни. По-специално това включва разработване и трансфер на методологии за мониторинг с цел измерване на ефективността на предоставянето на образование за възрастни и проследяване на напредъка на учещите възрастни.
- **Разработване на учебни центрове, ориентирани към развитието в бъдещето:** този приоритет е насочен към предоставяне на подкрепа за местната учебна среда, насърчаване на социалното приобщаване, гражданската ангажираност и демокрацията, както и привличане и предлагане на възможности за учене през целия живот за всички в общността, включително чрез използване на цифровите технологии. С проектите може например да се подкрепя съвместната работа на местните учебни центрове, библиотеки, гражданското общество и широката общност (НПО, местни органи, здравеопазване, култура и др.) за мотивиране и предоставяне на възможности на възрастни от всички възрастови групи да придобият необходимите умения за живота и ключови умения, за да бъдат устойчиви и приспособими в условията на промяна и несигурност.
- **Популяризиране на програмата „Еразъм+“ сред всички граждани и поколения:** дава се приоритет на проекти, с които се създават и подкрепят възможности за образование и обмен на опит между хора в третата възраст с оглед на изграждането и укрепването на европейската идентичност.

В областта на младежта:

Ще се дава приоритет на действия, които допринасят за основните области на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.: ангажиране, свързване и овластяване на младежите. Ще се обръща специално внимание на укрепването на междусекторното сътрудничество, създаващо възможност за повече единодействие в различни области на действия, които са важни за младежите, насърчаване на младежкото участие в различни мащаби и формати и подкрепа за активното гражданско участие на младежите, по-специално на младежите, изложени на риск от социално изключване. Конкретните приоритети в областта на младежта включват:

- **Насърчаване на активното гражданство, инициативността и предприемачеството сред младежите, включително социалното предприемачество:** приоритетът има за цел да се насърчава активното гражданство сред младежите, по-специално чрез доброволчество и актове на солидарност, и по този начин да се засилва тяхната инициативност, по-специално в социалната област, и да се подкрепят техните общности. В проектите по този приоритет би могло също така да се насърчава предприемачеството, творческото учене и социалното предприемачество сред младежите. Межкултурният диалог, познаването и признаването на многообразието и насърчаването на толерантността са от ключово значение за този приоритет.
- **Повишаване на качеството, иновациите и признаването на младежката работа:** приоритетът има за цел да се насърчава признаването и валидирането на младежката работа, информалното и неформалното учене на всички равнища и да се подкрепя качествено развитие и иновациите в младежката работа. Това включва изграждането на капацитет на специалистите, работещи с младежи в своите онлайн и офлайн практики, подкрепа за разработването и споделянето на методи за достигане

до маргинализирани младежи и предотвратяване на расизма и нетолерантността сред младежите, както и отчитане на рисковете, възможностите и последиците от цифровизацията.

- **Укрепване на пригодността за заетост на младежите:** приоритетът е насочен към укрепване на ключовите компетентности и основните умения на младежите. Секторът на младежта играе важна роля за улесняване на прехода на младежите от младежка към зряла възраст, включително в подкрепа на тяхната интеграция в пазара на труда. В основата на този приоритет са залегнали дейности, насочени към приобщаването и пригодността за заетост на младежите с по-малко възможности, включително незаети с работа, учене или обучение (NEET), като се обръща особено внимание на младежите, изложени на риск от маргинализация, и на младежите мигранти.
- **Укрепване на връзките между политиката, научните изследвания и практиката:** този приоритет е насочен към необходимостта от по-тесни връзки между политиката, научните изследвания и практиката в областта на младежта с цел да се предоставят по-добри доказателства за потребностите и да се улесни изготвянето на политики. Дейностите за насърчаване на по-добро познаване на положението на младежите и политиките за младежта в Европа и извън нея ще са от значение за този приоритет.

В областта на спорта:

Ще се дава приоритет на партньорства, които допринасят за изпълнението на ключови документи на политиката като работния план на Европейския съюз за спорта (2021—2024 г.) или препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност. Конкретните приоритети в областта на спорта включват:

- **Насърчаване на участието в спорт и физическа активност:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху а) изпълнението на Препоръка на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност, насоките на ЕС за физическата активност и призива от Тарту за здравословен начин на живот, б) подкрепата за изпълнението на Европейските седмици на спорта, в) насърчаването на спорта и физическата активност като инструменти за здраве, г) популяризирането на всички дейности, насърчаващи практикуването на спорт и физическа активност, включително традиционния спорт и игри и междупоколенческият спорт.
- **Насърчаване на почтеността и ценностите в спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху а) борбата с употребата на допинг, б) борбата с уговарянето на мачове и корупцията в спорта, в) подобряването на доброто управление в спорта и г) популяризирането на положителните ценности на спорта.
- **Насърчаване на образованието в спорта и чрез спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху а) подкрепа за развитието на умения в спорта, б) насърчаване на двойната кариера на спортистите, в) насърчаване на качеството на треньорството и на персонала, г) използване на мобилността като инструмент за подобряване на квалификациите, д) насърчаване на пригодността за заетост чрез спорта.
- **Борба с насилието и с расизма, дискриминацията и нетолерантността в спорта и овладяване на радикализацията, която води до насилие:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху борбата с поведението, които могат да окажат отрицателно въздействие върху спорта и обществото като цяло. Проектите ще допринасят за борбата с всяка форма на дискриминация и ще насърчават равенството в спорта, включително равенството между половете.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развият и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развият нови практики и методи, а също така, споделят и дебатираат идеи. Те имат за цел да се подкрепят разработването, трансферът и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит на европейско равнище. Резултатите следва да бъдат повторно използвани, прехвърляеми, да позволяват мащабиране и по възможност да притежават силно трансдисциплинарно измерение. Очаква се резултатите от дейностите по избраните проекти да се споделят на местно, регионално, национално и транснационално равнище.

Партньорствата за сътрудничество са обвързани с приоритетите и рамките на политиката на всеки сектор на програмата „Еразъм+“ както на европейско, така и на национално равнище, като същевременно са насочени към създаването на стимули за междусекторно и хоризонтално сътрудничество в тематични области.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТИЕТО

Партньорствата за сътрудничество имат следните цели:

- **Повишаване на качеството на работата, дейностите и практиките на участващите организации и институции**, привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **Изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **Разглеждане на общите нужди и приоритети** в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- **Създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения и нови подходи пропорционално на контекста на всяка организация.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПАРТНЬОРСТВО ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за партньорства за сътрудничество трябва да отговарят на следните критерии:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой	може	да	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може
------------	-------------	-----------	---

кандидатства?	да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	<p>Всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в партньорство за сътрудничество¹⁰⁵. Организациите, установени в държави по програмата, могат да участват като координатори на проекта или като организации партньори. Организациите в държави партньори не могат да участват като координатори на проекта.</p> <p>Независимо от областта, засегната от проекта, партньорствата за сътрудничество са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации).</p> <p>В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, партньорствата за сътрудничество следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет и да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.</p>
Участие на асоциирани организации партньори	<p>В допълнение към официално участващите организации в проекта (координаторът и организациите партньори) партньорствата за сътрудничество могат също така да привличат други партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта.</p> <p>В рамките на проект по програмата „Еразъм+“ тези партньори ще бъдат наричани „асоциирани партньори“. Те не се считат за партньори по проекта по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта. Същевременно, с оглед на изясняването на тяхната роля в</p>

¹⁰⁵ Всяко висше училище (ВУ), установено в държава по програмата, което иска да участва в партньорство за сътрудничество, трябва да притежава валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. —

За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (нито като кандидати, нито като партньори).

	<p>рамките на партньорството и съставянето на обща представа за предложението, тяхното участие в проекта и в различните дейности трябва да бъде ясно описано в проектното предложение.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Партньорствата за сътрудничество са транснационални проекти, в които трябва да участват минимум три организации от три различни държави по програмата.</p> <p>Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство. Същевременно, за предложенията за партньорство за сътрудничество в областта на образованието, обучението и младежта, управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“ и основани на модел за финансиране с единични разходи, бюджетът за управлението и изпълнението на проекта е ограничен (и съответства на 10 участващи организации).</p> <p>Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства.</p> <p>Общото правило е, че партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.</p>
<p>Разглеждани приоритети</p>	<p>За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, партньорствата за сътрудничество трябва да са насочени към:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поне един хоризонтален приоритет <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> • поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо. <p>За проекти в областта на образованието, обучението и младежта, управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст („европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални уебсайтове.</p>
<p>Място на изпълнение на дейностите</p>	<p>Всички дейности по партньорство за сътрудничество трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта като пълноправни или като асоциирани партньори.</p> <p>Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз¹⁰⁶, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция; • дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави по програмата или държави партньори.
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Между 12 и 36 месеца.</p> <p>Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности.</p> <p>Срокът на действие на партньорство за сътрудничество може да бъде удължен по обосновано искане на бенефициера и с одобрението на националната агенция или на Изпълнителната агенция, при условие че общата продължителност на проекта не надхвърля 36 месеца. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. <p>За партньорства в областта на спорта и партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от европейски НПО¹⁰⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура със седалище в Брюксел. <ul style="list-style-type: none"> - Спорт — Покана №: ERASMUS-SPORT-2021-SCP - Европейски НПО — Покана №: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ERASMUS-EDU-2021-PCOOP-ENGO ▪ ERASMUS-YOUTH-2021-PCOOP-ENGO

¹⁰⁶ Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

¹⁰⁷ За определение какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте „Част Г: Речник на термините“ от настоящото ръководство.

	<p>И в двата случая един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една агенция в рамките на една покана за кандидатстване¹⁰⁸.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 20 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 ноември същата година и 28 февруари следващата година. <p>За партньорства в областта на младежта, представени от всяка организация в тази област с изключение на европейските НПО:</p> <ul style="list-style-type: none"> Възможен допълнителен краен срок: Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 3 ноември до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 март и 31 май следващата година.</p> <p>За партньорства в областта на спорта и партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от европейски НПО:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 20 май, 17:00:00 ч. (брюкселско време).
<p>Допустими дейности за учене, преподаване и обучение</p>	<p>Партньорството може да организира дейности за учене, преподаване и обучение за персонала, специалистите, работещи с младежи, учещите и младежите в помощ на изпълнението на проекта и постигането на целите му.</p>

¹⁰⁸ Тук се включват както националните агенции по програмата „Еразъм+“, така и Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел.

	<p>Дейностите за учене, преподаване и обучение могат да бъдат под всякаква подходяща за проекта форма и могат да включват повече от един вид участници, самостоятелно или като група. Форматът, целта и видът и броят на участниците в предложените дейности се описват и обосновават в заявлението за проект.</p> <p>Допустимите участници в дейностите за учене, преподаване и обучение включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> – преподавателски и преподавателски персонал¹⁰⁹, като преподаватели, учители, обучители и друг персонал, работещ в участващите организации; – специалисти, работещи с младежи; – поканени учители и експерти от неучастващи организации; – чираци, лица, учещи в системата на ПОО, студенти¹¹⁰, възрастни учещи и ученици от участващи организации; – младежи от държавите на участващите организации; – членове на спортния персонал, като треньори, мениджъри или инструктори; спортисти; съдии.
--	---

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за партньорство за сътрудничество включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- Подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- Изпълнение на дейностите;

¹⁰⁹ В областта на **училищното образование** това включва образователен персонал, който е зает в училищата, като училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.;

¹¹⁰ В областта на **висшето образование** студентите трябва да са регистрирани в участващо ВУ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование, до и включително докторска степен.

- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качествено изпълнение на партньорствата за сътрудничество в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за партньорства за сътрудничество.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки преди участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на партньорствата за сътрудничество. По-специално в проектите в областта на училищното образование и ученето за възрастни силно се насърчава използването на платформата за електронно побратимяване (eTwinning), Портала за училищно образование и Европейската платформа за учене за възрастни EPAL за съвместна работа преди, по време и след дейностите по проекта. Проектите в областта на младежта специално се насърчават да използват Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта, за да работят заедно преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ предложението е свързано с целите и приоритетите на действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако: <ul style="list-style-type: none"> – е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; – За проекти, управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; ▪ предложението е подходящо за създаване на единодействия между различни области на образованието, обучението, младежта и спорта или има потенциално силно въздействие върху една или повече от тези области; ▪ предложението е иновативно; ▪ предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима: <ul style="list-style-type: none"> - работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; - проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; - проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, мониторинг и оценка, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори. <ul style="list-style-type: none"> – Ако в областта (областите) на участващите организации са налични онлайн платформи на програмата „Еразъм+“: доколко проектът използва онлайн платформите на програмата „Еразъм+“ (eTwinning, EPALE, Портал за училищно образование, Европейски младежки портал,

	<p>платформа на стратегията на ЕС за младежта) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът е изготвен по екологосъобразен начин и включва екологични практики в различни свои етапи. <p>Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и включват достатъчен брой участници с подходящ профил; ▪ качество на практическата организация, управлението и начините за подпомагане на дейностите за учене, преподаване и обучение; ▪ качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил, предишен опит в програмата и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни; ▪ Ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор носи съществена добавена стойност за проекта (ако това условие не е изпълнено, участващата организация от държава партньор ще бъде изключена от проектното предложение на етапа на оценка).
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващите организации; ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широките им общности; ▪ очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз;

	<ul style="list-style-type: none"> - ако е приложимо, доколкото предложението описва начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и в него не се съдържат непропорционални ограничения; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.
--	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“).

За партньорства за сътрудничество, управлявани от Изпълнителната агенция, при паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

В зависимост от вида на партньорството за сътрудничество и от това къде е подадена кандидатурата (до националните агенции по програмата „Еразъм+“ в държавите по програмата или до европейската Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел) предложенията ще следват различни бюджетни модели. Тези модели са обяснени по-долу:

А) За предложения за партньорства за сътрудничество в областта на образованието, обучението и младежта¹¹¹, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“:

Предложеният модел на финансиране се състои от списък от разходни пера, от който кандидатите избират подходящите в съответствие с дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат. Първото перо — „управление и изпълнение на проекта“, е разходно перо, за което могат да кандидатстват всички видове партньорства за сътрудничество, тъй като неговото предназначение е участие в покриването на разходи, които ще бъдат направени в рамките на всеки проект. Партньорствата за сътрудничество могат също така да кандидатстват за специално финансиране, предназначено за организиране на „транснационални срещи по проекта“. Останалите разходни пера могат да бъдат заявени само от проекти, които преследват по-сериозни цели, изразяващи се в резултати от проекта, разпространение на информация или интегрирани дейности за преподаване, обучение или учене. Наред с горното се допуска да бъдат покрити и извънредни разходи и разходи за участие на лица с по-малко възможности, ако това е оправдано с оглед на дейностите/резултатите от проекта.

¹¹¹ С изключение на предложения, при които кандидатът е европейска НПО в която и да е от тези области. Кандидатите трябва да кандидатстват за финансиране на централизирано равнище пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) в Брюксел. За определение какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте „Част Г: Речник на термините“ от настоящото ръководство.

Общият размер на безвъзмездните средства по проекта е с променлив размер, с минимум от **100 000 EUR** и максимум от **400 000 EUR** за проекти с минимална продължителност от 12 месеца и максимална продължителност от 36 месеца.

Подробните таблици с правилата за финансиране с приложимите ставки и бюджетни позиции, които съставляват бюджета на този вид проекти, могат да бъдат намерени по-долу в раздела „Приложими правила за финансиране на предложения за партньорства за сътрудничество в областта на образованието, обучението и младежта¹¹², управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“.

Б) За предложения за партньорства за сътрудничество в областта на:

- спорта или
- на образованието, обучението и младежта, представени от европейска НПО,

управлявани от европейската Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел:

Предложеният модел на финансиране представлява списък от 3 единични еднократни суми, съответстващи на общия размер на безвъзмездните средства за проекта: **120 000 EUR, 250 000 EUR и 400 000 EUR**. Кандидатите ще избират между трите предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат.

При планирането на своите проекти кандидатстващите организации заедно със своите партньори по проекта ще **трябва да изберат подходящата еднократна сума** за покриване на разходите по проектите си въз основа на своите нужди и цели. Ако проектът бъде избран за финансиране, поисканата еднократна сума става общият размер на безвъзмездните средства.

Предложенията трябва **да съдържат описание на дейностите**, които кандидатите се ангажират да осъществят с поисканата еднократна сума, и да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Изисквания в зависимост от еднократната сума

a) За безвъзмездни средства в размер на **120 000 EUR или 250 000 EUR:**

Предложенията включват анализ на потребностите и в тях се посочват **разпределението на задачите и бюджетът между партньорите по проекта**. Посочва се и срокът за изпълнение на всеки работен пакет и дейности по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

В описанието на проекта се прави разграничение между управление на проекта и работни пакети за изпълнение. Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, етапни цели и резултати. На кандидатите се препоръчва да разделят проектите си на максимум 5 работни пакета, включително този за управление на проекта.

---

¹¹² С изключение на предложения, при които кандидатът е европейска НПО в която и да е от тези области. Кандидатите трябва да кандидатстват за финансиране на централизирано равнище пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) в Брюксел. За определение какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте „Част Г: Речник на термините“ от настоящото ръководство.

б) За безвъзмездни средства в размер на **400 000 EUR**:

В описанието на проекта се включва подробна **методология на проекта** с ясно разпределение на задачите и финансовите договорености между партньорите, подробен график с етапни цели и основни резултати, система за мониторинг и контрол и въведените инструменти за осигуряване на навременно изпълнение на дейностите по проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, етапни цели и резултати. На кандидатите се препоръчва да разделят проектите си на максимум 5 работни пакета, включително този за управление на проекта.

В предложенията се разработват механизми за осигуряване и мониторинг на качеството и стратегия за оценка. В рамките на стратегията за оценка кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, позволяващи да се оцени степента на постигане на тези цели.

Изплащане на безвъзмездните средства

Окончателното плащане ще съответства на броя на организирани дейности и завършените работни пакети в рамките на максималния размер на безвъзмездни средства, определен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, и без да се засяга прилагането на членовете, свързани по-специално с условията за плащане и намаляването на размера на безвъзмездните средства.

ПРИЛОЖИМИ ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА¹¹³, УПРАВЛЯВАНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“:

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила (в евро):

Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства:

променлив размер до **400 000 EUR**

Бенефициерите могат да използват общата сума на безвъзмездните средства от ЕС, получени за проекта, по най-бъгвак начин през целия срок на проекта и според хронологичния ред за изпълнение на дейностите съгласно работния план.

---

¹¹³ С изключение на предложения, при които кандидатът е европейска НПО в която и да е от тези области. Кандидатите трябва да кандидатстват за финансиране на централизирано равнище пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) в Брюксел. За определение какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте „Част Г: Речник на термините“ от настоящото ръководство.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума	
Управление и изпълнение на проекта	<p>Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и др.); малки учебни/методически/обучителни материали, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и местни дейности по проекта (например провеждане на занятия, свързани с проекта, с участието на учещи, дейности за младежка работа, организиране и подкрепа на интегрирани дейности за учене/обучение и т.н.); информация, популяризиране и споделяне на резултатите от проекта (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на партньорството за сътрудничество и броя на участващите организации.</p>	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Максимум 2750 EUR на месец
Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 EUR на организация на месец			
Транснационални срещи по проекта	<p>Участие в срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността¹¹⁴ с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния¹¹⁵.</p>	<p>За разстояния между 100 и 1999 km: 575 EUR на участник за среща</p> <hr/> <p>За разстояния от 2000 km или повече: 760 EUR на участник за среща</p>	

¹¹⁴ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

¹¹⁵ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

Резултати от проекта	<p>Резултати/материални продукти от проекта (като учебни програми, педагогически материали и материали за младежка работа, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), ИТ инструменти, анализи, проучвания, методи за учене от колеги/партньори и др.).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: разходите за ръководители и административен персонал следва вече да са включени в перото „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с това перо, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с всеки предлаган краен продукт от проекта.</p> <p>За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на крайните продукти следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че тези продукти имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.</p>	<p>Таблица B1.1 на ръководител на ден работа по проекта</p>	
	<p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p>	<p>Таблица B1.2 на изследовател/преподавател/обучител/специалист, работещ с младежи на ден работа по проекта</p>	
	<p>Правило за отпускане: разходите за ръководители и административен персонал следва вече да са включени в перото „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с това перо, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с всеки предлаган краен продукт от проекта.</p>	<p>Таблица B1.3 на технически персонал на ден работа по проекта</p>	
	<p>За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на крайните продукти следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че тези продукти имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.</p>	<p>Таблица B1.4 на административен персонал на ден работа по проекта</p>	
Мултиплициращи събития	<p>Принос към разходите, свързани с национални и транснационални конференции, семинари, събития (физически или виртуални) с цел споделяне и разпространение на резултатите от проекта (без да се включват пътните и дневните разходи на представителите на участващите организации, които са част от проекта).</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: подкрепа за мултиплициращи събития се предоставя само ако те имат пряка връзка с резултатите от проекта. Проект, който не получава безвъзмездни средства за резултати от проекта, не може да получава подкрепа за организиране на мултиплициращи събития.</p>	<p>100 EUR за местен участник (т.е. участници от държавата, в която се провежда събитието)</p>	<p>Максимум 30 000 EUR на проект, от които максимум 5 000 EUR за виртуални събития на проект</p>
	<p>200 EUR за международен участник (т.е. участници от други държави)</p>		
	<p>15 EUR на участник във виртуални събития</p>		

	<p>Разходи, свързани с участието на участници с по-малко възможности.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.</p>	<p>100 EUR на участник</p>
<p>Подкрепа за приобщаване</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги.</p> <p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Високи пътни разходи на участници, включително използване на по-екологично чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии.</p> <p>Механизъм на финансиране: действително извършени разходи.</p> <p>Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходите за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.</p>	<p>80 % от допустимите разходи.</p> <p>Максимум 50 000 EUR на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)</p>

Допълнително финансиране за дейности за учене, преподаване и обучение

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
		Разстояние на пътуване	Стандартно пътуване	Екологично пътуване
Подкрепа за пътуване	<p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите лица, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</p> <p>Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеее и мястото на провеждане на дейността¹¹⁶ с помощта на поддържаания от Европейската комисия калкулатор за разстояния¹¹⁷.</p>	0—99 km:	23 EUR	
		100—499 km:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 km:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	
Индивидуална подкрепа	<p>Дневни разходи през периода на изпълнение на дейността.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник, включително при необходимост за придружаващи лица, като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея.</p> <p>Индивидуалната подкрепа може да бъде покрита до 365 дни от продължителността на дейността. Искането за тези разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>	<p>Основна ставка за членове на персонала и специалисти, работещи с младежи: 106 EUR</p> <p>Основна ставка за учещи и младежи: 58 EUR</p> <p>Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. Платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната от 15-ия ден на дейността и на 50 % от основната от 60-ия ден на дейността. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</p>		
		<p>150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа</p>		
Езикова подкрепа	<p>Разходи, свързани с подкрепа, предоставяна на участниците с цел да се подобрят езиковите им познания по езика на обучение или работа.</p> <p>Механизъм на финансиране: принос към</p>	<p>150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа</p>		

¹¹⁶ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

¹¹⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

	<p>единичните разходи.</p> <p>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците и само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца.</p> <p>Искането за тези разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>	
--	--	--

Таблица А: Резултати от проекта (суми в евро на ден)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходи за персонал на организации, участващи в проекта за изготвянето на резултатите от проекта¹¹⁸. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Ръководител	Преподавател /обучител/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал/д оброволец
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78

¹¹⁸ Ако се касае за висшето образование, разходите за персонал, нает от факултети на висши училища бенефициери, които притежават акредитация ХВОЕ, са допустими под разходната категория „Резултати от проекта“.

България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Република Северна Македония, Турция	88	74	55	47

Таблица Б: Резултати от проекта (суми в евро на ден)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходи за персонал на организации, участващи в проекта за изготвянето на резултатите от проекта¹¹⁹. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Ръководител	Преподавател/ Обучител/ Изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически и персонал	Административен персонал
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, град държава Ватикан, Обединено кралство	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Република Корея, Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78

¹¹⁹ Ако се касае за висшето образование, разходите за персонал, нает от факултети на висши училища бенефициери, които притежават акредитация ХВОЕ, са допустими под разходната категория „Резултати от проекта“.

<p>Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корейска народнодемократична република, Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Федеративни щати Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Есватини, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венесуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве</p>	88	74	55	39
---	----	----	----	----

МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА

Малките партньорства са проектирани с цел разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, ученето за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достига до организациите на местно равнище, организациите с по-малко опит и новите участници в програмата, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет. Настоящото действие също така ще подкрепя гъвкавите формати — смесването на транснационални и национални дейности с европейско измерение — които ще предоставят на организациите повече начини да достигат до хора с по-малко възможности. Малките партньорства могат също да допринесат за създаването и развитието на транснационални мрежи и насърчаването на единодействия с местните, регионалните, националните и международните политики и между тях.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

- **Привличане и разширяване на достъпа до програмата за нови участници, организации с по-малко опит и малки участници.** За организациите тези партньорства следва да бъдат първата стъпка към сътрудничеството на европейско равнище.
- **Подкрепа за включването на целеви групи с по-малко възможности**
- **Подкрепа за активното европейско гражданство и въвеждане на европейското измерение на местно равнище**

Освен това основните цели на партньорствата за сътрудничество се отнасят и до малките партньорства, пропорционално на обхвата и обема на всеки проект:

- **Повишаване на качеството на работата и практиките на участващите организации и институции,** привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **Изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **Разглеждане на общите нужди и приоритети в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;**
- **Създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения пропорционално на контекста на всяка организация.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МАЛКО ПАРТНЬОРСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, малките партньорства трябва да отговарят на следните критерии:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Всяка публична или частна организация¹²⁰, установена в държава по програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в малко партньорство.</p> <p>Независимо от областта, засегната от проекта, малките партньорства са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации).</p> <p>В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, малките партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Малките партньорства са транснационални и в тях трябва да участват най-малко две организации от две различни държави по програмата.</p> <p>Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство.</p> <p>Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства.</p>
<p>Разглеждани приоритети</p>	<p>За да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансиране, малките партньорства трябва да са насочени към:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поне един хоризонтален приоритет <p>и/или</p>

¹²⁰ За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (ни като кандидати, нито като партньори).

	<ul style="list-style-type: none"> • поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо. <p>За проекти в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, ученето за възрастни и младежта, управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст (наричани „европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални уебсайтове.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейностите</p>	<p>Всички дейности на дадено малко партньорство трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта.</p> <p>Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта, дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз¹²¹, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Между 6 и 24 месеца.</p> <p>Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности.</p> <p>В изключителни случаи продължителността на малкото партньорство може да бъде удължена по искане на бенефициера и с одобрението на националната или на Изпълнителната агенция. В такъв случай общият размер на безвъзмездните средства не се променя.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>За малките партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, ученето за възрастни и младежта, представени от всяка организация в тези области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. <p>За малките партньорства в областта на спорта:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и

¹²¹ Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

	<p>култура със седалище в Брюксел. Покана №: ERASMUS-SPORT-2021-SSCP</p> <p>И в двата случая един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една агенция в рамките на една покана за кандидатстване¹²².</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>За малките партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, ученето за възрастни и младежта, представени от всяка организация в тези области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства • не по-късно от 20 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 ноември същата година и 28 февруари следващата година. • до 3 ноември, 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 март и 31 май следващата година. <p>За малките партньорства в областта на спорта:</p> <p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 20 май 2021 г., 17:00:00 ч.</p>

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за малко партньорство включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи, обогатявайки по този начин своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- Подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- Изпълнение на дейностите;

¹²² Тук се включват както националните агенции по програмата „Еразъм+“, така и Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел.

- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

За малките партньорства в областта на спорта се препоръчва в предложенията да се включи най-малко един местен или регионален спортен клуб.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качествено изпълнение на партньорствата за сътрудничество. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за малки партньорства.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на малките партньорства. По-специално, в проектите в областта на училищното образование и ученето за възрастни силно се насърчава използването на платформата за електронно побратимяване (eTwinning), Портала за училищно образование и Европейската платформа за учене за възрастни EPALe за съвместна работа преди и по време на осъществяването на дейностите по проекта и след тяхното приключване. Проектите в областта на младежта специално се насърчават да използват Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта, за да работят заедно преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на	Доколко: <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектното предложение е свързано с целите и приоритетите на
-----------------	---

<p>проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; - За проекти, управлявани на децентрализирано равнище от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; <ul style="list-style-type: none"> ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС чрез изграждане на капацитет на организациите да участват в трансгранично сътрудничество и изграждане на мрежи от контакти.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима: <ul style="list-style-type: none"> - работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; - проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите дейности и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори <ul style="list-style-type: none"> ○ Ако е приложимо: доколко проектът използва онлайн платформите на програмата „Еразъм+“ (eTwinning, EPALЕ, Портал за училищно образование, Европейски младежки портал, платформа на стратегията на ЕС за младежта) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. ▪ Проектът е изготвен по екологосъобразен начин и включва екологични практики в различни свои етапи.
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профила; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации;
<p>Въздействие (максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата

результат: 20 точки)	<p>организация;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; ▪ проектното предложение включва подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.
-----------------------------	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 10 точки за категориите „качество на екипа на проекта и на споразуменията за сътрудничество“ и „въздействие“).

За малки партньорства, управлявани от Изпълнителната агенция, при паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Предложеният модел на финансиране представлява списък от две възможни еднократни суми, съответстващи на общия размер на безвъзмездните средства за проекта. Кандидатите ще избират между двете предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат:

Размери на единичната еднократна сума:

30 000 EUR

60 000 EUR

ИЗИСКВАНИЯ

Като се има предвид, че малките партньорства са инструмент за приобщаване и достъп на нови участници и организации с по-малко опит до програмата, необходимата информация за кандидатстване за безвъзмездни средства по това действие ще бъде опростена, като същевременно се осигурява спазването на правилата на Финансовия регламент на ЕС. Следователно описанието на проекта включва:

- Цели
- Предложени дейности
- Очаквани резултати

Целите, дейностите и планираните резултати трябва да бъдат ясно свързани помежду си и представени по съгласуван начин. В заявленията също така се включва общ график на проекта с очакваната дата за завършване на основните етапни цели.

Кандидатите следва да предоставят достатъчно информация относно бюджетния план, така че оценителите да могат да оценят целесъобразността на всяка дейност, както и съгласуваността на всяка дейност с другите дейности.

В бюджета на проекта трябва да се изброят планираните дейности по проекта и да се посочи частта от безвъзмездните средства, разпределена за всяка дейност.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е да бъдат изпълнени всички дейности, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, може да се приложи съответно намаляване на сумата на безвъзмездните средства.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ?

Партньорствата за високи постижения подкрепят проекти с дългосрочна устойчива перспектива. В рамките на този вид партньорства се подкрепят следните действия:

- Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО)
- Академии за учители „Еразъм+“
- Действие „Еразмус Мундус“:
  - Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ и
  - мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Тези действия се управляват от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА) със седалище в Брюксел.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Инициативата за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО) определя **подход към високи постижения от долу нагоре**, при който институциите за професионално образование и обучение (ПОО) могат бързо да адаптират преподаването на умения към променящите се икономически и социални потребности. Тя има за цел да насърчи транснационалните платформи за сътрудничество, които трудно биха могли да бъдат създадени от отделни държави членки при липсата на стимули, техническа подкрепа и възможности за взаимно обучение от ЕС.

Предложената концепция за високи постижения в професионалното образование и обучение се характеризира с цялостен подход, **ориентиран към учещите**, при който професионалното образование и обучение:

- се явява интегрирана част от **екосистемите на умения** и допринася за регионалното развитие, иновациите, приобщаването и стратегиите за интелигентна специализация;
- се явява част от **триъгълника на знанието** в тясно сътрудничество с други сектори на образованието и обучението, научната общност и бизнеса;
- дава възможност на учещите да придобиват професионални и ключови компетентности чрез **предоставяне на висококачествено ПОО**, което се основава на осигуряване на качеството, изгражда иновативни форми на партньорства със света на труда и е подкрепено от продължаващо професионално развитие на преподавателския персонал, иновативни и приобщаващи педагогически методи, стратегии за мобилност и интернационализация.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие подкрепя постепенното създаване и развитие на европейски платформи за **центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение**, допринасящи за регионалното развитие, иновациите и стратегиите за интелигентна специализация, както и за международните платформи за сътрудничество.

Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение ще функционират на две равнища:

1. **На национално равнище** в даден местен контекст, чрез тясно включване на ЦВППОО в местните иновационни екосистеми и свързването им на европейско равнище.
2. **На транснационално равнище** чрез платформи на центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение с цел създаване на референтни точки за професионално образование и обучение на световно равнище чрез обединяване на ЦВППОО, които споделят:
  - общ интерес в конкретни сектори (например аеронавтика, електромобилност, екологични и кръгови технологии, ИКТ, здравеопазване и др.), или
  - новаторски подходи за справяне с обществените предизвикателства (например изменението на климата, изчерпването и недостига на ресурси, цифровизацията, изкуствения интелект, целите за устойчиво развитие, интеграцията на мигрантите, повишаването на уменията на хората с ниско равнище на квалификация и др.).

Платформите имат за цел „**сближаване във възходяща посока**“ на високите постижения в областта на ПОО. Те ще бъдат отворени за ангажирането на държави с добре развити системи за високи постижения в областта на

професионалното образование и обучение, както и на такива, които са в процес на разработване на подобни подходи, насочени към проучване на пълния потенциал на институциите за ПОО да играят проактивна роля в подкрепата на растежа и иновациите.

ЦВПОО са предназначени за организации, предоставящи професионално образование и обучение на всяко ниво по ЕКР от 3 до 8, включително гимназиалния етап на средното образование, следгимназиалното ниво, което не е висше, както и нивото на висшето образование (например университети по приложни науки, политехнически институти и др.).

В заявленията обаче не може да се обхващат изключително дейности, насочени към учещите във висшето образование; заявленията, които са насочени към ПОО на степен висше образование (нива 6—8 по ЕКР), трябва да включват поне още едно ниво на квалификация в областта на ПОО между нива 3—5 по ЕКР, както и силен компонент за учене в процеса на работа¹²³.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение трябва да отговарят на следните критерии:

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, законно установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение или със света на труда и която е законно установена в държава по програмата или в някоя от държавите партньори (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва като пълноправен партньор, свързан субект или асоцииран партньор.</p> <p>Например участващи организации може да са (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Доставчици на ПОО ▪ Дружества, промишлени или секторни представителни организации ▪ Национални/регионални квалификационни органи ▪ Научноизследователски институти ▪ Агенции за иновации ▪ Органи за регионално развитие

¹²³ Съгласно Европейския център за развитие на професионалното обучение Cedefop ученето в процеса на работа включва придобиване на знания и умения чрез изпълнение — и анализиране — на задачи в професионален контекст на работното място [...] или в институция за ПОО. При първоначалното ПОО съгласно доклада на Комисията от 2013 г. (Учене в процеса на работа в Европа: Практики и насоки на политиката) съществуват три форми на учене в процеса на работа: 1) модели за редуване на обучение и практика или чиракувания, обикновено известни като „дуална система“, 2) учене в процеса на работа в рамките на училище за ПОО, което включва периоди на обучение на работното място в предприятия и 3) учене в процеса на работа, интегрирано в училищна програма чрез лаборатории на място, работилници, кухни, ресторанти, студентски или учебни фирми, симулации или реални проектни задачи в областта на бизнеса/промишлеността. За цялата терминология за ПОО, включително за ученето в процеса на работа, моля, използвайте официалната публикация на Cedefop: [HTTPS://WWW.CEDEFOP.EUROPA.EU/EN/PUBLICATIONS-AND-RESOURCES/PUBLICATIONS/4117](https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4117).

Брой и профил на участващите организации	<p>Партньорството трябва да включва най-малко 8 пълноправни партньори от минимум 4 държави по програмата „Еразъм+“ (включително най-малко 2 държави — членки на ЕС), сред които:</p> <p>а) най-малко 1 предприятие, промишлена или секторна представителна организация, и</p> <p>б) най-малко 1 доставчик на професионално образование и обучение (на средно и/или висше ниво).</p> <p>Останалият състав на партньорството следва да отразява специфичния характер на предложението.</p>
Продължителност на проекта	4 години.
Къде се кандидатства?	<p>Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).</p> <p>Покана №: ERASMUS-EDU-2021-PEX-COVE.</p>
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 7 септември, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение се отличават с възприемането на **системен подход**. От тях се очаква да осъществят много повече от простото осигуряване на качествена професионална квалификация. Характеристиките на платформите за транснационално сътрудничество включват набор от различни дейности, групирани в трите клъстера, посочени по-долу:

- Преподаване и учене** — включително предоставяне на умения, свързани с пазара на труда, в рамките на подход за непрекъснато учене през целия живот; разработване на иновативни методологии за преподаване и учене, ориентирани към учещите, включително ресурси за дистанционно обучение, с които се разработва модулно и ориентирано към учещите транснационално обучение в областта на ПОО (учебни програми и/или квалификации), като по този начин се улеснява мобилността (включително виртуалната мобилност) на учещите и на персонала и признаването на регионално и/или национално равнище.
- Сътрудничество и партньорства** — включително подкрепа за създаването и разпространението на нови знания в партньорство с други заинтересовани страни и създаване на партньорства между бизнеса и образователните институции за чиракуване, стажове, споделяне на оборудване, включително ресурси за дистанционно обучение, обмен на персонал и учители между дружества и центрове за ПОО и др.
- Управление и финансиране** — включително осигуряване на ефективно управление на всички равнища с участието на съответните заинтересовани страни и пълноценно използване на финансовите инструменти и фондове на ЕС.

Във формуляра за кандидатстване е представен неизчерпателен списък на дейностите, съответстващи на всеки клъстер.

Предложените в заявленията за проекти дейности следва да носят добавена стойност и ще имат пряко въздействие върху постигането на резултатите от проекта.

Проектът трябва да включва съответни резултати, свързани със:

- най-малко 3 дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **кълъстер 1 — преподаване и учене**,
- най-малко 3 дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **кълъстер 2 — сътрудничество и партньорство**, и
- най-малко 2 дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **кълъстер 3 — управление и финансиране**.

Кандидатът може да включва дейности, които не са изброени в трите кълъстера по-горе. Необходимо е да се покаже, че такива дейности са особено подходящи за постигане на целите на поканата за представяне на предложения и на установените нужди, а също така те трябва да бъдат разглеждани и представяни като част от съгласуван набор от дейности.

Не се предвижда ЦВПОО да изграждат нови институции и инфраструктура за ПОО от самото начало (въпреки че имат такава възможност), а вместо това, да обединяват поредица от местни/регионални партньори като доставчици на първоначално и продължаващо ПОО, висши учебни институции, включително университети по приложни науки и политехнически институти, изследователски институции, дружества, камари, социални партньори, национални и регионални органи и агенции за развитие, публични служби по заетостта и др.

В проектите трябва да се прилагат инструменти и средства на равнище ЕС¹²⁴, когато това е уместно.

Проектите трябва да включват изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост. Планът също така следва да гарантира подходяща видимост и широко разпространение на работата на платформите, включително на политическо ниво в ЕС и в държавата, както и подробни предвиждания за разгръщане на европейско, национално и/или регионално равнище с участието на съответните партньори. Освен това планът за действие трябва да посочва как разгръщането на проекта може да бъде подпомогнато с финансиране от ЕС (например от европейските структурни фондове, европейския фонд за стратегически инвестиции, „Еразъм+“, COSME, секторни програми) и от национални или регионални източници (както и от частно финансиране). При това следва да се вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очаква се постепенното създаване и развитие на европейски платформи на центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение да повиши привлекателността на професионалното образование и обучение и да му осигури челно място в осигуряването на решения на предизвикателствата, свързани с бързо променящите се потребности от умения.

Очаква се центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, които формират съществена част от „триъгълника на знанието“ — тясното сътрудничество между предприятията, образованието и научните изследвания — и играят основна роля за осигуряване на умения в подкрепа на

¹²⁴ Като ЕКР, EQAVET, Препоръка на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване, Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности и др.

иновациите и интелигентната специализация, да осигуряват висококачествени умения и компетентности, водещи до качествена заетост и възможности в продължение на цялата кариера, които да отговарят на нуждите на иновативна, приобщаваща и устойчива икономика. Предвижда се този подход да проправи пътя за действие на ПОО в рамките на по-всеобхватно и приобщаващо концептуализиране на предоставянето на умения, насочено към иновациите, педагогиката, социалната справедливост, ученето през целия живот, трансверсалните умения, организационното и продължаващото професионално развитие и нуждите на общността.

Със здравите си връзки в регионалния/местния контекст, докато същевременно работят на транснационално равнище, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение ще създадат силни и трайни партньорства между общността на ПОО и света на труда на национално и трансгранично равнище. Така чрез тях ще се осигури постоянна адекватност на предоставянето на умения и ще се постигнат резултати, които трудно биха били осъществени без споделяне на знания и устойчиво сътрудничество.

Чрез широкото разпространение на резултатите от проектите на транснационално, национално и/или регионално равнище и разработването на дългосрочен план за действие за постепенното разгръщане на резултатите от проектите, в който се вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация, отделните проекти ще ангажират съответните заинтересовани страни в рамките на участващите организации и извън тях и ще осигурят трайно въздействие след приключването на проекта.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Прилагат се следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 35 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обвързаност с политиката: с предложението се създава и разработва платформа за транснационално сътрудничество на центрове за високи постижения в областта на ПОО, чиято цел е да насърчава високите постижения в областта на ПОО; в предложението се разяснява как то ще допринесе за постигането на целите на приоритетите на политиката, обхванати от Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост¹²⁵, както и от Декларацията от Оснабрюк¹²⁶; • Последователност: доколко предложението се основава на подходящ анализ на потребностите, целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • Иновации: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът (например съдържание, произведени продукти, прилагани методи на работа, организации и лица, които участват или към които те са насочени); • Регионално измерение: предложението доказва своята интеграция и приноса си за стратегиите за регионално развитие, иновации и интелигентна специализация въз основа на определянето на местните/регионалните нужди и предизвикателства; • Сътрудничество и партньорства: доколко предложението е подходящо за създаването на стабилни и трайни отношения на местно и транснационално равнище между общността на ПОО и предприятията (които могат да бъдат представлявани от камари или сдружения), в които взаимодействията са реципрочни и взаимноизгодни; • Европейска добавена стойност: в предложението ясно се доказва добавената стойност на индивидуално (учещи и/или персонал), институционално и системно равнище, създадена посредством резултати, които трудно биха били постигнати от партньорите без европейско сътрудничество; • Интернационализация: предложението показва своя принос към международното измерение на високите постижения в областта на ПОО, включително разработването на стратегии за насърчаване на транснационалната мобилност в областта на ПОО и на устойчиви партньорства; • Цифрови умения: доколко предложението обхваща дейности, свързани с развитието на цифровите умения (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.); • Екологични умения: доколко предложението обхваща дейности (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.), свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика; • Социално измерение: в предложението се включва хоризонтално действие в различните действия за справяне с многообразието и насърчаване на споделените ценности, равенството, включително равенството между половете, недискриминацията и социалното приобщаване, включително за хора със специални потребности/с по-малко възможности.
---	--

¹²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)

¹²⁶ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

<p style="text-align: center;">Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, дейностите и предложения бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати. Налице са подходящи етапи за подготовка, изпълнение, мониторинг, експлоатация, оценка и разпространение; • Методология: качество и осъществимост на предложената методология и нейната целесъобразност за постигане на очакваните резултати; • Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. Определен е ясен набор от ключови показатели за ефективност и график за тяхната оценка и постигане; • Бюджет: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • Работен план: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • Финансов контрол и контрол на качеството: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Тези процеси включват независимо външно оценяване в средата и края на проекта; • Ако проектът включва дейности за мобилност (за учещи и/или членове на персонала): <ul style="list-style-type: none"> ➢ Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; ➢ Доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и обхващат достатъчен брой участници; ➢ Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
<p style="text-align: center;">Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конфигурация: проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, компетентности, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; • Сближаване във възходяща посока: доколко партньорството обединява организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение или със света на труда и които са на различни етапи от разработването на подходи за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, и позволява безпроблемен и ефективен обмен на опит и знания между тези партньори; • Географско измерение: доколко партньорството включва съответните партньори от различни географски области, както и доколко кандидатът е мотивирал географския състав на партньорството и е доказал неговата значимост за постигането на целите на ЦВППОО, както и доколко партньорството включва широк и подходящ кръг от заинтересовани участници на местно и регионално равнище; • Участие на държавни партньори: ако е приложимо, участието на организации от държавни партньори допринася съществена добавена стойност към проекта; • Ангажираност: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление, способност за координиране на транснационални мрежи и лидерство в комплексна среда; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • Сътрудничество: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.

<p style="text-align: center;">Въздействие</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. То включва методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Разпространение: в предложението се съдържа ясен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни, създателите на политики, предоставящите професионално ориентиране, предприятията, младите учещи и др. през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; в предложението са посочени и партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение; • Въздействие: предложението излага потенциалното въздействие на проекта по отношение на: <ul style="list-style-type: none"> ➢ върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ➢ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. <p>В предложението са включени мерки, както и ясно определени цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно);</p> • Устойчивост: в предложението се обяснява как ЦВППОО ще бъде разгърнат и доразвит. Предложението включва изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище. В плана следва да се съдържа информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост, включително да се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), чрез които да се осигури дългосрочната устойчивост на постигнатите резултати и ползи.
---	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** (от общо 100 точки), като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 18 точки за категорията „релевантност на проекта“; минимум 13 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)**, както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от
ЕС за проект е 4 милиона евро.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията се оценяват в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

АКАДЕМИИ ЗА УЧИТЕЛИ „ЕРАЗЪМ+“

Резолюцията на Съвета от 2019 г. относно по-нататъшното развитие на **европейското пространство за образование**¹²⁷ приканва Комисията да „разработи нови средства за обучение и подкрепа на компетентни, мотивирани и висококвалифицирани учители, обучители, педагози и училищни ръководители, и да насърчава непрекъснатото им професионално развитие, както и висококачествената, основана на научни изследвания подготовка на учителите“¹²⁸¹²⁹. На европейската среща на върха по въпросите на образованието през 2019 г. също беше подчертано решаващото значение на учителите, а в хода на консултациите относно бъдещата рамка за сътрудничество ролята на учителите беше определена като една от най-важните теми, които трябва да бъдат засегнати в европейското сътрудничество.

В заключенията на Съвета от май 2020 г. относно европейските учители и обучители за бъдещето¹³⁰ отново се изтъква ролята на учителите като крайъгълни камъни на европейското пространство за образование и се призовава за по-нататъшна подкрепа за професионалното развитие и развитието на компетентностите на учителите, както и за благополучието на всички етапи от тяхната кариера. В заключенията се подчертават ползите от мобилността на учителите и необходимостта от включване на мобилността като част от първоначалното и продължаващото образование на учителите. Освен това в заключенията Комисията се приканва да осигурява подкрепа за по-тясното сътрудничество между институциите за подготовка на учители в рамките на цялостното професионално развитие на учителите.

В съобщението на Комисията от 2020 г. относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 г.¹³¹ се признава ключовата роля на учителите и обучителите и се определя визията за високо компетентни и мотивирани преподаватели, които в рамките на разностранната си кариера да могат да се възползват от набор от възможности за подкрепа и професионално развитие. В него се предлагат редица действия за справяне с предизвикателствата, пред които са изправени днес преподавателските професии, включително планът за създаване на академии за учители „Еразъм+“.

В плана за действие на Комисията в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.¹³² се подчертава необходимостта да се осигурят на всички учители и обучители увереност и умения, за да използват технологиите ефективно и творчески с цел да ангажират и мотивират учещите, както и да се гарантира, че всички учещи развиват своите компетентности в областта на цифровите технологии за учене, живот и работа в един все по-цифровизиран свят.

Всички държави от ЕС изразяват желание да подобрят **привлекателността** на учителската професия: в държавите от ЕС, участващи в проучването TALIS на ОИСП, средно под 20 % от учителите в прогимназиалното образование считат, че професията им е ценена от обществото. **Застаряването** на преподавателските кадри предизвиква загриженост, тъй като предстоящите вълни от пенсионирания могат да доведат до потенциален недостиг на преподавателски персонал в дадена държава. **Обзорът на образованието и обучението от 2019 г.**¹³³ показва

---

127 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13298-2019-INIT/bg/pdf>

128 Обзор на образованието и обучението за 2019 г., стр. 28

129 8 ноември 2019 г., 13298/19, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13298-2019-INIT/bg/pdf>

130 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609(02)&from=EN)

131 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0625&qid=1615191824099&from=EN>

132 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0624&qid=1615192202357&from=EN>

133 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/education-and-training-monitor-2019-executive-summary_en

също, че редица европейски държави са изправени пред **сериозен недостиг** на учители във всички или в някои области като например науката, или в специфични профили, като например преподаването на ученици със специални потребности.

Въпреки широкото предлагане на непрекъснато професионално развитие според проучването на ОИСП TALIS **учителите все още съобщават за липсата на възможности за професионално развитие**. Въпреки ползите от **мобилността** тя все още не е включена ефективно в подготовката на учителите поради множество практически пречки, които следва да бъдат премахнати чрез по-последователни политики.

Академиите за учители по програмата „Еразъм+“ ще разглеждат тези въпроси, ще допълват други дейности за изграждането на европейското пространство за образование и ще спомагат за прехвърлянето на резултатите **към разработването на национална и регионална политика и в крайна сметка, към подготовката на учители и подкрепата за училищата**. Те ще надграждат и доразвиват иновациите и ефективните практики, присъстващи в националната подготовка на учителите и в европейското сътрудничество. Ще се отделя специално внимание на разпространението и използването на ефективни практики в различните държави и институции за подготовка на учители, както и на осигуряването на обратна връзка и въздействие също и на равнище на политиката.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Общата цел на това действие е да се създадат европейски партньорства между доставчиците на образование и обучение за учители с цел създаването на академии за учители „Еразъм+“, които ще развият европейската и международната перспектива в областта на подготовката на учители. Тези академии ще насърчават многоезичието и културното многообразие, ще развият подготовката на учителите в съответствие с приоритетите на ЕС в областта на образователната политика и ще допринасят за постигането на целите на европейското пространство за образование.

Академиите за учители „Еразъм+“ ще постигат следните цели:

- Принос за подобряване на политиките и практиките в областта на подготовката на учители в Европа чрез създаването на мрежи и общности от практикуващи специалисти в подготовката на учители, които да обединяват доставчици на първоначална подготовка на учители (образование за бъдещи учители преди постъпване на служба), доставчици на продължаващо професионално развитие (в процеса на работата) и други заинтересовани участници като сдружения на учители, министерства и заинтересовани страни за разработването и изпитването на ефективни, достъпни и прехвърляеми в други контексти стратегии и програми за професионално обучение.
- Засилване на **европейското измерение** и интернационализацията на подготовката на учители чрез иновативно и практическо сътрудничество с кадрите за подготовка на учители и с учители в други европейски държави и чрез споделяне на опит за по-нататъшното развитие на подготовката на учители в Европа. Това сътрудничество ще бъде насочено към ключовите приоритети на Европейския съюз като учене в света на цифровите технологии, устойчивост, справедливост и приобщаване, включително и чрез предлагане на курсове за учители, модули и други възможности за учене по тези теми.

- Разработване и съвместно изпробване на различни модели на **мобилност (виртуална, физическа и смесена)** в първоначалната подготовка на учители и като част от продължаващото професионално развитие на учителите с цел повишаване на качеството и броя на мобилностите и превръщането им в неразделна част от подготовката на учители в Европа.
- Развитие на **устойчиво сътрудничество** между доставчиците на подготовка на учители, което да окаже въздействие върху качеството на подготовката на учители в Европа и да вдъхнови политиките за подготовка на учители на европейско и национално равнище.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за академии за учители „Еразъм+“ трябва да отговарят на следните критерии:

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Кандидат може да бъде всяка национално призната организация (с посочените по-долу характеристики на участваща организация), установена в държава по програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Следните организации, установени в държави по програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), могат да участват като пълноправни партньори или асоциирани партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Институции за подготовка на учители (колежи, институти, университети, предоставящи първоначална подготовка на учители и/или продължаващо професионално развитие) за учители на ниво 1—3 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED), включително за учители в системата на ПОО; ▪ Министерства или подобни публични органи, отговарящи за политиките в областта на училищното образование; ▪ Публични (местни, регионални или национални) и частни органи, отговарящи за разработването на политики и предлагането на подготовка на учители, както и за определянето на стандарти за квалификацията на учители; ▪ Сдружения на учители или други национално признати доставчици на подготовка на учители и продължаващо професионално развитие; ▪ Органи, отговарящи за образованието и обучението на учителите и за надзора на тяхното продължаващо професионално развитие и квалификация; ▪ Училища, работещи с доставчици на подготовка на учители с цел практическото обучение да се включи в подготовката на учители; ▪ Други училища (от предучилищното образование до първоначалното ПОО) или други организации (например НПО, сдружения на учители), които имат отношение към проекта.

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Академията за учители „Еразъм+“ трябва да включва най-малко 3 пълноправни партньори от минимум 3 държави по програмата (включително най-малко 2 държави — членки на ЕС), сред които:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Най-малко двама национално признати доставчици на първоначална подготовка на учители от 2 различни държави по програмата и • Най-малко един национално признат доставчик на продължаващо професионално развитие (обучение в процеса на работата) за учителите. <p>Освен това партньорствата трябва да включват като пълноправен или асоцииран партньор поне една програма за практика/школа за обучение.</p> <p>Партньорството може също така да включва като пълноправни или асоциирани партньори други организации със съответен експертен опит в подготовката на учители и/или органи, определящи стандарти, квалификации или осигуряване на качеството в подготовката на учители.</p>
<p>Място на изпълнение на дейностите</p>	<p>Всички дейности на академиите за учители „Еразъм+“ трябва да се осъществяват в държави по програмата.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>3 години</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 7 септември, 17:00:00 ч. (брюкселско време).</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всяка академия за учители „Еразъм+“ осъществява последователен и всеобхватен набор от дейности като:

- Сътрудничество и създаване на **мрежи и общности от практикуващи специалисти** с доставчици на подготовка на учители, сдружения на учители, публични организации, участващи в подготовката на учители, и други имащи отношение участници за създаването на иновативни стратегии и програми за първоначално и продължаващо професионално развитие за учители и училища.
- Разработване и предоставяне на съвместни, иновативни и ефективни **модули за учене** за подготовка на учители и за компетентности на учители по трудни и/или нови педагогически въпроси от общ интерес. Те трябва да отговарят на различните нужди на **стажантите учители** (в рамките на първоначалната им подготовка) и на **редовните учители** (в рамките на продължаващото професионално развитие).
- **Разработване на съвместно предложение за обучение със силно европейско измерение**, което да включва дейности за мобилност във всичките ѝ форми, например организиране на летни училища, проучвателни посещения за студенти и преподаватели и други, както физически, така и виртуални форми на междууниверситетско сътрудничество.
- Определяне на ефективни начини за премахване на пречките пред мобилността и определяне на условията, включително практическата организация и признаването на обучението, за увеличаване на

броя и качеството на мобилностите и тяхното включване като неразделна част от първоначалното и продължаващото предлагане на обучение за учителите.

- Включване на училищата и по-специално на **школите за обучение** в експериментиране и споделяне на иновативни нови начини на преподаване (включително за дистанционен и смесен подход към преподаването и ученето).
- Предприемане, в съответствие с целите на настоящата покана, на проучвания, изследвания и/или допитвания или събиране на ефективни практики за изготвяне на обобщения, документи за обсъждане, препоръки и др. с цел да се стимулират дискусиите и да се ориентират политиките за подготовка на учители.
- Насърчаване и отдаване на предпочитание на съществуващите инструменти по програмата „Еразъм+“ като **eTwinning** и **Портал за училищно образование** за виртуална мобилност, сътрудничество, комуникация за изпитване и споделяне на резултати.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очаква се развитието на академиите за учители „Еразъм+“ да **увеличи привлекателността** на учителската професия и да **осигури висококачествена първоначална подготовка и продължаващо професионално развитие** за учители, преподаватели и директори на училища.

Очаква се академиите за учители „Еразъм+“ да **засилят европейското измерение и интернационализацията на подготовката на учители** чрез създаването на европейски партньорства между доставчиците на образование и обучение за учители. Тясното сътрудничество между съответните участници през европейските граници предвижда иновативно европейско сътрудничество и съществено развитие на политиките и практиките в областта на подготовката на учители, като се основава на съществуващите иновации и ефективни практики в рамките на националните системи за подготовка на учители и на съвместното предложение за обучение, организирано за участващите учители. Очаква се този подход да проправи пътя за превръщането на **мобилността в неразделна част от подготовката на учители** в Европа чрез премахване на действителните пречки пред мобилността и определяне на условията за успешни стратегии и програми за мобилност.

Със своето функциониране на национално и европейско равнище академиите за учители „Еразъм+“ ще създадат силни и устойчиви партньорства между доставчиците на първоначална подготовка на учители и на продължаващо професионално развитие. Те ще осигурят по-тясно сътрудничество между доставчиците на подготовка на учители, като улеснят възможностите за **структурни партньорства и съвместни програми между институциите**. По този начин чрез академиите за учители „Еразъм+“ ще се осигури висококачествено и ефективно първоначално и продължаващо професионално развитие и ще се постигнат резултати, които трудно биха били осъществени без споделяне на знания и ефективно сътрудничество.

Чрез използването на различни канали за разпространение на транснационално, национално и/или регионално равнище и разработването на дългосрочен план за действие за постепенно разгръщане на получените резултати в проектите ще се ангажират съответните заинтересовани страни в рамките на участващите организации и извън тях и ще се осигури трайно въздействие и след приключването на проекта.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p style="text-align: center;">Релевантност на проекта</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 35 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обвързаност с политиката: доколко с предложението се създава и развива европейско партньорство между доставчиците на образование и обучение за учители за създаването на академии за учители „Еразъм+“ с предлагано иновативно обучение за учители; • Последователност: доколко предложението се основава на подходящ анализ на потребностите, ясно определени и реалистични цели, насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • Иновативен подход: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът (например съдържание, произведени продукти, прилагани методи на работа, организации и лица, които участват или към които те са насочени); • Сътрудничество и партньорства: доколко предложението е подходящо за създаването на стабилни и трайни отношения на местно, национално и транснационално равнище между доставчиците на първоначална подготовка на учители (образование за бъдещи учители преди постъпване на служба) и доставчиците на продължаващо професионално развитие (в процеса на работата), в които взаимодействията са реципрочни и взаимно изгодни; • Европейска добавена стойност: в предложението ясно се доказва добавената стойност на индивидуално (учещи и/или персонал), институционално и системно равнище, създадена посредством резултати, които трудно биха били постигнати от партньорите без европейско сътрудничество; в предложението се използват и популяризират съществуващите инструменти на равнището на ЕС като eTwinning и Портал за училищно образование с цел сътрудничество и комуникация, както и изпитване и споделяне на резултати. • Интернационализация: предложението показва своя принос към международното измерение на подготовката на учители, включително разработването на съвместни модели на мобилност (виртуална, физическа и смесена) и на други предложения за обучение в първоначалната подготовка на учители и продължаващото професионално развитие на учителите; • Цифрови умения: доколко в предложението се предвиждат дейности, свързани с развитието на цифровите умения (като разработване на иновативни учебни програми и методологии за преподаване, ефективни модули за учене и др.); • Екологични умения: доколко в предложението се предвиждат дейности (като иновативни учебни програми и методологии за преподаване, ефективни модули за учене и др.), свързани с европейските приоритети за екологична устойчивост и с прехода към кръгова и по-екологична икономика; • Социално измерение: в предложението се включва хоризонтално действие в различните действия за справяне с многообразието и насърчаване на споделените ценности, равенството, недискриминацията и социалното приобщаване, включително за хора със специални потребности/с по-малко възможности и работа в многоезична и мултикултурна среда; • Отчитане на особеностите на пола: доколко в предложението се разглежда въпросът за равенството между половете и се допринася за намирането на решения за ефективно насърчаване на преподаване в училищата, отчитащо особеностите на пола.
---	--

<p style="text-align: center;">Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, дейностите и предложения бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • Методология: качество и осъществимост на предложената методология и нейната целесъобразност за постигане на очакваните резултати; • Структура: яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, използване, оценка и разпространение; • Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • Бюджет: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • Управление на риска: предизвикателствата/рисковете пред проекта са посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете; • Осигуряване на качеството: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и др.) са въведени по подходящ начин; • Инструменти за наблюдение: определени са показатели, които да гарантират висококачествено и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта.
<p style="text-align: center;">Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конфигурация: проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, компетентности, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. • Сближаване във възходяща посока: доколко партньорството създава мрежи и общности от практикуващи специалисти с доставчиците на подготовка на учители, публичните органи, участващи в подготовката на учители, и други заинтересовани участници, и позволява ефективен обмен на опит и знания между тези партньори; • Географско измерение: доколко партньорството включва съответните партньори от различни географски области, както и доколко кандидатът е обосновал географския състав на партньорството и е доказал неговата значимост за постигането на целите на академията за учители „Еразъм+“, както и доколко партньорството включва широк и подходящ кръг от заинтересовани участници на местно и регионално равнище; • Виртуално сътрудничество и мобилност: доколко сътрудничеството е свързано със съществуващите инструменти по програмата „Еразъм+“ като eTwinning и Портал за училищно образование. • Ангажираност: разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление, способност за координиране на транснационални мрежи и лидерство в комплексна среда; отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • Сътрудничество: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.

<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. То включва методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Разпространение: предложението съдържа ясен план за разпространение на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му и предвижда подходящи цели, дейности, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни, лицата, разработващи политики, доставчиците на подготовка на учители, публичните органи и др. през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; в предложението са посочени и партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение, както и опитът на тези партньори в изпълнението на такива дейности; в предложението се определят средствата, използвани за разпространение, като се предпочитат инструментите по програмата „Еразъм+“ като eTwinning и Портал за училищно образование. • Въздействие: предложението излага потенциалното въздействие на проекта по отношение на: <ul style="list-style-type: none"> • върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. <p>В предложението са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно);</p> • Устойчивост и продължение: в предложението се обяснява как академиите за учители „Еразъм+“ ще бъдат разгърнати и доразвити. Предложението включва изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. Този план се основава на устойчиви партньорства между доставчиците на първоначална подготовка на учители(образование за бъдещи учители преди постъпване на служба) и доставчиците на продължаващо професионално развитие (в процеса на работата). В плана следва да се съдържа информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост, включително да се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), чрез които да се осигури дългосрочната устойчивост на постигнатите резултати и ползи.
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки (от общо 100 точки), като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 18 точки за категорията „релевантност на проекта“, 13 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Безвъзмездните средства от ЕС ще бъдат принос към действителните разходи, направени по проекта (модел на финансиране на реалните разходи). Само допустими разходи и разходите, които бенефициерът действително е направил при изпълнението на проекта (а не предвидените в бюджета разходи).

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 1,5 милиона евро.

Освен това:

- Подробните параметри на безвъзмездните средства ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
- Финансовото участие на ЕС не може да надхвърля 80 % от общия размер на допустимите разходи. .
- Сумата на отпуснатите безвъзмездни средства може да бъде по-ниска от заявената сума.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

Действието „Еразмус Мундус“ обхваща:

- **Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) и**
- **Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (РСМПЕМ)**

Това действие има за цел да насърчава високите постижения и интернационализацията на висшите училища в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа висши училища (ВУ) и отворени за институции от други държави по света.

Съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ и мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ са две независими обособени позиции. Няма задължение за реализиране на РСМПЕМ преди СМПЕМ. Отпускането на безвъзмездни средства за РСМПЕМ не предполага автоматично финансиране по линия на СМПЕМ, а завършването на проект по РСМПЕМ не е критерий за отпускане на безвъзмездни средства за СМПЕМ.

Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ)

Със СМПЕМ се подкрепят интегрираните на високо равнище транснационални програми за обучение в магистърска степен¹³⁴, провеждани от международен консорциум на висши училища (ВУ) от различни държави по света и ако е приложимо, от други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални области.

---

¹³⁴ Ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

СМПЕМ са програми за високи постижения и следва да допринасят за интеграцията и интернационализацията на европейското пространство за висше образование (ЕПВО). Спецификата на СМПЕМ се изразява във висока степен на свързаност/интеграция между участващите институции и високи постижения на тяхното академично съдържание.

ЦЕЛИ НА СМПЕМ

Действието за СМПЕМ има за цел да повиши привлекателността и високите постижения на европейското висше образование в световен мащаб и да привлече таланти в Европа чрез комбинация от:

- i) институционално академично сътрудничество, което да представя високите европейски постижения във висшето образование, и
- ii) индивидуална мобилност за всички студенти, които участват в СМПЕМ, с финансирани от ЕС стипендии за най-силните кандидати измежду тях.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Кандидат може да бъде всяко допустимо участващо висше училище, установено в държава по програмата или държава партньор.</p>
<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация заедно със свързаните с нея субекти (ако има такива), установена в държава по програмата или в държава партньор, която допринася пряко и активно за провеждането на СМПЕМ.</p> <p>Висшите училища, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p> <p>На етапа на кандидатстването ВУ, които са пълноправни партньори, трябва да могат да докажат, че са изпълнили външните изисквания за осигуряване на качеството (ОК) в тяхната юрисдикция (като акредитация или оценка) за съвместната програма. Това може да произтича от успешното въвеждане на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство го допуска) или да се основава на конкретна акредитация/оценка на съвместната програма или на всеки национален компонент, въз основа на който е съставена СМПЕМ.</p> <p>Наред с горното в изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ могат да участват и асоциирани партньори (факултативно). Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМПЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. Те не се считат за бенефициери на финансирането по програмата по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите.</p>

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>В СМПЕМ участват най-малко три ВУ — пълноправни партньори от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави по програмата.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>СМПЕМ приема за обучение в магистърска програма студенти, които са придобили първа образователно-квалификационна степен за висше образование или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите/институциите, които присъждат образователна степен.</p> <p>Студенти, на които вече е отпускана стипендия за СМПЕМ, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието за СМПЕМ.</p> <p>Стипендиите за СМПЕМ могат да се предлагат на студенти от целия свят. Консорциумите обаче следва да осигурят географски баланс — т.е. на кандидати с едно и също гражданство следва да се отпускат не повече от 10 % от общия брой на стипендиите в рамките на изпълнението на проекта (това правило не се прилага за допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността, когато е приложимо</p>	<p>СМПЕМ включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти (независимо дали получават стипендии за СМПЕМ), обхващаща минимум два периода на обучение в две държави, най-малко едната от които трябва да бъде държава по програмата. Тези две държави трябва да са различни от държавата по пребиваване на студента на етапа на записване. Всеки от двата задължителни периода на обучение трябва да съответства на натоварване от най-малко един академичен семестър (30 ECTS кредита или равностойно).</p> <p>Всички периоди на обучение по магистърски програми трябва да се провеждат във ВУ — пълноправни партньори или под прекия им надзор.</p> <p>Задължителните периоди на мобилност не могат да бъдат заменени с виртуална мобилност (дистанционно обучение).</p>
<p>Продължителност на проекта (и на дейността, когато е приложимо)</p>	<p>Консорциумът ще получи споразумение за отпускане на безвъзмездни средства за срок от 6 академични години за финансиране на най-малко четири издания на магистърската програма, всяко с продължителност от 1 до 2 академични години (60, 90 или 120 ECTS кредита).</p> <p>Предходно финансираните съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) и съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) могат да кандидатстват за подновяване най-рано в годината преди изтичането на договора. Две издания на магистърска програма, финансирани по две различни споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, в никакъв случай не могат да започнат в една и съща учебна година.</p> <p>Стипендията се отпуска за записване в редовна форма на обучение и ще обхваща целия срок на магистърския курс (т.е. 12, 18, 24 месеца). В случай на признаване на предходно обучение се прилага намален срок на отпускане на стипендията (с минимален срок на отпускане от една академична година).</p> <p>Първият набор от записани студенти следва да започне обучението си не по-късно от учебната година след годината на избирането на проекта.</p>

Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура. Покана №: ERASMUS-EDU-2021-PEX-EMJM-MOB
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 май, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Очаква се СМПЕМ да отговарят на следните изисквания:

- 1) Да включват **съвместно разработена и напълно интегрирана учебна програма**, която да съответства на стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование (ЕПВО)¹³⁵, приложими към датата на кандидатстване за СМПЕМ. Тези стандарти обхващат всички ключови аспекти на съвместните програми по отношение на съвместното проектиране, изпълнение, провеждане и осигуряване на качеството.

Освен стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми, СМПЕМ поставят акцент върху следните съвместни/общи процедури за изпълнение:

- Съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, проследяване, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
  - Съвместно разработване на програми и интегрирани дейности за преподаване/обучение, включително съвместно договорена езикова политика и съвместен процес за признаване на периодите на обучение в рамките на консорциума;
  - Общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
  - Съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на програмата и на схемата за стипендии „Еразмус Мундус“. Стратегията за популяризиране следва да включва разработване на интегриран и подробен специален уебсайт (на английски и на основния език/езици на преподаване, ако е различен от английския) с цялата необходима информация относно програмата, предназначен за студентите и за други съответни заинтересовани страни като бъдещите работодатели;
  - Съвместно административно и финансово управление от консорциума;
  - Съвместните степени се насърчават, ако националното законодателство ги допуска.
- 2) Да се **осъществяват чрез консорциум от ВУ** и, когато е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори, установени в държава по програмата или държава партньор. В консорциума трябва да участват най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави по програмата.

¹³⁵ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>

Всички ВУ, които са пълноправни партньори (от държави по програмата или държави партньори), трябва да са институции, присъждащи магистърски степени, които имат капацитет да присъждат съвместни или многостранни степени на студентите, завършили успешно СМПЕМ.

Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМПЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМПЕМ, за да се гарантира надеждно институционално участие и подкрепа. Този ангажимент е под формата на споразумение за партньорство за СМПЕМ, което трябва да бъде подписано от всички институции партньори (включително от асоциираните партньори, ако се прецени за уместно). В споразумението за партньорство участващите ВУ от държави партньори следва да се ангажират с принципите на ХВОЕ. Това споразумение за партньорство за СМПЕМ трябва да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМПЕМ и управлението на отпускните в рамките на тази програма стипендии (вж. по-долу). На етапа на кандидатстване се представя проект на споразумение за партньорство.

- 3) **Да записват отлични студенти от цял свят.** Подборът, набирането и мониторингът на отделните студенти са отговорност изключително на консорциума за СМПЕМ. Подборът на студенти трябва да бъде организиран по прозрачен, безпристрастен и справедлив начин. Част от тези студенти могат да се възползват от стипендия за СМПЕМ.

За да се гарантира пълна прозрачност и да се определят правата и отговорностите на всички записани студенти, и двете страни (т.е. записаните студенти и консорциумът за СМПЕМ) трябва да подпишат студентско споразумение при записването на студентите в програмата. Образецът на студентското споразумение трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМПЕМ.

- 4) Да включват **задължителна физическа мобилност за всички записани студенти:** На етапа на кандидатстване в рамките на консорциума трябва да са договорени трасетата за мобилност и механизмът за признаване на периодите на обучение между институциите партньори.
- 5) Да насърчават **обмена на персонал и поканени учени**, които да допринасят за дейностите за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела.
- 6) **Успешното завършване на съвместната програма СМПЕМ трябва да доведе до присъждане на съвместна степен** (т.е. една единствена диплома, издадена от най-малко две ВУ от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава по програмата) **или на няколко степени** (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две висши училища от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава по програмата), или на комбинация от двете.

Степента/степените, присъждани на завършващите, трябва да присъстват в системите за висше образование на държавите, в които са разположени ВУ. Степента/степените трябва да бъдат взаимно признати от всички ВУ — пълноправни партньори, които присъждат степени. Консорциумите трябва да осигурят на всички студенти в края на обучението им съвместно приложение към дипломата, в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Предложенията за СМПЕМ на етап кандидатстване трябва да представят напълно разработени съвместни учебни програми, готови за стартиране и да бъдат рекламирани по целия свят веднага след като бъдат одобрени. Няма ограничение по отношение на дисциплините.

Освен финансовото участие за изпълнението на съвместни магистърски програми (вж. по-долу раздела относно правилата за финансиране), в рамките на всички проекти, финансирани по действието „Еразмус Мундус“, които приключват в периода 2021—2027 г. (включително започналите през периода 2014—2020 г.), може да продължи да се провежда обучение под формата на магистърски програми „Еразмус Мундус“ до три допълнителни випуска след края на действието, при условие че при оценката на споразуменията за отпускане на безвъзмездни

средства, извършена от EACEA на последния етап на отчитане, е получен резултат 75 или по-висок. Съответните магистърски програми следва да се ангажират да продължат да спазват целите, обхвата, очакваното въздействие на действието, да осигурят приемственост с предходно финансираната магистърска програма и да представят доклад за дейността в края на съответния период.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На системно равнище

- Насърчаване на академичното сътрудничество в рамките на ЕПВО и извън него чрез подкрепа на съвместното преподаване и съвместните квалификации, подобряване на качеството, насърчаване на високите академични постижения;
- Засилване на международното измерение на висшето образование чрез сътрудничество между институциите в Европа и извън нея и чрез мобилност за най-добрите студенти от цял свят;
- Засилване на единдействието между висшето образование, иновациите и научните изследвания;
- Премахване на пречките пред ученето, подобряване на достъпа до висококачествено образование, основано на иновации, и улесняване на придвижването на учещите между отделните държави;
- Отговаряне на нуждите на обществото и пазара на труда;
- Принос за разработването на иновативни политики в областта на образованието.

На институционално равнище

- Осигуряване на повече възможности за структурирано и устойчиво академично сътрудничество на европейските и неевропейските ВУ в световен мащаб;
- Подобряване на качеството на програмите в магистърската степен и на механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Подкрепа за създаването на нови мрежи и повишаване на качеството на съществуващите;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за таланти студенти;
- Принос за политиките на ВУ за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

На индивидуално равнище

- Повишаване на пригодността за заетост на участващите студенти;
- Подобряване на ключовите компетентности и умения на студентите;
- Изграждане на нови мисловни нагласи и подходи към академичните изследвания посредством международен, интердисциплинарен, междусекторен и межкултурен опит;
- Повишаване на капацитета за работа в мрежа и за комуникация на студентите;
- Увеличаване на индивидуалния принос към икономиката и обществото на знанието.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Общи и конкретни цели на проекта и тяхната релевантност във връзка със СМПЕМ; • Обосновка на проекта и как той отговаря на установените нужди в обществото и пазара на труда в съответната тематична област; • Стратегия за насърчаване на високи постижения и иновации; • Стратегия за увеличаване на привлекателността на европейското пространство за висше образование и принос към неговата интеграция и интернационализация.
---	---

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Свързаност/интеграция на СМПЕМ по отношение на проектирането, изпълнението, провеждането и осигуряването на качеството с оглед на изискванията, описани в раздел 1.2. По-конкретно, в предложението се описват: <ul style="list-style-type: none"> - Вътрешните и външните мерки за осигуряване на качеството; - Принципите и изискванията за кандидатстване, подбор, участие в курса и отпускане на стипендии на студенти; - Академичната програма и начините за осигуряване на високи постижения и иновативни елементи в опита от ученето в рамките на консорциума; - Организацията на периодите на обучение, включително минималните изисквания за мобилност и взаимното признаване на резултатите/кредитите от обучението; - Услугите, предлагани на студентите; - Съвместната степен/степени, които трябва да бъдат присъдени, и признаването им от страна на ВУ — пълноправни партньори, както и съвместното приложение към дипломата; • Приносът на пристигащи членове на персонала и поканени учени за дейности за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела; • Специфични мерки за подкрепа за улесняване на равния и приобщаващ достъп на участниците и приемане на студенти/членове на персонала/поканени учени с индивидуални нужди, свързани с трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания; • Определените рискове при изпълнението на проекта и планирането на подходящи мерки за смекчаване на последиците.
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обосновка за състава на консорциума и взаимното допълване на партньорите; тяхната добавена стойност за изпълнението на СМПЕМ и как всеки партньор извлича полза от участието си в проекта. • Иновативен характер на консорциума и включване на партньори с различни равнища на опит в действието „Еразмус Мундус“. Ако е приложимо: <ul style="list-style-type: none"> — как е укрепен съществуващият консорциум „Еразмус Мундус“ — как се организира сътрудничеството с необразователни участници и за каква цел. • Институционална ангажираност, определяне на ролите и задачите на всеки партньор и равнища на участие в дейностите по проекта; договорености за сътрудничество, ръководни органи и инструменти за управление, по-специално по отношение на административното и финансовото управление. Проектът за споразумение за партньорство е изчерпателен и съответства на описанието на СМПЕМ. • Разпределение на финансирането и бюджетен план; мобилизиране и управление на допълнително финансиране.
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прогнози по отношение на броя на записаните студенти в рамките на срока на проекта и мобилизирането на други източници на финансиране с оглед на изграждането на устойчива магистърска програма. Мерки за осигуряване на баланс между държавите при набирането на студенти; • Стратегия за популяризиране с цел привличане на отлични студенти от цял свят: целеви групи, задачи на партньорите и насърчаване на студентите да допринасят за идентичността/общността „Еразъм+“; • Разпространение и стратегия за използване на резултатите; • Въздействие на системно равнище (в академичните среди и извън тях, включително сред широката общественост и в обществото), на институционално равнище (организации партньори) и на индивидуално равнище (с особен акцент върху пригодността за заетост); • Стратегия за средносрочно/дългосрочно развитие и устойчиво развитие след приключването на финансирането от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**. Освен това те трябва да получат най-малко 22 точки по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Размерът на безвъзмездните средства за СМПЕМ се изчислява въз основа на следните три компонента:

- принос към институционалните разходи за изпълнението на програмата;
- максимален брой стипендии за студенти, които се отпускат през целия срок на споразумението.
- допълнителни средства за покриване на индивидуалните нужди на записаните студенти с увреждания

Принос към институционалните разходи на СМПЕМ

Този принос е под формата на единична ставка на записан студент и е предназначен за покриване на част от разходите, свързани с изпълнението на програмата СМПЕМ.

В тези единични ставки се включват разходите за персонал (преподаване, пътни разходи), за поканените гост-лектори, популяризирането, разпространението, организационните разходи (включително пълно застрахователно покритие за записаните студенти, финансова подкрепа за записаните студенти с индивидуални нужди, ако не са обхванати от механизма за допълване (вж. по-долу), помощ за настаняване и други услуги за студенти), административните разходи, както и всички други разходи, необходими за осъществяването на успешна магистърска програма.

По избраните проекти не може да се налагат такси за кандидатстване на студентите. Освен това по проектите не може да се събират от стипендиантите по „Еразмус Мундус“ такси за обучение или други задължителни разходи, свързани с участието на студентите в курса.

Максималният принос към институционалните разходи е: **750 евро/месец x ПР x БПС**

където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БПС** = брой на записаните студенти (получаващи или не стипендия), предвиден за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Моля, имайте предвид, че за изчисляването на безвъзмездните средства БПС ще бъде ограничен до 100 (с изключение на спомагателните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Стипендии за студенти

Стипендията ще бъде принос към разходите, направени от студентите бенефициери, който покрива разходите за пътуване, визи, настаняване, както и дневните разходи. Тя се изчислява въз основа на месечна единична ставка за целия период, необходим на записаните се стипендианти за завършване на учебната програма. Този период обхваща дейности за учене, научни изследвания, стаж, подготовка и защита на дипломна работа в съответствие с изискванията на съвместната магистърска програма. През този период стипендията може да бъде отпускана само в пълен размер и на редовни студенти.

Изчисляване на максималната стипендия за един студент:

Стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР**

където **ПР** = продължителност на магистърската програма.

Изчисляване на максималната сума на стипендиите за СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

Максималната сума на стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР x БПС**

където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БПС** = брой на предвидените стипендии за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (максимум 60 стипендии, с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Принос към индивидуалните нужди на студенти с увреждания

Приносът за индивидуални нужди е допустим, ако тези нужди съответстват на общите условия за допустимост, определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Този принос ще се използва за записани студенти (със или без стипендия) с увреждания (като трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания), например за закупуване на специални предмети или услуги (като помощ от трети лица, адаптиране на работната среда, допълнителни пътни/транспортни разходи).

Подкрепата за покриване на такива индивидуални нужди на записаните студенти ще бъде под формата на следните единични ставки за специални нужди:

- а) 3 000 EUR
- б) 4 500 EUR
- в) 6 000 EUR
- г) 9 500 EUR
- д) 13 000 EUR
- е) 18 500 EUR
- ж) 27 500 EUR
- з) 35 500 EUR
- и) 47 500 EUR
- й) 60 000 EUR

Изчисляване на приноса под формата на единична ставка на студент:

Записаните студенти декларират какъв вид артикули/услуги са необходими и каква е тяхната цена. Приложимата единична ставка ще бъде определена като ставката, съответстваща на очакваните разходи, или най-близката по-ниска ставка. Тази единична ставка е принос и не е предназначена да покрие изцяло действителните разходи.

ЗАБЕЛЕЖКА: разходите, които са по-ниски от най-ниската ставка (т.е. по-малко от 3000 EUR), няма да бъдат допустими за тази допълнителна подкрепа и ще трябва да бъдат покрити от приноса към институционалните разходи за СМПЕМ или от други източници на финансиране на институциите бенефициери.

Изчисляване на максималния принос, който ще бъде отпуснат на СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

На етапа на кандидатстване въз основа на своя разчет кандидатите ще поискат максимум две единични ставки, съответстващи на най-високите налични единични ставки, т.е. максимум 2 x 60 000 EUR. Тази сума ще се използва за разпределяне на единичните ставки на съответните студенти.

На етапа на изпълнение единичните ставки ще бъдат под формата на месечна вноска, изчислена по следния начин:

{ставка за специални нужди x (1/брой месеци)}

Броят на месеците във формулата по-горе съответства на броя на месеците, през които артикулите или услугите за специални нужди са били използвани или предоставени за изпълнението на действието, в зависимост от естеството на артикулите или услугите. За еднократните разходи броят на месеците съответства на 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЦЕЛЕВИ РЕГИОНИ ПО СВЕТА

Кандидатите могат да подават заявления за допълнително финансиране за студенти от региони с държави партньори, финансирани от следните инструменти за външно финансиране на ЕС (Позиция 6):

- Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС)
- Инструмент за предприемчивост (ИПП III).

Предложенията за финансиране СМПЕМ могат да получат до 18 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от ИССРМС, и до 6 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от ИПП III, за цялата продължителност на магистърския курс. Тези допълнителни стипендии се предлагат в съответствие с външнополитическите приоритети на ЕС по отношение на висшето образование, като се отчитат различните нива на икономическо и социално развитие на съответните държави партньори. Тези стипендии ще бъдат отпуснати на СМПЕМ, избрани за финансиране в съответствие с класирането им в низходящ ред, и като се има предвид наличният бюджет.

Подробният списък на държавите, към които е насочено това действие, ще бъде публикуван на следния адрес: https://www.eacea.ec.europa.eu/scholarships/emjmd-catalogue_bg

Изчисляване на окончателния размер на безвъзмездните средства

Окончателният размер на безвъзмездните средства се изчислява на последния етап на отчитане въз основа на броя на отпуснатите стипендии, броя на записаните студенти и действителния брой на единичните ставки, разпределени за индивидуални нужди, при условие че общата сума не надвишава максималния размер на отпуснатите безвъзмездни средства. По проектите ще може гъвкаво да се прехвърлят средства между стипендиите (с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо) и индивидуалните нужди в зависимост от реалните нужди и в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се разрешават прехвърления между бюджетни редове и между инструменти за финансиране.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“

Мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ следва да повишават капацитета на университетите да модернизират и интернационализират своите учебни програми и практики на преподаване, да обединяват ресурси и да разработват общи механизми за осигуряване на качеството, акредитация и признаване на дипломи и кредити за системите за висше образование. С подкрепата също така се цели да се проучат и използват възможностите, предлагани от европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми. Благодарение на високата степен на свързаност/интеграция между участващите институции такива интегрирани транснационални програми следва да допринасят за интеграцията и интернационализацията на европейското пространство за висше образование (ЕПВО).

ЦЕЛИ НА МЕРКИТЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

Основната цел на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ е да се насърчи разработването на **нови, иновативни, силно интегрирани транснационални програми за обучение в магистърската степен**. Тези мерки за разработване следва да **включват** а) държави по програмата „Еразъм+“, б) институции и/или в) тематични области, **които са слабо представени в „Еразмус Мундус“** (вж. каталога „Еразмус Мундус“)¹³⁶.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МЕРКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства, проектните предложения за мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяко висше училище, установено в държава по програмата или държава партньор.
Продължителност на проекта (и на дейността, когато е приложимо)	15 месеца
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура. Покана №: ERASMUS-EDU-2021-EMJM-DESIGN
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 26 май, 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Мерките за РСМПЕМ подкрепят разработването на програми на високо равнище за обучение в магистърска степен¹³⁷, провеждани съвместно от международен консорциум от ВУ от различни държави по света и ако е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални области.

Бенефициерите ще поемат инициативата за контакти и дейности за сътрудничество с оглед на създаването на магистърска програма в съответствие с определението за „интегрирана магистърска програма“ (вж. раздел „Създаване на проект“ от СМПЕМ). Съвместно разработената магистърска програма следва:

¹³⁶ [HTTPS://EACEA.EC.EUROPA.EU/ERASMUS-PLUS/EMJMD-CATALOGUE_EN](https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en)

¹³⁷ Ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

- да предлага напълно интегрирана учебна програма, предоставяна от консорциум от ВУ (съставен от най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави по програмата);
- да е насочена към набиране на отлични студенти от цял свят;
- да включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти;
- да води до присъждане на съвместна степен (т.е. една единствена диплома, издадена от най-малко две ВУ от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава по програмата) или на няколко степени (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две висши училища от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава по програмата), или на комбинация от двете.

До края на периода на финансиране се очаква в рамките на проекта да са разработени следните съвместни механизми:

- съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, проследяване, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
- съвместно разработване на програми и интегрирани дейности за преподаване/обучение;
- Общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
- съвместна стратегия за популяризиране и повишаване на осведомеността;
- Съвместно административно и финансово управление от консорциума;
- политика за съвместна степен;
- проект на споразумение за съвместно партньорство, в което участват най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави по програмата. Това споразумение е предназначено да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти във връзка с провеждането на магистърската програма.
- проект на съвместно студентско споразумение.

Очаква се разработваната магистърска програма да се придържа към [стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование \(ЕПВО\)](#)¹³⁸.

Препоръчително е поне да се започне процес на акредитация/оценка преди края на проекта и да се проучат възможностите, предлагани в рамките на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство позволява това).

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- Осигуряване на възможности за европейските и неевропейските ВУ за развитие на нови партньорства;
- Подобряване на качеството и насърчаване на иновациите в програмите на магистърска степен и механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за талантиливи студенти;
- Принос за политиките на университетите за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

---

¹³⁸ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност</p> <p>(максимален резултат: 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Общи и конкретни цели на проекта и тяхната релевантност във връзка с мерките за РСМПЕМ. • Стратегия, предложена с оглед на разработването на силно интегрирана магистърска програма. • Заявки на проекта в сравнение с предложенията на съществуващи магистърски програми и принос за привлекателността на ЕПВО. • Принос за развитието на нови партньорства и потенциал за включване на а) държави по програмата, б) институции и/или в) тематични области, които са слабо представени в „Еразмус Мундус“.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Планиране на предвидените дейности за постигане на целите и очаквани резултати. • Предвидени оперативни ресурси във връзка с планираните дейности и резултати. • Предвидени стъпки за започване на процес по акредитация/оценка за предложени магистърски курс, като евентуално се използват възможностите, предлагани от европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми.
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Определяне на ролите и разпределение на задачите в рамките на екипа на проекта. • Очаквано включване на други образователни/необразователни организации участници и техният принос за разработването на програмата. • Обосновка на тяхното участие, добавена стойност и взаимно допълване.
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Очаквано въздействие на новата магистърска програма. • Дейности, предвидени за популяризиране и разпространение на новата магистърска програма и на резултатите от проекта. • Предвидени мерки за устойчивост на новата магистърска програма и определяне на възможни източници на финансиране.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки**. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „Релевантност на проекта“ и след това „Въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Подкрепата е под формата на еднократна сума като финансов принос за разходите, пряко свързани с дейностите, необходими за създаването на новата магистърска програма, като срещи и конференции, изследвания/проучвания, процес на акредитация/оценка и др. Приносът може да се използва и за покриване на разходите за персонал, разходите за пътуване и настаняване, административните разходи и отдадените на подизпълнители дейности, доколкото са свързани с изпълнението на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Еднократната сума ще възлиза на **55 000 EUR** на проект.

Параметрите на безвъзмездните средства ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

За окончателното плащане на безвъзмездните средства от бенефициерите ще се изисква да представят доказателства, че дейностите, предвидени в кандидатурата им, са били извършени в пълен и задоволителен вид.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ

Партньорствата за иновации подкрепят проекти, с които се цели да се постигне системно въздействие на европейско равнище, чрез капацитета си за внедряване на резултатите от проекта в европейски мащаб и/или прехвърлянето им в различни тематични или географски контексти. Те са съсредоточени върху тематични области от стратегическо значение за растежа, конкурентоспособността и социалното сближаване в Европа. За 2021 г. този вид партньорства обхваща следното действие:

- Алианси за иновации

Това действие се управлява от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).

АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ

Алиансите за иновации имат за цел да укрепят капацитета на Европа за иновации чрез насърчаване на иновациите посредством **сътрудничество и обмен на знания** между висшето образование, професионалното образование и обучение (първоначално и продължаващо) и общата социално-икономическа среда, включително научните изследвания.

Чрез тях също така се цели да се насърчава предоставянето на нови умения и да се преодоляват несъответствията между търсените и предлаганите умения чрез разработване и създаване на нови учебни програми за **висшето образование (ВО) и професионалното образование и обучение (ПОО)**, като се подкрепя развитието на **инициативност и предприемачески нагласи** в ЕС.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Тези партньорства изпълняват съгласуван и изчерпателен набор от **секторни или междусекторни** дейности, които следва да могат да бъдат адаптирани към бъдещите развития в областта на знанието в целия ЕС.

За насърчаване на иновациите особено внимание ще бъде обърнато на **цифровите умения**, тъй като те стават все по-важни за всички професионални профили на целия трудов пазар. Освен това във връзка с прехода към кръгова и по-екологична икономика е необходимо да се извършат промени в квалификациите и националните програми за образование и обучение, за да се отговори на възникващото професионално търсене на **екологични умения** и устойчиво развитие.

Целите на алиансите за иновации могат да бъдат постигнати чрез кандидатстване за едната или и за двете позиции по-долу (една организация може да участва в няколко предложения):

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Алиансите за образование и предприятия са транснационални, структурирани и ориентирани към резултати проекти, в които партньорите споделят общи цели и работят заедно за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи.

Чрез тях се цели насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията и общата социално-икономическа среда. Това включва справяне с обществени и икономически предизвикателства като изменението на климата, демографските промени, цифровизацията, изкуствения интелект и бързите промени в заетостта посредством социални иновации и устойчивост на общността, както и иновации на пазара на труда.

Алиансите за образование и предприятия обединяват предприятията и доставчиците на висше образование и на професионално образование и обучение, които да работят заедно в партньорство. Като функционират в един или в няколко различни икономически сектора, те създават надеждни и устойчиви отношения и демонстрират своя иновативен и транснационален характер във всякакви аспекти. Независимо че всяко партньорство трябва да включва поне една организация за ПОО и една организация за висше образование, те могат да са насочени или към двете, или към едната от тези области на образованието.

Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- Разработване на **нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето**: насърчаване на иновациите в разработването и предоставянето на образование, методите на преподаване, техниките за оценка, учебните среди и/или развитието на нови умения;
- Насърчаване на **корпоративната социална отговорност** (например справедливост, приобщаване, изменение на климата, опазване на околната среда и устойчиво развитие);

- Стимулиране на **инициативност и предприемачески поведения, нагласи и умения** у учещите, образователния персонал и други служители в съответствие с Рамката за предприемаческа компетентност (EntreComp)¹³⁹;
- Подобряване на **качеството и релеванността на уменията**, развити и сертифицирани чрез системи за образование и обучение (включително нови умения и преодоляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения);
- Улесняване на **потока и съвместното създаване на знания** между висшето образование и професионалното образование и обучение, научните изследвания, публичния сектор и сектора на предприятията;
- Изграждане и подпомагане на ефективни и ефикасни системи за висше образование и професионално **образование и обучение**, които са свързани и приобщаващи и допринасят за иновациите.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие¹⁴⁰)

Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията имат за цел създаването на нови стратегически подходи и сътрудничество за конкретни решения за развиване на умения — както в краткосрочен, така и в средносрочен план — в определени икономически сектори или в области, изпълняващи важно действие по Европейската програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост — **Пакта за умения**. Основната цел на Пакта е да мобилизира и стимулира всички заинтересовани страни да предприемат конкретни действия за повишаване на уменията и преквалификация на работната сила чрез обединяване на усилията и създаване на партньорства, включително на равнище ЕС, насочени към нуждите на пазара на труда, подкрепя за прехода към екологични и цифрови технологии, както и национални, регионални и местни стратегии за умения и растеж. Следователно резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията, т.е. определянето на необходимите секторни умения, стратегиите за умения, професионалните профили, програмите за обучение и дългосрочното планиране, ще бъдат важен принос към работата на секторните партньорства, които са се присъединили към Пакта за умения.

Целта на алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията е да се преодолее недостигът на умения на пазара на труда, който възпрепятства растежа, иновациите и конкурентоспособността в конкретни сектори или области, като се предвиждат както краткосрочни интервенции, така и дългосрочни стратегии. Тези алианси ще бъдат осъществени в 14-те промишлени екосистеми, определени в Новата промишлена стратегия за Европа¹⁴¹ (вж. критериите за допустимост).

Пактът за умения се основава на подробния план за действие за секторно сътрудничество във връзка с уменията и го интегрира в своето съдържание. Така алиансите по обособена позиция 2 ще допринесат за изпълнението на Пакта чрез разработването на стратегия за секторни умения. Стратегията следва да оказва систематично и структурно въздействие върху намаляването на липсите, недостига и несъответствията на умения и да гарантира подходящо качество и равнище на уменията. Стратегията за секторни умения трябва да включва ясен набор от

¹³⁹ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/Ifna27939enn.pdf>

¹⁴⁰ _Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg>

¹⁴¹ COM 2020/102 окончателен: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN>

дейности, етапи и добре дефинирани цели с оглед на осигуряването на съответствие между търсенето и предлагането на умения в подкрепа на цялостната стратегия за растеж на съответния сектор. Предназначението на алиансите е да изградят основата на Пакта за умения и да определят пътя, по който трябва да се продължи след приключването на проекта.

Въз основа на данни за нуждите от умения с оглед на професионалните профили алиансите съгласно плана за действие съдействат за разработването и предоставянето на транснационално съдържание на образованието и обучението, както и на методологии за преподаване и обучение с цел бързо възприемане на регионално и местно равнище и с оглед на възникващите нови професии.

Предложенията следва да включват изготвянето на програми за продължаващо професионално обучение, с които да се отговори на спешните нужди от умения на хората в трудоспособна възраст. Предложенията следва да включват също така развитието на нововъзникващи професионални профили и на свързаните с тях квалификации, които следва да обхващат гимназиалното и следгимназиалното ниво на ПОО (нива 3—5 по ЕКР), както и нивата на висше образование (нива 6—8 по ЕКР). Освен това предложенията следва да включват изготвянето на съответни основни учебни програми и програми за образование и обучение, водещи до тези квалификации.

Сред партньорите по всеки проект трябва да присъстват организации както в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), така и в областта на висшето образование (ВО), а също и участници на пазара на труда. В идеалния случай в алиансите участват и органи, разработващи политики, сертифициращи органи и европейски отраслови сдружения и представители на промишлеността.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за обособена **позиция 1 — Алианси за образование и предприятия** трябва да отговарят на следните критерии::

Кой може да кандидатства?	Всеки пълноправен партньор, законно установен в държава по програмата , може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
----------------------------------	---

<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Следните организации могат да участват като пълноправен партньор, свързан субект или асоцииран партньор по обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия. Те могат да бъдат публични или частни организации, законно установени в държава по програмата или във всяка държава партньор (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Висши училища • Доставчици на ПОО • Мрежи от доставчици на ПОО • Малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) • Научноизследователски институти • Неправителствени организации • Публични органи на местно, регионално или национално равнище • Организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта • Посредници, които представляват образователни, обучителни или младежки организации или предприятия • Органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации • Търговски, индустриални или трудови камари, занаятчийски камари • Европейски или национални социални партньори • Болници или други здравни заведения, включително за дългосрочни грижи. • Органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище • Служби по заетостта • Национални статистически служби • Агенции за икономическо развитие • Браншови или професионални сдружения • Секторни съвети по уменията • Органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта <p>Висшите училища, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Алиансите за образование и предприятия трябва да обхващат най-малко 4 държави по програмата, като включват най-малко 8 пълноправни партньори. Партньорството трябва да включва най-малко 3 участници на пазара на труда (предприятия, дружества или представителни посреднически организации като камари, профсъюзи или професионални сдружения) и най-малко 3 доставчици на образование и обучение (ПОО и/или ВУ) като пълноправни партньори. Във всяко предложение следва да са включени най-малко една висша образователна институция и един доставчик на ПОО като пълноправни партньори.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстването въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).</p> <p>Номер на поканата за обособена позиция 1: ERASMUS-EDU-2021-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 7 септември 2021 г., 17:00:00 ч. (брюкселско време).</p>

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)** трябва да отговарят на следните критерии:

<p>Кой може да подаде заявление?</p>	<p>Всеки пълноправен партньор, законно установен в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Следните организации могат да участват като пълноправен партньор, свързан субект или асоцииран партньор по обособена позиция 2 — „Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (план за действие)“. Те могат да бъдат публични или частни организации, законно установени в държава по програмата или във всяка държава партньор (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Висши училища • Доставчици на ПОО • Мрежи от доставчици на ПОО • Малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) • Научноизследователски институти • Неправителствени организации • Публични органи на местно, регионално или национално равнище • Организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта • Посредници, които представляват образователни, обучителни или младежки организации или предприятия • Органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации • Търговски, индустриални или трудови камари, занаятчийски камари • Европейски или национални социални партньори • Болници или други здравни заведения, включително за дългосрочни грижи. • Органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище • Служби по заетостта • Национални статистически служби • Агенции за икономическо развитие • Браншови или професионални сдружения • Секторни съвети по уменията • Органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта <p>Висшите училища, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията (план за действие) трябва да обхващат най-малко 8 държави по програмата и да включват най-малко 12 пълноправни партньори. Партньорството трябва да включва най-малко 5 участници на пазара на труда (предприятия или дружества, или представителни посреднически организации като камари, профсъюзи или професионални сдружения) и най-малко 5 доставчици на образование и обучение (ПОО и/или ВУ) като пълноправни партньори. Във всяко предложение следва да са включени поне едно висше училище и един доставчик на ПОО като пълноправни партньори.</p>

<p>Сектори или области</p>	<p>14-те промишлени екосистеми, определени в Новата промишлена стратегия за Европа¹⁴²:</p> <p>1. Туризм: Пътнически транспорт и пътуване; хотели и краткосрочно настаняване; ресторанти и кетъринг; събития, тематични паркове и др.</p> <p>2. Мобилност/транспорт/автомобилна промишленост: Производство на моторни превозни средства, кораби и влакове, както и на принадлежности за тях; ремонт и поддръжка; товарен транспорт и др.</p> <p>3. Авиокосмическа промишленост и отбрана: Производство на въздухоплавателни средства и космически апарати; военно и оръжейно дело; сателити и др.</p> <p>4. Строителство: Строителство на жилищни и нежилищни сгради; изграждане на пътища и железопътни линии; изграждане на комунални услуги и гражданско строителство; свързани дейности и др.</p> <p>5. Земеделие и храни: Производство на растителни и животински продукти; преработка на храни; ветеринарномедицинска дейност и др.</p> <p>6. Енергийно интензивни промишлени сектори с ниски въглеродни емисии: Добив на изкопаеми горива; рафиниране; производство на продукти с голямо екологично въздействие: пластмаса, химикали, торове, желязо и стомана, продукти на горското стопанство, цимент, каучук, цветни метали и др.</p> <p>7. Текстил: Производство на текстил, облекло, обувки, кожени изделия и бижута, и др.</p> <p>8. Творчески и културни отрасли: Вестници, книги и периодични издания; кинофилми, видеофилми и телевизия; радио и музика, и др.</p> <p>9. Цифрови технологии: Телекомуникации; софтуер и програмиране; уеб портали; производство на компютри и оборудване, и др.</p> <p>10. Енергия от ВЕИ: електродвигатели, двигатели и турбини; производство на електроенергия; производство и разпределение на газ, и др.</p> <p>11. Електроника: Производство на електроника и др.</p> <p>12. Търговия на дребно: Продажба на дребно; търговия на едро с потребители, и др.</p> <p>13. Близост и социална икономика: Социални предприятия, сдружения и кооперации, предназначени да постигат социално въздействие, и др.</p>
-----------------------------------	--

¹⁴² COM 2020/102 окончателен: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN>

	<p>14. Здравеопазване: Фармацевтични продукти и оборудване; болници, центрове за здравни грижи, резидентна грижа и др.</p> <p>За своето предложение алиансите трябва да изберат една промишлена екосистема, към която ще бъде насочен техният проект. За финансиране може да бъде избрано само едно предложение за промишлена екосистема. Дадено предложение може да се отнася до екосистема, която не е обхваната от текущ проект по плана за действие, или до такава, за която вече има действащ план. Във втория случай предложението трябва да обхваща сфери и области, които очевидно се отличават от обхванатите в текущия проект/проекти по плана за действие¹⁴³.</p>
Продължителност на проекта	4 години
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Номер на поканата за обособена позиция 2: ERASMUS-EDU-2021-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 7 септември 2021 г., 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всеки алианс прилага съгласуван, изчерпателен и разнообразен набор от взаимосвързани дейности за насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията (включително големи, малки и средни предприятия и социални предприятия) и общата социално-икономическа среда.

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Подкрепяните дейности включват:

Стимулиране на иновациите

- Съвместно разработване и въвеждане на нови методи за учене и преподаване (например нови мултидисциплинарни учебни програми, ориентирано към учещите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене, по-широко използване на микроквалификациите);
- Разработване и изпитване на програми и дейности за продължаващо образование заедно с предприятията и в техните рамки;
- Разработване и изпитване на решения на неотложните и нерешени от пазара социални потребности, насочени към уязвимите групи в обществото; справяне с обществените предизвикателства или с промени в нагласите и ценностите, стратегиите и политиките, организационните структури и процеси, системите и услугите за предоставяне на образование;

¹⁴³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=bg>

- Разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси (чрез сътрудничество между студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти)

Развиване на чувство за инициативност и предприемачески нагласи, компетентности и умения

- Разработване на нови методи на преподаване и инструменти за учене, които включват придобиването и прилагането на трансверсални умения във всички програми за висше образование и за професионално образование и обучение, разработвани в сътрудничество с предприятия и предназначени за укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите посоки за професионално развитие;
- Включване, когато е уместно, на чувство за инициативност и предприемачество в дадена дисциплина, учебна програма, курс и други, за да се предоставят на студентите, изследователите, членовете на персонала и преподавателите компетентности, умения и мотивации за развиване на инициативност и предприемаческа нагласа, така че да могат да се справят с различни предизвикателства в образованието, професионалния и личния си живот;
- Създаване на нови възможности за учене посредством практическия опит и прилагането на чувство за инициативност и предприемачески компетентности и умения, което може да включва и/или да доведе до предлагането на нови услуги, продукти и прототипи и създаването на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия;
- Въвеждане на подходи, ориентирани в по-голяма степен към студентите, и на възможности за студентите да индивидуализират своите образователни модели.

Стимулиране на движението и обмена на знания между областите на висшето образование, ПОО, предприятията и научните изследвания

- Изграждане на приобщаващи и свързани системи и предприятия за ВО и за ПОО чрез взаимно доверие, трансгранично признаване и сертифициране, гъвкави модели за обучение между ПОО и ВО и насърчаване на мобилността за учещите и работниците;
- Чиракуване и практически учебни дейности в предприятия, които са изцяло интегрирани в учебната програма, признати и носещи съответни кредити; проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки; дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи, преподавателски персонал и персонал на предприятия; осигуряване на стимули за участие на персонал на предприятия в преподаването и в научните изследвания; анализ на научноизследователски данни.

Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии във връзка с устойчивостта

- Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии (от гледна точка на търсенето), повишаване на способността на системите на всички равнища да отговарят на нуждите на пазара на труда (от гледна точка на предлагането); адаптиране на предоставянето на ВО И ПОО към нуждите от умения чрез разработване и предоставяне на транснационални общосекторни учебни програми, включващи учене в процеса на работа;
- Определяне на уменията, които са необходими в публичната сфера за решаване на обществени предизвикателства (като изменение на климата, здравеопазване), и насърчаване на устойчивостта на обществено и общностно равнище, включително чрез сътрудничество между ВУ и доставчиците на ПОО с националните, регионалните и местните органи, както и с частния сектор с цел принос за разработването и прилагането на стратегии за интелигентна специализация в регионите;

- Осигуряване на подкрепа за преодоляване на несъответствието между търсените и предлаганите умения както по отношение на устойчивостта, така и по отношение на нуждите на пазара.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)

Трябва да бъдат изпълнени следните дейности:

Разработване на стратегически подход към секторното сътрудничество в областта на уменията

- Установяване на устойчиво сътрудничество, насочено към развитието на умения сред основните заинтересовани страни от промишлеността, включително социални партньори, организации за образование и обучение и публични органи (на национално и регионално равнище). Проектът ще има за цел също така да се изгради сътрудничество между големите предприятия и микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) по цялата верига на стойността в определена промишлена екосистема;
- Постоянно събиране на аналитични данни за уменията: предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях; разработване на обща методология за предвиждане на бъдещите нужди от умения, както и за мониторинг (на годишна основа) на напредъка и на промените в търсенето и предлагането на умения въз основа на надеждни прогнозни сценарии, като се използва Панорамата на умения в ЕС и, когато е приложимо, работата на ОИСР, Световния икономически форум и съществуващите секторни алианси на уменията;
- Картографиране на съществуващата подкрепа за повишаване на квалификацията и преквалификация в сектора/екосистемата (предоставяна от промишлеността, публичните и частните заинтересовани страни) и определяне кои от тези действия биха могли да бъдат засилени, за да се подпомогнат дружествата във веригите за създаване на стойност;
- Въз основа на определените необходими умения, разработване на стратегия за умения за промишлената екосистема, включваща приоритети за действия в подкрепа на целите за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в промишлената екосистема и на тези, които биха могли да се присъединят към сектора (като икономически неактивните лица). В стратегията следва да се обяснява как важни тенденции, като например развитието на глобалните, социалните и технологичните условия в промишлената екосистема, могат да повлияят върху нуждите от работни места и умения. В нея трябва да се описва очаквания времеви хоризонт и да се отделя особено внимание на въздействието на цифровите и на главните базови технологии. В стратегията следва да бъдат идентифицирани и определени професиите и свързаните с тях умения, които е вероятно да се появят в сектора (т.е. ще бъдат напълно нови). Следва също така да се определят основните участници в промишлеността и заинтересованите страни, които да бъдат ангажирани в изпълнението на стратегията. Тази стратегия следва да бъде един от първите основни резултати от проекта. В нея трябва да се посочват ясно формулирани дейности, етапни цели и добре дефинирани резултати и да се определят конкретни приоритетни действия, предлагащи начини за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения за тези нововъзникващи професии. Стратегията следва да се използва като основа за изграждане на партньорството съгласно Пакта за умения;
- Където е приложимо, осигуряване на достъпност на резултатите от проекта в отворен формат за данни с оглед на въвеждането им в Панорамата на уменията и в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO);
- Предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях.

Разработване на европейски общосекторни съгласувани „основни“ учебни програми и програми за обучение

➤ В рамките на първата година на дейност (реактивен отговор)

Успоредно с горепосочените действия всички проекти следва бързо да отговорят на спешните нужди от умения в професиите в дадена промишлена екосистема в резултат на извънредното положение във връзка с COVID-19 и цифровия и екологичен преход (в предложението да се представят доказателства):

- Използване на наличните професионални профили в класификацията на ESCO и наличните рамки за компетентности¹⁴⁴;
- Разработване на програми за продължаващо професионално обучение за повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила чрез иновативно смесено обучение и учене в процеса на работа;
- Осигуряване на добро качество на съдържанието и предоставянето на новите програми за обучение чрез прилагане на методи за осигуряване на качество в съответствие с EQAVET и ECH (Европейски стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование);
- Осигуряване на бързо усвояване и използване на програмите за обучение чрез достигане до основните участници във веригите на стойността в рамките на промишлената екосистема, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение¹⁴⁵, регионите, прилагащи стратегии за интелигентна специализация¹⁴⁶, европейските партньорства между клъстери¹⁴⁷ и общностите на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за технологии и иновации (EIT)¹⁴⁸, които извършват дейност в същата промишлена екосистема.

➤ В хода на целия проект (проактивен отговор)

По-нататък в хода на проектите следва да се премине към разработване на учебно съдържание за нововъзникващи професионални профили:

- Въз основа на идентифицираните нужди от умения за възникващи професионални профили в даден икономически сектор, принадлежащ към определена промишлена екосистема, разработване на нови модулни учебни програми за ПОО и свързаните с тях квалификационни степени за първоначално образование и обучение (ОО) (пълни учебни програми за включване в националните системи за образование и обучение) и програми за продължаващо професионално обучение за повишаване на квалификацията или преквалификация на хората в трудоспособна възраст (модули, насочени към възникващи нужди от умения);
- Тези учебни програми и програми за обучение са съставени от единици резултати от обучението в съответствие с Европейската квалификационна рамка (ЕКР)/националните квалификационни рамки (НКР) и на база на информацията от ESCO; учебните програми следва да са насочени към

---

¹⁴⁴ Например рамката за цифрова компетентност на гражданите, рамката за предприемаческа компетентност и европейската рамка за електронна компетентност (e-CF).

¹⁴⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>

¹⁴⁶ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

¹⁴⁷ <https://www.clustercollaboration.eu>

¹⁴⁸ <https://eit.europa.eu/>

специфични професионални умения, както и към ключови компетентности¹⁴⁹, към които спадат по-специално трансверсалните умения и дисциплините, включени в НТИИМ150;

- Интегриране в новото учебно съдържание на периоди на учене в процеса на работа, включително възможности за прилагане на знанията в практически ситуации от „реалния живот“ на работното място и по възможност вграждане на транснационален учебен опит;
- Управление на качеството на новото учебно съдържание чрез прилагане на принципите на EQAVET и на ECH за осигуряване на качеството или чрез използване на съществуващи системи за осигуряване на качеството, които обаче следва да съответстват на EQAVET и на ECH;
- Насърчаване на съответните секторни квалификации, включително на транснационални съвместни програми, предоставяни от повече от една организация доставчик на ОО, като по този начин се улеснява трансграничната сертификация и се изгражда взаимно доверие, което допринася за увеличаването на мобилността на учещи и специалисти в сектора.

Изпълнение на „основните“ учебни програми и програми за обучение

- Разработване на методологии за изпълнение на учебните програми и програмите за обучение, съобразени с различните целеви групи, чрез използването на иновативни подходи за преподаване и учене, включително осигуряване на учене в процеса на работа, използване на ИКТ (например смесено учене, симулатори, добавена реалност и др.), виртуални/смесени решения за мобилност за учещи и членове на персонала и образователни ресурси със свободен достъп (например използване на изкуствения интелект в ученето, MOOK¹⁵¹);
- Разработване на действия за улесняване на предаването на професионални знания между поколенията;
- Описване на начини, по които методологиите и процедурите за оценяване могат да обхващат всички форми на учене, включително учене по време на работа, и да улесняват валидирането на умения и компетентности, придобити преди обучението;
- Надграждане на съществуващите контакти и на новите контакти, създадени във връзка с търсенето на умения по време на етапа на проучване на уменията, осъществяване на контакт с доставчици на възможности за заетост като частни и публични работодатели и служби по заетостта с оглед на потенциалното им свързване със завършилите обучение;
- Определяне на подходящи мерки за проследяване на учещите след завършване на тяхното обучение с цел предоставяне на „канални за обратна информация“¹⁵². Тези системи за проследяване и обратна информация могат да използват данни от дружества, учещи и работници, както и от публични информационни ресурси и участници в пазара на труда;
- Предлагање на подходящи мерки за официално признаване на нови или адаптирани програми за ПОО и ВО и квалификации в държавите на партньорите и в обхванатата промишлена екосистема.

---

¹⁴⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

¹⁵⁰ Наука, технологии, инженерство, изкуство и математика.

¹⁵¹ MOOK е масов отворен онлайн курс, насочен към неограничено участие и свободен достъп през интернет. В допълнение към традиционните материали за курсове като видеозаписи на лекции, материали за самостоятелно четене и комплекти от задания много MOOK предоставят интерактивни потребителски форуми в подкрепа на взаимодействията в общността между студенти, преподаватели и асистенти.

¹⁵² Вж. Средносрочен резултат 2 (MTD2) в заключенията от Рига от 2015 г.: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-en>

Изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване.

- В основата на този план са устойчивите партньорства между доставчиците на образование и обучение, основните заинтересовани страни от промишлеността и публичните органи (регионални или национални) на съответното равнище за улесняване/укрепване на многостранните партньорства за придобиване на умения за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в съответствие с Пакта за умения. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост;
- Планът също така се гарантира подходяща видимост и широко разпространение на резултатите, включително на политическо ниво в ЕС и на национално/ регионално равнище, както и подробни предвиждания за разгръщане на национално и/или регионално равнище с участието на съответните публични органи;
- В плана се предвижда как ще бъдат актуализирани резултатите от проекта, по-специално определянето на необходимите умения, стратегията и програмите за обучение, след края на четиригодишния срок на проекта, включително чрез предвиждане на бъдещите му източници на финансиране;
- В плана за действие се посочва как стратегиите за умения могат да бъдат подпомагани с финансиране от ЕС (например от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) , многогодишната финансова рамка на ЕС (МФР) за периода 2021—2027 Г., включително европейските структурни фондове, програмата InvestEU, „Еразъм+“), както и от инвестиции от частния сектор и от национални или регионални източници. При това следва да се вземат предвид стратегиите за интелигентна специализация, европейските партньорства между клъстери, платформите на центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и общностите на иновации на ЕИТ.

И по двете обособени позиции (Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия и обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)

Необходимо е партньорствата за иновации да прилагат инструменти и средства на равнище ЕС като ЕКР, ESCO, „Европас“, EQAVET и ECH, когато е уместно.

За да опитат и изпробват нови учебни програми или нови методи на обучение и учене, алиансите за иновации могат да организират дейности за образователна мобилност на студенти, преподаватели, изследователи и членове на персонала, при условие че те подкрепят/допълват основните дейности на партньорствата и носят добавена стойност при изпълнението на целите на проекта.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Алиансите за иновации ще бъдат основани на стратегическо и устойчиво сътрудничество между професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, които работят заедно за повишаването на капацитета на Европа за иновации. Те значително ще засилят единодействията между двете образователни области за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи. Очаква се тези алианси между ВО, ПОО и предприятията да допринесат за развитието на регионални екосистеми и да предоставят пряко ценен принос за икономиката, като интегрират ученето в процеса на работа. Докато университетите разполагат с научноизследователски знания и данни, които им дават възможност пряко да предоставят информация на малките и средните предприятия за стимулиране на местните икономики, доставчиците на ПОО предоставят уменията, които са необходими на предприятията, и могат да насърчават растежа в местната икономика.

В по-широк мащаб се очаква алиансите за иновации да бъдат насочени към обществени и икономически предизвикателства както в областта на образованието, така и в заетостта, и да вземат предвид ключови области

като предизвикателства, свързани с иновациите, осигуряване на умения, изменение на климата, екологична икономика, демография, цифровизация и изкуствен интелект. Ползи могат да се извлекат и от сътрудничеството с големи предприятия. Алиансите за иновации ще бъдат съсредоточени върху нуждите на гражданите и с тях ще се ускори модернизирването на ВО и ПОО.

Пактът за умения не само ще създаде рамка за изпълнение на другите действия от актуализираната програма за умения, но и ще допринесе за разпространение и използване на резултатите от проектите на алиансите за иновации. По-специално резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията съгласно плана за действие ще бъдат използвани като основа за мащабните секторни партньорства по Пакта за умения.

В допълнение тези алианси ще спомогнат за изпълнението на Съобщението на Комисията относно нов тласък за висшето образование в ЕС¹⁵³ и ще допринесат за създаването на европейско пространство за образование¹⁵⁴. Те също така ще допринесат за изпълнението на стратегиите на ЕС за промишлеността и за мястото на МСП (2021 г.).

Алиансите за иновации също така ще вземат под внимание целите за устойчиво развитие на Програмата на ООН до 2030 г.¹⁵⁵ и Парижката декларация относно изменението на климата¹⁵⁶ като основни параметри на действието, като по този начин ще съдействат на Европейската комисия да изпълни новия си „Зелен пакт“¹⁵⁷ и Плана за възстановяване на Европа¹⁵⁸.

Алиансите за иновации имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище. Очаква се тези въздействия да надхвърлят срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в партньорството. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. За тази цел резултатите не бива да бъдат изолирани, а свързани или интегрирани в съществуващи предприятия, схеми, проекти, платформи, консорциуми и др.

---

¹⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247>

¹⁵⁴ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_bg

¹⁵⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

¹⁵⁶ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

¹⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>

¹⁵⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_bg

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

За обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Връзка с политики и инициативи на ЕС: в предложението се вземат предвид европейските цели в областта на ПОО и на висшето образование и се допринася за постигането на тези цели; в предложението се взема предвид и се допринася за осигуряването на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията; • Цел: предложението е свързано с целите и дейностите по действието; • Последователност: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • Иновации: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения; • Европейска добавена стойност: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост; • Представяване на сектора на образованието и обучението: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение; • Цифрови умения: доколко в предложението се интегрират цифрови умения в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • Екологични умения: в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • Умения за устойчивост: доколко в предложението са интегрирани умения, свързани с капацитета за адаптиране, управление на промените и взаимопомощ като общност.
--	---

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта и предложените методологии, дейности и бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • Структура: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • Методология: когато е уместно, в предложението се използват инструментите и рамките на ЕС, свързани с уменията и професиите, като ЕКР, ESCO, „Европас“, EQAVET, ECH; • Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • Работен план: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване, включително по отношение на микроквалификациите; • Бюджет: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • Финансов контрол и контрол на качеството: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конфигурация: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, необходими за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор или междусекторен подход; • Ангажираност: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм за осигуряване на ефективна координация, решаване на конфликти, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни; • Възнаграждение: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка организация партньор; • Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организации от държави партньори допринася съществена добавена стойност към алианса.

<p>Въздействие (максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използване на резултатите: предложението представя информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Разпространение: в предложението се съдържа ясен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата релевантност и обхват на проекта. С него се осигурява въздействие на местно, национално и европейско равнище върху целевите групи и съответните заинтересовани страни със значителна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); • Свободен достъп: ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; • Устойчивост: в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите след приключването на проекта.
---	--

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“ и след това „въздействие“.

Следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства се прилагат за **обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество (изпълнение на плана за действие)**:

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Връзка с политики и инициативи на ЕС: в предложението се вземат предвид европейските цели в областта на ВО и ПОО и в секторните политики на ЕС, свързани с избраната промишлена екосистема, и се допринася за постигането на тези цели, за Пакта за умения и за Европейската програма за умения, а също така се вземат под внимание инструментите на ЕС. Предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече функционира алианс за изпълнение на плана за действие, трябва ясно да се представя като допълващо, т.е. видимо да обхваща друга област, и в него трябва да се посочва на кои резултати от текущите проекти по плана за действие ще се основава то; не трябва да има припокривания в обхвата, резултатите и дейностите. При еднакво качество на предложенията онова от тях, което се отнася до екосистема или част от екосистема, която не е обхваната от текущ алианс за изпълнение на плана за действие, ще бъде по-релевантно; • Цел: предложението е свързано с целите и дейностите по действието. По-специално в предложението се включват разработки по особено подходящ набор от нововъзникващи професионални профили и се разработват съответните квалификации, организирани в единици резултати от обучението, както на нива 3—5 по ЕКР, така и на нива 6—8 по ЕКР. В предложението се включват проектиране, изпитване и първоначално предоставяне на съответните програми за образование и обучение, замислени и осъществявани като модулни, гъвкави, достъпни възможности за учене, като се взема предвид валидирането на придобити преди това умения; • Последователност: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • Иновации: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; • Европейска добавена стойност: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер; • Представяване на сектора на образованието и обучението: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение; • Представяване на сектора/областта: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответната промишлена екосистема; • Цифрови и главни базови технологии (ГБТ), включително умения в областта на изкуствения интелект (ИИ): доколко в предложението тези умения са застъпени в структурата на проекта по отношение на един или няколко свързани професионални профила; • Екологични умения: в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила.
--	--

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съгласуваност: Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи, конкретни и практически дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • Структура: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • Методология: когато е уместно, в предложението се използват инструментите и рамките на ЕС, свързани с уменията и професиите, като ЕКР, ESCO, „Европас“, EQAVET, ECH; • Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • Работен план: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване; • Бюджет: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен и е пропорционален на обхвата на предложението; предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече функционира алианс за изпълнение на плана за действие, трябва да представи бюджет, в който ясно да се посочва, че двойното финансиране ще бъде предотвратено, тъй като предложението ще допълва и надгражда вече осъществената работа по текущия план; • Финансов контрол и контрол на качеството: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, експертни партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/риските пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
---	--

<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конфигурация: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и промишлеността, включително МСП, с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. Алиансът осигурява подходящо представителство на промишлената екосистема: представителният характер и експертният капацитет на партньорите в съответната промишлена екосистема и на национално и европейско равнище са убедително доказани. Особено значимо е участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в държавите, обхванати от алианса. Географският обхват и представителството на съответните партньори в участващите в алианса държави и региони по програмата следва да осигуряват висок потенциал за изпълнение в обхванатите от алианса държави и региони (например посредством участие на европейска секторнаотраслова организация и/или европейски социални партньори); • Ангажираност: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни; • Възнаграждение: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка организация партньор; • Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организации от държави партньори допринася съществена добавена стойност към алианса.
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на разгръщане на резултатите от работата на алианса в участващите държави в съответствие с целите на Пакта за умения; • Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни; • Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата релевантност и обхват на проекта. С него се осигурява въздействие на местно, национално и европейско равнище върху целевите групи и съответните заинтересовани страни със значителна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението, като тези, които са се присъединили към Пакта за умения. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); • Свободен достъп: ако е приложимо, предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи и в отворен формат за данни със съответните връзки към тях, и не съдържа непропорционални ограничения; • Устойчивост: в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите, постигнати от алианса, след приключването на проекта.

За обособена позиция 2 може да се финансира само 1 предложение за екосистема.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- **Обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия**
  - 1 милион евро (проект за **2 години**)
  - 1,5 милиона евро (проект за **3 години**)
- **Обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)**
  - **4 милиона евро (проект за 4 години)** — за финансиране може да бъде избрано само едно предложение за промишлена екосистема. При еднакво качество на предложенията онова от тях, което се отнася до екосистема, която изобщо не е обхваната от текущ алианс за изпълнение на плана за действие, ще бъде оценено като по-релевантно.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Проектите за изграждане на капацитет са международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и държави партньори. Те имат за цел да се подкрепят международното сътрудничество и диалогът относно политиката в областта на младежта и неформалното учене като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие и благополучие на младежките организации и младежите.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- повишаване на капацитета на организациите, работещи с младежи извън формалното учене;
- насърчаване на дейности за неформално учене, изрично насочени към младежи с по-малко възможности, в държави партньори с цел усъвършенстване на компетентностите на участниците и осигуряване на активното участие на младежите в обществото.
- подкрепа за развитието на младежката работа в държавите партньори, като се подобрява нейното качество и признаване;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми за неформална образователна мобилност в държави партньори;
- допринасяне за изпълнението на стратегията на ЕС за младежта (2019—2027 г.), включително на 11-те европейски цели за младежта;
- насърчаване на сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи;
- засилване на единодействията и взаимното допълване с формалните образователни системи и/или пазара на труда;

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Предложенията следва да са насочени към една или повече от следните тематични области:

- политическо участие и диалог с лицата, вземащи решения;
- приобщаване на младежи с по-малко възможности;
- демокрация, върховенство на закона и ценности;
- овластяване/ангажиране/пригодност за заетост на младежите:
- мир и следконфликтно помирение;
- околна среда и климат;
- борба с дискриминацията и равенство между половете;
- умения в областта на цифровите технологии и предприемачески умения.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение. Накрая, в контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на младежките организации и младежите главно в държавите партньори, обхванати от действието.

Финансираните проекти ще могат да интегрират **широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности**, които:

- допринасят за насърчаването на диалог относно политиката, сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на практики;
- насърчават стратегическото сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи, по-специално в допустимите държави партньори, от друга страна;
- насърчават сътрудничеството между младежките организации и организациите, работещи в областите на образованието и обучението, както и с организации от пазара на труда;
- повишават капацитета на младежките съвети, младежките платформи и органите на местната, регионалната и националната администрация, работещи в областта на младежта, по-специално в допустимите държави партньори;
- повишават капацитета за управление и иновации, ръководните умения и интернационализацията на младежките организации, по-специално в допустимите държави партньори;
- подкрепят разгръщането на информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, както и разработването на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- подпомагат разработването на методи, инструменти и материали за младежка работа;
- създават нови форми на младежка работа и осигуряват обучение и подкрепа; улесняват неформалната образователна мобилност.

Примерите за дейности включват:

- разработване на инструменти и методи за социално и професионално развитие на специалисти, работещи с младежи, и обучители;
- разработване на методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
- разработване на нови видове схеми за практическо обучение и симулиране на реални ситуации в обществото;
- разработване на нови форми на младежка работа и по-конкретно, стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуално сътрудничество, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
- организиране на събития/семинари/работни срещи/обмен на добри практики за сътрудничество, работа в мрежа, повишаване на осведомеността и партньорско обучение;
- организиране на дейности за мобилност за младежи и/или специалисти, работещи с младежи, с цел изпитване на инструменти и методи, разработени от партньорството. Моля, имайте предвид, че дейностите за мобилност трябва да са второстепенни спрямо основните цели на действието и трябва да са инструмент за постигането на тези цели и да го подкрепят.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на младежта включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране¹⁵⁹, а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта;

---

¹⁵⁹ Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

- 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и
- 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране:** определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привечдането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- **Подготовка, проектиране и планиране:** конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- **Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите:** изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- **Преглед на проекта и оценка на въздействието:** оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПЛАНИРАНЕТО НА ВАШИЯ ПРОЕКТ:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качествено изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на

организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално изрично се насърчава използването на Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта в рамките на проектите за съвместна работа преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и межкултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз в света.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на младежта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	<p>Следните организации могат да участват като координатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта; - Публични органи на местно, регионално или национално равнище <p>Кандидатстващата организация, която трябва да е законно установена и да се намира в държава по програмата „Еразъм“, подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
----------------------------------	--

<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация заедно със свързаните с нея субекти (ако има такива), която работи със или за младежи извън официалните форми и е установена в държава по програмата „Еразъм+“ или държава партньор¹⁶⁰.</p> <p>Такива организации могат да бъдат например:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (вкл. европейска младежка НПО); • национален младежки съвет; • публичен орган на местно, регионално или национално равнище; • образователна или изследователска институция; • фондация; <p>публични или частни дружества (които могат да са малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие). Следователно, докато това действие е насочено основно към сдружения, НПО и по-общо организации с нестопанска цел, организациите със стопанска цел могат да участват, ако се докаже ясна добавена стойност за проекта. В рамките на целта за изграждане на капацитет обаче координаторските задачи трябва да бъдат ограничени до организациите с нестопанска цел.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет са транснационални и включват минимум 2 организации от 2 различни държави по програмата и 2 организации от най-малко 1 допустима държава партньор (т.е. най-малко 4 организации от най-малко 3 държави).</p> <p>Броят на организациите от държави по програмата не може да надвишава броя на организациите от държави партньори.</p>
<p>Място на изпълнение на дейностите</p>	<p>Дейността трябва да се реализира в държавите на организациите, които участват в тази дейност, освен в надлежно обосновани случаи във връзка с целите на действието.</p> <p>Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз дори ако в проекта не участва организация от държавата домакин на съответната институция; • дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави по програмата или държави партньори.

¹⁶⁰ Подробният списък на държавите, към които е насочено това действие, ще бъде публикуван на следния адрес: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents;programCode=EPLUS2027>

Продължителност на проекта	Проектите за изграждане на капацитет могат да са с продължителност една, две или три години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и вида на планираните дейности.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-YOUTH-2021-CB
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 1 юли, 17:00:00 ч. (брюкселско време).
Други критерии	Една и съща организация кандидат може да подаде само едно предложение на краен срок. Ако един и същ кандидат подаде повече от едно предложение, ще бъде взето предвид само най-ранното, а другото/другите предложения ще бъдат автоматично отхвърлени.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез:

- принос за посочените в стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. приоритети за ангажиране, свързване и овластяване;
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта и други проекти в сферата на младежта;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.), по-специално в допустимите държави партньори;
- подобряване на предприемаческия и иновационния капацитет на младежите в държавите партньори;
- подобряване на капацитета на младежкия сектор за транснационална работа с грижа за приобщаване, солидарност и устойчивост;
- насърчаване и принос към транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения, по-специално в допустимите държави партньори;
- засилено прилагане на съществуващите практики и обхват отвъд партньорството, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- свързване на резултатите с местните общности, създаване на възможности за работа и подхранване на новаторски идеи, които биха могли да бъдат възпроизведени и разширени в други среди в държавите партньори;
- демонстриране на включването и достъпността на целеви групи с по-малко възможности и лица в държавите партньори;
- разработване на нови инструменти и методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност, и иновативни практики, по-специално в допустимите държави партньори;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Релевантност на предложението по отношение на целите на действието; ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; - дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации; - в проекта участват младежи с по-малко възможности.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Целесъобразност и качество на предложената методология за посрещане на определените нужди; ▪ Съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ Качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; ▪ Качество на предложените методи за неформално учене; ▪ Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. ▪ Целесъобразност на мерките за подбор и/или включване на участници в дейности за мобилност, ако има такива (моля, вижте „Защита, здраве и безопасност на участниците“ в част А от настоящото ръководство, както и други изисквания и препоръки, приложими за проекти за мобилност КА1.)
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. ▪ Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта; т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект ще варират от **минимум 100 000 EUR до максимум 300 000 EUR.**

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията се оценяват в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие има за цел да подкрепя организирането на спортни събития с европейско измерение в следните области:

- Доброволчество в спорта;
- Социално приобщаване чрез спорт;
- Борба с дискриминацията в спорта, включително постигане на равенство между половете;
- Насърчаване на участието в спорт и физическа активност, включително а) изпълнение на Препоръка на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност, насоките на ЕС за физическата активност и призива от Тарту за здравословен начин на живот, б) подкрепа за изпълнението на Европейските седмици на спорта, в) насърчаване на спорта и физическата активност като инструменти за здраве, г) популяризиране на всички дейности, насърчаващи практикуването на спорт и физическа активност, включително традиционния спорт и игри и междупоколенческият спорт.

Проектът трябва да се съсредоточи върху една от тези цели. Той може да се насочи и към останалите цели, но основната цел трябва да бъде ясно определена и преобладаваща в предложението.

Той предоставя финансова подкрепа за организирането на едно общоевропейско спортно събитие в една държава по програмата или на европейски местни събития в няколко държави по програмата.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за европейски спортни събития с нестопанска цел трябва да отговарят на следните критерии:

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всички публични органи или организации и свързаните с тях субекти (ако има такива), чиято дейност е свързана с областта на спорта и които са установени в държави по програмата. Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> • публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; • местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; • национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; • организация, представляваща движението „Спорт за всички“; • организация, чиято дейност е свързана с областта на популяризирането на физическата активност; • организация, представляваща сектора за активен отдих; • организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението или младежта.
---	---

Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Всички публични органи или организации и свързаните с тях субекти (ако има такива), чиято дейност е свързана с областта на спорта и които са установени в държави по програмата.
Брой и профил на участващите организации	Европейските спортни събития с нестопанска цел са транснационални и в тях участват: За европейско местно събитие (тип I): от минимум 3 организации от 3 различни държави по програмата до максимум 5 организации от 5 различни държави по програмата. За европейско местно събитие (тип II): минимум 6 организации от 6 различни държави по програмата. За общоевропейско събитие: минимум 10 организации от 10 различни държави по програмата. Освен координатора на проекта, кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване най-малко 9 организации, които се считат за асоциирани партньори. Тези асоциирани партньори не се считат за партньори по проекта по отношение на аспектите на управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта.
Място на провеждане на дейностите	За европейските местни събития (тип I и II) дейностите трябва да се реализират във всяка държава по програмата, участваща в европейското спортно събитие с нестопанска цел. За общоевропейското събитие дейностите трябва да се реализират в държавата по програмата на кандидатстващата организация, участваща в европейското спортно събитие с нестопанска цел.
Продължителност на проекта	Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12 или 18 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-SPORT-2021-SNCESE.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 20 май, 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Безвъзмездните средства от ЕС ще бъдат отпуснати на организации, отговарящи за подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортните събития.

Предоставя се подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- подготовка и организиране на събитието;
- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;

- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- обучение на доброволци;
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);
- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

В рамките на това действие не могат да бъдат подпомагани следните спортни събития:

- Спортни състезания, организирани редовно от национални, европейски или международни спортни федерации/асоциации/лиги (национални, европейски или световни първенства), освен ако финансовата подкрепа не е поискана за организирането на съпътстващи дейности, насочени към широката публика.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваното въздействие от настоящото действие е следното:

- повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предложението е свързано с целите и приоритетите на действието; • предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; • предложението е иновативно; • предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; • предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само от една държава. •
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и споделяне на резултатите от проекта; • проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; • предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; • проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; • проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори.

<p style="text-align: center;">Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; • предложеното разпределение на задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; • предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни; • ако е приложимо, доколко участието на организации от държави партньори допринася добавена стойност към проекта.
<p style="text-align: center;">Въздействие</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 30 точки)</p>	<p>Доколко:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата организация; • проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; • очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; • проектното предложение включва подходящи планове и методи за оценка на резултатите от проекта; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат **най-малко 60 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Приносът за европейски спортни събития с нестопанска цел е под формата на еднократна сума. Размерът на фиксираната еднократна сума зависи от броя на събитията и броя на организациите, участващи в проекта.

Кандидатите ще избират между трите предварително определени суми в зависимост от броя на събитията, които желаят да реализират, и броя на организациите, участващи в проекта.

Категория спортни събития		Фиксирана еднократна сума
Европейски местни събития: Най-малко едно събитие на държава в минимум 3 различни държави по програмата	Тип I: от минимум 3 организации от 3 различни държави по програмата до максимум 5 организации от 5 различни държави по програмата.	200 000 EUR
	Тип II: минимум 6 организации от 6 различни държави по програмата.	300 000 EUR
Общоевропейски събития: едно събитие с най-малко 10 участващи организации от най-малко 10 държави по програмата (включително кандидатстващата организация).		450 000 EUR

а) За европейското местно събитие (тип I): **200 000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (от 3 до 6) се считат за събенефициери, а събитията и организираниите съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава по програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

б) За европейското местно събитие (тип II): **300 000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (минимум 6) се считат за събенефициери, а събитията и организираниите съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава по програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

в) За общоевропейското събитие: **450 000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с един бенефициер, което означава, че всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация. Определените 10 участващи организации се считат за асоциирани партньори, а събитието и организиранияте съпътстващи дейности ще се провеждат в държавата по програмата на кандидатстващата организация.

Посочва се срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е всички работни пакети да бъдат изпълнени в съответствие с качествените критерии, описани в заявлението. В случай че един или повече пакети не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, може да се приложи пропорционално намаляване на сумата на безвъзмездните средства, както е представено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Ключовото действие 3 предоставя подкрепа за сътрудничество в областта на политиката на равнището на Европейския съюз, като по този начин допринася за разработването на нови политики, които могат да доведат до модернизация и реформи на равнището на Европейския съюз и на системно равнище в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Действията, изпълнявани в рамките на това ключово действие, са насочени към:

- подготовка и подкрепа за изпълнението на политическата програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта чрез улесняване на управлението и функционирането на отворените методи на координация;
- осъществяване на европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка;
- събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище с цел да се улесни обосноваването изготвяне на политики;
- улесняване на прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити с цел стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране;
- насърчаване на диалог относно политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него чрез конференции, събития и други дейности, включващи лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението,

младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.

- подобряване на изпълнението на програмата в качествено отношение чрез улесняване на трансфера на знания и практики между националните агенции, достъп на националните агенции и на Комисията до ресурси от аналитични центрове, които позволяват разработването на дейности и стратегии за изпълнение на програмата в по-изявена връзка с развитието на политиките, осигуряване на инструменти за по-добро използване на потенциала на едinodeйствията и взаимното допълване;
- предоставяне на възможности за хората на всеки етап от живота да получават опит от учене в чужбина в рамките на своята област на компетентност, като например публично управление, селско стопанство и развитие на селските райони, нови технологии, предприятия и др.;
- допускане на изпълнителните органи по програмата „Еразъм+“ да действат като улеснители за увеличаването на мащаба на проектите по програмата „Еразъм+“ за кандидатстване за безвъзмездни средства или развитие на полезни едinodeйствия чрез подкрепа от европейските структурни и инвестиционни фондове, управлявани на национално и регионално равнище, рамковата програма за научни изследвания и иновации и програмите, свързани с миграцията, сигурността, правосъдието и гражданството, здравеопазването и културата;
- подкрепа за събития, кампании и други дейности, които ще информират гражданите и организациите за програмата „Еразъм+“ и политиките на Европейския съюз в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- принос за откриването и разпространението на добри практики и на примери за успех сред подкрепените проекти, за да им се даде по-голяма видимост и да се разшири тяхното прилагане на местно, национално и европейско равнище.

Какви действия се подкрепят?

Въз основа на настоящото ръководство за програмата се реализира следното действие:

- Обединена европейска младеж

Това действие се управлява от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура.

Ключовото действие 3 обхваща много други действия в подкрепа на реформирането на политиките в областите на образованието, обучението и младежта, които се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура. Тези действия са групирани в следните раздели:

- Подкрепа за развитието на европейската политика
- Подкрепа за инструментите и мерките на Съюза, които насърчават качеството, прозрачността и признаването на уменията, компетентностите и квалификациите
- Политически диалог и сътрудничество с ключови заинтересовани страни и международни организации
- Мерки, които допринасят за качествено и приобщаващо изпълнение на програмата
- Сътрудничество с други инструменти на Съюза и подкрепа за други политики на Съюза
- Дейности за разпространение и повишаване на осведомеността

Повече информация относно подкрепяните действия ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и на Изпълнителната агенция.

ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ

Действието „Обединена европейска младеж“ е насочено към младежките организации на местно равнище, които искат да установят трансгранични партньорства, т.е. които имат за цел да добавят европейско измерение към своите дейности и да обвържат тези дейности с политиките на ЕС за младежта и най-вече със стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. Целта е да се насърчат нови кандидатури от организации, които все още не са добре установени на европейско равнище. За тази цел действието се състои главно в подкрепа на дейности, насочени към свързване на младежки организации на равнище ЕС и НПО, работещи на местно равнище (селски райони, градове, региони, държави), които ще се възползват от развитието на трансгранични дейности.

В цялостната структура на това действие се отчита нарастващият размер на сектора на младежта и променящите се тенденции в младежкото участие, както и необходимостта от по-устойчива и стабилна финансова подкрепа в областта на младежта¹⁶¹. В нея се взема под внимание и необходимостта да се обхване по-пълно голямото разнообразие от младежки организации в Европа и да се отговори на установените нужди както от дейности на местно равнище, така и от големи проекти за сътрудничество в рамките на Европа.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Проектите „Обединена европейска младеж“ имат за цел да създадат мрежи за насърчаване на трансгранични партньорства, които ще функционират в тясно сътрудничество с младежи от цяла Европа (държави по програмата „Еразъм+“). В мрежите ще се организират сътрудничество и обмен, ще се насърчават обучения (например за младежки лидери) и ще се дават възможности на самите младежи да създават съвместни проекти чрез физически и/или онлайн дейности.

Включването в работата и популяризирането на целите на ЕС за младежта и на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.¹⁶² са важни тематични приоритети за това действие. Целите на ЕС за младежта са отразени и в политическите насоки на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен¹⁶³. Текущият 18-месечен цикъл¹⁶⁴ на диалога на ЕС по въпросите на младежта и неговите приоритети също са основа за действието „Обединена европейска младеж“.

И накрая, в светлината на пандемията от COVID-19 са необходими отговори за смекчаване на социално-икономическото ѝ въздействие върху младежта, включително изграждане на капацитет и специфични мерки за справяне с възстановяването от извънредното положение във връзка с COVID-19 в сектора на младежта. При това в младежките мрежи следва да се обмислят начини за изграждането на солидарност и приобщаване, които да съответстват на предизвикателствата, свързани с цифровите умения и екологичния начин на живот.

---

161 Проучване на състоянието на представителството на младежите в ЕС (EAC/47/2014)

162 Резолюция на Съвета 2018/С 456/01, публикувана през декември 2018 г.: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=BG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=BG)

163 Вж. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_19_5542

164 От средата на 2020 г. до края на 2021 г.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Действието е предназначено да подкрепи по-специално:

- Насърчаването и развитието на транснационално структурирано сътрудничество онлайн и офлайн между различни младежки организации с цел изграждане или укрепване на партньорства, насочени към солидарност и приобщаващо демократично участие на всички;
- Изпълнението на рамките и инициативите на ЕС, като например специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър¹⁶⁵, доколкото те са свързани с областта на младежта;
- Инициативите за насърчаване на младежите да участват в демократичния процес и в обществото чрез организиране на обучения, представяне на общи черти на младите европейци и насърчаване на дискусии и дебати относно връзката им с ЕС, неговите ценности и демократични основи, включително чрез предоставяне на възможности на младежите да изразяват мнението си в рамките на процеса на възстановяване след COVID-19;
- Участието на по-слабо представените групи младежи (като младежи в уязвимо и в социално-икономически неравностойно положение) в политиката, младежките организации и други организации на гражданското общество;
- Новите начини за овластяване на младежките организации в справянето с пандемията от COVID-19 и последиците от нея. Ориентировъчно това би могло да включва засилване на сътрудничеството между младежките организации в цифрова среда чрез използването на неформални учебни методи и организационни модели, включително алтернативни начини на обмен и взаимна помощ.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на предоставяне на безвъзмездните средства, в съответствие с указанията в съответните раздели „Създаване на проект“ и „Въздействие“.

Дейностите са трансгранични и може да се изпълняват на европейско (държави по програмата „Еразъм+“), национално, регионално или местно равнище.

Примери за подходящи дейности:

1. Дейности за улесняване на достъпа и участието на младежите в дейности на ЕС по отношение на политиката, които се провеждат на всички равнища на обществото (местно, регионално, национално, европейско) и в различни институционални контексти (официални институции, неформално сътрудничество и учене, информален обмен и др.).
2. Дейности за мобилност, включително обмен с цел изграждане на мрежи и/или възползване от неформално или информално обучение.
3. Дейности за повишаване на осведомеността, информиране, разпространение и популяризиране (семинари, работни срещи, кампании, срещи, обществени дебати, консултации и др.) относно

---

¹⁶⁵ [HTTPS://EC.EUROPA.EU/INFO/BUSINESS-ECONOMY-EURO/ECONOMIC-AND-FISCAL-POLICY-COORDINATION/EU-ECONOMIC-GOVERNANCE-MONITORING-PREVENTION-CORRECTION/EUROPEAN-SEMESTER_BG.](https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_bg)

приоритетите на политиката на ЕС в областта на младежта.

4. Насърчаване на стратегическото сътрудничество, обмена на идеи, съвместната работа и съвместното създаване и съответните неформални методи за оформяне и обсъждане на инициативи на ЕС в областта на политиката за младежта „от долу нагоре“, партньорства и проекти между младежи, младежки организации, лица, разработващи политики, и лица, вземащи решения, както и изследователи и други заинтересовани участници от гражданското общество. В това се включват инициативи и събития за развитие на европейски младежки НПО/организации на гражданското общество/мрежи в целия ЕС.
5. Проучване на мненията на политиците относно предложенията на младежите за демократични системи, включително мненията и стремежите на младежите, които не са ангажирани, пречките и факторите, способстващи за ангажиране на младежите, които нямат опит със съществуващите форми на участие, и подкрепа за нови пространства за политическа ангажираност и действия на младежите в цяла Европа.
6. Изследване на обновеното разбиране на значението и ползите от активното гражданство за младежите в ЕС, включително в обстановката след COVID-19 и в светлината на новия Европейски зелен пакт, залегал в основата на възстановяването, както и на различията между поколенията в представителството на младежите и променящите се модели на представителство на младежите в ЕС.
7. Подкрепа за разработването на лесни за ползване, стандартизирани методи, инструменти и иновативни методи за сътрудничество за младежкия сектор на НПО, включително разработване на нови инициативи, умения и ноу-хау в рамките на младежката общност за мониторинг и оценка на съществуващите дейности по начин, обусловен от резултатите, показващ стойността на участието на младежите в гражданското общество.

Не е задължително проектите от този вид да включват дейности за мобилност. Дейностите за мобилност на младежи трябва да подкрепят основните цели на проекта и да предлагат значителна добавена стойност за проекта и за съответните младежи.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МЕСТНО ДЕЙСТВИЕ „ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за „Обединена европейска младеж“ трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	<p>Следните организации могат да участват като координатор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта; - Публични органи на местно, регионално или национално равнище <p>Кандидатстващата организация, която трябва да е законно установена и да се намира в държава по програмата „Еразъм+“, подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
----------------------------------	---

<p>Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация заедно със свързаните с нея субекти (ако има такива), която работи със или за младежи извън официалните форми и е установена в държава по програмата „Еразъм+“.</p> <p>Такива организации могат да бъдат например:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (вкл. европейска младежка НПО); • национален младежки съвет; • публичен орган на местно, регионално или национално равнище; • образователна или изследователска институция; • фондация; <p>публични или частни дружества (които могат да са малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие). Следователно, докато това действие е насочено основно към организации с нестопанска цел, организациите със стопанска цел <i>могат</i> да участват, ако се докаже ясна добавена стойност за проекта.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Минимум 4 партньори от най-малко 4 държави по програмата „Еразъм+“.</p> <p>Най-малко половината от организациите в консорциумите не трябва да са получавали средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в рамките на ключови действия 3 — „Обединена европейска младеж“ през предходните две години.</p>
<p>Място на провеждане на дейностите</p>	<p>Дейностите следва да се осъществяват в държавите по програмата „Еразъм+“.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>2 години.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред европейската Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел.</p> <p>В рамките на една покана за кандидатстване една организация може да подаде само едно заявление по това действие.</p> <p>Покана №: ERASMUS-YOUTH-2021-YOUTH-TOG</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 24 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време).</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът „Обединена европейска младеж — дейности на най-непосредствено равнище“ включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране, а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта; 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Определяне и стартиране: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привечдането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- Подготовка, проектиране и планиране: конкретизиране на обхвата на проекта и на подходящия подход, приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- Преглед и оценка на въздействието: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПЛАНИРАНЕТО НА ВАШИЯ ПРОЕКТ:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качеството изпълнение на проектите „Обединена европейска младеж“ в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки преди участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като

вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Като общ принцип участващите организации следва да прилагат стратегии за свързване с младежи от различни среди на местно равнище. Това обхваща участието на разнообразни групи младежи с по-малко възможности, включително от отдалечени/селски райони и/или младежи с мигрантски произход. Ето защо всички дейности следва да допринасят както за по-добро достигане до младежите, така и за разширяване на активното им участие, така че да се постигне обединение на многообразието от гласове.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално изрично се насърчава използването на Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта в рамките на проектите за съвместна работа преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и межкултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, към политиката на ЕС за младежта следва да се демонстрира чрез:

- принос за подобряване на капацитета на младежкия сектор, извършващ дейност на местно равнище, с цел разширяване на неговите дейности и транснационална работа за постигането на приобщаване, солидарност и устойчивост, включително насърчаване на транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения;
- надграждане върху целите на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално като се показва по какъв начин те допринасят за посочените в стратегията приоритети за ангажиране, свързване и овластяване;
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта и други проекти относно обсъждания по въпросите на младежта и проучвания на общественото мнение относно бъдещето на Европа и свързването им с разработването на политики на местно/регионално/национално/европейско равнище;
- надграждане на специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър, доколкото те са свързани с областта на младежта;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.);
- засилено прилагане на съществуващите добри практики и обхват отвъд местните равнища (селски райони, градове, региони, държави) и обичайните мрежи, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации, за да се проправи път за по-систематични партньорства, както и сред младежи, които не са свързани с младежки структури, или такива в неравностойно положение.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Цел и добавена стойност от ЕС: с предложението се създава и разработва проект, който подкрепя политиките на равнището на ЕС, свързани с младежта — най-вече Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. В предложението се посочва ясно добавената стойност от ЕС на системно равнище, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост. • Цели: целите на предложението са свързани с общите цели на действието, както и с най-малко една от неговите специфични цели; освен това целите на предложението са конкретни и ясно определени, постижими, измерими, реалистични и навременни; те са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации, и създават ясна добавена стойност за избраните целеви групи. • Нужди: в предложението се доказва, че проектът се основава на задълбочена оценка на нуждите, основана, доколкото е възможно, на подлежащи на проверка факти и цифри, подкрепени от общи и специфични данни, свързани с всички държави и организации в консорциума. Очаква се ясен анализ на нуждите, който да е свързан с конкретните реалности на кандидатите, партньорите и целевите групи. • Ангажираност на младежите: партньорството показва, че има капацитета да осигури активна ангажираност с разнообразни групи младежи като младежи от отдалечени/селски райони, младежи с мигрантски произход и/или в неравностойно социално положение, още от етапа на проектиране на дейностите, свързани с младежта.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Планиране: Предложението е ясно, цялостно и с високо качество и включва правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг и оценка на проекта на основата на надеждни методологии за управление на проекти. • Методология: Изпълнението се основава на подходящи методологии; целите са в съответствие с дейностите и са ясно очертани, с логическа свързаност между установените проблеми, нужди и решения; работният план е последователен и конкретен; налице са подходящи мерки за контрол на качеството и показатели, гарантиращи надлежното изпълнение на проекта при необходимото качество, обхват, срок и в рамките на предвидения бюджет; съществуват конкретни и подходящи планове за управление на риска и за действие в извънредни ситуации. • Икономическа ефективност: предложеният бюджет е съгласуван, достатъчно подробен, подходящ за изпълнението на проекта и проектиран за осигуряването на най-доброто съотношение между качество и цена. Ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. Бюджетът отговаря на нуждите на организациите на местно равнище и на уязвимите младежи с оглед насърчаването на включването им в програмата „Еразъм+“.

<p style="text-align: center;">Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конфигурация: партньорството обединява подходящ състав от допълващи се организации с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, така че да постигне целите си; ако в консорциума участват организации със стопанска цел, добавената им стойност е ясно доказана. • Географски състав: партньорството демонстрира капацитет за отразяване на европейското икономическо, социално и/или културно многообразие чрез географския си състав (т.е. обхващане на Източна, Западна, Северна и Южна Европа), за да се гарантира истинско паневропейско сътрудничество. • Развитие на местни НПО: партньорството има потенциала да развие капацитета и знанията на местните НПО, които все още не са добре установени на европейско равнище, за да се постигне засилено партньорско сътрудничество между НПО в цяла Европа. • Ангажираност и задачи: разпределението на отговорностите и задачите в партньорството е ясно и целесъобразно; координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и потенциал за координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. • Договорености за сътрудничество: предложени са механизми за управление, които ще гарантират ефективна координация, вземане на решения, комуникация и решаване на конфликти между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни. • Ангажираност на младежите: младежите участват по подходящ начин във всички етапи от изпълнението на проекта и по приобщаването на младежите се работи на всички етапи и равнища на проекта, като се предоставят правомощия и/или конкретни стратегии за осигуряването на тяхното широко участие.
<p style="text-align: center;">Въздействие</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Въздействие: голямо потенциално въздействие на проекта върху участниците и организациите партньори — по-специално с оглед на разширяването на обхвата на действие на местните организации, работещи по национални, регионални или местни дейности, които все още не са трансгранични по своя характер, когато дейностите са били разширени или развити на равнището на ЕС през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, — както и върху младежката общност като цяло. Очакваните резултати показват разбирането и капацитета на кандидата и партньорите да разпространяват информация за ценностите на Европейския съюз, особено по отношение на гражданството. • Разпространение: в предложението се демонстрира капацитет за предприемане на действия за популяризиране сред младежите и способност за ефективна комуникация относно проблемите и решенията на общностите, които те представляват, пред по-широка световна аудитория; по-специално в предложението се съдържа надежден план за комуникация и разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности и разпределение на задачите между партньорите, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред лицата, разработващи политики, и достъпност на тези резултати и ползи за крайните потребители през периода на изпълнение на проекта и след приключването му. • Устойчивост: в предложението ясно се посочва как резултатите от проекта биха могли да допринесат за промени на системно равнище в сектора на младежта както през периода на изпълнение на проекта, така и след приключването му, с голям потенциал да създадат предпоставки за дългосрочно сътрудничество на равнище ЕС и/или да вдъхновят нови политики и инициативи на ЕС в областта на младежта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“. При паритет предимство имат оценките, получени по критериите за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

<p>Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 150 000 EUR.</p>

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията се оценяват в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Действията по инициативата „Жан Моне“ предлагат възможности в областта на висшето образование и в други области на образованието и обучението. Действията по инициативата „Жан Моне“ допринасят за разпространението на знания по въпросите на интеграцията в Европейския съюз. Подкрепят се следните действия:

- **действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование**
- **действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението**

Тези действия ще се изпълняват от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Действието по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование предоставя подкрепа за **преподаването и научните изследвания** в областта на Европейския съюз в световен мащаб.

Под изследвания на ЕС се разбират изследванията на Европа в нейната цялост, от вътрешна, но и от глобална гледна точка и с особен акцент върху европейското измерение.

Обхватът на изследванията на ЕС може да бъде променен, стига да се запазва европейската им перспектива.

Изследванията на ЕС следва да насърчават активното европейско гражданство и да разглеждат ролята на ЕС в глобализирания свят, като увеличават информираността за Съюза и способстват за бъдещото взаимодействие и за диалога на равнището на отделните граждани.

Действието по инициативата „Жан Моне“ също така е предназначено да функционира като вектор на публичната дипломация към трети държави, като популяризира ценностите на ЕС и повишава видимостта на това, което символизира Европейският съюз, и на целите, които възнамерява да постигне.

По-долу са описани целите и критериите за кандидатстване за преподаването и научните изследвания.

ПРЕПОДАВАНЕ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

С действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще се постигнат:

- насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб;
- насърчаване на диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно и на национално равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите;
- генериране на знания и визии в подкрепа на разработването на политиките на ЕС и засилване на ролята на ЕС в Европа и в глобализирания свят;
- достигане до по-широка публика и разпространяване на знанието за ЕС сред цялото общество (извън академичните среди и специализираната публика), което ще доближи ЕС до обществеността.

Действието също така е предназначено да функционира като вектор на публичната дипломация към държави партньори, като се популяризират ценностите на ЕС и се повишава видимостта на това, което символизира Европейският съюз днес, и на целите, които възнамерява да постигне.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ трябва да се реализира в една от следните форми: **Модули, катедри и центрове за високи постижения**

- **Модулите** са краткосрочни програми или курсове за обучение в областта на изследванията на Европейския съюз, предлагани от висши училища. Всеки модул е с минимална продължителност от 40 учебни часа на академична година за срок от три години. Модулите могат да са съсредоточени върху дадена конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти. Те могат също така да приемат формата на кратки специализирани програми или летни програми.
- **Катедрите** са преподавателски позиции за университетски професори със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано по-горе) с продължителност от три години.

Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който преподава минимум 90 учебни часа на академична година. Към катедрата може също така да има екип, който да подпомага и подобрява дейностите ѝ, включително осигуряването на допълнителни учебни часове.

- **Центровете за високи постижения „Жан Моне“** са фокусни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз. В тях следва да се събират експертният капацитет и компетентността на експерти на високо равнище за развиване на еднодействия между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания (както е описано по-горе), както и за инициране на съвместни транснационални дейности и осигуряване на отвореност към гражданското общество. Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми обикновено не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, разработващи политики, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

От бенефициерите по инициативата „Жан Моне“ (ръководители на модули, преподаватели, заемащи катедри, и участници в центровете за високи постижения) се изисква да организират дейности и събития, които да гарантират отвореност към лицата, разработващи политики, държавните служители, гражданското общество и широката общественост.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ДЕЙСТВИЕ „ПРЕПОДАВАНЕ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За модулите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	ВУ, установено във всяка държава в света. Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	ВУ, установени във всяка държава в света. ВУ, установени в държавите по програмата „Еразъм+“, трябва да притежават валидна ХВОЕ. Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори.
Брой и профил на участващите организации	Едно ВУ, установено във всяка държава в света.
Продължителност на проекта	3 години Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година в областта на изследванията на ЕС (както е описано по-горе) в кандидатстващото висше училище. Учебните часове включват часове на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор. Летните курсове са допустими.

Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2021-MODULE.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

За катедрите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	ВУ, установено във всяка държава в света. Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства. Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	ВУ, установени във всяка държава в света. ВУ, установени в държавите по програмата „Еразъм+“, трябва да притежават валидна ХВОЕ. Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори. Висшите училища носят цялостната отговорност за подадените от тях заявления. Те се задължават да поддържат дейностите на катедрите „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта. Ако на институцията се наложи да замени преподавателя, заемащ катедрата „Жан Моне“, необходимо е да бъде изпратено писмено искане за одобрение до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов преподавател, заемащ катедрата, трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.
Брой и профил на участващите организации	ВУ, установени във всяка държава в света. Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, трябва да са щатни членове на персонала на кандидатстващата институция. Катедрата „Жан Моне“ се заема само от един професор, нейният титуляр, който носи цялата отговорност за изпълнението на минималното изискване от 90 часа преподаване за академична година. Към катедрата може също така да има екип, който да подпомага дейностите ѝ.
Продължителност на проекта	3 години Най-малко 90 учебни часа на академична година в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано по-горе) в кандидатстващото висше училище, изпълнени от титуляра на катедрата. Учебните часове включват часове на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2021-CHAIR.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

За **центровете за високи постижения „Жан Моне“** се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	<p>ВУ, установено във всяка държава в света.</p> <p>Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p> <p>Едновременно ще бъде подкрепян само един център за високи постижения „Жан Моне“ във всяко участващо ВУ. Приемащата институция координира дейностите за един или няколко факултета/департамента.</p>
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	<p>ВУ, установени във всяка държава в света.</p> <p>ВУ, установени в държавите по програмата „Еразъм+“, трябва да притежават валидна ХВОЕ.</p> <p>Такава харта не се изисква за участващите ВУ от държави партньори.</p>
Брой и профил на участващите организации	<p>ВУ, установени във всяка държава в света.</p>
Продължителност на проекта	<p>3 години</p>
Къде се кандидатства?	<p>Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).</p> <p>Покана №: ERASMUS-JMO-2021-COE.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време).</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

За модулите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)</p>	<p>Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац), • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно и на национално равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приблизят ЕС до обществеността. <p>Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Студенти във висши учебни институции, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац). ○ Студенти във висши учебни институции, които не непременно имат пряк досег с теми от областта на изследванията на ЕС (в области извън правото, икономиката и политологията). ○ за държавите партньори по програмата „Еразъм+“, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология; • Доколко работната програма: <ul style="list-style-type: none"> ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта; • Стратегия за мониторинг и оценка
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа: Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо), по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.

<p>Въздействие (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: <ul style="list-style-type: none"> • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; <ul style="list-style-type: none"> ○ усъвършенствани или иновативни учебни програми; ○ повишен капацитет за привличане на отлични студенти; ○ засилено сътрудничество с партньори от други държави; ○ отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; ○ повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ➤ Разпространение и комуникация: <ul style="list-style-type: none"> • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“ : <ul style="list-style-type: none"> ○ популяризиране; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън висшите училища; ○ преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: <ul style="list-style-type: none"> ○ медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.); ○ събития; ➤ Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.
--	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и **по 15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

За катедрите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<p>Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно и на национално равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. <p>Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Студенти във висши учебни институции, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); ○ Студенти във висши учебни институции, които не са автоматично в пряк контакт с теми от областта на изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ За държавите партньори по програмата „Еразъм+“, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология; • Управление: Доколко работната програма: <ul style="list-style-type: none"> ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта; • Стратегия за мониторинг и оценка
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Отличен профил и експертен опит в изследванията на Европейския съюз на преподавателя, заемащ катедрата (както е описано в уводния абзац). • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на преподавателя, заемащ катедрата, и ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности по проекта, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Доказателства за нивото на опит в областта на научните изследвания по теми, свързани с ЕС.

<p>Въздействие (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: <ul style="list-style-type: none"> • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; <ul style="list-style-type: none"> ○ усъвършенствани или иновативни учебни програми; ○ повишен капацитет за привличане на отлични студенти; ○ засилено сътрудничество с партньори от други държави; ○ отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; ○ повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ➤ Разпространение и комуникация: <ul style="list-style-type: none"> • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“ : <ul style="list-style-type: none"> ○ популяризиране; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън висшите училища; ○ преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: <ul style="list-style-type: none"> ○ медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.); ○ събития; ➤ Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.
--	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и **по 15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

За центровете за високи постижения „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<p>Доколко предложението съответства на целите на дейностите по инициативата „Жан Моне“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац), • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно и на национално равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приблизят ЕС до обществеността. <p>Доколко предложението достига до повече целеви групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ вид на бенефициерите на експертния опит на предложения център ○ участие на факултети/департаменти, които не работят пряко в областта на специфичните за ЕС изследвания ○ за държавите партньори по програмата „Еразъм+“, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология; • Доколко работната програма <ul style="list-style-type: none"> ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта; • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Качество и добавена стойност на участниците в Центъра • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на членовете на ангажирания персонал в предложените по проекта дейности както по отношение на изследванията на Европейския съюз, така и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението • Договорености за сътрудничество в рамките на висшата образователна институция и разпределение на ролите • Ангажимент на институцията за развитие и поддръжка на Центъра

<p>Въздействие (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: <ul style="list-style-type: none"> • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху факултетите/департаментите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; <ul style="list-style-type: none"> ○ подобро или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи на специфични научни изследвания; ○ повишен капацитет за привличане на отлични студенти и изследователи; ○ засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори от други държави; ○ отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; ○ повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ➤ Разпространение и комуникация: <ul style="list-style-type: none"> • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: <ul style="list-style-type: none"> ○ популяризиране; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън висшите училища; ○ преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: <ul style="list-style-type: none"> ○ медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.); ○ събития; ➤ Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и **по 15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

КОЛИЧЕСТВЕНО

Все по-голям брой висши училища, които укрепват измерението на Европейския съюз в обхванатите в тях дисциплини.

Все по-голям брой теми, свързани с Европейския съюз, въведени в преподаването и в научните изследвания на факултети/департаменти, в които обикновено не се разглежда европейското измерение — отвъд темите, чиято връзка с европейските въпроси като правило е известна.

КАЧЕСТВЕНО

По отношение на пряко ангажираните в действията участници действията „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще имат положително и дълготрайно въздействие както върху студентите, така и върху изследователите/преподавателите, и ще постигнат:

- насърчаване на демокрацията и чувството за принадлежност към общо пространство; възможна оценка за засиления интерес от страна на младежите към европейските политики посредством специални проучвания;
- засилен интерес към задълбочаване на познанията за специфичните политики на Европейския съюз, което може да доведе до по-активно участие в дейностите на ЕС и в обществената услуга;
- увеличаване на възможностите за младите изследователи да повишават професионалната си компетентност и да дават тласък на кариерата си.

По отношение на участващите организации направлението „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще засили новата динамика и ще постигне:

- повишаване на капацитета на висшите училища за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз
- привличане на все повече и нови учещи и преподаватели, заинтересовани от придобиване на знания за Европейския съюз
- създаване на структурирани центрове, предоставящи специфични за Европейския съюз знания на високо равнище и задълбочени научни изследвания на факултети/департаменти, които се нуждаят от подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Тази схема за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- Модули „Жан Моне“: **30 000 EUR.**
- Катедри „Жан Моне“: **50 000 EUR.**
- Центрове за високи постижения „Жан Моне“: **100 000 EUR.**

Еднократните суми ще покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, публикуване, превод).

Модули и катедри „Жан Моне“

В своето заявление кандидатите трябва да поискат предварително определения размер на еднократната сума, посочен в таблиците по-долу. В таблиците по-долу е показана общата еднократна сума по държави, която съответства на общия брой учебни часове. Сумите в таблицата са окончателният принос на ЕС, тъй като е включено съфинансиране в размер на 75 %.

а.1) За модулите „Жан Моне“ за държави по програмата

Държава/ учебни часове за 3-	България, Румъния, Република Северна	Турция, Хърватия, Латвия	Унгария, Полша, Литва, Чешка	Португали я, Гърция, Словения,	Кипър, Исландия , Испания,	Ирланди я, Франция, Финланд	Белгия, Дания, Германия, Люксембург,
---------------------------------------	---	--------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---

годишния период (мин. 40 часа/година)	Македония, Лихтенщайн, Сърбия		република, Естония, Словакия	Малта	Италия	ия	Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия
120—150	11 500 EUR	13 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR
151—180	14 500 EUR	16 500 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181—210	16 500 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211—240	19 000 EUR	22 500 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241—270	21 500 EUR	25 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271—300	24 000 EUR	28 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301—330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331—360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

а.2) За модулите „Жан Моне“ за държави партньори

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други държави	Територията на Русия, както е призната от международното право, Бахрейн, Тринидад и Тобаго	Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел	Република Корея, Нова Зеландия	Япония, Обединено кралство	Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски емирства, Съединени американски щати
120—150	11 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR

151—180	14 000 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181—210	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211—240	19 000 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241—270	21 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271—300	24 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301—330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331—360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

б.1) За катедрите „Жан Моне“ за държави по програмата

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/година)	България, Румъния, Република Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия	Турция, Хърватия, Латвия	Унгария, Полша, Литва, Чешка република, Естония, Словакия	Португалия, Гърция, Словения, Малта	Кипър, Исландия, Испания, Италия	Ирландия, Франция, Финландия	Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия
270—300	18 000 EUR	19 000 EUR	25 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR
301—330	20 000 EUR	21 000 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR
331—360	22 000 EUR	23 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
361—390	24 000 EUR	25 000 EUR	34 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391—420	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421—450	28 000 EUR	29 000 EUR	40 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

451—480	30 000 EUR	31 000 EUR	43 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481—510	32 000 EUR	33 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511—540	34 000 EUR	35 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541—570	36 000 EUR	37 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571—600	38 000 EUR	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601—630	40 000 EUR	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631—660	42 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661—690	44 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691—720	46 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721—750	48 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
>750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

6.2) За катедрите „Жан Моне“ за държави партньори

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/година)	Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други държави	Територията на Русия, както е призната от международното право, Бахрейн, Тринидад и Тобаго	Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел	Република Корея, Нова Зеландия	Япония, Обединено кралство	Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски емирства, Съединени американски щати
270—300	21 000 EUR	24 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR

301—330	23 000 EUR	27 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR
331—360	25 000 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
361—390	27 000 EUR	33 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391—420	29 000 EUR	36 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421—450	31 000 EUR	39 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
451—480	33 000 EUR	42 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481—510	35 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511—540	37 000 EUR	48 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541—570	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571—600	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601—630	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631—660	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661—690	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691—720	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721—750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
>750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

в) Центрове за високи постижения „Жан Моне“:

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

<p>Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 100 000 EUR.</p>

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на мероприятия“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за всеки работен пакет;
- г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Запознаването с целите и функционирането на Европейския съюз е важна част от насърчаването на активното гражданство и общите ценности за свобода, толерантност и недискриминация. Широко разпространената липса на познания за Европейския съюз и изобилието от дезинформация от своя страна увеличават разочарованието на хората от Съюза и неговите политики.

Учителите и обучителите имат желание да се включват във възможности за професионалното си развитие; значителен брой учители изразяват необходимостта да разширяват компетентностите си за създаване на приобщаваща атмосфера в класната стая чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и преподаване в многоезични и мултикултурни класни стаи. Те също така се нуждаят от възможности за професионално развитие по отношение на европейското измерение на преподаването в училище, по-специално в преподаването по въпроси на Европейския съюз по привлекателен начин.

Общата цел е да се насърчи по-доброто разбиране на Европейския съюз и функционирането на неговите институции както в общото образование, така и в професионалното образование и обучение (нива 1—4 по ISCED).

ОБУЧЕНИЯ НА УЧИТЕЛИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Висшите учебни заведения или институтите/агенциите за обучение на учители ще организират дейности в рамките на това действие, които ще дадат възможност на учителите в училищата и на доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) да развиват нови умения, да преподават и да се ангажират по въпроси, свързани с ЕС, като по този начин ще получават повече възможности чрез по-доброто разбиране на ЕС и неговото функциониране.

Органите за обучение на учители (както за първоначална подготовка, така и за продължаващо професионално развитие за учители) ще укрепват своите вътрешни знания и умения за преподаване по въпроси, свързани с ЕС, и по този начин ще подготвят учителите по-добре за въвеждането на съдържание за ЕС в техните дейности.

Дейностите за обучение на учители ще подпомагат образователния персонал в училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED).

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Действието „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ има за цел да подпомага училищата и доставчиците на ПОО в планирането, организирането и предоставянето на съдържание за ЕС в техните учебни и извънкласни дейности. Основните цели са:

- предоставяне на възможност на училищата и доставчиците на ПОО да изградят познания по въпросите на ЕС сред своя преподавателски персонал;
- представяне на структурирани предложения за обучение по теми, свързани с ЕС, за училища и доставчици на ПОО, предоставяне на съдържание и методологии на учители, преподаващи в различни образователни степени, от различни среди и с различен опит;
- предоставяне на специфични индивидуални или групови курсове за обучение (модулни, в други населени места, смесени или онлайн) за учители, които се интересуват от ЕС и желаят да интегрират теми, свързани с ЕС, в ежедневната си работа;
- засилване на увереността на учителите при въвеждането на перспектива на ЕС в ежедневната им работа.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ДЕЙСТВИЕ „ОБУЧЕНИЕ ЗА УЧИТЕЛИ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Едно висше училище или един институт/агенция за обучение на учители, предоставящи първоначално обучение и/или обучение в процеса на работата на учители от училища и/или институти за ПОО. Кандидатстващата организация трябва да е установена в държава по програмата „Еразъм+“. ВУ трябва да притежават валидна ХВОЕ. Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	3 години
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА). Покана №: ERASMUS-JMO-2021-SCHOOLS-TT
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Учителите ще допринесат за включването на факти и знания за Европейския съюз в учебните и извънкласните дейности с помощта на нови и иновативни методологии за предлагане на съдържание за Европейския съюз на учещите.

Дейностите „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ следва да обхващат подготовка и предоставяне на дейности за обучение на учителите. Те могат да бъдат под формата на целеви курсове или модули, включително дистанционно обучение (МООК и/или смесени дейности). Обученията трябва да бъдат официални и да завършват със сертификат.

Предлаганите дейности следва също така да включват подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси).

Проектите „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ трябва да осъществяват дейността си под една или няколко от следните форми:

- обучение по методологии на преподаване с оглед на разглеждането на въпроси, свързани с Европейския съюз;
- обучение по въпроси, свързани с Европейския съюз;
- опит от учене по теми, свързани с Европейския съюз, който допълва вече съществуващи курсове (учене чрез сътрудничество между паралелки, съвместно преподаване);
- семинари, летни и интензивни курсове, други видове опит за ЕС с участието на други заинтересовани страни.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- Предоставяне на ad hoc насоки за избор на обучението;
- Физическо, онлайн и/или смесено обучение

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено

- брой бенефициери по държави/региони по програмата
- брой бенефициери на обучение на учители по държави/региони

Качествено

Очаква се действието „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ да генерира положителни и дълготрайни въздействия както за организациите, предоставящи първоначално обучение и/или обучение на учители в процеса на работата, така и за участниците в техните дейности.

Обученията на учители ще увеличат възможностите за професионално и кариерно развитие на преподавателския персонал.

Дейностите, подкрепяни в рамките на „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“, имат за цел да се генерират следните резултати:

- по-добре подготвени учители чрез придобиването на методологии за преподаване по въпроси, свързани с Европейския съюз;
- повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС;
- увеличени знания по теми, свързани с ЕС;
- разширено предлагане на специфично обучение от организации, предоставящи първоначално обучение и/или обучение в процеса на работата.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“:<ul style="list-style-type: none"> ○ насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; ○ води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; ○ дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. • Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи:<ul style="list-style-type: none"> ○ училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED) ○ учители
--	--

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Методология: качество, новаторство и приложимост на самото предложение и жизнеспособност на предложената методология; • Доколко работната програма: <ul style="list-style-type: none"> ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по предложението; ○ включва подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси). • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа: <ul style="list-style-type: none"> ○ Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности, (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо): <ul style="list-style-type: none"> ▪ по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); ▪ по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.
<p>Въздействие</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Очаквано въздействие на обученията на учители и дългосрочно влияние: <p>Върху училища и доставчици на ПОО</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; ○ подобро или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи за включване в програмите на теми, свързани с ЕС; ○ Върху институцията организатор на дейностите ○ засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; ○ брой и размер на предложените обучения и потенциален брой бенефициери; ○ отпускане на повече финансови ресурси за насърчване на по-целеви дейности за обучение в рамките на институцията; <p>Върху бенефициерите на действието по инициативата „Жан Моне“</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ увеличаване на уменията на учителите да въвеждат съдържание за ЕС в своите дейности. • Разпространение и комуникация: <ul style="list-style-type: none"> ○ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън пряката целева група; ○ доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория; ○ Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС
за проект е 300 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията се оценяват в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Чрез мрежите от училища и/или доставчици на ПОО следва да се придаде международен аспект на новото направление „Жан Моне“ и да се създават възможности за обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави.

Дейностите ще подпомогнат създаването на общо разбиране за методологиите за учене по въпроси на Европейския съюз сред практикуващите специалисти, работещи в различни условия, изправени пред различни предизвикателства и ограничения, произтичащи от националните законодателства и структурата на учебните програми.

Целта на мрежите ще бъде двойна. От една страна, училищата/доставчиците на ПОО ще обменят информация и практики относно съдържанието и начините на повишаване на осведомеността за ЕС на учещите в тях. От друга страна, учителите могат да осъществяват няколкодневни мобилности за организиране и предоставяне на съвместно преподаване/съвместно наставничество със своите партньори.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на мрежите „Жан Моне“ е да се предоставя подкрепа на училищата и доставчиците на ПОО за повишаване на знанията за методите на преподаване в дисциплини, свързани с Европейския съюз, като те също така ще придадат международно измерение на процеса на ученето.

Обменът на знания между учителите (съвместна работа по конкретни теми и методологии, съвместен преподавателски опит, общи дейности) е в основата на дейностите в мрежата. Например:

- Обмен на информация относно съдържанието и популяризиране на резултатите от прилаганите методологии;
- Засилване на сътрудничеството между различните училища/доставчици на ПОО, което им предоставя международен опит и европейски авторитет;
- Обмен на знания и мобилности за съвместно преподаване;
- Насърчаване на сътрудничеството и създаване на солидна и устойчива платформа за обмен на знания между училищата и доставчиците на ПОО.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Училище или институт за ПОО, установени в държава по програмата „Еразъм+“, могат да кандидатстват от името на партньорите в предлаганата мрежа.
Участващи организации	Училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED), установени в държава по програмата „Еразъм+“. Те следва да гарантират, че възможно най-голям брой учещи се възползват от техните дейности.
Брой и профил на участващите организации	Най-малко 5 училища и/или доставчици на ПОО, установени в най-малко 3 държави по програмата „Еразъм+“.
Продължителност на проекта	3 години

Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2021-SCHOOLS-NET
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време) .

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Мрежите „Жан Моне“ трябва да осъществяват дейността си под една или няколко от следните форми:

- събиране и обсъждане на методологии за преподаване за учебни и извънкласни дейности;
- събиране и обмен на добри практики относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз;
- организиране на дейности за придобиване на опит от съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването както чрез мобилност, така и онлайн.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- Изготвяне на документи и насоки за разпространение на добри практики;
- Физически и онлайн срещи;
- Съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено

- брой бенефициери по държави/региони по програмата

Качествено

Очаква се мрежите „Жан Моне“ да генерират положителни и дълготрайни въздействия за общото образование и образованието в областта на ПОО, като предоставят на участниците знания за успешни практики за поднасяне на факти и знания за Европейския съюз на ученици и студенти.

Мрежите ще увеличат възможностите за общообразователните институции и институтите за ПОО да разширяват дейността си, интегрирайки съдържание за Европейския съюз.

Дейностите, подкрепяни в рамките на мрежите „Жан Моне“, са предназначени да генерират следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за интегриране на теми, свързани с ЕС, в техните дейности;
- засилено международно представяне.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: <ul style="list-style-type: none"> ○ насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; ○ допринася за обмен на информация и практики между тях относно съдържанието и начините на повишаване на осведомеността за ЕС на учещите; ○ улеснява мобилности на учители за предоставяне на съвместно преподаване/съвместно наставничество със своите партньори; ○ води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; ○ дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. • Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: <ul style="list-style-type: none"> ○ училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED) ○ Учители ○ Учещи
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Методология: качество, новаторство и приложимост на предложените дейности. • Доколко работната програма <ul style="list-style-type: none"> ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта; • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка
<p>Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вътрешна организация на партньорството: <ul style="list-style-type: none"> ○ Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на участниците, ангажирани в предложените дейности, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Споразумения за сътрудничество и разпределение на ролите, отговорностите и задачите.

<p style="text-align: center;">Въздействие</p> <p style="text-align: center;">(максимален резултат: 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Очаквано въздействие на мрежите с дългосрочно влияние <ul style="list-style-type: none"> • върху училища и доставчици на ПОО: <ul style="list-style-type: none"> ○ повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; ○ иновативно съдържание в разработването на нови перспективи на теми, свързани с ЕС, в училищата; ○ засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; ○ отпускане на повече финансови ресурси за преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията. • върху учителите, участващи пряко и непряко в мрежите: <ul style="list-style-type: none"> ○ увеличаване на уменията на учителите по въпросите на ЕС и напредък във въвеждането на съдържание за ЕС в техните дейности. • Разпространение и комуникация: <ul style="list-style-type: none"> • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията участник в мрежите: <ul style="list-style-type: none"> ○ повишаване на осведомеността за дейности и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън училищата и доставчиците на ПОО. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: <ul style="list-style-type: none"> ○ медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.); ○ събития. • Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.
--	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС
за проект е 300 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“,

„обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

- б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията се оценяват в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ

Всички потенциални кандидати, които желаят да подадат проектно предложение, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програмата „Еразъм+“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с приложимите разпоредби на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹⁶⁶ (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“).

Всички договорни и финансови разпоредби, които се прилагат за отпуснатите безвъзмездни средства, са представени в образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия или на националните агенции по програмата „Еразъм+“, а за Изпълнителната агенция — в портала „Възможности за финансиране и търгове“¹⁶⁷. В случай на несъответствия с информацията, представена в настоящото ръководство, разпоредбите от образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства имат предимство пред разпоредбите от част В.

КАК СЕ ПОДАВАТ КАНДИДАТУРИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да подадат предложение за проект по програмата „Еразъм+“, кандидатите трябва изпълнят следните четири стъпки:

- 1) Регистрация. Всеки кандидат трябва да е регистриран, както следва:
  - а. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите, свързаните субекти и асоциираните партньори трябва да се регистрират в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (Funding & tender opportunities portal) (FTOP) и да получат идентификационен код на участника (PIC). Организации/групи, които вече са получили PIC чрез участието си в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. PIC, получен при предишната регистрация, е валиден също и за кандидатстване по програмата „Еразъм+“;
  - б. За действия, управлявани от националните агенции, кандидатите, ако още не са направили това, трябва да се регистрират чрез системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> и да получат идентификационен номер на организация.
- 2) Проверка на съответствието с критериите на програмата за съответното действие/област;
- 3) Проверка за съответствие с финансовите условия;
- 4) Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване.

---

¹⁶⁶ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (1) ОВ L 193., 30.7.2018 г., стр. 1). Финансовият регламент на ЕС може да се намери на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=BG>

¹⁶⁷ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ

Всички кандидати трябва да се регистрират <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>, ако още не са направили това.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция:

За регистрация в портала „Възможности за финансиране и търгове“ законният представител на кандидата трябва да извърши следните стъпки:

- Да създаде акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако лицето, представляващо кандидата, вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт:
<https://webgate.ec.europa.eu/cas/>
- Да посети портала „Възможности за финансиране и търгове“ (Funding & tender opportunities portal) на адрес:
<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> и да се регистрира (ако е приложимо) от името на организацията или групата, която представлява. В портала могат да бъдат намерени насоки и често задавани въпроси.

Кандидатът трябва да се регистрира само веднъж. След приключването на регистрацията кандидатът ще получи PIC¹⁶⁸. PIC, който е уникален идентификатор и е необходим за подаването на заявления, опростява попълването на електронните формуляри за кандидатстване от кандидата (като с вписването на кода PIC на участника във формуляра цялата информация, предоставена от кандидата на етапа на регистрация, ще бъде автоматично изведена във формуляра).

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“:

За регистрация в системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност законният представител на кандидата трябва да извърши следните стъпки:

- Да създаде акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако кандидатът вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт:
<https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Да влезе в системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> и да направи регистрация от името на организацията или групата, която представлява (ако е приложимо).

Кандидатите трябва да се регистрират само веднъж. След приключването на регистрацията кандидатът ще получи идентификационен номер на организация.

Кандидатът може да провери своя идентификационен номер на организация или да промени част от информацията, свързана с него, през системата за регистрация на организации за програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност.

---

168 PIC е задължителна информация във формуляра за кандидатстване.

С вписването на идентификационния номер на организация във формуляра цялата информация, предоставена от кандидата на етапа на регистрация, ще бъде автоматично изведена във формуляра.

ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА ПРАВЕН СТАТУТ

Като част от процеса на регистрация кандидатите трябва да подадат и следните документи:

- формуляр за правни субекти (който може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm). В случай на консорциум всички членове на обединението следва да предоставят формуляр за правни субекти;
- формуляр за финансова идентификация (който може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm). Моля, попълнете формуляра, отнасящ се до държавата, в която е мястото на дейност на банката, дори ако кандидатът е официално регистриран в друга държава. В случай на консорциум само координаторът следва да предостави формуляр за финансова идентификация.

Когато размерът на безвъзмездните средства надхвърля 60 000 EUR, е възможно от кандидата да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участниците разработват своите проекти и преди да подадат заявление за финансиране от ЕС, трябва да се уверят, че те и техният проект съответстват на следните критерии: приемане, допустимост, отстраняване, подбор и отпускане на безвъзмездни средства.

Критерии за приемане

Заявленията трябва да бъдат изпратени **не по-късно от датата на крайния срок за подаване на заявления, посочена в поканата за представяне на предложения.**

- **За действия, управлявани от Изпълнителната агенция**, заявленията трябва да бъдат подадени **по електронен път** чрез системата за електронно подаване на портала „Възможности за финансиране и търгове“: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> Заявленията (включително приложенията и придружаващите документи) се подават чрез формулярите, предоставени в системата за електронно подаване. Заявленията са ограничени до 40 страници за покани за представяне на предложения за безвъзмездни средства с ниска стойност (60 000 или по-малко) и до 70 страници за всички останали. Оценителите няма да разглеждат допълнителни страници.
- **За действия, управлявани от националните агенции за „Еразъм+“**, заявленията се подават **по електронен път** чрез формулярите, предоставени в уебсайта на програмата „Еразъм+“ и уебсайтовете на националните агенции по програмата „Еразъм+“.

Кандидатурите трябва да бъдат четливи и достъпни.

Кандидатурите трябва да бъдат пълни и да съдържат всички части и задължителни приложения. След крайния срок за подаване на заявления могат да бъдат поправяни само технически грешки по искане на управляващата агенция.

Критерии за допустимост

Критериите за допустимост се използват, за да се определи дали е допустимо кандидатът да участва в покана за представяне на предложения и да представи предложение за дадено действие. Те се прилагат за кандидатите и за дейностите, за които се искат безвъзмездни средства: (например вид на проекта или/и дейностите, период на изпълнение, профил и/или брой на участниците).

За да бъдат допустими за отпускане на безвъзмездни средства, кандидатът и проектът трябва да отговарят на всички критерии за допустимост, приложими за действието, по което е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии за допустимост на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. Ако на етапа на изпълнение на проекта или на етапа на окончателния доклад по проекта се окаже, че тези критерии не са били изпълнени, дейностите могат да бъдат сметнати за недопустими, от което следва възстановяване на първоначално отпуснатия за проекта размер на безвъзмездните средства от ЕС.

Специфичните критерии за допустимост, приложими към всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

Критерии за отстраняване

Кандидатът се отстранява от участие в покани за представяне на предложения по програмата „Еразъм+“, ако бъде установено, че се намира в една от описаните по-долу хипотези за отстраняване в съответствие с членове 136—141 от Финансовия регламент на ЕС:

- а) кандидатът е обявен в несъстоятелност или е в производство по несъстоятелност или ликвидация, активите му се управляват от ликвидатор, синдик или съд, когато има споразумение с кредиторите си, преустановил е стопанската си дейност или се намира в аналогично положение, произтичащо от сходна процедура, предвидена в правото на Съюза или националното право;
- б) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е нарушил задълженията си по отношение на плащането на данъци или социалноосигурителни вноски в съответствие с приложимото право;
- в) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е виновен в извършването на тежко професионално нарушение, като е нарушил приложимите законови или подзаконови разпоредби или етични норми на професията, която практикува, или като е имал неправомерно поведение, отразяващо се върху професионалната му благонадеждност, когато това поведение показва умисъл или груба небрежност, включително, по-конкретно, някои от следните деяния:
  - i) предоставяне чрез измама или по небрежност на неверни данни при предоставянето на информацията, необходима за проверката за липсата на основания за отстраняване или за изпълнението на критериите за допустимост или подбор, или при изпълнението на правното задължение;
  - ii) договаряне с други лица или субекти с цел нарушаване на конкуренцията;
  - iii) нарушаване на правата върху интелектуална собственост;
  - iv) опит за повлияване върху процеса на вземане на решения на отговорния разпоредител с бюджетни кредити по време на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане;

- v) опит за получаване на поверителна информация, която може да им осигури неправомерни предимства в процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане;
- г) с окончателно съдебно решение е установено, че кандидатът е виновен в извършването на някое от следните деяния:
- i) измама по смисъла на член 3 от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶⁹ и член 1 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, съставена с акта на Съвета от 26 юли 1995 г.¹⁷⁰;
  - ii) корупция съгласно определението в член 4, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/1371 или активна корупция по смисъла на член 3 от Конвенцията за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите — членки на Европейския съюз, съставена с акта на Съвета от 26 май 1997 г.¹⁷¹, или поведение, посочено в член 2, параграф 1 от Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета¹⁷², или корупция по смисъла на друго приложимо право;
  - iii) поведение, свързано с престъпна организация, съгласно посоченото в член 2 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета¹⁷³;
  - iv) изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на член 1, параграфи 3, 4 и 5 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷⁴;
  - v) терористични престъпления или престъпления, свързани с терористични дейности, по смисъла съответно на членове 1 и 3 от Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета¹⁷⁵, или подбуждателство, помагачество или опит за извършване на такива престъпления, посочени в член 4 от същото решение;
  - vi) детски труд или други **престъпления, свързани с** трафик на хора **по смисъла на** член 2 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹⁷⁶;
- д) кандидатът е показал съществени пропуски при спазването на основните задължения по изпълнението на правно задължение, финансирано от бюджета, което е:
- i) **довело до преждевременното прекратяване на правното задължение;**
  - ii) **довело до прилагането на предварително уговорено обезщетение при неизпълнение или други договорни санкции; или**
  - iii) което е **било разкрито от разпоредител с бюджетни кредити, OLAF или Сметната палата вследствие на проверки, одити или разследвания;**
- е) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е извършил нередност по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета¹⁷⁷;

¹⁶⁹ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

¹⁷⁰ ОВ С 316, 27.11.1995 г., стр. 48.

¹⁷¹ ОВ С 195, 25.6.1997 г., стр. 1.

¹⁷² Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор (ОВ L 192, 31.7.2003 г., стр. 54).

¹⁷³ Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42).

¹⁷⁴ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

¹⁷⁵ Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно борбата срещу тероризма (ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 3).

¹⁷⁶ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1).

¹⁷⁷ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

ж) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е създад предприятие в друга юрисдикция с намерението да заобиколи данъчни, социални или други правни задължения в юрисдикцията, където се намира неговото седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност;

з) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че е създадено предприятие с намерението, посочено в буква ж);

и) при липса на окончателно съдебно решение или, когато е приложимо, на окончателен административен акт кандидатът е в една от хипотезите по букви в), г), е), ж) и з) по-горе, по-конкретно въз основа на:

i) факти, установени при одити или разследвания, извършени от **Европейската прокуратура — по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939**, Сметната палата, OLAF или **служба** за вътрешен **одит**, или при всички други проверки, одити или контрол, извършени под отговорността на разпоредителя с бюджетни кредити;

ii) неокончателни административни решения, които могат да включват такива за налагане на дисциплинарни мерки, взети от компетентния надзорен орган, който отговаря за проверката на прилагането на нормите за професионална етика;

iii) факти, **посочени в** решенията на лицата и субектите, изпълняващи средства на Съюза съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в);

iv) информация, **предоставена в съответствие с член 142, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент на ЕС, от** субекти, изпълняващи **средства на Съюза** съгласно **член 62, параграф 1, първа алинея, буква б) от Финансовия регламент на ЕС**.

v) решения на Комисията във връзка с нарушаването на **правото** на Съюза в областта на конкуренцията или на национален компетентен орган във връзка с нарушаването на правото на Съюза или националното право в областта на конкуренцията.

vi) решения за отстраняване, взети от разпоредител с бюджетни кредити от институция на ЕС, европейска служба или агенция или орган на ЕС.

й) кандидат, посочен в член 135, параграф 2, когато:

i) физическо или юридическо лице, което е член на административния, управителния или надзорния орган на кандидата, посочен в член 135, параграф 2 или което има правомощия за представителство, вземане на решения или контрол по отношение на този кандидат, се намира в едно или повече от положенията, посочени в параграф 1, букви в)—з) по-горе;

ii) физическо или юридическо лице, което поема неограничена отговорност за дълговете на този кандидат, посочен в член 135, параграф (2), е в една или повече от хипотезите, посочени в букви а) или б) по-горе;;

iii) физическо лице, което е от съществено значение за възлагането, предоставянето или присъждането или за изпълнението на правното задължение, се намира в едно или повече от положенията, посочени в букви в)—з) по-горе;

Ако кандидатът се намира в една от горепосочените хипотези за отстраняване, той трябва да посочи мерките, взети от него за коригиране на положението, налагащо отстраняване, показвайки по този начин своята надеждност. Това може да включва примерно технически, организационни или кадрови мерки за недопускане на повторни нарушения, компенсирани на щети или заплащане на глоби. Това не се отнася до хипотезите по буква г) от настоящия раздел.

В хипотезите по букви в)—з) по-горе при липса на окончателно съдебно решение или, когато е приложимо, на окончателен административен акт националната или Изпълнителната агенция може да отстрани временно кандидата от участие в покана за представяне на предложения.

Ако действието се изпълнява от кандидат, който има свързани субекти, за последните трябва да важат същите критерии за отстраняване, както за водещия кандидат.

Кандидатът може да бъде отхвърлен по процедура за възлагане, предоставяне или присъждане, ако бъде установено, че е подал неверни декларации или данни, изисквани като условие за участие в процедурата.

Националната или Изпълнителната агенция може да публикува на своя уебсайт следната информация, свързана с отстраняването и ако е приложимо — с финансовата санкция в случаите по букви в)—з) по-горе:

а) името на засегнатия кандидат;

б) положението, налагащо отстраняване;

в) продължителността на отстраняването и/или размерът на финансовата санкция.

Тези критерии за отстраняване са приложими за кандидатите по всички действия по програмата „Еразъм+“. За да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени по-горе, кандидатите за безвъзмездни средства от ЕС трябва да подпишат клетвена декларация. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел или приложение към формуляра за кандидатстване.

За предложения, подадени от името на консорциум, описаните по-горе критерии за отстраняване се прилагат към всички членове, участващи в проекта.

Съгласно член 136, параграф 1, буква д) и член 138, параграф 1 от Финансовия регламент на получател на средства от ЕС, с когото е поето правно задължение и който е показал съществени пропуски при спазването на основните задължения по изпълнението на правно задължение, финансирано от ЕС, могат да бъдат налагани финансови санкции.

Освен това Комисията приема, че във връзка с изпълнението на действия, попадащи в обхвата на ръководството за програмата, следните субекти са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програмата „Еразъм+“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство);
- национални агенции (тяхната дейност е единствена за юридическото лице, към което принадлежат) или служби на национални агенции в рамките на дадени юридически лица, занимаващи се с дейности извън компетентността на националните агенции, не могат да кандидатстват или да участват в действие, изпълнявано въз основа на настоящото ръководство;
- структури и мрежи, посочени или определени в програмата „Еразъм+“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програмата „Еразъм+“ и конкретно за получаването на финансов принос от Комисията в рамките на изпълнението на програмата „Еразъм+“, които са създадени от юридическото лице, в рамките на което е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции по програмата „Еразъм+“ в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство); те следва да са в състояние да докажат преди предоставянето на безвъзмездните средства или сключването на договора, че не са в конфликт на интереси, тъй като са взели предпазни мерки или вътрешната им организация осигурява ясно

разграничаване на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че гаранциите за липса на действителен конфликт на интереси са достатъчни, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, до които се кандидатства, на тяхна отговорност и отчетност;

- юридическите лица, в рамките на които са създадени националните агенции по програмата „Еразъм+“, които обаче се занимават с дейности в рамките или извън обхвата на компетентност на програмата „Еразъм+“, както и субектите, свързани с тези юридически лица, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат по принцип да кандидатстват за участие в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Въпреки това те трябва да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било защото са приели предпазни мерки или защото вътрешната им организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (например минимално разделяне на сметките, разделяне на направленията за докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че гаранциите за липса на действителен конфликт на интереси са достатъчни, се взема от институцията, до която се кандидатства, на нейна собствена отговорност и отчетност.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или Изпълнителната агенция оценяват финансовия и оперативния капацитет на кандидата да изпълни предложения проект.

Финансов капацитет

Наличието на финансов капацитет предполага, че кандидатът трябва да разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период на изпълнение на проекта или през годината, за която се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране.

Проверката на финансовия капацитет не се прилага към:

- публични органи, включително организации от държавите членки ¹⁷⁸;
- международни организации;
- ако индивидуалният размер на заявените безвъзмездни средства е не повече от 60 000 EUR.

По отношение на подадени от други видове субекти, различни от посочените по-горе, заявления за безвъзмездни средства от ЕС, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за кандидатстване.

---

¹⁷⁸ Включително за училища, висши училища и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов, професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по програмата.

По отношение на подадени от други видове субекти, различни от посочените по-горе, заявления за безвъзмездни средства от ЕС, чийто размер надхвърля 60 000 EUR, наред с клетвената декларация кандидатите трябва да подадат следните документи чрез портала „Възможности за финансиране и търгове“/системата за регистрация на организации:

- Отчет за приходите и разходите на кандидата;
- Счетоводния баланс за последната финансова година, за която сметките са приключени.
- Други документи, ако бъдат изисквани.

За повече информация относно действията, управлявани от Изпълнителната агенция, вж. „Правила относно валидирането на правни субекти, определяне на упълномощен представител на правния субект (УППС) и оценка на финансовия капацитет“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_en.pdf

Когато заявлението е за безвъзмездни средства за действия по проект, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, в допълнение към горепосоченото може да бъде изисквано и предоставянето на одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор. С този доклад се заверяват отчетите за последната налична финансова година.

За субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, тъй като са новосъздадени, прогнозни финансови данни/финансова декларация или застрахователна декларация, в която се посочват финансовите рискове на кандидата, могат да заменят въпросните документи.

Кандидатите трябва да изпратят тези документи електронно в портала „Възможности за финансиране и търгове“/системата за регистрация на организации към момента на регистрацията си (вж. раздел „Стъпка 1: Регистрация на организацията“ по-горе) или когато службите за валидиране на ЕС се свържат с тях и поискат от кандидатите да предоставят необходимите оправдателни документи. В случай на централизирани действия това искане ще бъде изпратено чрез системата за съобщения, вградена в съответната система.

Ако предложението се подава от името на консорциум от партньори и националната агенция или Изпълнителната агенция имат съмнения относно финансовия капацитет на консорциума, те следва да извършат оценка на риска, въз основа на която от всички участващи организации в консорциума могат да бъдат поискани същите документи като посочените по-горе. Това е приложимо независимо от предоставяната сума.

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключат, че изискваният финансов капацитет е слаб, те могат:

- да поискат допълнителна информация;
- да изискват засилен режим на финансова отговорност, т.е. солидарна отговорност на всички събенефициери или солидарна отговорност на свързаните субекти;
- да решат да отпуснат предварителното финансиране на вноски;
- да решат да предоставят (еднократно или няколкократно) предварителни финансираня, покрити от банкова гаранция, или
- да решат да не отпуснат предварително финансиране.

Ако финансовият капацитет бъде определен като недостатъчен, съответното предложение се отхвърля.

Оперативен капацитет

Наличието на оперативен капацитет предполага, че кандидатът притежава необходимите професионални компетентности и квалификации за изпълнение на предложения проект. Кандидатите трябва да притежават необходимите **знания, умения, квалификация и ресурси** за успешното изпълнение на проекта, както и да допринесат със своя дял (включително достатъчен опит в съпоставими по размер и естество проекти).

Публичните органи, организациите на държавите членки и международните организации се освобождават от проверката на оперативния капацитет.

За заявления, подадени до национални агенции:

Кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта. Освен това, ако във формуляра за кандидатстване е включено такова изискване и ако безвъзмездните средства са в размер над 60 000 EUR, кандидатите трябва да предоставят автобиографиите на ключовите лица, участващи в изпълнението на проекта, за да докажат, че тези лица притежават необходимия професионален опит, или други оправдателни документи, като например:

- списък на съответните публикации на основния екип;
- изчерпателен списък на предишните реализирани проекти и дейности, които са били свързани с областта на политиката или с това конкретно действие.

Освен това кандидатите за акредитация в областите на ученето за възрастни, професионалното образование и обучение, училищното образование и младежта трябва да имат най-малко две години опит в изпълнението на дейности, които отговарят на условията за кандидатстване за акредитация. Опитът, придобит в подготовка на сливания или подобни структурни промени на публични субекти (например училища или образователни центрове), ще бъде взет предвид като съответен опит по смисъла на тази клауза.

За координатори на консорциум за мобилност: кандидатстващата организация трябва да има способността да координира консорциума в съответствие с предложения план по програмата „Еразъм“, целта на консорциума, планираното разпределение на задачите и стандартите за качество на програмата „Еразъм“ (представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg).

Посочените по-горе условия ще бъдат проверени въз основа на заявлението (включително информацията за предишното участие на кандидата в програмата „Еразъм+“ за периода 2014—2020 г.) и документите, представени в системата за регистрация на организации. Кандидатите, които не попълнят информацията, изисквана във формуляра за кандидатстване, могат да бъдат дисквалифицирани на това основание.

За заявления, подадени до Изпълнителната агенция:

Оперативният капацитет ще бъде оценяван успоредно с критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Качество“ въз основа на компетентността и опита на кандидатите и техните проектни екипи, включително оперативните ресурси (човешки, технически и други).

Приема се, че кандидатите разполагат с достатъчен оперативен капацитет, когато са изпълнени изискванията, отнасящи се до оперативния капацитет, които са посочени в поканата за представяне на предложения.

Кандидатите ще трябва да докажат капацитета си, като предоставят следната информация във формуляра за кандидатстване (част Б):

- общ профил (квалификации и опит) на служителите, отговарящи за управлението и изпълнението на проекта;
- описание на участниците в консорциума;
- списък на финансираните от ЕС проекти за последните 4 години.

Националната агенция или Изпълнителната агенция могат да поискат допълнителни оправдателни документи за проверка на включената в заявлението информация.

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или Изпълнителната агенция да оценят качеството на проектните предложения, подадени в рамките на програмата „Еразъм+“.

Предложенията, които надхвърлят индивидуалните прагове и общия праг за качество, ще бъдат разглеждани за финансиране в рамките на наличния бюджет по поканата. Останалите предложения няма да бъдат одобрени.

Пълният набор критерии за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, е посочен в част Б от ръководството.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

Форми на безвъзмездните средства

Безвъзмездните средства могат да бъдат отпуснати под формата на:

- възстановяване на определена част от действително направените допустими разходи: например сумата, отпускана за дейности за мобилност по ключово действие 1 за покриване на разходите за предоставяне на финансова гаранция.
- възстановяване въз основа на единичните разходи, които обхващат всички или няколко специфични категории допустими разходи, предварително ясно определени спрямо определена сума за единица: например сумата, отпускана за индивидуална подкрепа в рамките на проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта;
- еднократни суми, обхващащи като цяло всички или някои конкретни категории допустими разходи, които са ясно определени предварително: например сумата, отпускана за принос към изпълнението на проекти за малки партньорства.
- финансиране с единна ставка, обхващащо конкретни категории допустими разходи, които са ясно определени предварително, чрез прилагане на процент: например сумата, отпускана за покриване на дейности за развиване на системи и за популяризиране в проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи;
- комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програмата „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на единични разходи или еднократни суми. Този вид безвъзмездни средства позволява на кандидатите да изчислят лесно размера на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

В част Б е посочено в каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от финансирането по всяко от действията по програмата „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство.

ПРИНЦИПИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА ОТ ЕС

Забрана за отпускане на средства със задна дата

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпуснати със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако кандидатът може да обоснове в проектното предложение необходимостта от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, не трябва да са направени преди датата на подаване на заявлението.

Ако кандидатът започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

Подаване на две или повече заявления

В случай на многократно подаване на едно и също заявление в рамките на един кръг на процедурата по подбор пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция националната или Изпълнителната агенция във всички случаи считат за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията.

За действия, управлявани от националните агенции, в случай на многократно подаване на едно и също заявление от един кандидат пред различни агенции всички заявления се отхвърлят. Ако почти еднакви или сходни заявления бъдат подадени от едни и същи или различни кандидати до едни и същи или различни агенции, всички те ще бъдат предмет на конкретна оценка и всички могат да бъдат отхвърлени.

Всички заявления за проекти и акредитации трябва да имат оригинално съдържание, съставено от кандидата или от други организации, съвместно кандидатстващи за безвъзмездни средства. Не се допуска изготвянето на заявлението от други организации или външни физически лица срещу заплащане.

Забрана за кумулативно отпускане на безвъзмездни средства

За всеки проект, финансиран от ЕС, безвъзмездни средства от бюджета на ЕС се отпускат само еднократно за всеки отделен бенефициер. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не могат да бъдат финансирани два пъти от бюджета на Съюза.

За да се избегне рискът от двойно финансиране, кандидатът трябва да посочи източниците и сумите на всяко друго финансиране, което е получено или за което е кандидатствано през годината, независимо дали е за същия или за друг проект, в това число безвъзмездни средства за оперативни разходи. За действия, управлявани от националните агенции, това се посочва във формуляра за кандидатстване. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, това се проверява чрез клетвената декларация.

Недопускане на печалба

Безвъзмездните средства, финансирани от бюджета на Съюза, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициера. Печалбата се определя като изчислен при окончателното плащане излишък на приходите над допустимите разходи за действието или работната програма, когато приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и приходите, генерирани от това действие или работна програма¹⁷⁹. Принципът на недопускане на печалба не се прилага за

---

¹⁷⁹ За тази цел приходите се ограничават до дохода, генериран от проекта, както и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между

- временно приетата сума на безвъзмездната финансова помощ и доходите, генерирани от действието, и
- допустимите разходи, направени от бенефициера.

Освен това, ако бъде реализирана печалба, тя подлежи на възстановяване. Националната или Изпълнителната агенция имат право да извършат събиране на процент от печалбата, който съответства на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициера за изпълнението на действието. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с действия, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

безвъзмездни средства, отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране по единни ставки, включително стипендии, както и за искания за безвъзмездни средства, чийто размер не превишава 60 000 EUR.

Когато се извлича печалба, Комисията има право да изиска възстановяване на процент от печалбата, който отговаря на участието на Съюза в допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнение на дейността.

Съфинансирането под формата на вноски в натура не се взема предвид за целите на изчисляването на печалбата, реализирана от безвъзмездните средства.

Съфинансиране

Освен това отпусканите от ЕС безвъзмездни средства са стимул за изпълнение на проекти, които не биха били осъществими без финансовата подкрепа от ЕС, и се основават на принципа на съфинансирането. Принципът на съфинансирането означава, че безвъзмездните средства от ЕС не могат да се използват за финансиране на пълните разходи по проекта; част от тези разходи трябва да бъдат финансирани от източници на съфинансиране, различни от безвъзмездните средства от ЕС (например собствени средства на бенефициера, приходи, реализирани от действието, финансови приноси от трети страни).

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране по единни ставки (по този начин се финансират повечето от действията, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране за единичните ставки, еднократните суми или единните ставки. В повечето случаи се изхожда от презумпцията, че кандидатите зачитат принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради което от тях не се изисква да предоставят информация за източниците на финансиране, които са различни от безвъзмездните средства от ЕС, нито да обосновават разходите, направени по проекта.

Същевременно изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване въз основа на единични ставки, еднократни суми или единни ставки не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициерите. Когато последваща проверка или одит покажат, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстването, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициера е направено неправомерно плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки, националната или Изпълнителната агенция имат правото да си възстановят сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните резултати не са изпълнени или са изпълнени некачествено (включително неспазване на договорно задължение), размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален, като се вземе предвид степента, до която действието е завършено. Освен това Европейската комисия може да извършва проучвания за статистически и контролни цели въз основа на извадки от бенефициери с цел да определи действителния размер на разходите, направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на единични ставки, еднократни суми или единни ставки.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ИЗПЛАТЕНИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНА ЧАСТ ОТ ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи, се прилагат следните разпоредби¹⁸⁰:

Допустими разходи

Размерът на безвъзмездните средства от ЕС не може да надвишава общата сума, определена в момента на одобряването на проекта въз основа на прогнозните допустими разходи, посочени в бюджетното приложение. Допустимите разходи са действително направени от бенефициера на безвъзмездни средства разходи, които отговарят на всички изброени по-долу критерии:

- направени са през периода на изпълнение на проекта, с изключение на разходите във връзка с окончателните доклади за проекта и одиторските заверки;
- посочени са в прогнозния бюджет за проекта;
- необходими са за изпълнението на проекта, за който се отпускат безвъзмездните средства;
- възможно е да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициерът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите;
- отговарят на разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство; разходите са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността;

Допустимите разходи могат да бъдат преки или непреки.

Допустими преки разходи

Допустимите преки разходи за действието са онези разходи, които, при спазване на условията за допустимост, изложени по-горе, се определят като специфични разходи, пряко свързани с изпълнението на действието, и които следователно могат да бъдат пряко отнесени към него. В допълнение към преките допустими разходи, които ще бъдат посочени в поканата за представяне на предложения, за допустими се считат и следните категории разходи:

- разходи за гаранция за предварителното финансиране, представена от бенефициера на безвъзмездните средства, когато такава гаранция е изисквана от националната агенция;
- разходи, свързани със сертификати във финансовите отчети и доклади за оперативна проверка, когато тези сертификати или доклади се изискват в подкрепа на исканията за плащания от националната агенция;
- разходи за амортизация, при условие че са действително направени от бенефициера.

---

¹⁸⁰ За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, подробните приложими финансови разпоредби са представени в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, публикуван в портала „Възможности за финансиране и търгове“.

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициера трябва да позволяват пряко уравниване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Данъкът върху добавената стойност се счита за допустим разход само ако не подлежи на възстановяване в съответствие с приложимото национално законодателство за ДДС^[2]. Единственото изключение е свързано с дейностите или трансакциите, в които държави, регионални и местни правителствени органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи^[3]. Освен това:

- подлежащият на приспадане ДДС, който не е приспаднал (поради националните условия или поради небрежност на бенефициерите), не е допустим разход;
- Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от държавите партньори могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и държавата партньор, в която е установена организацията.

Допустими непреки разходи

Непреки разходи са разходите, които не са пряко свързани с изпълнението на действието и следователно не могат да бъдат отнесени пряко към него.

За определени видове проекти (подробна информация за правилата за финансиране по отделните действия можете да намерите в част Б от настоящото ръководство) сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта (с изключение на разходите за доброволци, ако има такива), е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разноси на бенефициера, които все още не са обхванати от допустимите преки разходи (например разходи за електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения и т.н.), но могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта.

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани в друга бюджетна категория. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програмата „Еразъм+“).

Недопустими разходи

Следните разходи не се считат за допустими:

- възвръщаемост на капитала и дивиденди, платени от даден бенефициер;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- съмнителни дългове;

---

^[2] В държавите членки в националното законодателство относно ДДС са отразени разпоредбите на Директивата за ДДС — Директива 2006/112/ЕО.

^[3] Вж. член 13, параграф 1 от Директивата.

- загуби от обменни курсове;
- разходи, декларирани от бенефициера по линия на друго действие, за което се получават безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Съюза;
- прекомерни или неразумни разходи;
- вноски в натура от трети страни;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната или Изпълнителната агенция, начислени от банката на бенефициера).
- ДДС, когато се счита за подлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС (вж. абзаца относно данъка върху добавената стойност по-горе);

Източници на финансиране

Кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Външното съфинансиране може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициера, финансови вноски от трети страни или приходи, генерирани от проекта. Ако при внасянето на окончателния доклад и искането за окончателно плащане има данни за наличие на излишък на приходите над направените по проекта допустими разходи (вж. раздел Недопускане на печалба и съфинансиране), националната или Изпълнителната агенция имат право да извършат събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициера за изпълнението на проекта. Тази разпоредба не се прилага към проекти, за които са поискани безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR.

Непаричните вноски от трети страни не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

За да подадат заявление за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“, кандидатите трябва да използват специалните формуляри за кандидатстване за всяко действие, които са публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия или националните агенции (данните за контакт можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg).

За проекти, подадени от консорциуми, координиращата организация подава едно заявление за целия проект от името на всички членове на консорциума. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяко действие в част Б от настоящото ръководство).

Заявления, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща няма да се приемат.

За действия, управлявани от национална агенция, електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите по програмата. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС.

Заявлението се подава само до една национална агенция или до Изпълнителната агенция. В случай на многократно подаване на едно и също заявление в рамките на един кръг на процедурата по подбор пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция националната или Изпълнителната агенция във всички случаи считат за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията. В случай на многократно подаване на едно и също или на много сходни заявления от една кандидатстваща организация или консорциум до различни агенции всички заявления могат да бъдат отхвърлени автоматично (вж. раздел „Забрана за кумулативно отпускане на безвъзмездни средства“).

За повече информация за попълване и подаване на електронния формуляр, моля, посетете следните уебсайтове:

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“: моля, вижте указанията за попълване и подаване на електронния формуляр. Освен това тези указания съдържат информация за това какво трябва да направите в случай на технически проблеми; можете да ги намерите на уебсайтовете на националните агенции (за действия, управлявани от тях) и на Европейската комисия.

- **За действия, управлявани от Изпълнителната агенция:** Заявленията трябва да бъдат подадени по електронен път чрез системата за електронно подаване на портала „Възможности за финансиране и търгове“. За повече информация относно процеса на подаване (включително информационно-технологични аспекти), моля, вижте онлайн ръководството на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf

Спазване на крайните срокове

Заявлението трябва да бъде подадено до посочения краен срок за всяко действие. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяко действие са посочени в „Критерии за допустимост“ в част Б от настоящото ръководство.

Бележка:

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).

За обхванати от настоящото ръководство действия, управлявани от Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА), в съответствие с изискванията на портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP) на Комисията крайният срок за подаване на предложенията в ЕАСЕА е 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидати, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или от Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

Процедура по оценяване

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, посочени в настоящото ръководство. Оценяването включва:

- проверка на съответствието на заявлението с критериите за приемане
- проверка на съответствието на кандидата и предложените дейности с критериите за допустимост
- проверка на съответствието на заявителя с критериите за отстраняване и подбор (т.е. за оперативния и

финансовия капацитет);

- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко заявлението отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценка на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти. В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия; За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програмата „Еразъм+“ във всяка държава;
- проверка, че предложението не носи рискове от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Националната или Изпълнителната агенция назначават комисия за оценка, която управлява целия процес на подбор. Въз основа на извършената оценка — при необходимост с подкрепа от експерти — комисията за оценка подбира и съставя списък с проекти, предложени за отпускане на безвъзмездни средства.

За всички действия, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от кандидатите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснения не изменят съществено предложението. Искания за допълнителна информация или пояснения са особено обосновани в случаите, когато кандидатът е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициери) едно или повече от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициери, можете да намерите в раздел „Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

Окончателно решение

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определят проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- наличния бюджет за дадено действие (или за дадена дейност в рамките на действие)

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на кандидата независимо от изхода от процедурата.

Уведомяване за решенията за отпускане на безвъзмездни средства

Всички кандидати ще бъдат уведомени писмено за резултата от оценяването. В писмото ще се съдържат допълнителни инструкции за следващите стъпки в процеса към подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция:

Кандидатите, чиито заявления са одобрени, ще получат покана за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства; останалите ще бъдат включени в списъка с резерви или отхвърлени. Поканата за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства не представлява официално поемане на задължение за финансиране. Преди отпускането на безвъзмездните средства ще трябва да бъдат извършени още редица правни проверки: валидиране на правните субекти, финансов капацитет, проверка за отстраняване и др. На този етап от кандидатите ще се поиска да представят финансовите данни на своята организация и да определят упълномощен представител на правния субект (УППС).

Ако кандидатът счита, че процедурата по оценяване е била опорочена, може да подаде жалба (в съответствие със сроковете и процедурите, посочени в уведомителното писмо относно резултата от оценяването). Обърнете внимание, че за уведомленията, които не са били отворени в рамките на 10 дни след изпращането им, се счита, че са били получени и крайните срокове ще бъдат изчислявани от отварянето/получаването (вж. също „Общи условия“ в портала „Възможности за финансиране и търгове“): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf). Моля, имайте предвид също, че за жалби, подадени по електронен път, може да има ограничения по отношение на броя знаци.

Ориентировъчен график за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

За проекти по ключово действие 1, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 4 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 5 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2 и ключово действие 3, управлявани от Изпълнителната агенция, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 6 месеца след крайния срок за подаване на заявления, а подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 9 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства

Ако проектът бъде одобрен за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“:

- подписва се споразумение за отпускане на безвъзмездни средства между националната или Изпълнителната агенция и кандидата. Споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се изпраща на кандидата, за да бъде подписано и върнато на националната или на Изпълнителната агенция; Националната или Изпълнителната агенция подписват споразумението последни. След подписването на споразумението от двете страни кандидатът придобива качеството на бенефициер на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта¹⁸¹.

---

¹⁸¹ Вж. горната бележка под линия.

Споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства могат да бъдат сключени с един бенефициер, когато кандидатът е единствен бенефициер, или с много бенефициери, когато всички организации партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициери по споразумението. Споразумението с много бенефициери се подписва от координатора, който се явява единственото звено за контакт пред националната или Изпълнителната агенция. Всички останали организации, участващи в проекта (събенефициери), подписват мандатни писма, с които възлагат на координатора отговорността да действа като основен бенефициер. По правило мандатните писма, подписани от всеки от партньорите в полза на координатора, следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстване. Когато се налага тези мандатни писма да бъдат предоставени на по-късен етап, координаторът трябва да ги предостави не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Важна забележка: Мандатни писма не се изискват от организации партньори в други държави освен държавата на кандидатстващата организация в случаи на проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение, проекти за мобилност на ученици и персонал в училищното образование и проекти за мобилност за персонал в областта на ученето за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и ученето за възрастни трябва да представят мандатни писма на кандидатстващата организация.

Образци на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, използвани в рамките на програмата „Еразъм+“, ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на Европейската комисия или на националните агенции по програмата „Еразъм+“, а за Изпълнителната агенция — в портала „Възможности за финансиране и търгове“.

Размер на безвъзмездните средства

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от кандидата. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответното действие.

Отпускането на безвъзмездни средства в рамките на една покана за кандидатстване не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи покани.

Трябва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена дори ако бенефициерът заяви по-висока сума.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициера за изплащането на безвъзмездните средства.

Процедури за плащане

В зависимост от вида на действието, срока на изпълнение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и оценката на финансовия риск се прилагат различни процедури за плащане по отношение на проектите, подкрепени по програмата „Еразъм+“.

С изключение на първото плащане за предварително финансиране останалите плащания или възстановявания ще се извършват въз основа на анализ на отчети или искания за плащане, подадени от бенефициера (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции, а за Изпълнителната агенция — в портала „Възможности за финансиране и търгове“).

Прилаганите в рамките на програмата „Еразъм+“ процедури за плащане са описани по-долу.

Плащане за предварително финансиране

Плащането за предварително финансиране ще бъде преведено на бенефициера в срок от 30 дни от датата на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства от последната от двете страни („влизване в сила“) и, когато е приложимо, на получаване на необходимите гаранции (вж. раздел „Финансова гаранция“ по-долу). Предварителното финансиране има за цел да осигури на бенефициера оборотни средства. Националните агенции или Изпълнителната агенция могат да решат да разделят плащането за предварително финансиране на няколко вноски. Те също така могат да решат да намалят размера на предварителното финансиране или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че финансовият капацитет на бенефициера е слаб.

Следващи плащания за предварително финансиране

Бенефициерите по някои действия ще получат второ, а в някои случаи и трето плащане за предварително финансиране в срок от 60 календарни дни от получаването от националната или Изпълнителната агенция на подадените от бенефициерите искания за следващи такива плащания, само ако искането за следващо предварително финансиране е придружено от отчет за предварително финансиране. Такива следващи плащания за предварително финансиране могат да бъдат поискани след усвояването на най-малко 70 % от предходното такова плащане. Когато в отчета за усвояването на предходно плащане (плащания) за предварително финансиране е отразено, че за покриване на разходи по действието са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане се намалява с неусвоената част от предходното плащане за предварително финансиране.

Междинен отчет или отчет за напредъка/технически отчет

От бенефициерите по някои действия ще бъде поискано да приложат периодичен или междинен отчет към искането за междинно плащане.

В други случаи от бенефициерите може да бъде поискано да представят доклад за напредъка с информация относно състоянието на изпълнението на проекта. Докладите за напредъка не водят до отпускане на следващи плащания. Междинният отчет и докладът за напредъка трябва да бъдат предоставени в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Плащане или възстановяване на остатъка

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициера се определя въз основа на окончателния доклад, който трябва да бъде представен в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е незадоволително, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

По някои действия националната или Изпълнителната агенция превеждат 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като плащане за предварително финансиране. В такива случаи не се дължи окончателно плащане. Независимо от това, ако — въз основа на окончателния доклад, който следва да се предостави от бенефициера в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства — а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа

на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е незадоволително, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

Плащания за предварително финансиране (или части от тях) могат да бъдат прихванати (без съгласието на бенефициерите) от други суми, дължими от даден бенефициер на органа, предоставящ помощта, до сумата, дължима на този бенефициер.

Общото правило е, че окончателното плащане се извършва или искането за възстановяване на остатъка се отправя в срок от 60 календарни дни от получаването на окончателния доклад.

ДРУГИ ВАЖНИ ДОГОВОРНИ РАЗПОРЕДБИ

Финансова гаранция

Ако финансовият капацитет на бенефициера бъде оценен като слаб, националната или Изпълнителната агенция може да изискат от бенефициер, на когото са отпуснати безвъзмездни средства в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането за предварително финансиране. Сумата на изисканата гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) за предварително финансиране.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициера по силата на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициерът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласят установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приемат, че банката или финансовата институция предлага еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или окончателното плащане за бенефициера в съответствие с условията в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В случай че окончателното плащане се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициера или ще остане изрично в сила до окончателното плащане, а ако окончателното плащане е под формата на възстановяване — до три месеца след уведомяването на бенефициера за дебитното известие.

Възлагане на подизпълнители и възлагане на договор за поръчка

Бенефициерът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение за специфични технически услуги, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.) или договори за изпълнение. Разходите, направени от

бенефициера за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори), бенефициерите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или, когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR, националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициера специални правила в допълнение към описаните в предходния абзац. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции или на Изпълнителната агенция.

Информация за отпуснатите безвъзмездни средства

В съответствие с принципа на прозрачност и изискването за последваща публичност информация за получателите на средства от Съюза трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициера;
- размер на отпуснатите безвъзмездни средства;
- характер и цел на отпуснатите безвъзмездни средства.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициера, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на съответните лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициерите.

Що се отнася до личните данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпуснати средствата.

Същото се прилага и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпусната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициери нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програмата „Еразъм+“.

Публичност

Освен изискванията относно видимостта на проекта и за споделянето на резултатите и въздействието от него (които са критерии за отпускане на безвъзмездни средства), е предвидено и задължение за осигуряване на минимална публичност за всеки проект, подкрепен с безвъзмездни средства.

Бенефициерите трябва ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства.

Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Проверки и одити

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършват технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства. Те могат също така да извършват проверки на задължителните записи на бенефициера (или събенефициера) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки. Бенефициерът (или събенефициерът) се задължава с подписа на своя законен представител да предостави доказателства, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската прокуратура или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, считано от датата на окончателното плащане или извършването на възстановяването от националната или Изпълнителната агенция. Поради това бенефициерите трябва да съхраняват през този период документация, оригинални оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

За проекти, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, е възможно да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие, размера и формата на отпуснатите безвъзмездни средства. Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Защита на личните данни

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за кандидатстване или споразумението/решението за отпускане на безвъзмездни средства, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие с:

- За всяко обработване на лични данни, което се изисква съгласно официалните насоки или указания на Европейската комисия или е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“: Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г.[1] относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (Текст от значение за ЕИП);
- За всяко обработване на лични данни за други цели, което не се изисква от официалните насоки или указания на Европейската комисия, нито е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“:
  - Общ регламент относно защитата на данните (GDPR (ОПЗД) или Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.[2]) за:

- всички лични данни, обработвани от администратор или обработващ лични данни в ЕС/ЕИП;
  - всички лични данни на субектите на данни, които се намират в ЕС/ЕИП към началото на обработването;
- националното законодателство за защита на личните данни за всяко друго обработване.

В тези случаи образуванието, което взема решение относно средствата и целите на обработването на лични данни за тези други цели, заменя Европейската комисия като подлежащ на отчетност и отговорен администратор на лични данни съгласно приложимото законодателство за защита на личните данни.

Освен ако не са обозначени като незадължителни, отговорите на кандидата на въпросите, съдържащи се във формуляра за кандидатстване, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в съответствие с ръководството за програмата „Еразъм+“. Личните данни ще бъдат обработвани единствено за тази цел от отдела или звеното, отговарящо за съответната програма на Съюза за предоставяне на безвъзмездни средства (орган, действащ като администратор на данни). При необходимост се допуска предаване на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органи, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. По-специално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат предадени на служби за вътрешен одит, Европейската сметна палата, органа за разглеждане на финансови нередности или Европейската служба за борба с измамите, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Кандидатът има право на достъп до личните си данни и право да внася поправки в тях. Ако кандидатът има въпроси във връзка с обработката на неговите лични данни, той следва да отправи тези въпроси към агенцията, която е одобрила проекта. Ако възникне спор, кандидатът има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните.

По отношение на обработването на лични данни в рамките на програмата „Еразъм+“ на уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция е поместена декларация за поверителност на личните данни, съдържаща данни за контакт: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_en

За действия, управлявани от ЕАЦЕА: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf

Кандидатът информира физическите лица, чиито лични данни се съдържат в предложението, за съответната декларация за поверителност, както е посочено по-горе, преди да представи своите предложения.

В рамките на централизираните действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите и — в случая на юридически лица, лицата, които са членове на административните, управленските или надзорните органи на кандидата или имат правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол върху този кандидат, или физическите или юридическите лица, които поемат неограничена отговорност за задълженията на кандидата — се уведомяват, че техните лични данни (име и фамилия в случая на физически лица, адрес, правна форма, име и фамилия на лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол, в случая на юридически лица) могат да бъдат регистрирани в Системата за ранно откриване и отстраняване (EDES) от разпоредител с бюджетни средства на Агенцията, ако се намират в някое от положенията, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

В следващия раздел са представени определенията на ключови понятия и често използвани термини във връзка с програмата „Еразъм+“. Речникът е разделен на организирани по азбучен ред раздели, обхващащи обща терминология, и специфични блокове с понятия, които се отнасят само до даден сектор.

Общи термини

<p>Придружаващо лице</p>	<p>Придружаващото лице придружава участници (учещи, възрастни учещи или членове на персонала/специалисти, работещи с младежи) в дейност за мобилност за осигуряване на тяхната безопасност, предоставяне на подкрепа и помощ и улесняване на ефективното обучение по време на мобилността. Придружаващото лице може да придружава участници с по-малко възможности или непълнолетни лица и младежи с малък опит извън собствената им държава.</p>
<p>Акредитация</p>	<p>Процес, чрез който се гарантира, че организациите, които желаят да получат финансиране по дадено действие по програмата „Еразъм+“, съблюдават набор от стандарти за качество или предварителни необходими условия, определени от Европейската комисия за съответното действие.</p>
<p>Свързан субект</p>	<p>Следните субекти могат да се считат за свързани (в съответствие с член 187 от Финансовия регламент):</p> <ul style="list-style-type: none"> • правни субекти, които имат връзка с бенефициера, по-специално правна връзка или връзка посредством собствения капитал, която не е ограничена нито до действието, нито е създадена с единствена цел неговото изпълнение; • няколко субекта, които отговарят на критериите за получаване на безвъзмездни средства и заедно формират един субект, който може да бъде третиран като единствен бенефициер, включително когато субектът е създаден специално за целите на изпълнение на действието. <p>Свързаните субекти трябва да отговарят на критериите за допустимост и за недопускане на отстраняване, а когато е приложимо — и на критериите за подбор, приложими за кандидатите.</p>
<p>Кандидат</p>	<p>Всяка участваща организация или неформална група младежи, която подава заявление за отпускане на безвъзмездни средства. Кандидатите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай кандидатът изпълнява и функцията на координатор.</p>

Краен срок за кандидатстване	Крайната дата за подаване на формуляра за кандидатстване в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде допустим.
Асоциирани партньори	Това са партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта, но не се считат за бенефициери по отношение на аспектите на управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта (нямат право да начисляват разходи или да изискват внасянето на вноски).
Основни умения	Езикова грамотност, математика, наука и технологии; тези умения са обхванати в ключовите компетентности.
Бенефициер	Когато даден проект бъде одобрен за отпускане на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, кандидатстващата организация става бенефициер чрез подписването на договор с националната или Изпълнителната агенция, която е избрала проекта. Ако кандидатурата е била подадена от името на други участващи организации, партньорите може да станат събенефициери на финансовата подкрепа.
Смесена мобилност	Съчетание между физическа мобилност и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество.
Покана за представяне на предложения	Публикувана от Комисията или от нейно име покана за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия С) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.
Сертификат	В контекста на програмата „Еразъм+“ това е документ, който се издава на всяко лице, осъществило учебна дейност в областта на образованието, обучението и младежта, когато е приложимо. Той удостоверява участието и, когато е приложимо, резултатите от обучението на участника в дейността.
Техническа грешка	Неволно направена незначителна грешка или недоглеждане в документ, с които се променя неговият смисъл, като печатна грешка или неумишлено добавяне или пропускане на дадена дума, израз или цифра.

Съфинансиране	Принципът за съфинансиране предполага, че част от разходите по финансирането от ЕС проект трябва да бъдат покрити от бенефициера или с приходи от външни източници, различни от безвъзмездната помощ от ЕС.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.
Консорциум	Две или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект или дейност в рамките на проект и да извършат последващи действия. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава кандидатура за финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“ от името на консорциум от организации партньори. Координаторът има специални задължения, които се посочват в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
Курсове и обучения	Дейности, насочени към развиване на професионалните компетентности на учител, обучител или друг член на персонала чрез структурирана програма за обучение с документиран резултат от обучението на индивидуално равнище, изпълнявана от професионални обучители или други квалифицирани експерти. Дейностите могат да бъдат под различни форми като формално обучение, семинари, обучение в практиката и др.
Компетентност в областта на цифровите технологии	Това означава уверено, критично и отговорно ползване на цифровите технологии и взаимодействие с тях за учене, на работното място и за участие в обществото. Тази компетентност включва информационна грамотност и грамотност по отношение на данните, общуване и сътрудничество, медийна грамотност, създаване на цифрово съдържание (включително програмиране), безопасност (включително благосъстояние в цифрова среда и компетентности във връзка с киберсигурността), въпроси, свързани с интелектуалната собственост, решаване на проблеми и критично мислене.
Предприятие	Всяко предприятие, осъществяващо икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.

<p>ЕКР (Европейска квалификационна рамка)</p>	<p>Общоевропейски референтен инструмент, който служи като преобразуващ механизъм между различните системи за образование и обучение и техните степени. Той има за цел да подобри прозрачността, съпоставимостта и мобилността на квалификациите в цяла Европа, да насърчи мобилността на работниците и учещите и да улесни ученето им през целия живот, както е определено в Препоръка 2008/С 111/01 на Европейския парламент и на Съвета.</p>
<p>ESCO (многоезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите)</p>	<p>Предназначена е да определи и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена в отворен електронен формат и може да се използва безплатно от всеки.</p>
<p>Установен</p>	<p>Терминът се отнася до организации или структури, които изпълняват определени условия на националното законодателство (за регистрация, отчети, публикуване и т.н.), които позволяват подобни организации или структури да бъдат формално признати от националните органи. По отношение на неформалните групи младежи се приема, че седалището на техния законен представител има равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“.</p>
<p>„Европас“ (Europass)</p>	<p>Онлайн платформата „Европас“ е действие по Европейската програма за умения, което предоставя на физическите лица и организациите уеб-базирани инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост.</p> <p>Платформата „Европас“ също така предлага инструменти и софтуер в подкрепа на удостоверения с цифров подпис, както е посочено в плана за действие в областта на цифровото образование. Платформата осигурява взаимосвързаност с националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите.</p>

<p>Европейска НПО</p>	<p>За целите на настоящата програма това са НПО, които функционират чрез официално призната структура, състояща се от: европейски орган/секретариат, законно установен най-малко от една година в държава по програмата „Еразъм+“, и национални организации/клонове, разположени в поне девет държави по програмата „Еразъм+“. Тези национални организации/клонове трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да са в доказана законоустановена връзка с европейския орган/секретариата; • да развиват дейност, свързана с областта на образованието, обучението или младежта; • да осъществяват дейности в подкрепа на изпълнението на политиките на ЕС в един от тези сектори; <p>Освен това:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Европейските НПО, чиято дейност е свързана с областта на образованието и обучението, трябва да работят в най-малко една от следните сфери: образование и грижи в ранна детска възраст, училищно образование, висше образование, професионално образование и обучение, учене за възрастни, както и да действат в най-малко една от главните сфери на междусекторни приоритети: приобщаващо образование и образование за социално приобщаване, цифрово образование, образование за преход към зелена и екологична икономика. • Европейските НПО, чиято дейност е свързана с областта на младежта, трябва по-специално да работят в най-малко една от следните сфери: младежко участие, младежко доброволчество, младежка работа и приобщаване на младежите. Европейските НПО, които извършват дейност в областта на младежта, трябва да осъществяват дейности в подкрепа на изпълнението в основните области на стратегията на ЕС за младежта, включително на целите на ЕС за младежта.
<p>Кандидат за първи път</p>	<p>означава всяка организация или институция, която преди това не е получавала подкрепа като координатор на проект (кандидат) по даден вид действие, подкрепяно от настоящата програма или от предходната програма през последните седем години.</p>
<p>Непреодолима сила</p>	<p>Непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на участника, което не се дължи на грешка или небрежност от негова страна.</p>

Екологични умения	Основни умения за прехода към нисковъглеродна икономика, които могат да са общи като устойчиво селско стопанство, опазване на почвите, потребление на енергия и намаляване на отпадъците или по-специализирани като знания за енергията от възобновяеми източници.
Екологично пътуване	Екологичното пътуване се определя като пътуване, през по-голямата част от което се използват транспортни средства с ниски емисии като автобус, влак или споделяне на автомобил.
Информално учене	Под информално учене се разбира ученето, което се осъществява в рамките на ежедневните дейности, по време на работа, при общуване с връстници и т.н. В основната си част това е учене чрез практика, което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес и може да няма целенасочен характер от гледна точка на учещия. В областта на младежта информалното учене може да се осъществява в рамките на младежки инициативи, групи за дебати между връстници, чрез доброволчески дейности и в редица други ситуации.
Международен	В контекста на програмата „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва най-малко една държава по програмата и най-малко една държава партньор.
Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (учене от практиката)	Престой в организация партньор в друга държава с цел обучение посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства посредством активно наблюдение.
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, от които всички лица се нуждаят за личностна реализация и развитие, активно гражданство, социално приобщаване и заетост, както е описано в Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.
Образователна мобилност	Участие в дейност, включваща период на физическо преместване в държава, различна от държавата по пребиваване, евентуално съчетан с период на виртуално участие, с цел на учене, обучение или неформално или информално учене. Мобилността може да се реализира под формата на стажове, периоди на чиракуване, младежки обмен, преподаване или участие в дейност за професионално развитие и може да включва подготвителни дейности като обучение по езика на приемащата държава, както и дейности по изпращане, приемане и последващи дейности.
Резултати от обучението	Посочване на това, което учещият знае, разбира и може да прави след завършване на учебния процес. Резултатите от обучението се определят под формата на знания, умения и компетентности.

<p>Упълномощен представител на правния субект (УППС)</p>	<p>Успоредно с валидирането на дадена организация в регистъра на участниците нейният законен представител/представители трябва да определи упълномощен представител на правния субект (УППС). Ролята на УППС е от ключово значение: след като бъде валидиран от Комисията, УППС ще бъде упълномощен да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • управлява правната и финансовата информация за организацията • управлява правата за достъп на лица в организацията (но не на проектно ниво) • назначава представители на организацията да подписват по електронен път споразумения за отпускане на безвъзмездни средства („правни подписващи субекти“ — LSIGN) или финансови отчети („финансови подписващи субекти“ — FSIGN) чрез портала „Възможности за финансиране и търгове“. <p>Всички стъпки за валидиране на УППС са изяснени в портала „Възможности за финансиране и търгове“.</p>
<p>Организация с по-малко опит</p>	<p>всяка организация или институция, която не е получавала подкрепа за даден вид действие, подкрепено от настоящата програма или от предходната програма, повече от два пъти през последните седем години. В тази категория се включва категорията „кандидат за първи път“, определена по-горе.</p>
<p>Учене през целия живот</p>	<p>Всякакъв вид общо образование, професионално образование и обучение, неформално и информално учене, предприети в течение на живота, които водят до подобряване на знанията, уменията и компетентностите или участие в обществото в личен, граждански, културен, социален и/или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране.</p>
<p>Нов участник</p>	<p>всяка организация или институция, която не е получавала подкрепа за даден вид действие, подкрепено от настоящата програма или от предходната програма, в качеството на координатор или на партньор.</p>
<p>Микроквалификация</p>	<p>Микроквалификацията е признато доказателство за резултатите от обучението, постигнати от учащия след кратък опит от учене, в съответствие с прозрачни стандарти и изисквания и след оценяване.</p> <p>Доказателството се съдържа в заверен документ, в който се посочват името на титуляра, постигнатите резултати от обучението, методът на оценяване, издаващият орган и, когато е приложимо, равнището по квалификационната рамка и получените кредити. Микроквалификациите принадлежат на учащия, те могат да бъдат споделяни, преносими и комбинирани в по-обхватни квалификации.</p>

<p>Споразумение за мобилност/обучение</p>	<p>Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност с цел да се осигури неговата релевантност и качество. Споразумението може да се използва от приемащата организация и като основа за признаването на периода на престой в чужбина.</p>
<p>Месец</p>	<p>В контекста на програмата „Еразъм+“ и за целите на изчисляването на финансовата подкрепа един месец е равен на 30 дни.</p>
<p>МООК</p>	<p>МООК означава „масов отворен онлайн курс“: вид курс, който се предоставя изцяло онлайн, достъпът до него е отворен за всички без заплащане, изисквания за прием или други ограничения, а броят на участниците често е голям. Тези курсове могат да имат компоненти, предполагащи лично присъствие, например насърчаване на срещи на местни участници, както и официална оценка, но в повечето случаи се основават на рецензии, самооценка и автоматизирано оценяване. Съществуват много варианти на МООК, насочени към конкретни сектори, целеви групи (например в професионалното образование, учители и др.) или методи на преподаване. МООК, финансирани по програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат отворени за всички и както участието, така и сертификатът или цифровата значка за завършване са безплатни за участниците. Изискването за свободен достъп до образователни ресурси важи и за МООК, както и за други пълни курсове.</p>
<p>Неформално учене</p>	<p>Неформалното учене означава учене, което се осъществява извън официалната образователна програма. При него се прилага основан на участието подход, ориентиран към учещите; неформалното учене се осъществява при доброволно участие на учещите, поради което е тясно свързано с потребностите, целите и интересите на младежите. Като предоставят допълнителни източници и нови форми на учене, тези дейности представляват и важно средство за подобряване на образователните постижения във формалното образование и обучение, както и за достигане до младежите, незаети с работа, учене или обучение (NEET), или до младежите с по-малко възможности, а също така и за борба със социалното изключване.</p>
<p>Професионален профил</p>	<p>Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.</p>
<p>OID</p>	<p>Идентификационният номер на организацията (OID) еднозначно идентифицира Вашата организация сред всички организации, участващи в действията по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, управлявани от националните агенции. Можете да използвате OID на Вашата организация, когато кандидатствате за акредитация или за безвъзмездни средства по действията по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, управлявани от националните агенции.</p>

Свободен достъп	Обща концепция за публикуване на определен вид материали със свободен достъп, т.е. те да са предназначени да бъдат достъпни и да могат да се използват от възможно най-широка група потребители и в най-много случаи. Програмата „Еразъм+“ има изискване за свободен достъп до образователни ресурси и насърчава свободния достъп до резултатите и данните от научните изследвания.
Образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)	Образователни материали от всякакъв вид (например учебници, работни листове, планове на уроци, учебни видеоклипове, цели онлайн курсове, образователни игри), които могат да се използват свободно, да се адаптират и споделят. ОРСД са предоставени под отворен лиценз или са обществено достояние (т.е. срокът на защита на авторските им права е изтекъл). Безплатни материали, които не могат да бъдат адаптирани и споделяни от обществеността, не са ОРСД.
Отворен лиценз	Средство, чрез което носителите на авторското право (авторите или други носители на права) предоставят на обществеността законно разрешение за използване на техните произведения. Съгласно изискването за свободен достъп по програмата „Еразъм+“ всеки такъв отворен лиценз трябва да позволява най-малкото използване, адаптиране и разпространение. Отвореният лиценз следва да бъде посочен върху самото произведение или при всяко негово разпространяване. Образователните материали с отворен лиценз се наричат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД).
Участници	Участниците в програмата „Еразъм+“ са лицата, които участват пълноценно в даден проект и които може да получат част от безвъзмездните средства от Европейския съюз, предназначени да покрият разходите им за участие (по-специално пътни и дневни разходи).
Участваща организация	Организация или неформална група младежи, участващи в проект по „Еразъм+“ като кандидат или партньор.
Организация партньор	организация партньор е официално участваща в проекта организация (събенефициер), която не е кандидатстваща организация.
Държави партньори	Държави, които не вземат пълно участие в програмата „Еразъм+“, но биха могли да вземат участие (чрез организации партньори или кандидати) в определени действия по програмата. Списъкът на държавите партньори по програмата „Еразъм+“ е даден в раздел „Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?“ в част А от настоящото ръководство.
Партньорство	Споразумение между група институции или организации за провеждане на съвместни дейности и проекти.

Участник с по-малко възможности	Хора с по-малко възможности са хора, които поради икономически, социални, културни, географски или здравни причини, мигрантски произход или поради увреждане, затруднения в образованието или по всякакви други причини, включително тези, които могат да доведат до дискриминация съгласно член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз, са изправени пред пречки, които възпрепятстват ефективния им достъп до възможности по програмата.
Партньорско обучение	Реципрочна учебна дейност, която е взаимно полезна и включва споделяне на знания, идеи и опит между участниците. Практиките за партньорско обучение позволяват взаимодействия с други участници, връстници на учещите, и участие в дейности, при които те могат да се учат един от друг и да изпълняват целите за образователно, професионално и/или личностно развитие.
Подготвително посещение	Посещения в държавата на приемащата организация преди началото на дейностите за мобилност с цел подготовка и осигуряване на високо качество на тези дейности. Те могат да включват например задачи за улесняване на административните договорености и изграждане на доверие и разбирателство между участващите организации.
Професионално развитие	Процес на повишаване на професионалните способности на участниците (учещи и членове на персонала) чрез развитие на компетентности и експертни познания и придобиване на нови умения, които обикновено се определят чрез анализ на нуждите от развитие. Професионалното развитие обхваща всички видове възможности за обучение, вариращи от структурирани обучения и семинари до възможности за информално обучение.
Организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност	Частно дружество, което а) осъществява своята стопанска дейност в съответствие с етични стандарти и/или б) освен своите стопански дейности осъществява някои действия, които имат социална ценност.
Държави по програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програмата „Еразъм+“. Списъкът на държавите по програмата „Еразъм+“ е даден в раздел „Кой може да участва в програмата „Еразъм+?““ в част А от настоящото ръководство.
Проект	Съгласуван набор от дейности, проектирани и организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Квалификация	Официален резултат от процес на оценяване и валидиране, получен, когато компетентен орган определи, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, съответстващи на определени стандарти.

Приемаща организация	По някои от действията по програмата „Еразъм+“ (по-специално действия за мобилност) приемаща организация е участващата организация, която приема един или повече участници и която организира една или повече дейности в рамките на проект по програмата „Еразъм+“.
Училище	Институция, която осигурява общо, професионално или техническо образование на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и грижи в ранна детска възраст. За проверка на допустимостта в областта „училищно образование“, моля, консултирайте се с определението за допустими училища във всяка държава на уебсайта на съответната национална агенция.
Изпращаща организация	По някои от действията по програмата „Еразъм+“ (по-специално действията за мобилност) изпращаща организация е участващата организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект по програмата „Еразъм+“.
МСП (малки и средни предприятия)	Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.
Социално предприятие	Предприятие, което независимо от правната си форма не се котира на регулиран пазар по смисъла на член 4, параграф 1, точка 14 от Директива 2004/39/ЕО и което: 1) в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието си поставя като основна цел постигането на измеримо и положително социално въздействие, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя иновативни услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост, и/или б) използва иновативен метод за производството на стоки или предоставянето на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба преди всичко за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не засяга основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и/или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Персонал	Лица, които участват в образованието, обучението или неформалното учене на младежи на професионална или доброволна основа, включително преподаватели, учители, обучители, директори на училища, специалисти, работещи с младежи, и необразователен персонал.

Проучвателно посещение	Пътуване, в което участникът опознава и проучва друга организация или институция, нейните практики и системи. То дава възможност на участника да получи опит от учене, основан на пряк контакт и наблюдение на методите и практиките на приемащата организация.
Стаж (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се получи трудов опит и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Транснационален	В контекста на програмата „Еразъм+“ понятието се отнася, освен ако не е посочено друго, до всяка дейност, включваща най-малко две държави по програмата.
Трансверсални (меки, социални) умения	Включват способност за критично мислене, любознателност и творчество, поемане на инициатива, решаване на проблеми и работа в сътрудничество, умения за ефективно общуване в мултикултурна и интердисциплинарна среда, способност за адаптиране към контекста и справяне със стреса и несигурността. Тези умения са част от ключовите компетентности.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, чрез които заинтересованите страни могат да разбират, оценяват и, когато е целесъобразно, да признават резултатите от обучението и квалификацията в целия Съюз.
Валидиране на неформалното и информалното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: 1. установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; 2. документиране — онагледяване на опита на лицето; 3. официално оценяване на установения опит; както и 4. удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация
Виртуална мобилност	Набор от дейности, подкрепяни чрез информационни и комуникационни технологии, включително електронно обучение, чрез които се осъществяват или улесняват международни прояви на сътрудничество в контекста на преподаване, обучение или учене.
Младежи	В контекста на програмата „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.

Висше образование

Кредит	Пакет от резултати от обучението на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други програми за обучение или квалификации.
Мобилност за придобиване на кредити	Ограничен период на обучение или стаж в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключването на мобилността студентите се връщат в своята институция, за да завършат следването си.
Мобилност за придобиване на образователна степен	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на пълна образователна степен или сертификат в държавата/държавите по местоназначение.
Приложение към диплома	Приложение към официалната квалификационна документация, което има за цел да предостави по-подробна информация за завършеното обучение в съответствие с утвърден и международно признат формат; документ, придружаващ дипломата за висше образование, който съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от висшите училища в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което да обхваща цялата програма и да бъде подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.
Двустранна/многостранна степен	(Най-малко) два различни сертификата за образователна степен, които се присъждат на студент след успешното приключване на съвместна програма. Двустранната степен е специфичен вариант на многостранна степен. Всяка степен трябва да бъде подписана от компетентните органи на съответната институция и да бъде призната официално в държавите, в които са установени различните издаващи институции.
ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“)	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на висшите училища от държави по програмата възможност да кандидатстват и да участват в дейности за образователна мобилност и сътрудничество по програмата „Еразъм+“. В Хартата се очертават основните принципи, към които трябва да се придържат институциите при организирането и осъществяването на висококачествена мобилност и сътрудничество. В нея се посочват условията, които институцията приема да спазва за осигуряването на висококачествени услуги и процедури и предоставянето на надеждна и прозрачна информация.

<p>ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)</p>	<p>Ориентирана към учебната система за натрупване и трансфер на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Тя е предназначена да улесни планирането, изпълнението и оценката на програмите за обучение и мобилността на учебните чрез признаване на квалификациите и периодите на учене. Тази система подпомага разработването, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъждането на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и на квалификациите и улеснява признаването на квалификациите.</p>
<p>Висше училище</p>	<p>Всеки вид висше училище, което в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, без значение как се нарича тази институция, или всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага професионално образование или обучение на ниво висше образование.</p>
<p>Съвместна степен</p>	<p>Единен сертификат за образователна степен, която се присъжда на студент след успешното приключване на съвместна програма. Съвместната степен трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, в които са установени тези участващи институции.</p>
<p>Съвместни програми</p>	<p>Програми в областта на висшето образование (образователни или изследователски), подготвени и осъществени съвместно и напълно признати от две или повече висши училища. Съвместните програми могат да се изпълняват във всеки цикъл на висше образование, т.е. бакалавърска, магистърска или докторска степен или дори в кратък цикъл. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една държава) или транснационални/международни (когато участващите висши училища са от най-малко две различни държави).</p>
<p>Програми за обучение, състоящи се от един цикъл</p>	<p>Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат характеризирани по-добре чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи обхващат 1—8 % от всички студенти. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до придобиването на регулирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регулирана професия.</p>

Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование, договорена между министрите, отговарящи за висшето образование, на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.
--------------------	---

Професионално образование и обучение

Чиракуване (чиракуващ)	Схеми за чиракуване са тези форми на първоначално професионално образование и обучение (ПОО), които формално съчетават и редуват периоди на обучение в предприятия (периоди на практическа работа на работно място) с училищно образование (периоди на теоретично/практическо образование, провеждани в училище или в центрове за обучение) и чието успешно завършване води до получаването на национално признати квалификации за образование в областта на ПОО.
EQAVET (Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, разработващи политики, основан на цикъл за осигуряване на качество, който включва четири етапа: залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която зачита автономността на националните правителства и може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество.
Конкурси за умения	Международни секторни събития, при които състезателната демонстрация на умения от учещите в системата на ПОО е от основно значение за популяризиране, признаване и обмен на опит, ноу-хау и технологични иновации в ПОО. Събитията са резултат от тясно сътрудничество между предприятията, доставчиците на ПОО, търговските камари и други заинтересовани страни, и имат за цел да се подобри привлекателността и да се насърчат върховите постижения.
Професионално образование и обучение (ПОО)	Образование и обучение, което има за цел да предостави на хората знания, ноу-хау, умения и/или компетентности, необходими за определени професии или като цяло на пазара на труда. За целите на програмата „Еразъм+“ проектите, съсредоточени върху първоначалното или продължаващото професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по действия за ПОО.
Учене в процеса на работа	Придобиване на знания и умения чрез изпълнение — и анализиране — на задачи в професионален контекст на работното място (например чрез дуално обучение) или в институцията за професионално образование и обучение.

Учене за възрастни

Учене за възрастни	Всички форми на учене за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или информален характер (относно продължаващото професионално обучение вж. „ПОО“).
Възрастен учещ	Всеки възрастен, завършил своето първоначално образование или обучение или неучастващ в първоначално образование или обучение, който взема участие в някаква форма на продължаващо обучение без професионална насоченост (формално, неформално или информално). За целите на проектите по програмата „Еразъм+“ членовете на образователния персонал (учители, обучители, преподаватели, академичен и младежки персонал и др.) във всички сектори на програмата „Еразъм+“ не могат да се считат за възрастни учещи в контекста на ученето за възрастни. Членовете на персонала, които са официално свързани с образователната организация, в която работят (училище, професионално образование и обучение, организация за училищно образование, за висше образование, организация за учене за възрастни и т.н.), могат да участват в дейности за персонала в съответния сектор от програмата „Еразъм+“.

Младеж

Наставник	Ресурсен специалист — който не е член на групата — оказва подкрепа на групата младежи при подготовката, изпълнението и оценката на техния проект.
Изграждане на общности	Създаване или укрепване на общност сред лица, които споделят общи нужди или интереси или са получили съвместен опит, който е създал обща основа за разбирателство. Общността, създадена чрез този процес на изграждане, е жизнена група от членове, които обменят практики и идеи за по-нататъшно развитие в полза на самата общност.
Механизми за диалог	Диалог с младежите, младежките организации и лицата, вземащи решения, който служи като средище за продължаващо съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.

Цифрови дейности за младежка работа	Проактивно използване или включване на цифрови медии и технологии в младежката работа. Цифровите медии и технологии могат да бъдат инструмент, дейност или съдържание в младежката работа. Цифровите дейности за младежка работа не са метод за младежка работа; те могат да бъдат включени във всяка среда за младежка работа и имат същите цели като младежката работа като цяло.
Водач на група	В младежките проекти за мобилност водачът на група е възрастен на най-малко 18 години, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да осигури тяхното ефективно учене (Youthpass), защита и безопасност.
Неформална младежи група	Група от поне четирима младежи, които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но техните представители могат да поемат правни задължения от тяхно име. Тези групи младежи могат да са кандидати и партньори по някои от действията по програмата „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действията по ключово действие 1, в които могат да вземат участие, попадат в понятието „участващи организации“ по програмата „Еразъм+“. Групата трябва да се състои от поне четирима младежи и тяхната възраст следва да съответства на общата възраст на младежите в програмата (13—30 години). В изключителни случаи и ако всички младежи са непълнолетни, групата може да бъде представлявана от възрастен. Това би позволило на група от младежи (всички от които са непълнолетни) да подадат заявление с помощта на специалист, работещ с младежи/наставник.
Дейност, свързана с пътуване	Дейност, осъществявана в повече от една държава. Дейностите, свързани с пътуване, предполагат придвижването на всички участници едновременно.
Интелигентна младежка работа	Иновативно развитие на младежката работа, включващо практически цифрови дейности за младежка работа, както и компонент на научните изследвания, качеството и политиката.
Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, и която се характеризира с подход за неформално учене.
Специалист, работещ с младежи	Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.

Youthpass

Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и специалисти, работещи с младежи, постигнати в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програмата „Еразъм+“. Youthpass се състои от: а) сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата, и б) структуриран процес, който подпомага младежи, специалисти, работещи с младежи, и младежки организации да анализират резултатите от обучението в рамките на проект по програмата „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. Youthpass също така е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и информалното учене и на младежката работа във и извън Европа.